
3 1761 07568906 7

DRONNINGEN AF KYRENE

OG ANDRE ANTIKKE FORTÆLLINGER.

P. MARIAGER:

DRONNINGEN AF KYRENE

OG ANDRE ANTIKKE FORTÆLLINGER.

MED VIGNETTER AF **HANS TEGNER.**

FRA HELLAS. TREDJE RÆKKE.

KJØBENHAVN.
P. G. PHILIPSENS FORLAG.
1890.

THIELES BOGTRYKKERI.

FORORD.

Studiet af Klassikerne maa betragtes som et uundværligt Grundlag for finere Aandsdannelse og ideal Stræben. I Hellenerne finde vi et Folk, som i Henseende til harmonisk Udvikling hævede sig til Menneskehedens højeste Trin. Dets efterladte Skrifter og Kunstværker, der holde sig saa tro til Naturen, staa som blivende Mønstre for alle Tider, som en Rettesnor for Smagen og som en Foryngelsens Kilde for den menneskelige Aand, hver Gang den i Aarhundredernes Løb er kommen paa Afveje eller slappes.

Den store Afstand imellem Oldtidens Liv og vore Dage skærper Blikket for, hvad der er blivende i den menneskelige Natur og hvad der er omskifteligt. Naar antikke Fortællinger give et nogenlunde paalideligt Billede af den Tid, de skildre, vil man i dem som i et magisk Spejl se, hvad der knytter sig til Mennesket som saadant, og hvad der hører Tidsalderen til. I en for alle tilgængelig Form lette de Forstaaelsen af den klassiske Oldtid, uden at Pieteten for den forringes.

Saaledes omtrent skrev jeg i 1882 i Forordet til den tyske Udgave af »Fra Hellas«. Jeg er bleven og vil blive disse Anskuelser tro; thi jeg har her talt af min inderste Overbevisning.

Mine antikke Fortællinger ere igjennem de tre Rækker af »Fra Hellas« og »Magthaveren paa Rhodos« efterhaanden voxede op til femten i Tallet og omfatte hele Omraadet af den helleniske Kultur lige til dens yderste Grænser i Syditalien, Libyen og Lilleasien. Jeg skjønner saa meget mere paa den Velvilje,

hvormed de ere blevne modtagne baade i Ind- og Udland, som de netop have set Lyset paa en Tid, da Realvidenskaberne af bedste Evne søge at fortrænge Humaniora. Forhaabentlig vil man dog ikke gjøre Alvor af at tilstænge den græske Skjønhedsverden, fra hvilken alle Nationers Digtere, Malere og Billedhuggere gjennem alle Tider have hentet deres lykkeligste Inspirationer. Skulde det ske, vilde et saadant Misgreb ikke blive uden betænkelige Følger for hele Forstands- og Følelseslivet. Thi Poesien, Menneskeaandens fineste Blomst, vilde utvivlsomt lide derunder, ja maaske hensygne, naar man berøvede den hin faste Norm for Tankens Simpelhed og Udtrykkets Klarhed, som Klassikerne afgive.

Hvad de enkelte Fortællinger i nærværende Samling angaar, kan jeg fatte mig i Korthed. Den første »Kappetyven Orestes«, en Slags antik Lazzaron, omtales et Par Steder hos Aristophanes; Scholiasten tilføjer, at han var af god Familie. Til tre af Fortællingerne: »Kylon og Mikka«, »Dronningen af Kyrene« og »Artemispræstinden«, ere Æmnerne hentede fra Plutarchs *Moralia (de virtt. mulierum)*. Alle Hovedpersonerne, ja flere af Bipersonerne ere her historiske. Voldsherredømmet spillede en saa stor og udbredt Rolle, at ingen, som er fortrolig med Klassikerne, vil undre sig over, at der forekommer to Tyranhistorier i denne Samling; de ere desuden saa ulige i Anlæg og Plan, at jeg ikke har næret nogen Betænkelighed ved at stille dem sammen.

Den fjerde Fortælling, »Slaven Lucipor«, er komponeret med et Blad af Makedoniens Historie som Baggrund. Læseren faar her et Indblik i det antikke Bogvæsen og overværer et Isis-Optog (det sidste skildret efter Apulejus).

Sluttelig bemærkes, at flere af Fortællingerne tidligere have været trykte i forskjellige Tidsskrifter og Almanakker, og at »Slaven Lucipor« ved en Inkurie i Trykkeriet har faaet en fejl Plads. Efter den chronologiske Orden skulde denne Fortælling have været den tredje i Samlingen.

Kjøbenhavn, i November 1890.

P. Mariager.

KAPPETYVEN ORESTES.

Den 88de Olympiades 4de Aar (425 f. Chr.).

I.

Nogle Aar efter Perikles's Død levede der i Athen en ung Mand, som var bekjendt under Navn af Klædningerøveren eller Kappetyven Orestes. Dog vidste ingen bestemt, om han virkelig røvede eller stjal Klæder fra levende eller døde. Man troede det imidlertid, og i Badstuerne passede man godt paa sit Tøj, naar han var der.

Men hvorledes det end forholdt sig med hans Bestilling, var det umuligt andet end at synes godt om hans Person. Han var Sorgløsheden selv, og hans

lette Sind afspejlede sig i hans udtryksfulde Ansigt. Om han end ikke som sin Navne Sørgespil-Helten Orestes, den af Hævngudinderne forfulgte Modermorder, kunde rose sig af at nedstamme fra kongelig Æt, hørte han dog til en anset Slægt. Han var en Søn af Timokrates, der paa Kleons Tid beklædte forskjellige højere Øvrighedsposter, og var en Broder til den Aristoteles, som i den 88de Olympiades tredje Aar*) blev valgt til Feltherre og senere var en af Tredivemændene.

Efter Faderens Død havde Orestes gjort Bekjendtskab med Proxenides og Theagenes, de to værste Ødelande i Athen. I deres Selskab havde han sat sin Fædrenearv over Styr, og da han levede i Uvenskab med sin Broder, en stræng, pligtopfyldende Mand, var han — endnu i en ung Alder — kommen til at staa ene og hjælpeløs.

Men langt fra at tabe Modet, spøgte han over sin Fattigdom. Hans lette Sind hjalp ham at bære selv de tungeste Savn, og naar »de skjønne og gode«, Athens gyldne Ungdom, vendte ham Ryggen, drillede han dem ved at gjøre dem nærgaaende Spørgsmaal.

For øvrigt levede han som andre fattige Borgere af Haanden og i Munden. Folkeforsamlings-Pengene,

---

*) Aar 426 f. Chr.

tre Oboler, vare næsten nok til at holde ham med Sul. For en Chalkos (4 Øre) kunde der kjøbes tilstrækkelig Kaal og Smaafisk til et Par Maaltider; de tre Oboler, i alt 24 Chalkoi, vare saaledes en lille Skat, der strakte til i et Par Uger. Der var da ikke længe til den næste Folkeforsamling, og med den vankede der atter tre Oboler. Brødet erhvervede han sig, som han kunde bedst, snart ved at vise andre Smaatjenester og snart ved at sælge brugte Klæder. Det sidste gik dog for sig i al Stilhed; thi naar han besøgte Kludehandlerne paa Pjaltetorvet, skete det i Aftenens Mørke. Onde Tunger forsikrede i den Anledning, at Klæderne vare stjaalne; men Orestes svor ved alle Over- og Underverdenens Guder, at han havde arvet dem.

Hans Bolig var mer end billig; den kostede ham slet intet Han søgte Ly i et kæmpemæssigt, til Dels sønderslaaet Vinfad, som stod nedgravet i Jorden i et afbrændt Skur paa et Sted, hvor der havde boet en Vinhandler. I dette usle Hul havde Orestes endda Plads tilovers til at have en gammel, lam Skibsøverste hos sig. Denne Mand havde en Gang frelst hans Liv, og til Gjengjæld delte Orestes sin Fattigdom med ham. Thi den ringe Tærepenge, som Staten tilstod alle vanføre, var langt fra nok til den lammes Underhold.

Som man ser, ejede Orestes ikke meget; men des mere fornøjet var han med det, han kaldte sit. Vinfadet var i hans Øjne den bedste af alle Boliger, —

køligt om Sommeren og lunt om Vinteren, og mod Regn duftede det af Vin. Hvad den lamme Skibsøverste angik, formaaede han rigtig nok kun at fremstamme enkelte Lyd; men hvad der manglede hans Tale i Forstaaelighed, erstattede Orestes ved snild Fortolkningskunst. Den Betydning, han troede at opdage i den lammes afbrudte Stavelser, havde mere end én Gang sat ham i den højeste Forbavselse. Han erklærede ham ogsaa uden Betænkning for »det viseste af alle Mennesker«.

Først og fremmest gjaldt det om at tilfredsstille den forhenværende Skibsøverstes Fornødenheder. En stadig Beskæftigelse var imidlertid ikke noget, der laa for Orestes. Som for enhver ægte Sydbo var Friheden, den personlige Frihed, ham alt. Han holdt af at komme og gaa, naar han lystede; han fandt det stadig for varmt til at bestille noget og fordrev Tiden med at iagttage Livet omkring sig. Blandt Buskadserne paa Torvet var der nogle unge Lavrbærtræer, som man havde givet Navn af »Orestes's Buske«; her kunde han ligge i Skyggen og i Timevis more sig med at se Mængden bølge forbi, — daglig den samme menneskelige Komedie, lige travl og rastløs, med sin Opblæsthed og Kryben, sin smudsige Vindesyge og smaalige Ærgjerrighed, sin Bagvaskelse og sit Angiveri, sine utilfredsstillede Lidenskaber, indbildte Glæder og virkelige Sorger. Thi hvor lidet oplagt Orestes end var til

alvorlig Beskæftigelse, havde han som de fleste Sydlændinge en medfødt Evne til at iagttage, hvad der foregik om ham.

Kneb det haardt, gav han sig til at tigge, og naar han gik uden Overklædning og som Følge deraf savnede en Brystfold til Opbevaringssted, gjemte han paa almindelige Tiggeres Vis Pengene i Munden. Led han Mangel, tog han Sagen let og trøstede sig med, at han havde en Ulvemave, der taalte baade Sult og Tørst.

Orestes havde en Tid lang tjent paa Flaaden og set sig vidt omkring. Med sit glade Sind og sit frejdige, uforfærdede Væsen havde han altid været yndet baade af Over- og Underbefalingsmænd. Kun én Ting havde lagt ham Hindringer i Vejen. Han havde fra sin tidlige Ungdom været en stor Ven af Kvinder; det var ham umuligt at se en smuk Pige, uden at hans Blod kom i raskere Bevægelse. En Gang havde denne Lidenskab endog nær kostet ham Livet; desuagtet var han ikke bleven klogere. Langt fra at vende Kvinderne Ryggen, gav han altid efter for Fristelsen. Ved den Tid, vi lære ham at kjende, nærede han endog Tilbøjelighed for to, rigtig nok højst ulige, unge Piger.

II.

En Eftermiddag i Maaneden Skiroforion, den sidste Foraarsmaaned, var Orestes kommen ind i den lille Euros Gade, som fra det lave Limnæ syd for Akropolis strakte sig op over en af de smaa Jordbølger ved Borgens Fod.

Her havde han uden for en lille Rønne af Ler, som næsten skjultes under blomstrende Lavrbærroser, set en ung Pige i et lyserødt Klædebon sidde paa en Bænk i Skyggen, ivrig beskæftiget med at baldyre Haarbaand. Den Art Baand benyttedes som Pynt baade af Ynglinge og ældre Mænd, navnlig ved Drikkelag og Ofringer; desuden brugtes de til Prisbelønninger ved selskabelige Lege, f. Ex. naar der blev gættet Gaader. De vare derfor en almindelig Handelsgjenstand, som kunde kjøbes i enhver Krambod.

Euros Gaden, i sig selv kun en smal Gyde, dannede nærmest op mod Borgen en dyb Hulvej, i det dens blødere Jordsmon var bortskyllet af Regnvandet fra Akropolis, hvis Mærker saas i Gruset som Spor af stride Strømme.

Den Bænk, paa hvilken den unge Pige sad, var anbragt ved en af Gydens Sider, et Par Alen over Vejen, og som Følge af, at hun sad saa højt, var det første hos hende, der faldt Orestes i Øjnene, en smuk Fod, hvis brune Sko hang frit paa Taaspidsen. Det

gjaldt i Oldtiden for usømmeligt at sidde med Benene over Kors, og at sky denne Stilling var noget af det første, som Pædagogerne, de børneopdragende Slaver, lærte ethvert Barn. Den unge Pige, om hvem her er Tale. var imidlertid nødt til at sætte sig ud over denne Forskrift; thi det Baand, hvorpaa hun arbejdede, var med en Naal fæstet til det nederste af hendes Klædebon, og for at vedligeholde dets Stramning, saa at hun kunde baldyre paa det, maatte hun Tid efter anden løfte Knæet. Ved denne Stilling blev den lyserøde Klædning trukken i Vejret, saa at det blødt rundede Smalben kom til Syne i Skyggen under den. Uagtet en saadan Blottelse ingenlunde hørte til Sjældenhederne i hin Tid og under hint varme Himmelstrøg, studsede Orestes dog som ved Synet af noget ualmindeligt smukt. Navnlig kunde han ikke vende Øjnene fra den lille Fod, hvis Sko bestandig truede med at falde og dog ikke faldt.

Orestes's Hjærte bankede allerede noget stærkere end sædvanligt, da han fra Midten af Vejen traadte hen til den unge Pige.

»Smukke Jomfru,« sagde han og pegede paa en Vandkrukke, der stod ved Bænken, »min Mund brænder, forund mig et Bæger Vand.«

Pigen løftede Hovedet.

Hendes Ansigt var ikke mindre tiltrækkende end hendes Fod. Hun havde sort kruset Haar, regelmæssige,

om end lidt stærke, Øjenbryn, store blaa Øjne, en let solbrændt Hud, fine Træk og friske, røde Læber.

Uden at svare saa' hun skarpt paa Orestes.

Denne havde allerede, da han i Afstand blev den unge Pige va'r, rettet paa sin lyse Overklædning. Paa Brystet af den var der tre slemme Pletter. Orestes, som spøgte med alt, kaldte dem »himmelske« og plejede at sige, at den ene lignede Maanen, naar den var størst, den anden Maanen, naar den var mindst, og den tredje en Stjærne. Desuden saas der paa Skulderen en rød Stribe, — Mærket af den Mønniesnor, hvormed Opsynsmændene ved Folkeforsamlingerne drev de uden for sladrende ind paa Pladsen. Orestes forstod dog med øvet Haand at skjule baade Pletterne og Mærket i Foldernes Dyb, saa at Kappen blev ret anstændig at se til. Vel havde den fattige Eupatride*) ingen Ringe paa Fingrene, men til Gjengjæld vare hans Sandaler — en Levning fra bedre Tider — af ulastelig Art. Hans smukke sorte Haar, som af sig selv dannede smaa Lokker, behøvede saa at sige ingen Pleje, og skjønt hans Træk vare lidt magre og skarpe, havde Nøden endnu ikke formaaet at sætte sit Stempel paa hans skjægløse Ansigt med de livfulde mørke Øjne.

---

*) Patricier.

Den unge Pige syntes tilfreds med Udfaldet af sin Mønstring. Uden at rejse sig eller skifte Stilling raabte hun:

»Dorkas . . . et Bæger!«

Der var noget i hendes Stemme, som var Orestes paafaldende. Om den end ikke var ukvindelig eller haard, havde den dog en egen metallisk Klang. Jomfruen var sig aabenbart sine Fortrin bevidst, og der var noget i Tonen, som tydede paa, at hun ikke manglede Vilje.

Dorkas, en halvvoxen Slavinde med forpjusket, uredt Haar og i en smudsig graa Dragt, der hang om hende som en Sæk, kom springende med et Bæger.

Jomfruen udstrakte sin hvide Arm og pegede, uden at sige et Ord, først paa Vandkrukken og dernæst paa Orestes.

Dorkas fulgte enhver af hendes Bevægelser med samme Vagtsomhed som en Hund.

Hun skyndte sig at løfte den fyldte Hydria, der næsten var hende for tung, og skjænkede med rystende Hænder Bægeret fuldt.

Da hun rakte Orestes det, bemærkede han, at der var et underlig forskræmt Udtryk i hendes store Barneøjne, og da han saa' nøjere til, opdagede han tre, fire røde Strimer paa den ene af hendes smaa Skuldre.

»Har Du forset Dig, Du lille?« spurgte han smilende.

Jomfruen fulgte Retningen af hans Blik, og da hun saa' Strimerne, rødmede hun let.

»Tal ikke til det Dyr,« sagde hun i en henkastende Tone. »Hun forstaar Dig ikke. Hun er saa dum.«

Medens Orestes tømte Bægeret, betragtede han den unge Pige. Hendes lyserøde Dragt saa' afbleget og forvasket ud; hun var vistnok ikke mindre fattig end han selv. I alt Fald laa der saa mange Haarbaand paa Bænken, at hendes Baldyring syntes at være hendes Erhverv. Uden Tvivl solgte hun sit Arbejde til en eller anden Krambod-Ejer. Pigen var aabenbart ingen Hetære; thi hvis det havde været Tilfældet, havde hun næppe været saa flittig.

Orestes gav sig nu i Samtale med hende, og skjønt hun i Førstningen var lidt ordknap, erfarede han dog, at hendes Navn var Tryfæna, og at det lille Hus, uden for hvilken hun sad, kun var beboet af hende, hendes Moder og Dorkas. Moderen var imidlertid næsten altid fraværende, da hun gik Husfruen Rhodia til Haande i hendes Hjem.

»Men saa smuk en Jomfru,« tog Orestes Ordet, »faar da Besøg af en og anden Bejler.«

Tryfæna lod sit Arbejde hvile og fæstede sine alvorlige Øjne paa ham.

»Nej,« sagde hun, »her kommer ingen. Venner vil jeg ikke have, og hvo tænker vel paa at bejle til en Pige uden Medgift?«

»Nu, ved Zeus!« udbrød Orestes, »da vil jeg foretrække en fattig Jomfru fremfor at leve af min Hustrus Rigdom.«

Tryfæna løftede Hovedet.

»Du spøger, Yngling,« sagde hun og betragtede Orestes med et Smil, der lod ham se et Glimt af hendes smaa, hvide Tænder.

»Nej,« svarede Orestes alvorlig. »Ved den første Uenighed vilde en rig Hustru sige: Alt er mit, — og det ønsker jeg ikke at høre.«

Efter disse Ord blev der et Ophold.

Tryfæna spurgte nu til Gjengjæld Orestes, hvem han var, og da han omtalte sin Fader Timokrates og sin Broder Aristoteles, Feltherren, udbrød hun med Liv:

»Saa er Du jo en Eupatride! — en af de velbaarne?«

Orestes smilede af den unge Piges Iver.

»Som Du siger, smukke Jomfru.«

»Saa bor Du vel i Bydelen Kydathenæon i et stort Hus med dobbelt Søjlegaard . . . én i Mandsboligen og én i Kvindeboligen?«

Orestes saa' stift paa den unge Pige, som om han frygtede, at hun gjorde sig lystig over ham. Derpaa brast han i Latter.

Da Tryfæna studsede, sagde han:

»Et kan Du stole paa Min Bolig er ikke som andre Huse.«

Og han lo paa ny.

I den følgende Tid kom Orestes næsten daglig gjennem Euros Gaden, og bestandig fandt han Tryfæna siddende under Lavrbærroserne i Færd med at baldyre Haarbaand.

Paa én Gang lod han sig dog ikke mere se, — han havde faaet andre Ting at tænke paa.

Tryfæna spejdede forgjæves efter ham; han kom ikke.

III.

Som Orestes en Morgen vandrede om i Nærheden af Athen, kom han forbi Agra Højen, en Gren af Hymettos Bjærget.

Ved Højens Fod deler Ilissos Floden sig i to Arme, som omslutte en lav Ø.

Vandet flyder her sparsomt, kun faa Tommer dybt, rislende hen i et bredt, men for største Delen udtørret Leje af smaa, runde Sten. Paa det Sted, hvor Flodarmene gjenforenes, danner Bredden en lav Klippeskrænt med et Par smaa, mørke Huler. Her bryder det klareste Vand i en mere end armtyk Straale frem mellem Stenlagene, rigeligt nok til at danne en Dam, som aldrig udtørres. Dette er Kilden Kallirrhoë, det skjønne Væld, hvis Dam allerede i hine Tider blev brugt til Vaskeplads.

Da Orestes nærmede sig dette Sted, hørte han Lyden af Banketræer, et Redskab, som var vel kjendt i Oldtiden og navnlig brugtes i Valkerier. Paa sin Vej langs Floden kom han nu til et Buskads af Myrther, Bregner, Kistosroser og Asfodelosblomster. Fra dette Skjul frembød der sig det livligste Optrin for hans Blik.

Ved Kallirrhoë Dammen vare syv, otte Kvinder i Færd med at vaske. Dette foregik under megen Travlhed og Sladren. Et Par ældre Slavinder stampede det grovere Linned i naturlige Gruber ved Bredden af Dammen, hvorimod de yngre Piger stode længere ude, i Vand til Anklerne, og bankede Tøjet paa en Stenblok, der var saa flad som et Bord. Banketræernes Slag lød livlig i den stille Foraarsmorgen. »Klap, klap!« gik det uafbrudt, og »klap, klap!« svarede Hulernes utrættelige Echo.

Blandt de yngre Kvinder var der en, som strax tildrog sig Orestes's Opmærksomhed. Hun var kun lille af Væxt og befandt sig i den første Ungdoms Blomstring. Regelmæssig smuk var hun ikke, men desto mere indtagende ved det Liv og den Ynde, der viste sig i enhver af hendes Bevægelser under Arbejdet. Hendes lyseblaa Klædning var, da hun stod i Vand, opbunden, og Benene vare bare til op over Knæet. Orestes saa' med hemmelig Beundring, at hun var lige saa hvid og skjær og lige saa trind og buttet som et Barn. Under det blaastribede Klæde, hun havde knyttet

om Hovedet, stak lyse Lokker frem, og enkelte viltre Haar, der havde løsnet sig under de gjentagne Slag med Banketræet, straalede i Morgensolens Skin og omgav hendes friske Ansigt som en gylden Straalekrans.

»Hvilken Pige!« udbrød Orestes henrykt, »væver som et Egern og frisk som en fem Aars Glut!«

Ogsaa hvad hende angik, forstod han, at hun hørte til de ubemidledes Tal. I Huse, hvor der blev holdt mange Slaver og Slavinder, deltoge Borgernes Døtre aldrig i et saadant Arbejde uden for Hjemmet.

Dette Optrin ved Kalirrhoë-Dammen blev dobbelt tiltrækkende paa Grund af de maleriske Omgivelser. Kun faa Hundrede Skridt fra den lave Klippeskrænt med Kilden knejsede det mægtige Olympieion, Templet for den olympiske Zeus. Det var den Gang endnu langt fra fuldført og var til Dels omgivet med et Stillads. Dette var næsten overalt lukket med Sivmaatter eller tætte Rørskjærme, bag hvilke de arbejdende Slaver søgte Beskyttelse mod Sydens Sol Lige over for Templet saas en Klynge af frodig grønne Plataner og næsten sorte Cypresser; bag dem ragede Akropolis op mod det dybe blaa med det søjlerige Parthenon strejfet af Morgensolen, saa at dets Omrids luede i guldgult Skjær.

Da Orestes traadte frem af sit Skjul og nærmede sig Vaskepladsen, vendte en af de ældre Kvinder sig imod ham og slog ad ham med Haanden.

»Stands, Yngling!« raabte hun. »Her sige vi som paa Øvelsespladserne i Sparta: Ingen ledige Tilskuere! . . . Træk ud, eller pak Dig!«

»Metrarion, Morlille,« svarede Orestes godmodigt, »vi ere jo ikke i Sparta, men i Athen. Paa Øvelsespladserne hos os vrimler det jo netop af ledige Tilskuere. Hvor mange samles der ikke daglig i Buegangene for at lytte til Visdomslærernes Ord!«

»Men her er ingen Visdomslærere; her haarkløves ikke, — her arbejdes!«

»Vel an da!« svarede Orestes, i det han lod Kappen falde og afrev sine Sandaler.

Og dermed sprang han, kun iført en tarvelig graa Kjortel, ud i det lave Vand. Det første, han foretog sig, var at vriste Banketræet ud af den lyshaarede Piges Haand.

»Lad mig hjælpe Dig, Du skjønne!« sagde han, »jeg skal bruge Træet saa flinkt, at Tøjet skal vaande sig derved.«

Men ved hans første Slag brast Pigerne i Latter.

»Nej, unge Menneske! hvordan lægger Du dog Tøjet?« lød det omkring ham.

Og nu blev han tagen ordentlig i Skole. Men Orestes var Lærvilligheden selv. Kort efter var han lige saa flink som Pigerne; Arbejdet gik nu rask fra Haanden, og da alt var færdigt, blev han indbudt til at tage Del i Frokosten ved Kilden.

Kurvene med Brød, Frugt og Vin kom for Dagen. Pigerne aftørrede de nette Fødder, og Maaltidet blev nydt under megen Munterhed, i det alle vaagede over, at Orestes ikke fik mere end sin Del af Vinen.

Under Arbejdet havde han allerede hørt, at den smukke, lyshaarede Pige hed Joëssa, og i Samtalens Løb erfarede han, at hendes Moder var død, og at hendes Fader, Kritias, var en af Mandtalsskriverne eller Listeførerne.

Disse Oplysninger førte han sig til Nytte.

IV.

I Athen, hvor det ved Lov var paabudt Talere og Feltherrer at være gifte, for at Folket kunde have Tillid til dem, betragtedes Ægteskabet næsten som en uafviselig Pligt.

Man skyldte Guderne at efterlade Afkom til at dyrke dem; man skyldte Staten at skaffe Borgere til dens fortsatte Bestaaen, og endelig skyldte man sig selv at forplante sin Slægt, og det ikke mindst af Hensyn til de afdøde, fordi man mente, at de Ofre og Kjærlighedsgaver, som bragtes deres Aander, udgjorde disses højeste Glæde.

Ikke desto mindre var de ugiftes Tal betydeligt, især blandt Mænd af ædel Byrd. Thi for dem beroede Valget af Brud næsten aldrig paa forudgaaende Be-

kjendtskab; det gjaldt kun om, at Pigen var af fornem Slægt og havde en god Medgift. Ofte gik det endog saa vidt, at Faderen valgte Sønnen en Hustru, og at denne først fik hendes Ansigt at se, naar han paa selve Bryllupsaftenen førte Bruden hjem og løftede Brudesløret. I andre Tilfælde tvang Faderen Sønnen til at gifte sig for at standse hans Omgang med Hetærer og bringe ham til at føre et regelmæssigt Levned.

Blandt ubemidlede Folk var Forholdet derimod et ganske andet. Der faldt af sig selv alle Byrds- og Pengehensyn bort; de kunde i langt højere Grad end Athens gyldne Ungdom følge deres Hjærters, eller, maaske rettere, deres Sansers Valg. Da Fødemidlerne kun kostede lidet, var det let at slaa sig igjennem, og i Tillid hertil blev der indgaaet en Mængde letsindige Ægteskaber.

Orestes, som saa' alt fra den lyseste Side, plejede at sige: »Kan man skaffe sex Smaafisk, kan man ogsaa skaffe ti.« At ernære en Hustru syntes ham at være den letteste Sag, og han var naar som helst villig til at ægte enhver smuk Pige, som hans Øje faldt paa.

Dagen efter, at han havde set Joëssa paa Vaskepladsen, henvendte han sig til hendes Fader, Listeføreren Kritias. Denne boede i et tarveligt Hus i Bydelen Kolonos.

Det var en lille Mand med høj, rynket Pande, skaldet Isse, bred Stumpnæse, tykke Læber, graasprængt Skjæg og et vrantent, forærgret Udseende.

Ved at finde ham saa ulig Datteren stirrede Orestes paa ham med en overrasket Mine.

»Hvad vil Du, Yngling?« spurgte den gamle.

»Er Du Joëssas, den smukke Joëssas's Fader?« udbrød Orestes vantro.

»Hvorfor ikke?«

»Nu, ved Zeus,« fo'r det ud af det unge Menneske, »saa avle Frøer Sommerfugle!«

Kritias's vrantne Udseende blev endnu fortrædeligere.

»Er det dette, Du er kommen for at sige mig?« spurgte han og trak Øjenbrynene sammen.

Orestes lagde Haanden paa hans Arm, og i det han lod Stemmen synke, sagde han med sit elskværdigste Smil:

»Tilgiv en Daare, som ikke véd, hvad han siger. Jeg kommer for at bede Dig om noget, — noget saare vigtigt, — og saa begynder jeg med at krænke Dig!«

I sin Stilling som Listefører havde Kritias at paase, at ingen uvedkommende fik Adgang til Folkeforsamlingen. Men da saa vel fremmede som indsnegne i Borgerlisterne kappedes om at finde paa Udflugter for at tilsnige sig Adgang, havde han vænnet sig til at møde alt med Mistro. Trods sin gnavne Mine var han

dog i sig selv en godmodig Mand, som let lod sig tale til rette.

Orestes kjendte ham af Rygte og betænkte sig ikke paa at rykke frem med sit Ærende.

Da Kritias hørte, at det unge Menneske kom for at bejle til hans Datter, løftede han Hovedet og saa' skarpt paa ham. Og da Orestes navngav sig som en Søn af Timokrates og en Broder til Feltherren Aristoteles, viste der sig et Smil paa den gamles Ansigt; men ved Navnene paa Orestes's Venner, de bekjendte Ødelande Proxenides og Theagenes, blev han pludselig alvorlig, og da der blev Tale om Vinfadet og den lamme Skibsøverste, rystede han kort og godt paa Hovedet.

»Taabe!« udbrød han, »Du ejer Intet, — og Du vil gifte Dig! . . . Et Lerfad gravet ned i Jorden! . . . Ved Zeus, et skjønt Sovekammer for en Brud! . . . En lam Skibsøverste i Stedet for Slaver og Slavinder! . . . Gaa, gaa, — Du raser Yngling!«

Og dermed skød han Orestes ud og lukkede Døren efter ham.

Men Orestes lod sig ikke saa let affærdige. Han talte ind gjennem Glughullet ved Siden af Døren.

»Fader,« sagde han, »vær ikke saa haard mod et ungt Menneske. Det er da ingen Brøde at holde af din Datter, — Du holder jo selv af hende. Síg mig hellere, hvad jeg skal gjøre?«

»Du skal, ved Zeus, skaffe Dig en Bestilling, saa at Du med Ære kan tjene Brødet, ikke alene til din Hustru, men til Eders Børn, dersom Eileithya er Eder gunstig.«

»Kjender Du en saadan Bestilling?«

»Kan være.«

»Ved alle Olympens Guder, tal! nævn mig den!«

»En anden Gang,« mumlede den gamle.

Orestes hørte hans Skridt tabe sig i det Indre af Huset. Han forstod, at Underhandlingen var forbi.

V.

Efter den frugtesløse Samtale med Kritias vendte Orestes's Tanker tilbage til Tryfæna. Han bebrejdede sig, at han i flere Dage havde glemt Euros Gaden ved Foden af Akropolis, og da der hos ham ikke laa længe imellem Beslutning og Udførelse, begav han sig strax der hen.

Under Vejs tænkte han paa, at han altid havde fundet hende venlig, om end med en vis Alvor, og at hun af mange, maaske af de fleste, vilde blive anset for smukkere end Joëssa. Kort sagt, han følte sig paa ny tiltrukken af hende og længtes efter at se hende.

Som sædvanlig fandt han den unge Pige siddende under Lavrbærroserne, i Færd med at baldyre Haarbaand.

Hun var noget langsom til at besvare hans Hilsen, og det syntes ham, at der laa en halv undertrykt Heftighed i den Maade, hvorpaa hun bed Traaden over. Men da han foregav at have været borte fra Byen, formildedes hendes Aasyn, og hun bød ham nu, lige som tidligere, tage Plads paa Bænken.

Det varede dog noget, inden Samtalen kom i Gang. Tryfænas Tanker vare andetsteds, og med ét udbrød hun:

»Du sagde en Dag: Min Bolig er ikke som andre Huse . . . Hvordan er den da?«

»Vil Du se den?« fo'r det ud af Orestes. »Kom! den ligger ikke langt her fra, ved Haverne. I den stille Bydel Diomeia møde vi kun Slaver paa denne Tid af Dagen. Følg med!«

»Gaar det an?« sagde Tryfæna, som heller end gjærne lod sig overtale.

Hun kastede et hvidt Klæde over Hovedet og greb en Solskjærm, der ikke var mindre afbleget end hendes Klædning.

Da de kort efter vare komne saa nær hen til Haverne, at de saa' tre eller fire af de der liggende ni Marmortempler skinne frem mellem de mørke Cypresser, slog Orestes ind paa en Gangsti, som tæt forbi Haverne førte hen til en Høj, paa hvilken der viste sig Levninger af Murværk.

»Jeg ser ingen Huse her,« bemærkede Tryfæna.

»Vent!« svarede Orestes med en Mine, som om der forestod hende en stor Overraskelse.

Da de kom op paa Højen, befandt de sig mellem Grushobe, lange forkullede Bjælker og Brokker af sværtede Mursten. Op af dette Virvar hævede der sig — som et Skib i oprørt Sø — et mere end tre Alen højt Vinfad af rødlig gult Ler. Det var gravet et Stykke ned i Jorden for at staa fast, og paa dets stærkt hvælvede Bug, som næppe kunde omspændes af fire Mænd, bemærkedes der i halvophøjet Arbejde forvitrede Levninger af dansende Figurer, saa vel Mænd som Kvinder, der syntes at have forestillet et Komos eller festligt Glædeslag til Ære for Bakchos. En sortsveden Bjælke, som fra det afbrændte Skurs Tag var styrtet ned over Karret, havde knust dets ene Sidevæg og derved dannet en smal, uregelmæssig Indgang, over til hvilken Bjælken var bleven liggende som en Bro.

»Her stod for to Aar siden den rige Vinhandler Ktesifons Hus,« sagde Orestes, »og dette Vinfad, som rummede over hundrede Amforer, var hans største. Huset brændte i en Uvejrsnat, da Lynet slog ned paa tre Steder i Byen.«

»Vel muligt,« svarede Tryfæna, »men det var dit Hus, vi skulde se, — ikke hans.«

»Vent!« sagde Orestes med samme Udtryk som tidligere, og i det han greb Tryfænas Haand, drog han hende over Bjælken ind i det Indre af Vinfadet.

En kvalm, menneskevarm Luft, blandet med Lugten af Løg og en svag Dunst af Vin, slog dem i Møde.

Hele Bunden af Karret bestod af mere eller mindre knuste Lerskaar, over hvilke der var lagt løse Planker. Et stærkt medtaget Filttæppe, paa hvilket der laa en hullet Overklædning, syntes at tjene til Natteleje, og ved Siden deraf stod der en Vandkrukke og en flad Skaal med Levninger af et Maaltid. Karrets Indre var ved en tynd Bræddevæg, delt i to Rum, af hvilke det inderste kun fik Lys gjennem den Aabning, der tjente til Dør. Ud fra dette halvmørke Rum lød der, næsten uafbrudt, en svag Stønnen.

»Se!« sagde Orestes med Liv, »i Vinfade som dette var det, at der paa Pestens Tid boede hele Familier af Landboer fra Attike, som vare flygtede ind i Byen af Frygt for Lakedæmoniernes Hær. Men,« vedblev han med stor Tungefærdighed, »her er ogsaa godt at være, — køligt om Sommeren og lunt om Vinteren, og mod Regn, som i Dag, dufter Karret af Vin.«

Tryfæna tav, og da Orestes i den usikre Belysning fra Indgangen ikke ret kunde skjelne Udtrykket i hendes Ansigt, antog han, at hun var stum af Beundring over alt det ny, hun saa'.

»Kom!« sagde han og trak hende hen til Aabningen i Skillerummet, »kig her ind!«

Tryfæna fulgte, halv nysgjerrig, Opfordringen.

Inde i Halvmørket opdagede hun paa et tarveligt Leje en gammel Mand, nøgen til Bæltestedet og saa mager og udtæret, at han mindede om en Benrad. Af hans Ansigt skjelnede hun kun et stort, hvidt Skjæg og et Par dybt indsunkne, ligesom halvt udslukte Øjne. I Hænderne holdt han et Risbundt, hvis Kviste han med feberagtig Uro sønderbrød Stykke for Stykke.

Da den syge hørte det pusle ved Aabningen i Skillerummet, vendte han med Besvær Hovedet, og i det han rømmede sig dybt, mumlede han:

»Va . . . Va . . . Va . . .!«

»Staklen kan kun sige lidt ad Gangen,« forklarede Orestes. »Men klog er han . . . det viseste af alle Mennesker . . . jeg forstaar ham altid.«

»Hvad mener han da nu?« spurgte Tryfæna.

»Han mener: Vand.«

Og da Orestes havde givet ham at drikke, tilføjede han hviskende:

»Den ulykkelige er lam i Benene og kan ikke røre dem; det er, som om alt Liv er samlet i hans Hænder . . . Han kan ikke holde dem stille; jeg giver ham smaa Pinde at sønderbryde . . . ellers ødelægger han sit Leje . . . Skulde man tro, at denne Mand for ikke længe siden, da jeg tjente paa Flaaden, var en rask, uforfærdet Skibsøverste? Paa Øen Tenedos var jeg en Dag bleven for længe i Land . . . for et Par smukke Øjnes Skyld. Skibet var sejlet bort, og

jeg blev dømt for Udeblivelse af Krigstjeneste. Da frelste han mig ved at bevidne, at han var bleven nødt til at afgaa tidligere end forventet. Senere, da han led store Tab og blev ramt af den hellige Syge, tog jeg ham til mig, da han var den sidste af sin Slægt. Det smerter mig kun, at jeg ikke kan gjøre det bedre for ham.«

»Du bor da her?« spurgte Tryfæna i en Tone, der ikke varslede noget godt.

»Som Du siger,« svarede Orestes kort.

Den smukke Piges Øjenbryn trak sig sammen.

Orestes var alt for optagen af sit Æmne til at bemærke Udtrykket i hendes Stemme og Mine.

»Se!« sagde han og pegede op mod den vide Aabning i Karrets Hals, »over Loftshullet ligger der løse Brædder . . . Naar det regner, kunne de trækkes for, saa at der ikke kommer en Draabe ind, og i varmt Vejr kan der aabnes for at skaffe Luft. Synes Du ikke . . .«

Tryfænas Øjne gnistrede af Vrede.

»Det er nok!« afbrød hun ham med dirrende Læber. »Et maa Du vide, — fra lille har jeg levet i Mangel og Savn. Jeg kjender Fattigdom og hader den værre end Døden. Og nu vil Du, at jeg skal ombytte min Elendighed med en endnu større. I Stedet for Hus byder Du mig et Hul i Jorden . . . og i Stedet for at have Slaver eller Slavinder,« tilføjede hun og pegede

ind i Rummet, hvor den lamme laa, »skal jeg hjælpe Dig at pleje dette levende Aadsel!«

Orestes stod som himmelfalden. Tryfænas lidenskabelige Udbrud kom ham lige saa uventet som et Skybrud i stille Vejr. Forbavselsen betog ham Mælet, indtil hendes sidste Ord pludselig satte hans Blod i Kog.

At betegne hans prægtige Vinfad som »et Hul i Jorden«, var allerede galt nok, men at kalde den lamme Skibsøverste, det viseste af alle Mennesker, »et levende Aadsel«, — det var mere, end han kunde og vilde taale.

Han saa' skarpt paa Tryfæna og slog sig af al Magt paa Laaret. Pigen forstod godt, at han undte hende et lignende Slag. Derpaa tog han hende ved begge Skuldrene og satte hende rask ud af Døren, — en Affærdigelse, hvorved hun nær havde mistet Fodfæstet paa den Bjælke, der førte over til Indgangen.

»Dukke uden Hjærte!« raabte han efter hende. »Vend tilbage til dine Haarbaand! Skulde Du pleje den lamme, fik han vist røde Strimer paa Skuldrene ligesom Dorkas.«

Tryfæna mælede ikke et Ord; men i det hun løftede Klædebonnet og skred afsted mellem Murbrokkerne, udtalte der sig en grænseløs Harme i den Maade, hvorpaa hun krammede Solskjærmen mellem Fingrene.

»Ved Guderne!« udbrød den unge Mand, »det er som en smuk Slange, opfyldt af Edder og Forgift!«

VI.

Om Aftenen, da Orestes var i Færd med at gaa til Ro, rystede et Vindstød de Brædder, der dækkede en Del af Vinfadets Aabning, og piskede Sand og Grus mod Karrets Sider.

»Ej, ej, vi faa Uvejr!« mumlede han og kiggede ud igjennem Døraabningen.

Himlen frembød et besynderligt Skue.

Den var som delt i to Felter; over Byen og Akropolisklippen var den overtrukken med en let Dis, gjennem hvilken Nymaanen og Stjærnerne viste sig, men ned ad Salamis til var den bedækket med en tyk, sorteblaa Sky. Aftenstjærnen stod temmelig lavt, et Stykke under Nymaanen, og da Orestes i den havde et fast Punkt, var det ham let at se, at den mørke Sky nærmede sig. Der kom nu et nyt Vindstød, og kort efter hørtes i Afstand den raslende Lyd af Regn, der faldt i Strømme. Samtidig dermed glimtede der et Lyn, som et flygtigt Nu bragte Marmortemplerne paa Akropolis til at straale i blændende Klarhed.

Orestes fik nu travlt. Han klavrede op paa nogle Murbrokker og lukkede Vinfadets Munding med Brædder, paa hvilke han lagde store Stene, for at de ikke skulde

blæse bort. Næppe var han færdig dermed, før Regnen styrtede ned. Han skyndte sig at stille Brædder for Døraabningen og at stoppe Klude i nogle Huller paa den Side af Karret, som Regnen piskede imod.

Da lød der pludselig skyndsomme Skridt. Det raslede i Murbrokkerne, og ved et Lynglimt viste der sig en høj Knøs uden Kappe, som fra en af Grusdyngerne sprang ned paa den Bjælke, der førte over til Døraabningen.

»Deinomachos!« udbrød Orestes, forbavset over at modtage Besøg i et saadant Vejr.

»Ham selv!« svarede en dyb Stemme, og en kraftig Haand skubbede i Hast Brædderne for Indgangen til Side og trak dem atter til efter sig.

Inde i Karret var der saa mørkt som i en Grav.

Orestes hørte, at den indtrædende strøg Vandet af sig med Hænderne.

Ved Synet af de Lyn, som med korte Mellemrum oplyste det Indre af Karret, skimtede han som i et flygtigt Drømmesyn sin Gjæst, — en stor, svær Karl af et vildt Udseende Det var en rhodisk Bueskytte, med hvem han havde gjort Bekjendtskab paa Øen Tenedos, hvor Rhodieren laa i Lejr, medens han selv tjente paa Flaaden. Da Deinomachos, lige som han, elskede Kvinder højere end alt, havde de strax følt sig tiltrukne af hinanden. Paa Tenedos fattedes det ikke paa Piger af en friere Levemaade, og hvert af de unge

Mennesker havde snart fundet, hvad han søgte. Rhodieren priste sin Chrysis, som havde de hvideste Arme, man kunde se, og som udmærkede sig ved sin Færdighed i at synge og spille paa Kithar, og Orestes udtømte sig i Lovtaler over sin Hymnis, som havde de netteste Ben af alle Øens Piger, og som med de yndigste Bevægelser dansede i Takt til Strængelegen.

Denne Aften var Samtalen mellem Vennerne dog af en anden Art.

»Hvilken Plaskregn!« udbrød Deinomachos. »Hver Gang det lyner, glimte store Draaber mellem Himmel og Jord som Tusender af Spyd i Solskin.«

»Ja,« svarede Orestes spøgende, »Zeus rynker Brynene, saa Ild og Vand strides om Herredømmet.«

»Jeg bliver her, til Regnen sagtner,« ytrede Rhodieren, »og,« tilføjede han henkastende, »saa maa du laane mig en Kappe.«

Orestes vilde nødig.

»Jeg har kun én,« sagde han.

»Du skal faa den i Morgen tidlig,« forsikrede Deinomachos. »Først har jeg et Par Ærender her i Staden, og siden, ud paa Natten, skal jeg paa Vagt ved Skibsværfterne i Faleron. Skal jeg gaa den lange Vej dertil uden Overklædning, bliver jeg saa vaad som en Odder, der kommer op af Vandet med en Fisk i Gabet.«

De unge Mennesker talte derefter sammen om gamle Tider, til Vejret bedagede sig noget.

Orestes stak Haanden uden for. Det regnede endnu, men mindre stærkt end før.

»Jeg faar vel laane Dig min Overklædning,« sagde han godmodigt.

Deinomachos kastede Kappen om sig og tiltraadte sin Vandring.

Orestes saa' ud efter ham.

Himlen havde nu et helt andet Udseende end tidligere. Den store Skymasse havde opløst sig i talrige mindre; Maanen skinnede gjennem Rifterne, men hvert Øjeblik lagde der sig mørke Skygger over Mark og Vej.

»Hm!« mumlede Orestes ved sig selv, »det er et Vejr for mig.«

Og dermed begav han sig til Korsvejen uden for den ithoniske Port.

Her stod et Trin-Alter for Hekate. Ved Nymaanetid var det Skik at henlægge Ofre paa saadanne Altere, blandt andet Hundehvalpe. De gamle, der endog spiste Ræve, vare ikke kræsne, hvad Kjødretter angik. Orestes kastede et Kjenderblik paa Marmorpladen; men hvad der havde ligget her, var allerede forsvundet i en eller anden Tiggerpose.

Han satte sig nu paa Trinet i Skyggen bag Alteret, der var stort nok til at skjule ham. Med Øje og Øre paa Vagt spejdede han ud i Halvmørket.

Alt var tavst omkring ham. Der hørtes ingen anden Lyd end Blæstens Susen i Træerne og Klangen af den natlige Rundes Klokke, der fjærnede sig mere og mere.

Pludselig lød der tunge Skridt i Retningen ind imod Byen.

»Hm!« mumlede han fortrædelig, da den kommende traadte ud i Maaneskinnet, »kun en Slave i Arbejdskittel.«

Atter lurede han en Stund, da kom en Mand, skraalende af fuld Hals, ud igjennem Byporten.

»Han bliver god!« sagde Orestes smaaleende. »Han er fuld!«

Kort efter traadte den paagjældende ud af Platanernes Skygge. Det var en Sømand, klædt i flettede Maatter.

»Til Hades med ham!« udbrød Orestes harmfuld. »Gaa da alle Mennesker i Nat uden Kappe?«

Det varede en Stund, inden der paa ny lød Skridt.

»For en Ufærd!« udbrød Orestes, da den kommende, der gik ind ad Byen til, blev synlig i Halvmørket. »En gammel, forsigtig Knark, der er tæt indhyllet i sin Overklædning . . . han duer ikke! han holder nok godt fast paa den.«

»Nej,« mumlede han kort efter og gned Hænderne, »denne er bedre, som det lader! . . .«

En høj, stærktbygget Mand kom syngende ud af Porten, i det han holdt Takt med sin Sang.

Der gik en Sky for Maanen; det blev mørkere, og der faldt enkelte Regndraaber.

Under sin raske Gang bevægede den kommende begge Arme. Den skarpe Modvind pressede Kappen mod hans Bryst; for øvrigt lod han den flagre frit.

»Ved Zeus!« udbrød Orestes, »han er ypperlig! Det er den statelige Karystier, Husfruen Rhodias Ven. Det er en stor og tung Kleppert . . . han er næppe saa flink til Bens som jeg.«

Og vips! sneg Orestes sig efter den natlige Vandringsmand. Da Mørket var tættest, greb han fat i det nederste af Kappen og trak den af med et Ryk.

Inden den plyndrede fik vendt sig, var Orestes med et Spring inde paa Marken. I fuldt Løb rullede han med øvet Haand Kappen sammen og fo'r hen imod et Sted, der paa Kryds og Tværs var gjennemgravet med Grøfter.

Som han havde ventet, blev han øjeblikkelig forfulgt. Men hvor rask han end smurte Haser, mærkede han til sin Skræk, at Forfølgeren var lige i Hælene paa ham. Heldigvis naaede han snart Grøfterne og sprang til Trods for Mørket med største Sikkerhed over den ene efter den anden. Karystieren blev lidt tilbage. Men pludselig skred den af Regnen opblødte Jord ud under Orestes's Fødder, og han styrtede næsegrus, saa lang han var, med begge Ben i en Grøft. Inden han

kom op, tørnede Karystieren imod ham og fik ved samme Lejlighed et godt Tag i hans venstre Arm.

»Elendige Tyv!« raabte han, saa snart han fik Fodfæste, »tag dette! . . . og atter dette! . . .«

Og dermed udlod han sin Vrede over den ulykkelige Orestes's Øren og Rygstykker. Aldrig var denne bleven mere ynkelig gjennempryglet. Hans Forfølger havde godt fat, og hvor meget Orestes end stred imod, jamrede sig og bad om Naade, holdt han ikke op at slaa, før Vejret gik fra ham, saa at han ikke kunde mere.

Næppe havde Karystieren sluppet sit Tag, før Orestes tog til Bens, det bedste han kunde.

Han hørte i Afstand den anden kalde; men da han godt forstod, hvad den bestjaalne vilde, løb han kun saa meget stærkere uden at se sig tilbage.

Da han troede sig i Sikkerhed, standsede han og gned sin Ryg og sine Sider.

»Tossehoved!« mumlede han leende, »han glemte Kappen . . . den har jeg! Og tager jeg ikke fejl af Manden, er det en god ny Kappe «

VII.

Da Orestes den følgende Morgen vaagnede, var han saa øm i alle Lemmer, at han næppe kunde rejse sig fra Lejet.

»Vel var det, at jeg beholdt Kappen,« tænkte han. »Den er vist næsten ny . . . Karystieren er en statelig Mand.«

Han greb den sammenrullede Overklædning, traadte hen i Døraabningen og holdt den op for Lyset.

»Nej,« udbrød han med en skuffet Mine, »ny er den ikke.«

Og dermed begyndte han at brede den ud fra hinanden.

Med ét gjorde han store Øjne.

»Ved alle Over- og Underverdenens Guder,« udbrød han, »jeg kjender denne Kappe!«

Han saa' nøjere til, bøjede sig ned over Tøjet og bredte nogle Folder ud.

»Der er de! . . . ganske rigtig! . . . de tre Pletter! Den ene som Maanen, naar den er størst, den anden som Maanen, naar den er mindst, og den tredje som en Stjærne! . . . Og her! . . . det røde Mærke! Ved Hermes, det er min Kappe, min egen Kappe!«

Orestes stod et Øjeblik som maalløs af Forbavselse.

Derpaa strøg han sig med Haanden over Panden.

»Der siges,« mumlede han, »at Dommerne straffe Kappetyve med at lade dem prygle til Døde.«

Og han saa' stift hen for sig.

»Ved Zeus,« vedblev han, »det maa være en haard Død! Men en Kappe er ogsaa en god Ting! Da Deinomachos i Aftes, i det afskyelige Vejr, bad om at

laane min Overklædning, forstod jeg først ret, hvad et saadant Stykke er værd. Men hvad det er værd for mig, er det vel ogsaa værd for andre, — hvorfor da røve det fra dem? . . . Det er desuden aabenbart, at jeg ikke duer til Kappetyv, — hvorfor skulde jeg ellers blandt de Hundreder af Overklædninger, der færdes paa Gader og Veje, netop have truffet denne ene? . . . Hvo har vel nogen Sinde hørt Mage? At stjæle sin egen Kappe! Er det ikke som et Vidunder, som et Vink fra Guderne? Nu, jeg vil følge Vinket, mens Tid er. Spændes Strængen for haardt, brister den.«

I samme Øjeblik lød der Trin paa Bjælken over til Døraabningen.

Deinomachos traadte ind.

Den store Rhodier saa' mørk og fortrædelig ud.

»Kjære,« sagde han kort, »jeg har ingen Kappe at bringe Dig. Den er røvet fra mig.«

Orestes saa' paa ham og brast i Latter.

»Du fejler,« svarede han. »Her er den! Jeg fik den allerede i Aftes.«

Rhodieren gjorde store Øjne.

»Hvorledes!« stammede han, »det er da sandt, hvad der siges . . .«

»Tys!« sagde Orestes smilende. »Hvoraf véd Du? . . . Dette er jo min Kappe, og ingen kan da stjæle sin egen Kappe.«

»Men hvorledes gik det til?« spurgte Deinomachos.

»Du kjender jo den store Karystier, Husfruen Rhodias Ven . . . han, som altid er saa pyntelig klædt?«

»Jeg kjender ham . . . Og i Halvmørket antog Du mig for ham?« . . . udbrød Deinomachos leende.

»Som Du siger. Men ét kan Du rose Dig af.«

»Og det er?«

»At have en Næve som Herakles,« sagde Orestes smilende. »Aldrig i mit Liv har jeg faaet saa forfærdelige Prygl!« tilføjede han og lo, saa han fik Taarer i Øjnene. »Hvert Ledemod i mig er som knust! Mens jeg stønnede under dine Slag, frygtede jeg for, at jeg skulde blive saa flad som de Kagemænd, Kvinderne bage til de store Højtider.«

»Var jeg haard imod Dig?« spurgte Deinomachos smilende.

»Saa haard, at jeg har faaet Afsmag for Kapper og vil se mig om efter en anden Bestilling.«

VIII.

Orestes betænkte sig aldrig længe. Endnu samme Dag begav han sig til Listeføreren Kritias.

»Jeg er kjed af min Bestilling,« sagde han.

Kritias trak Øjenbrynene i Vejret.

»Kapper?« spurgte han i en saa skarp Tone, at dette ene Ord sagde alt.

»Kapper,« svarede Orestes lige saa kort.

»Vel an da!« vedblev Kritias og betragtede med Velbehag det unge Menneskes kloge, udtryksfulde Ansigt, »saa maa Du have en ny Bestilling.«

»Kjender Du nogen saadan?«

»Jeg har talt med din Broder, Feltherren Aristoteles.«

Det gav et Sæt i Orestes.

»Min Broder er ikke min Ven,« sagde han.

»Sig hellere, at Du ikke er din Broders Ven.«

»Han har aldrig hjulpet mig.«

»Fordi Du ikke vilde hjælpes.«

»Hvad vil han da nu?«

»Han trænger til en Skriver til at holde Fortegnelserne over Mandskabet i Orden.«

»Og han vil betro mig denne Post?«

»Naar han kan stole paa Dig.«

»Hvor megen Løn giver han?«

»Nok for en lille Familie.«

Ude i det smalle Gaardsrum hørtes i dette Øjeblik en klar, ungdommelig Kvinderøst synge:

Du bygger, kjære Svale,
Som aarlig os besøger,
Din Rede først i Vaaren,
Men drager bort i Høsten,
Til Nilen eller Memphis.

Orestes kiggede ud bag en af de plumpe Piller, som støttede det fremspringende Tag.

I den fliselagte Gaard stod lige over for ham, kun faa Alen borte, en stor, aflang Trækiste med Jord, fuld af blomstrende Planter. Under Sydens Sol havde disse naaet en saa yppig Udvikling, at de klavrede helt op paa Husets Tag, hvorfra røde og hvide Roser i duftende Klynger hang ud over Gaarden.

Joëssa var i Færd med at vande Blomsterne. Til Beskyttelse mod Solen havde hun bundet et Tørklæde over Hovedet, og da hun havde trukket det langt frem i Panden, kastede det en mørk Slagskygge over hendes Træk, saa at de fine Omrids mere anedes end saas. For ikke at blive vaad havde hun smøget Ærmerne op, og Orestes's Øjne fulgte med lidenskabelig Beundring hendes fyldige, hvide Arme, der ligesom i Leg syslede med Blomsterne.

»Ved Hera!« udbrød han, »er hun ikke selv som en skjøn, frodig voxende Plante!«

Og i det han greb begge Kritias's Hænder og med ungdommeligt Liv saa' ham ind i Øjnene, tilføjede han:

»Giv mig hende! — og jeg skal vaage over hende som over min Øjesten.«

Kritias befriede sine Hænder og strøg, smaaleende, sit Skjæg.

»Vent!« sagde han, »man gifter sig ikke i en Haandevending, som man fortærer en Figen.«

Ved sin Hjemkomst fortalte Orestes den lamme Skibsøverste alt. I nogle Dage havde denne været meget svag; men ved Synet af Orestes's Glæde viste der sig noget, som lignede et Smil paa hans Ansigt.

Ud paa Aftenen stønnede han dog mere end nogen Sinde før, og den feberagtige Uro i hans Hænder blev dobbelt saa stærk som ellers.

»Bo . . . bo . . . bo!« stammede han.

»Hvad mener han?« spurgte Orestes sig selv, og for første Gang glippede hans Fortolkningskunst.

Orestes laante en Lampe i det nærmeste Hus.

Ved Midnat blev den lamme stille, og Uroen i hans Hænder ophørte. Saaledes laa han flere Timer.

Med ét udstødte han et dybt Suk, trykkede Orestes's Haand og mumlede igjen:

»Bo! . . .«

Hans Underansigt skød sig frem, en voxagtig Ligfarve lagde sig over ham, og hans Øjne bleve stive og glasagtige.

Han var død.

»Hvad var det, han mumlede?« sagde Orestes ved sig selv.

Paa én Gang fik han en Indskydelse, og i det han sprang op, udbrød han:

»Ja i Sandhed! Staklen har ment: bort! Han har frygtet for at være tilovers, naar jeg fik en ung Hustru.

. . . Har jeg ikke altid sagt: Han var det viseste af alle Mennesker!«

Fra den Dag saa' man aldrig mere Orestes døse under Lavrbærbuskene paa Torvet. Han havde nu andet at tænke paa. Kritias sagde ham Besked om Listeføringen, og hvad hans Broder Aristoteles angik, lærte han snart at indse, at der var Fejl paa begge Sider. I samme Forhold som Orestes opgav sin Ladhed, nærmede Feltherren sig ham.

En Dag sagde han uopfordret:

»Frygt ikke for Fremtiden! Næste Aar, naar der atter skal vælges sex nye Feltherrer, véd Du god Besked om Listeføringen, og Du vil da let finde Ansættelse.«

Og det gik, som han sagde.

Aar for Aar passede Orestes sin beskedne Dont. Den bragte ham i Berøring med mange Mennesker, og det morede ham. Han talte nu næsten daglig med sin Broder, og en Aften sagde denne til ham:

»Vær ved godt Mod! Skjønt jeg selv har Hustru og Børn, skal Du ikke blive glemt, naar jeg dør.«

Tiden gik, — og snart spøgte to Smaaglutter, en Dreng og en Pige, ved Orestes's Arne. Naar nogen saa' hans smukke Hustru og de to sunde og friske

Børn og i den Anledning priste ham lykkelig, plejede han at svare:

»Véd Du, hvad jeg har at takke for min Lykke? Du vil aldrig gætte det.«

»Hvad er det da?«

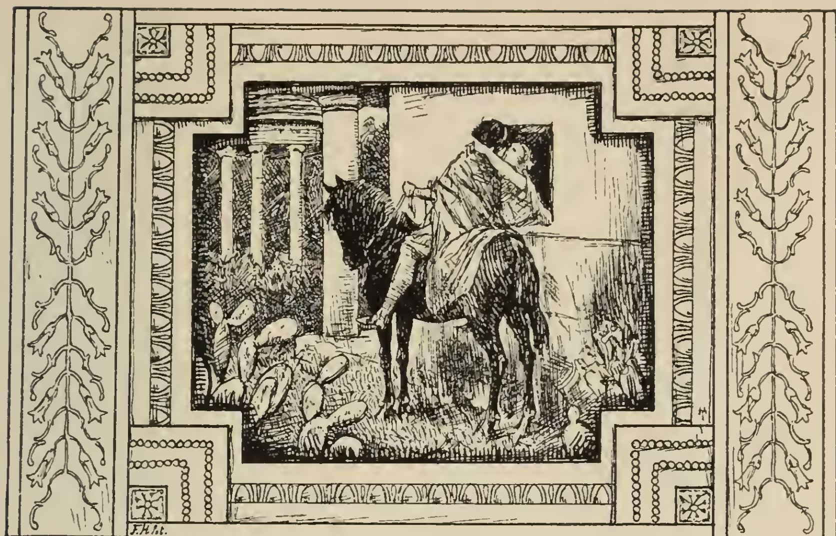
»Prygl, gyselige Prygl!«

Og saa fortalte han den mærkelige Historie om, hvorledes han stjal sin egen Kappe.

KYLON OG MIKKA.

Den 128de Olympiades 1ste Aar (268 f. Chr.).

I.

DRIKKELAGET.

I Elis, Hovedstaden i Landskabet af samme Navn, laa en anselig Bygning, omgiven af høje Mure, for Enden af en Bro, der førte over Peneios-Floden. Til denne Bygning hørte en Have, maaske den største paa Peloponnes. Mellem dennes Plataner og Cypresser var der opslaaet en Teltlejr, i hvilken der færdedes Krigsfolk med højst forskjellig Dragt og Bevæbning.

Bygningen beboedes af Aristotimos, Damaretos's Søn, som ved makedonisk Bistand havde opkastet sig

til Enehersker i Elis. I de fem, sex Maaneder, han havde ført Herredømmet, havde han ved sine Grusomheder og Udsugelser gjort sig saa forhadt, at hans Person Dag og Nat maatte bevogtes af Lejetropper.

Disse Tropper, der for største Delen vare komme fra Sikelien, bestode af sammenskrabet Pak, Tyve, landsforviste, Manddrabere og Tempelskjændere. Det var vilde Karle, som havde set Døden under Øjne i mere end ét Slag. Bange for deres Skind vare de ikke; med det var vanskeligt at holde Styr paa dem. Næsten hver Dag forefaldt der blodige Slagsmaal; de stjal Høns, Faar og Geder fra Borgerne, og undertiden maatte Befalingsmændene, for at opretholde Mandstugt, dræbe de gjenstridige paa Stedet.

En smuk Efteraarsaften blev der holdt Drikkelag i den store Bygnings Søjlegaard. Trefødder med flammende Blus af vellugtende Træsorter og talrige Lamper paa høje Stager af Erts bragte de prægtige Drikkehorn til at tindre og kastede spillende Striber af Lys hen over Gjæsternes Festdragter.

Paa en ophøjet Plads thronede Aristotimos, en mager, gulbleg Mand med buskede Øjenbryn og graasprængt Haar og Skjæg. Han bar et Guldbaand om Panden og var klædt i en hvid Kjortel med gyldne Stikninger; Purpurkappen havde han paa Grund af Varmen ladet synke ned om sig.

Blandt Gjæsterne saas nogle af Byens Øvrigheds-personer og mest ansete Borgere, de øverste Befalingsmænd for Lejetropperne og enkelte fremragende Mænd fra forskjellige Dele af Landet.

Lyæos, den fra Sorgen befriende Bakchos, havde lidt efter lidt løst Tungernes Baand. Gjæsterne bleve mere og mere højrøstede; de lo og talte i Munden paa hverandre, saa at der næppe kunde høres Ørenlyd.

Da traadte en fuldt rustet Kriger hen til Lucius, den øverste Befalingsmand for Lejetropperne, og sagde i Hast nogle Ord til ham. Lucius satte sig med en forbavset Mine halvt opret paa Bordsengen. Krigeren tilføjede nogle Ord.

»Uhørt!« raabte Lucius, i det han med en tung Bevægelse stod op fra Lejet og slog med Sværdfæstet i Bordet.

Alles Øjne rettedes imod ham.

Det var en høj og svær, herkulisk bygget Mand med et blussende, af stærke Lidenskaber furet Ansigt. Fra hans venstre Tinding strakte en mørkerød Skramme sig ned imod Mundvigen, hvor den tabte sig i Skjægget. Han bar et Læderpanser, mellem hvis Broncesirater der laa tykt Støv, medens der ved Bæltestedet var blanke Mærker af Gnidningen af Sværdfæstet. Om Halsen havde han en tyk Guldkjæde med en skaaren Sten, — en Gave fra Aristotimos, hvis Billede fandtes paa Stenen.

»Herre!« udbrød han, henvendt til Voldsherskeren. »Den rige Ætoler Toredorax — han, som skulde bøde de fem Talenter, — er undvegen ... Aldrig har jeg hørt Mage til Paafund!«

Aristotimos strøg sig med Haanden over Panden.

»Er Manden ikke død?« spurgte han.

Lucius slog en Haanlatter op. »Bah! ikke mere død end Du, Herre! I Gaar Aftes lod han udsprede Rygter om, at han var vandret heden, rørt af den hellige Syge. Men nylig, i Tusmørket, drog et uhyre Sørgetog uantastet forbi Portvagten. Toredorax, hans Venner og Tilhængere, henved otte Hundrede i Tallet, forlode Byen. De siges at ville flygte til Ætolerne. Efter Sørgetoget bares en lang Række Offerborde med Vaser, Oliekander og andre fromme Gaver til Ligbaalet, — det var de flygtendes Kostbarheder, som de bragte i Sikkerhed tillige med sig selv.«

Aristotimos fo'r op som en rasende og knyttede Hænderne.

»For en Ufærd!« raabte han, »hvor har sligt kunnet ske?«

Lucius trak paa Skuldrene.

»Skylden er din, Herre,« svarede han koldt. »Hvorfor betror Du Portvagterne til væbnede Bytrælle i Stedet for til mine Folk?«

Aristotimos bed sig i Skjægget.

I Virkeligheden var han, Eneherskeren, en Slave af Lucius og de sammenskrabede Lejetropper. Ingen indsaa bedre end han, at den første Time, hvori han blev forladt af sine Drabanter, vilde hlive hans sidste.

»Hvor er de flygtendes Kvinder og Børn?« spurgte han barsk.

»Blevne tilbage i Byen.«

»Ah!«

Aristotimos legede med Dolken i sit Bælte.

Alle kjendte denne Vane og vidste, at den ikke bebudede noget godt.

»Ved Guderne,« udbrød han med indædt Harme, »dette Sørgetog skal blive det sidste i sin Art! Fra i Morgen skal Portvagten jage Spyd i alle døde og lægge Ild paa Brystet af dem.«

Der opstod en dyb Tavshed.

Gjæsterne saa' bestyrtede paa hverandre; thi en saadan Krænkelse af Dødens Hellighed var noget uhørt.

Da lød der midt i Stilheden fra den anden Ende af Hallen et halvt højt Spørgsmaal.

»Hvad var det? hvad sagde han?«

Den spørgende var en tunghør Mand, som saa' de forfærdede Miner og vilde vide, hvad der var sket.

Ingen tænkte paa at svare ham.

»Lig ere hellige!

»Hvo vil forstyrre en Jordefærd?«

»Lad det være nok med de levende! . . .«

»Ingen Mishandling af de døde!«

Saaledes lød det fra alle Sider.

Men Aristotimos rejste sig, vinkede ad Lucius og forlod, støttet til hans Arm, Søjlegaarden.

II.

I JOMFRUBURET.

Ved Indgangen til Kvindeboligen ventede en ung Slave. Han traadte Aristotimos i Møde og bøjede sig dybt for ham.

»Herre,« sagde han med Armene korslagte over Brystet, »Stratonike, din Hustru, ønsker at tale med Dig.«

»Hun maa vente til i Morgen.«

»Hvor er hun?« spurgte Lucius.

»I Jomfruburet hos sine Døtre.«

»Kom!« raabte Lucius bydende.

»Nej, nej, lad hende vente!«

»Kom, Herre!« sagde Lucius bestemt og tog Voldsherskeren fast om Armen. »Hør dog, hvad hun har at sige!«

Dermed førte han den halvt modstræbende Aristotimos hen til en lav Dør og skød ham lempelig ind.

Jomfruburet var et lille Rum, oplyst af en Ertslampe, som i Kjæder hang ned fra Loftet.

Lige for Indgangen sad en høj, bleg Kvinde paa henved fyrretyve Aar. Hendes Træk bare Præg af dyb Græmmelse. Hun havde ladet Hænderne synke ned i Skjødet og stirrede stift hen for sig.

Aristotimos, som var kommen lidt forkert ind ad Døren, rettede sig til sin fulde Højde.

Det var noget usædvanligt at se hans Hustru Stratonike sidde ledig. Der maatte være noget alvorligt paa Færde.

Han samlede sin Kappes Folder og sagde med Værdighed:

»Hvad vil Du?«

Stratonike rejste sig.

»Hvad jeg vil?« gjentog hun og saa' ham stift i Øjnene. »Dine onde Ord om Ligene opfylde Huset. I Morgen vil de opfylde Byen og føje nyt Had til det gamle.«

»Og hvad saa?« spurgte Voldsherskeren koldt.

»Aristotimos, Aristotimos! Du raser ikke alene mod Dig selv, men mod din egen Slægt! Kjender Du ikke hellenisk Skik? Véd Du ikke, hvorledes et rasende Folk straffer Voldsherskere? Naar Hævnens Time kommer, vil man betale Grumhed med Grumhed, kræve Blod for Blod, — ikke alene dit Blod, men mit og vore Børns!«

»Se!« vedblev hun og drog et Forhæng til Side, ved hvilket Jomfruburet var delt i to Rum, »se!« gjentog

hun med Taarer i Øjnene, »er det ikke et Syn, som kan røre en Faders Hjærte?...«

Lyset fra Lampen faldt ned over det Leje, paa hvilket Husets to Døtre slumrede.

Aristotimos fulgte Retningen af hendes Blik.

De unge Jomfruer hvilede efter Landets Skik afklædte paa den med brogede Hynder bedækkede Soveseng. Et tyndt hvidt Tæppe, som de havde trukket over sig, var under deres Bevægelser i Søvne gledet halvt bort fra de glatte, blændende hvide Legemer. Pigernes Skuldre, Arme og Hals vare blottede, og neden til stak de smaa Fødder frem. Myro, den ældste af Søstrene, en fuldt udviklet Jomfru med et prægtigt sort Haar, holdt den yngste, Stefanion, i sin Arm. Denne sidste havde som et Barn trykket sig tæt ind i Søsterens Favn; hendes Hoved hvilede paa Myros fulde Barm, hvis svulmende Bevægelser det fulgte. Pigerne vare i en Alder fra sexten til atten Aar, og over begges friske Ansigter havde Søvnen lagt et eget barnligt Udtryk, som kun tilhører den første Ungdom.

Aristotimos traadte et Skridt hen imod Lejet og bøjede sig ned over det.

Stratonike lagde Haanden paa hans Arm.

»Kan Du,« hviskede hun bævende, »tænke Dig disse Børn skamskjændede og deres hvide Lemmer slæbte i Støvet?«

Aristotimos gjorde en afvisende Bevægelse.

»Tro Du mig,« vedblev hun, »naar Gjengjældelsens Time kommer, vil Folket ikke taale, at nogen bliver i Live af vor Slægt, men vil knuse den til sidste Spire som Øgleæt.«

»Bah!« sagde Aristotimos højt, og i det Vinens Dunster vandt Overhaand hos ham, pustede han og skød Pandebaandet til rette paa de fugtige Lokker.

Derpaa gjorde han en Bevægelse som en Møllekværn, der gaar rundt, og mumlede halv højt: »Patagos, patagos!« hvad der omtrent vil sige: »Klip klap! klip, klap!«

Og da Stratonike som forstenet saa' paa ham, slog han hende paa Skuldren og sagde:

»Naar jeg trænger til Kvinderaad, skal jeg lade Dig hente.«

Men Stratonike syntes fast bestemt paa at ville have det sidste Ord. Hun løftede Fingeren og sagde højtideligt:

»Aristotimos, lad Dig advare, inden det er for silde!«

III.

KYLON OG MIKKA.

I Udkanten af Byen Elis laa et Hus, fra hvis Bagside der var Udsigt over Peneios-Dalen med dens Træklynger, Marker og fjærne Byer. Dalen omsluttedes af de lang-

strakte Skollisbjerge og af Erymanthos's vældige Højderyg, over hvilken man langt borte øjnede Lampeias skinnende Snetop.

Dagen efter Drikkelaget hos Aristotimos blev der ved dette Hus hen imod Aften ført en hviskende Samtale.

Mikka, eneste Datter af Husets Ejer, Filodemos, stod halv skjult inden for et Glughul i det bageste Udbur af Bygningen og talte med Kylon, en ung Mand af fornem Byrd. Han red paa en sort thessalisk Hingst, som han havde tvunget tæt ind til Muren for bedre at kunne vexle et Par Ord med den unge Jomfru.

»Nej, nej, spøg ikke!« udbrød Mikka, »Jeg ryster endnu, naar jeg tænker derpaa.«

»Hvor mødte Du ham?«

»Ved Vejen til Kyllene. Jeg havde, ledsaget af Satyros, besøgt Farmoders Grav for at binde en Oliekande til Cypressen ... Det er i Dag hendes Dødsdag.«

»Er Du vis paa, at det var Lucius?«

»Ingen anden har en saadan Skramme.«

»Og han lo til Dig og tilkastede Dig et Haandkys? ... Lad ham vogte sig, den Usling!«

»Der er sket, hvad værre er! En af hans Bueskytter sneg sig nylig rundt om Huset. Satyros kløvede Brænde paa Stenblokken uden for, og paa Bueskyttens Spørgsmaal svarede den enfoldige Karl, at jeg boede her.«

Kylon betragtede hende ømt.

Den unge Jomfru, som stod halv skjult i Skyggen inden for Glughullet, tog sig henrivende ud. Hun havde kastet et blaat Klæde over sit glinsende sorte Haar; hendes mørke Øjne, som stod fulde af Taarer efter Sindsbevægelsen, straalede af Hengivenhed, i det hun løftede dem op til den statelige Rytter, og hendes fyldige hvide Arme syntes i Skumringen dobbelt blændende. Men hvad der mere end alt andet bedaarede Kylon var den yndefulde Maade, hvorpaa hun løftede Hovedet og saa' op til ham, naar han talte, — nej, aldrig havde han været saa indtagen i nogen Kvinde!

Kylon bøjede sig frem over Hestens Hals, greb den unge Piges Haand, som hvilede paa Kanten af Glughullet, og holdt den lidt i sin.

Mikka vendte ikke Øjnene fra ham.

Hans krøllede sorte Haar tegnede sig skarpt mod den blaagraa Aftenhimmel, og hans hvide Kappe faldt i prægtige Folder ud over Hestens Kryds. Hver Gang det utaalmodige Dyr skrabede i Jorden og slog med Nakken, fulgte Rytteren dets Bevægelse med en Smidighed, som enhver Kvinde vilde have beundret.

Haand i Haand betragtede de to unge Folk hinanden. Pigen saa' sig spejdende om, og i det hun steg op paa et indre Fremspring af Muren, stak hun sit smukke Hoved ud af Glughullet. Kylon bøjede sig let, og de elskendes Læber mødtes i et flygtigt Kys.

Efter denne uventede Bevægelse var Hesten næsten ikke til at styre. Kylon havde al sin Færdighed behov for endnu et Øjeblik at tvinge den ind til Huset.

»Vær uden Frygt, Mikka!« sagde han. »Der vil snart ske store Ting!«

»Hvor Du siger det besynderligt, Kylon! Hvad mener Du? Skjul Intet for mig.«

»Den vise Hellanikos mener, at Voldsherskerens Dage ere talte.«

»Hellanikos?... Det er jo en gammel affældig Mand.«

»Sandt nok! Men han har en stærk Sjæl i et svagt Legeme. Muligt vil Frelsen komme fra ham... Dog, jeg tør ikke sige mere.«

»Ak!« udbrød Mikka med et Suk, »hvorfor er jeg ikke en Datter af et rigt Hus?... Dine Forældre vilde da...«

»Stol paa mig, Mikka!« afbrød Kylon hende. »Alt vil vende sig til det gode.«

Og dermed gav han sin Hest Tøjlen og forsvandt ad den Vej, der førte til det Indre af Byen.

IV.
LUCIUS.

Næppe var Mikka bleven ene, før hun ilede over i den Del af Huset, hvor hendes Forældre opholdt sig.

I Forhallen stod en Mand med en blank Staalhjælm; i Haanden holdt han en Asketræs-Bue, til hvilken han støttede sig.

Mikkas Aandedræt blev lidt kort, og hendes Hjærte begyndte at banke.

Inde i Stuen var Lampen tændt.

Filodemos, hendes Fader, en gammel hvidhaaret Mand, sad i en Armstol og holdt en Voxtavle op for Lyset. Han søgte at læse, hvad der stod paa den, men hans Hænder rystede, og Stregerne løb i ét for hans Øjne.

Moderen stod bag ved, bøjet over hans Skulder; hun var bleg, og i det Datteren traadte ind, fæstede hun et bekymret Blik paa hende.

Mikka tog Tavlen af Faderens Haand og læste:

»Lucius ønsker at tale med Mikka, Filodemos's Datter. Jomfruen maa følge Sendebuddet.«

Der opstod en dyb Tavshed.

Moderen slog Hænderne sammen i stum Fortvivlelse.

Faderen søgte at rejse sig, men sank tilbage i Stolen. Det varede lidt, inden han var i Stand til at tale.

»Vi kan ikke sætte Magt imod Magt,« mumlede han tonløst. »Mikka maa adlyde.«

Den unge Pige kastede Voxtavlen fra sig, saa at den fløj hen ad Flisegulvet.

»Fader!« udbrød hun, i det hun faldt Oldingen til Fode og omfavnede hans Knæ, »lad mig hellere dø! Beskyt min Jomfrustand og tillad ikke, at den krænkes paa en saa skjændig Maade.«

Da lød der en Støj ved Indgangen.

Sendebuddet stod i Døren; han stødte Buen haardt i Gulvet.

»Hvad skal jeg svare?« spurgte han.

Mikka løftede Hovedet og vendte sig om imod ham. Hun var lige saa bleg som Moderen, og hendes sorte Øjne skinnede med en egen Glans.

»Kom, smukke Jomfru!« sagde Bueskytten og udstrakte Haanden imod hende.

»Aldrig!« svarede Mikka fast og løftede Øjnene mod Himlen, som om hun tog Guderne til Vidne.

Sendebuddet drejede sig rundt paa Hælen og fjærnede sig med raske Skridt.

»Ve os!« udbrød Faderen, »dette vil blive til sand Ulykke for os alle!«

Moderen sank ned paa en Stol og tilhyllede sit Aasyn.

Mikka skjulte Ansigtet i Faderens Skjød, og i det hendes tilbagetrængte Følelser skaffede sig Luft, brød hun ud i en krampagtig Hulken.

Lucius var imidlertid gaaet Sendebuddet i Møde.

Da han hørte Jomfruens Svar, ilede han hen til Filodemos's Hus, skød Dørvogteren til Side og trængte ind.

Han fandt Mikka liggende med Hovedet i Faderens Skjød.

»Følg mig, Jomfru!« sagde han bydende.

Mikka saa' sky op paa ham. Hans Ansigt blussede af Fuldskab og Vrede.

»Aldrig!« svarede hun sagte, men bestemt.

Da rev Barbaren hendes Klædning ned om hende, greb en Stok, som stod ved Faderens Stol, og slog ubarmhjærtig løs paa hende.

Mikka udholdt Slagene uden at udstøde en Klage.

Hendes Forældre anraabte Guder og Mennesker om Hjælp og vred Hænderne i Fortvivlelse over denne grusomme Udaad.

»Saa!« raabte Lucius forpustet og kastede Stokken, »nu er Du vel mere myg, min skjønne! . . . Kom!«

Mikka værdigede ham intet Svar.

»Véd Du, hvem jeg er?« udbrød Lucius, og Aarerne svulmede paa hans Pande. »Alle skjælve for Voldsherskeren Aristotimos; men Aristotimos skjælver igjen for mig. Jeg er Lucius, Anfører for Lejetropperne.«

Mikka holdt sig ubevægelig, som om hun Intet havde hørt.

Da trak Lucius i rasende Lidenskab sit Sværd, og med Ordene: »Saa far til Hades!« stødte han efter Pigens blottede Ryg. Men usikker som han var, gled hans Fod paa Voxtavlen, saa at Stødet traf hende i Siden, hvor Blodet piblede frem paa den lyse Dragt.

»Ve mig! jeg er Dødsens!« stammede Mikka og sank ned i Faderens Skjød.

Uden at ænse Lucius mere, end han havde ænset hende, ilede Moderen sin Datter til Hjælp. Ved Synet af Blodet, som i en tynd Straale løb ned over Klædningen, hævede hun Øjnene mod Himlen og udbrød jamrende:

»Men er der da ingen Guder!«

Lucius stak Sværdet i Skeden og ravede ud af Huset.

V.

MEGISTO.

Den følgende Morgen lod Voldsherskeren Aristotimos udraabe, at de Kvinder, som ønskede at følge efter de otte Hundrede bortdragne Mænd, kunde forlade Byen og medtage saa meget af deres Ejendom, som de vilde.

Denne Tilladelse, der kom helt uventet, vakte stor Glæde. Over sex Hundrede Kvinder besluttede at gjøre Brug af den.

Da Aristotimos mærkede, hvor godt Budskabet blev optaget, gav han Befaling til, at alle Kvinderne skulde rejse paa én og samme Dag. Han vilde da selv give dem sikkert Lejde.

Ingen forstod denne Velvilje, da Aristotimos ellers ikke yndede nogen Formindskelse i Borgernes Tal eller Ejendom.

Ved den bestemte Tid samledes Kvinderne paa en fri Plads inden for Stadsporten. Det var et langt, broget Tog; nogle indfandt sig paa Kjøretøjer af alle Slags,

andre red paa Æsler eller Muldyr, og mange kom til Fods. De vare alle belæssede med deres kostbareste Ejendele, og næsten alle havde Børn paa Armen eller ved Haanden.

Medens de ventede, brød en Hob Lejetropper frem fra de tilstødende Gader.

»Bliv, bliv!« raabte de allerede paa Afstand, og da de kom nærmere, befalede de Kvinderne at gjøre omkring. Derpaa greb de Lastdyrene i Tøjlerne og vendte dem og Vognene. Dette gik ikke for sig med Lempe, men i Huj og Hast, og blandt den tætpakkede Skare opstod der den vildeste Forvirring. Børn faldt ud af Vognene, og Mødrene udstødte hjærteskjærende Skrig ved at se deres Smaa blive overkjørte eller søndertraadte af Lastdyrenes Hove. Men langt fra at tillade Mødrene at komme Børnene til Hjælp, drev de raa Krigsfolk Kvinderne frem med Skrig og Piskeslag, saa at de bageste, ligesom det sker blandt en Flok Faar, af al Magt trængte paa de forreste. Paa denne Maade førte Lejetropperne dem alle til Raadhuset, hvor de indespærrede dem i Søjlegaarden og de tilstødende Rum.

Men Kvindernes Ejendom, de vel indpakkede Kostbarheder, som vare efterladte i Vognene eller laa strøede hen ad Vejen, dem maatte Krigsfolkene bringe til Aristotimos; thi Lejetroppernes Befalingsmænd, som vidste, hvor tyvagtige deres Folk vare, holdt vaagent Øje med dem.

Denne voldsomme Fremfærd mod Kvinderne vakte den største Harme i Byen. Der blev ikke talt om andet mellem Mand og Mand.

Da Aristotimos op ad Dagen viste sig paa Torvet, omgiven af sin Vagt, traadte »de Sexten« ham i Møde.

Det var en Skare hellige Kvinder, som vare viede til Bakchos's Tjeneste og indtog en høj Rang blandt Landskabets Præstestand. De vare alle hvidklædte, bare hellige Hovedbind med mystiske Tegn og havde Oliegrene i Haanden. Efter at Drabanterne ærbødig vare vegne til Side, bleve de en Stund staaende foran Aristotimos, i det de holdt Oliegrenene frem for at paabyde Stilhed og Ærefrygt.

Men ved det første Ord om, at de vilde gaa i Forbøn for Kvinderne, vendte Aristotimos sig bort og skjændte paa Drabanterne, fordi de havde tilladt »de Sexten« at nærme sig. Derpaa lod han med Stød og Slag de hellige Kvinder jage bort fra Torvet og paalagde hver af dem en Bøde af to Talenter*).

Næppe havde Bevægelsen over dette Optrin sat sig, før der indløb et Budskab, som paa ny vakte Røre i Byen.

De otte Hundrede Borgere, der under Skin af et Sørgetog vare flygtede med den rige Ætoler Toredorax, havde i Stedet for at begive sig til Ætolien bemægtiget

*) En Talent udgjorde c. 4000 Kr.

sig Borgen Anymone, en fast Plads med en fortrinlig Beliggenhed til derfra at begynde Fjendtligheder.

Ved Efterretningen herom blev Aristotimos ikke lidet forskrækket. Han indsaa, at han umuligt kunde forhindre, at en Mængde Borgere fra Elis hemmelig begav sig til Flygtningene for at gjøre fælles Sag med dem. Han vidste fremdeles, at han havde mange Fjender, ikke alene i Byen, men i den Del af Landet, som kaldtes »det hule Elis«. En Opstand kunde derfor blive farlig.

Ved Raab paa Gaden og ved Samtaler mellem Krigsfolkene kom de sex Hundrede Kvinder, som vare indespærrede i Raadhuset snart i Kundskab om, hvad der var sket. De vare dog saa langt fra at glæde sig over Besættelsen af Anymone, at den tvært imod voldte dem megen Bekymring. Vel beundrede de Mændenes Raskhed til at handle, men da de selv vare satte under Bevogtning som Gisler, troede de at have alt at frygte.

Ganske anderledes forholdt det sig med Børnene. I deres barnlige Sorgløshed havde de allerede glemt de smaa, der vare komne under Hjulene. Glade over at være samlede i et usædvanligt stort Antal gjorde de snart Bekjendtskab med hverandre og delte sig i flere Hold. Drengene begyndte strax at brydes, og da Vagtmandskabet morede sig over dem og syntes velvillig stemt, fulgte Børnene deres Hjærters Lyst og gave sig til at lege.

Som altid ved saadanne Lejligheder vare Smaapigerne de kjækkeste.

»Lad os danse i Ring!« raabte nogle af dem. Derpaa toge de hverandre i Hænderne og snurrede sig rundt i en Kreds. Naar det ikke gik hurtig nok, raabte de:

»Flink, I Maliader! flink, I Rhøer! flink, I Meliske!«

Det var uden Tvivl ældgamle Navne paa Nymfer. Men hvad der sigtedes til, vidste ingen. Sagnene vare forstummede i Aarhundredernes Løb; kun Navnene havde holdt sig fra Slægt til Slægt i Børnenes Mund.

Pludselig raabte en af Drengene:

»Lad os lege Glansflue!«

»Ja, ja!« svarede flere andre og klappede i Hænderne.

En af dem blev bunden for Øjnene. Han drejede sig rundt under Raabet: »Jeg vil jage en Glansflue!« Dertil svarede de andre: »Du kan jage den, men ikke fange den!« og saa drillede de ham ved at stikke til ham og ved at holde Tørklæder, Læderremme og lignende frem.

»Glansflue!« gjentog en større Dreng, »det er godt for de smaa... Nej, lad os lege Konge! Jeg vil være Kongen! I andre ere mine Krigere, Hoffolk og Borgere. Hver skal faa sit at bestille!«

Men ligesom Legen begyndte, opstod der en Støj i Forhallen.

Aristotimos traadte ind i Søjlegaarden, ledsaget af nogle af de fornemste Borgere. Han var iført en tarvelig

mørkebrun Dragt; kun Guldbaandet om Panden antydede hans høje Stilling.

Paa hans Aasyn læstes Uro og Bekymring.

Han gik tværs over Søjlegaarden og traadte ind i den Hal, der var anvist de rigeste og mest ansete Husfruer. Hans Ledsagere holdt sig noget tilbage.

Aristotimos saa' sig langsomt om i Kredsen.

De fornemste Kvinder sad paa de faa Stole, der fandtes; de andre laa lejrede rundt om, som de kunde bedst.

»Husfruer!« sagde han, »I maa skrive til Eders Mænd, at de skulle forlade Landet.«

Ingen svarede.

Kvinderne vare alle som én forbitrede over, at han havde brudt sit Ord og i Stedet for at give dem sikkert Lejde, havde plyndret dem og ladet dem indespærre som Gisler. Vreden indgød dem Mod, og de gav ved Øjekast hverandre at forstaa, at de ikke vilde lade sig skræmme af Trusler.

»Gjøre I det ikke«, tilføjede Voldsherskeren barsk, »vil jeg først lade Eders Børn dræbe og derpaa lade Eder selv ombringe paa den forsmædeligste Maade.«

Megisto, den mest ansete af Stadens Husfruer, den, for hvis Viljestyrke de andre bøjede sig, var saa langt fra at blive forskrækket, at hun ikke engang vilde rejse sig for Aristotimos. Alene ved sit Blik holdt hun de andre i Ave, saa at ingen vovede at vise sig mere

ærbødig end hun selv. Hun var gift med Timoleon, en af de første Øvrighedspersoner i Byen, og var en endnu smuk Kone af høj og statelig Væxt.

Siddende gav hun Voldsherskeren følgende Svar:

»Var Du en forstandig Mand, vilde Du ikke tale til Kvinder om deres Mænd, men vende Dig til Mændene selv som til vore Herrer. Mener Du derimod ikke at kunne skuffe dem, og vil Du søge at skuffe dem ved os, saa tro blot ikke, at vi for anden Gang ville lade os bedrage. Tro heller ikke, at hine tænke saa slet, at de af Medlidenhed med deres Hustruer og Børn skulde ofre Fædrelandets Frihed. Thi at miste os — som de allerede nu maa undvære — kan ikke være noget stort Onde for dem i Sammenligning med den Lykke at befri deres Medborgere for din Grusomhed og dit Overmod.«

Aristotimos's Ansigt var, medens Megisto talte, blevet mere og mere mørkt. Hans Haand famlede krampagtig ved Dolken i hans Bælte.

Der gik en Stund, inden han aabnede Munden.

»Bring hendes Barn hid!« sagde han derpaa i en Tone, som bragte de omstaaende til at gyse.

Et Par Drabanter fjærnede sig for at søge efter Drengen.

I samme Øjeblik hævede der sig fra den anden Side af Søjlegaarden barnlig Jubel. Megisto bøjede sig

frem og lyttede. Maaske havde hun troet at kjende sit Barns Stemme iblandt de mange andre.

Smaadrenge og Smaapiger sang i Chor:

»Chelikelone, Chelikelone! hvad bestiller Du midt i Kredsen?«

En klar Pigestemme svarede:

»Jeg væver Uld med Islæt fra Milet.«

Atter sang Smaadrengene og Smaapigerne i Chor:

»Men din Sønnesøn, hvordan fandt han sin Død?«

Den klare Pigestemme svarede:

»Fra sin hvide Hest sprang han i det dybe Hav.«

Pludselig lød der et Par halvt undertrykte Skrig. Uden Tvivl havde Vagtmandskabet uddelt nogle Puf med Spydskafterne for at faa Børnene til at tie.

Inde i Hallen blev Tavsheden mere og mere trykkende. Alle ventede paa, hvad der vilde komme. Man saa' ud efter Drabanterne, som skulde bringe den lille Dreng.

Da rejste Megisto sig. Hun var dødbleg, og som hun stod der i sin hvide Dragt, var der noget af en Billedstøttes Højhed over hende.

»Alkeides!« kaldte hun, saa at det lød vidt ud imellem Søjlerne.

Et Øjeblik efter kom en Dreng paa sex, syv Aar springende. Hans Kinder blussede, hans Øjne straalede, og med sit krøllede sorte Haar lignede han en af Sagnets smaa Eroter.

Megisto lagde Haanden paa hans Hoved.

»Kom, mit Barn!« sagde hun højt nok til at høres af alle. »Lad Dig — inden Du endnu kan føle og forstaa det — befri fra det haarde Voldsherredømme! Det vilde være mig en større Sorg at se Dig i uværdigt Slaveri end at se Dig død.«

Rystende af Harme trak Aristotimos sin Dolk og styrtede som rasende løs paa hende; men Kylon, der befandt sig blandt hans Ledsagere, traadte rask imellem og holdt hans Haand tilbage.

»Fat Dig, Herre!« raabte han, »begaa ikke en Handling, der er uværdig for en Fyrste, som har lært at herske.«

Aristotimos stirrede paa ham med vildt opspilede Øjne. Da han opdagede, at det var Kylon, blev han roligere og lod sig tale til rette. Han ansaa Kylon for tro, fordi han vidste, at dennes Fader i sin Tid havde lidt en ilde Medfart af Folket.

Som vaagnende af en Rus stak Aristotimos Dolken i Skeden og fjærnede sig med sine Ledsagere.

Han mælede ikke et Ord, men knyttede Hænderne og bed sig i Skjægget. Han følte, at han havde lidt et Nederlag over for Kvinderne.

VI.

TEGNET.

Der var forløbet nogle Timer efter Besøget i Raadhuset; det var henimod Middag.

Fra den tindrende blaa, skyfri Himmel sendte Solen sine brændende Straaler ned over Byen. Ikke et Blad rørte sig paa Træerne i Herskerboligens Have; Luften dirrede af Varme imellem Husene, og Øjnene blændedes af det straalende Solskin, der kastedes tilbage fra de lyse Veje og Mure.

Hvor der fandtes en Smule Skygge, laa de Landboer, der vare komne til Byen, og døsede paa Jorden. Alle, baade Mænd og Kvinder, havde et Klæde over Ansigtet og lænede sig op til de hvilende Æsler eller Muldyr. Det eneste, der rørte sig i en saadan Klynge, var Lastdyrenes Haler og Øren, som kæmpede en stadig Kamp med Fluerne.

Stadens Beboere holdt sig inde i Husenes halvmørke Rum; paa Gader og Veje saas kun Slaver og Slavinder, som havde Ærender at besørge, samt nogle enkelte Borgere, hvis Forretninger tvang dem til at færdes ude til Trods for den næsten utaalelige Hede.

Aristotimos og hans Hustru havde, under Tilberedelserne til Maaltidet, søgt Hvile i det fælles Thalamos, Sovekammer. Der var stille i Huset. Kun Kogemesteren og de sikeliske Kokke færdedes i de fjærnere liggende Rum.

Da lød der med ét høje Raab paa Gaden, og kort efter bragte et forfærdeligt Bulder paa Taget, netop lige over Sovekamret, Aristotimos til at fare op fra Løjbænken og styrte ud af Huset.

Et Par af hans Drabanter stod uden for.

»Se, Herre, se!« udbrød den ene og pegede op i Luften.

Aristotimos saa' en mægtig Fugl svinge sig bort med langsomme Vingeslag.

»Ørnen!« tog den anden Drabant Ordet, i det han holdt Spydet an, »fløj — højt, højt til Vejrs — i store Kredse hen over Huset. Pludselig stod den stille i Luften med svirrende Vinger og lod, ligesom forsætlig, en stor Sten falde ned paa Taget.«

»Forunderligt!« mumlede Aristotimos blegnende, »hvad skal dette Tegn betyde?«

Og han lod øjeblikkelig gaa Bud til en Sandsiger, som han plejede at raadføre sig med i offentlige Sager.

Sandsigeren, en gammel, krumrygget Mand med en kløgtig Mine, hørte opmærksomt paa Beretningen om det skete. Derpaa bøjede han sig dybt for Aristotimos og sagde:

»Vær ved godt Mod, Herre! Tegnet betyder, at Zeus vil oprejse Dig og skaffe Dig Bistand.«

Men til de Medborgere, paa hvem han troede at kunne stole, udtalte han sig paa en hel anden Maade.

»Giv Agt!« hviskede han, »Straffen svæver over Voldsherskerens Hoved! Den truer med at bryde ind over ham.«

Disse Ord kom blandt andre Hellanikos for Øre. Han havde tidligere hørt til de mest indflydelsesrige

Borgere i Byen; men da han havde mistet begge sine Sønner og var saa svag, at hans Hænder rystede, ringeagtede Aristotimos ham som en Mand, der Intet kunde foretage imod ham. Han vidste ikke, hvor stærk en Sjæl der boede i dette affældige Legeme.

Flere unge Mennesker, som havde været Venner af Hellanikos's Sønner, saa' med Højagtelse op til den ældre Mand og kom jævnlig til ham for at lytte til hans vise Tale. Dette gjaldt især om fire Ynglinge af ædel Byrd: Kylon, Thrasybulos, Chilon og Lampis.

»Unge Venner!« tog Hellanikos Ordet, da disse henimod Aften vare samlede hos ham, »have I hørt det nyeste Budskab?... Manden med Jærnknæet*) sender Aristotimos Hjælp. Feltherren Krateros iler ham til Undsætning med en anselig Magt. Han er lejret ved Olympia, — kun en Dagsrejse herfra.«

»Saa er det ude med os!« udbrød Thrasybulos blegnende.

»Ikke saa ængstelig!« sagde Hellanikos opmuntrende og klappede ham paa Armen.

»Jeg er af en anden Mening,« vedblev han med et roligt Smil. »I Nat viste den yngste af mine Sønner sig for mig i et Drømmesyn. Han, den altid glade og tilfredse, var som forvandlet. Langsomt og højtideligt traadte han hen til mit Leje; jeg saa' ham bevæge

*) Antigonos Gonatas, Konge i Makedonien.

Læberne og hørte ham sige: »Hvordan gaar det til, o Fader, at Du sover i denne Time? I Morgen skal Du blive Anfører i Staden!« ... Efter dette Syn er jeg som forvandlet. Alderen tynger mig ikke mere, og min Frygt er bleven til Haab. Ja, mine Venner, fat Mod! Befrielsens Time er nær!«

»Stol ikke for trygt derpaa!« gjenmælede Thrasybulos, »Aristotimos er en dygtig Mand — husk blot, hvorledes han kom til Magten! Hvor snildt forstod han ikke — han, den fattige Folketaler — at benytte sig af Striden mellem Folket og de ædle Slægter! Ved sine Udfald mod de fornemme opflammede han Mængden og vandt Dag for Dag flere Venner og Tilhængere. Nu foregav han at blive tragtet efter Livet. Da stillede man et Antal bevæbnede, en Art Livvagt, til hans Raadighed. Den brugte han til at undertrykke Modstanderne, og da han følte sig stærk nok til at beherske Elis, sluttede han Forbund med Kong Antigonos, som efter Pyrrhos's Død var Herre over Peloponnes. Næppe var det sket, før han indkaldte Lejetropper, og hvem maatte lønne dem? — Folket, Folket! Ved Zeus, et kløgtigt Paafund, at beskatte Borgerne til deres egen Undertrykkelse!«

»Men,« vedblev Hellanikos, »da var det ogsaa ude med Aristotimos' Klogskab og Besindighed. Nu gav han sine onde Lidenskaber Tøjlen. Hvor rasede han ikke mod Byens Borgere! Nogle ombragte han, andre

jog han i Landflygtighed, og atter andre udsugede han til sidste Hvid. I det halve Aar, han har hersket, har han tifold fortjent Døden!«

»Den Dag, han udaander,« udbrød Lampis, »vil et Befrielsens Suk lyde gjennem hele Elis!«

»Nu vel!« vedblev Hellanikos, »kjender jeg Aristotimos ret, vil han næppe erfare, at Krateros kommer ham til Hjælp, før han i lutter Overmod vil lade al Forsigtighed fare. Det gjælder kun om at benytte den belejlige Stund; thi Krateros vil snart være her.«

»Du véd,« tog Kylon Ordet, »at jeg hidtil har holdt Eder tilbage; men nu, da hans Drabantfører Lucius endog har begyndt at myrde Kvinder, nu er jeg Eders med Liv og Sjæl. Hvad vil Du, o Hellanikos, at vi skulle gjøre?«

»Jeg vil, at I, Ynglinge, i Morgen skulle møde paa Torvet med Sværd skjulte under Kapperne. Naar jeg anser Tiden for belejlig, skal jeg give Eder Tegn.«

»Er Voldsherskeren først fældet,« bemærkede Chilon, »ville alle Byens Borgere slutte sig til os. De otte Hundrede fordrevne ville vende tilbage fra Borgen Anymone, og Lejetropperne ville søge Tjeneste andetsteds, maaske hos Makedonerne.«

»Men Feltherren Krateros?...« spurgte Thrasybulos. som altid nærede Betænkeligheder.

»Ham frygter jeg ikke!« udbrød Hellanikos. »Han er Hellener nok til i sit Hjærte at billige, hvad vi have gjort.«

VII.

STRAFFEN.

Mellem Torvets Templer og Søjlehaller gik Handelen den følgende Morgen sin vante Gang. Skjænkeværterne, som solgte forfalsket Vin, Konerne, der gik om med Brød, Kransehandlerinderne, om hvem de unge Mennesker flokkedes, alle havde travlt med at udkramme deres Varer for Landboerne og Byens Borgere. Roligere forholdt de større handlende sig. De nøjedes med at udstille lange Rækker af Prøver under stribede Solsejl, hvor de toges i Øjesyn af Forretningsmændene paa Vejen til og fra Skrivernes og Vexellerernes Smaaborde. Overalt blev der vejet, maalt, kjøbslaaet, snakket og let.

Da gjaldede Trompetstød hen over Pladsen; de offentlige Udraabere løftede deres Stave, og i den pludselig indtrædende Tavshed lød, højt og lydelig, følgende Ord:

»Aristotimos, Hersker i Elis, forkynder Folket, at Krateros, hans Forbundsfælle Kong Antigonos's Feltherre, i Nat er brudt op fra Olympia og hen i mod Aften vil ankomme her til Staden med en anselig Krigsmagt. Krateros vil lejre sig udenfor Ladon-Porten. Borgerne maa have alt i Beredskab.«

Disse Ord vakte et ubeskriveligt Røre. Nogle af de handlende glædede sig ved Udsigten til en stor Fordel, men andre frygtede for, at Krigsfolkene vilde tage alt med Magt.

Da aabnede Rækkerne sig. Der viste sig et Par Drabanter, som med fældede Lanser skaffede Plads. Efter dem kom Aristotimos, ledsaget af Lucius. Voldsherskeren nærmede sig med Værdighed; han havde et Guldbaand om Haaret, og Purpurkappen hang løst om ham. Han syntes at gotte sig over den Opsigt og Skræk, hans Budskab vakte, og hans stikkende sorte Øjne fløj spejdende fra den ene til den anden af de samtalende Klynger.

I det han traadte ind under de mægtige Plataner midt paa Torvet, kom Hellanikos frem bag en af de tykke Træstammer. Ved at se, at Aristotimos kun var ledsaget af tre Personer, udbrød han højt:

»Guderne være prisede! Hvad jeg haabede, er sket.«

Derpaa vendte han sig om mod en Klynge af Mænd, hvis mørke Skikkelser næsten vare ukjendelige for enhver, som fra Solskinnet kom ind i den dybe Skygge under Træerne.

»Tapre Mænd!« raabte han med høj Røst og udbredte Armene imod dem. »Hvi tøve I med — her, midt i Fædrenestaden — at kæmpe paa den herligste Skueplads!«

Da drog Kylon sit Sværd og fo'r ind paa Lucius.

»Kvindemorder!« udbrød han, »din Time er kommen.«

»Af Vejen, Dreng!« svarede Lucius barsk.

Men inden den svære Mand var kommen i Fægterstilling, havde Kylon med lige saa megen Behændighed

som Kraft jaget Sværdet ind mellem Læderpanseret og Laarskinnerne.

Lucius slap sit Værge og faldt bag over til Jorden med et højt Skrig. Hans Øjne rullede vildt, og hans højre Haand borede sig krampagtig ned i Støvet, der som en Damp hvirvlede op mellem hans Fingre.

Drabanterne stode som lammede af Skræk. Kylon og et Par af hans Venner dreve dem uden Vanskelighed paa Flugt.

Aristotimos saa' sig næppe alene, uden andet Vaaben end sin Dolk, før han lod Purpurkappen falde og med overraskende Hurtighed flygtede ind i Zeus's Tempel.

Sagen var nu kommen for vidt til, at Hellanikos's Venner kunde blive staaende ved halvgjort Gjerning.

Nu gjaldt det deres eget Liv.

Uden at lade sig afholde af Frygt for Stedets Hellighed ilede Lampis og Thrasybulos ind i Templet.

Der samledes flere og flere af Torvegjæsterne uden for. Da lød der et halvt undertrykt Skrig fra det Indre af Helligdommen. Kort efter kom de to Ynglinge ud og kastede Voldsherskerens blodige Lig paa Torvet, i det de med høje Raab kaldte Borgerne til Frihed.

Rygtet om det skete udbredte sig med utrolig Hast over Byen, Vagtmandskabet forlod Raadhuset, og de der indespærrede Kvinder, iblandt dem Megisto, ilede til under Glædesskrig og Jubel.

I et Nu havde de plyndret Kransehandlerindernes Boder og prydet Mændene med Blomsterbaand. Derefter tog Hoben under vilde Skrig Vejen til Voldsherskerens Bolig. Uden for det ægteskabelige Sovekammer sad en gammel Slavinde paa Jorden, med Ansigtet skjult i sine Hænder. Hun fortalte grædende, at hendes Herskerinde, Stratonike, paa Budskabet om, at Folket vilde storme Huset, havde lukket sig inde og taget sig af Dage.

»Ulykkelige Moder!« tilføjede hun hulkende, »hun tænkte kun paa sine Børn ... Hun haabede ved sin Død at forsone de rasende, saa at hendes Døtre maatte blive skaanede.«

Men Mængden hørte ikke paa Slavinden.

Man rev de to unge Jomfruer ud af Jomfruburet og slæbte dem ud paa Vejen for at pine, mishandle og dræbe dem.

Fulgt af et Par andre Husfruer traadte Megisto de ophidsede i Møde:

»Afstaa fra denne Udaad!« sagde hun. »Ville I være et frit Folk, maa I ikke tillade Eder saadant eller handle lige saa grumt som Voldsherskeren selv.«

Disse Ord i Forening med den Anseelse, hun nød, gjorde Indtryk paa Mange. Men Hadet til Aristotimos var saa stort, at hendes Forbønner kun frugtede lidet. Alt, hvad hun kunde udrette, var, at man besluttede at

afstaa fra enhver Mishandling, og at det blev Pigerne tilladt at tage sig af Dage, som de selv vilde.

De bleve derfor førte tilbage til Jomfruburet, hvor man befalede dem at dræbe sig.

»Gjør det kort!« tilføjedes der. »Folket venter!«

En ældre Slavinde, som havde været Pigernes Amme, satte sig paa Tærskelen. Hun paakaldte Guderne og vred Hænderne i hjælpeløs Fortvivlelse.

Megisto stillede sig uden for den lukkede Dør. Taarene løb ned over hendes Kinder, og hun var lige saa bleg som de unge Piger selv.

Da disse nu vare alene i det lille Rum, og Befalingen skulde fuldbyrdes, tilhyllede Slavinden sit Aasyn.

Myro, den ældste af Jomfruerne, løste sit Bælte og bandt det om sin Hals. Derpaa omfavnede hun sin Søster, holdt hende ud fra sig og betragtede hende med et Blik saa fuldt af Medlidenhed og Sorg, som om hendes Hjærte skulde briste.

»Guderne være os naadige!« mumlede hun med bævende Læber. Derefter fattede hun sig lidt og tilføjede i en roligere Tone: »Giv nøje Agt, Stefanion, og gjør, hvad Du sér mig gjøre, for at vi ikke skulle dø paa en skammelig og for os begge uværdig Maade.«

Men Stefanion, den yngste af Pigerne, slog sine Arme om Søsterens Hals, og i det hun greb efter Bæltet, sagde hun hulkende:

»Myro, — jeg beder Dig, jeg beder Dig indstændig! — lad mig dø først!«

Myro tog Stefanions Hoved imellem begge sine Hænder og kyssede hende ømt paa hendes smukke brune Haar.

»Jeg har aldrig afslaaet Dig en Bøn,« sagde hun, »og jeg vil ogsaa nu gjøre Dig til Behag. Jeg vil blive tilbage og taale, hvad der er haardere end Døden, — at se Dig, Søster, udaande først.«

Og nu viste hun Stefanion, hvorledes hun skulde knytte Bæltet.

Derefter vendte hun sig bort.

Hun hørte en sagte Puslen bag sig; derpaa blev alt stille.

Det var, som om Forfærdelsen lammede hendes inderste Sjæl. Hjærtet standsede i hendes Bryst, og en Gysen gik hende til Marv og Ben.

Hun ventede endnu en Stund.

Da alt vedblev at være tyst som Graven, samlede hun sine sidste Kræfter. Med bortvendt Aasyn omfattede hun Søsterens endnu varme og bøjelige Legeme, bar det hen paa Løjbænken og bedækkede det med et Tæppe.

Derpaa aandede hun dybt og løftede, ligesom i tavs Anklage, Øjnene mod Himlen.

Kort efter aabnede hun Døren paa Klem, og da hun saa' Megisto staa uden for, sagde hun med en forunderlig Rolighed til hende:

»Jeg beder Dig, kjære, drag Omsorg for, at jeg ikke efter Døden bliver behandlet paa en usømmelig Maade.«

Megisto bøjede Hovedet; hun var ikke i Stand til at tale. Gjennem Dørsprækken havde hun set nok til at bemærke, at Myro var lige saa hvid, som om hun var staaet op af Graven.

Nogle Øjeblikke efter var alt forbi.

Megisto lagde Myros afsjælede Legeme ved Siden af Stefanions og drog Tæppet over begge Søstre.

Mængden lod sig ikke længer styre. Nogle af de mest ophidsede trængte ind i Jomfruburet.

Ved Synet af de to blege, endnu i Døden smukke Ansigter, der hvilede ubevægelige paa den samme Pude, gik der en højtidelig Gysen igjennem dem.

Og da Slavinden med jævne Ord fortalte om Pigernes sidste Øjeblikke, da var ingen saa haard eller en saa uforsonlig Fjende af Voldherskeren, at han ikke følte sig dybt bevæget.

En gammel Visdomslærer, som tilfældig var kommen til, traadte sagte hen til Lejet og spurgte med dæmpet Røst: »Men var det ogsaa nødvendigt, at Pigerne døde?«

Ingen dristede sig til at svare. Men flere, og iblandt dem maaske netop de, som med de vildeste Skrig havde forlangt Jomfruernes Død, tørrede en Taare af Øjet og listede sig stille bort.

VIII.

I MIKKAS HJEM.

Hos Filodemos havde man ikke skjænket de offentlige Begivenheder synderlig Opmærksomhed. Forfærdet over at se Mikka saaret og blødende havde Moderen strax ladet deres Nabo, en Forhandler af Lægemidler, hente. Det var en ældre Mand med et Ræveansigt og en honningsød Mine. Han havde næppe formaaet at standse Blodet, men til Gjengjæld havde han søgt at lægge sin Viden for Dagen paa anden Maade.

Rystende paa Hovedet havde han trukket Filodemos hen i en Krog og hvisket til ham:

»Din Datter svæver i stor Fare. Under Stjærnernes forud bestemte Omløb maa Kronos's*) fordærvelige Skin være trængt ind i dit Hus.«

Han havde derpaa brændt purpurfarvet Uld, saa at Fader, Moder og Datter næsten vare blevne kvalte af Røgen, og samtidig dermed havde han begyndt at fremmumle de sælsomste Besværgelser.

Men Filodemos, en jævn, fornuftig Mand, syntes ikke om disse Ophævelser.

»Hvor kan Du fæste Lid til denne Tusendkunster?« spurgte han med dæmpet Røst sin Hustru. »Han sælger jo ikke alene Lægemidler, men Gift, Sminke og Brændeglas.«

*) Saturn.

Og dermed skyndte han sig at betale ham hans Løn for at blive ham kvit.

Medens dette foregik, havde han allerede ladet en yngre Læge hente. Denne havde ledsaget en kæmpende Hær og optraadte paa en hel anden Maade. Han rensede Saaret for Blodet og undersøgte det nøje; derpaa erklærede han, at Stødet var blevet ført med usikker Haand, — Sværdets Spids var gleden af og havde kun flænget Kjødet. I sig selv var Saaret ikke farligt; men i den stærke Varme kunde der opstaa Saarfeber. Han foreskrev kølende Midler, lovede daglig at se til Jomfruen og vilde ikke modtage Lægepenge før efter endt Behandling.

Filodemos betragtede de Smaaflasker, han havde efterladt.

»Se!« sagde han fornøjet og gned Hænderne, »se, hvor snildt der paa hver Flaske er vedhængt et Blystempel med Lægens Navn og Angivelse af Lægemidlets Brug og Sammensætning!... Det er en ganske anden Mand end hin Tusendkunstner!«

Filodemos's gode Tro blev ikke beskæmmet; Mikkas Helbredelse gik hurtig frem ad.

I den Anledning indfandt Borgerne sig, en efter anden, for at lykønske ham. Nu, da der var indtraadt roligere Forhold, vendte Medlidenheden sig, som rimeligt var, mod det sidste Offer for Voldsherredømmets Vilkaarlighed. Mikka, som hidtil havde levet stille og ube-

mærket, blev pludselig den mest yndede og mest omtalte Person i Byen. Forstanderinden for de sexten hellige Kvinder lod høre til hende, og Husmødrene bragte hende en saa stor Overflod af Frugter og Bagværk, at hun vilde være bleven syg, dersom hun skulde have smagt paa alt.

Denne almindelige Deltagelse medførte dog ogsaa en Ulempe. Nu, da Opmærksomheden var saa stærkt henledet paa Mikka, kom et og andet for Dagen, som hun helst havde ønsket skjult. I Særdeleshed havde man travlt med Kylons hyppige Ridt forbi Huset i Tusmørket. En Slavinde havde set ham holde ved Glughullet. »Det var ikke for at fange Flaggermus!« sagde hun leende.

Maaske havde ogsaa Eurykrates, Kylons Fader, faaet Nys om Sagen. Inden han gik hen at lykønske Filodemos, lod han Sønnen kalde.

»Kylon,« sagde han, i det han med Velbehag betragtede den smukke, hvidklædte Yngling med de paa én Gang fine og kraftfulde Lemmer, »som jeg har erfaret, agter Byen at belønne din raske Daad. Thi ved at dræbe Lucius gav Du Tegnet til at fælde Voldsherskeren. Man vil indskrive dit Navn blandt Stadens Velgjørere og skjænke Dig en Jordlod og en Sum Penge . . .«

»Thrasybulos og Lampis have gjort mere end jeg,« faldt Kylon sin Fader i Talen. »Jeg modtager Intet, før . . .«

Eurykrates smilede over Sønnens Iver.

»Berolige Dig, berolige Dig!« afbrød han ham. »Dine Venner ville ikke blive glemte . . . Du kan trygt modtage, hvad der bydes Dig. Men, ej sandt? det er billigt, at jeg, din Fader, føjer min Skjærv til den offentlige Gave. Síg frem, min kjære Dreng, har Du intet Ønske? . . .«

Kylon blev blussende rød.

Han tav et Øjeblik; derpaa greb han Faderens Haand og kyssede den med sønlig Hengivenhed.

»Fader,« stammede han forvirret, »lad mig tilstaa det! Jeg elsker Mikka, Filodemos's Datter.«

»Nu vel!« sagde Eurykrates opmuntrende.

»Pigen er ikke rig, ikke af ansét Slægt, men hun er smuk og god og har mig af Hjærtet kjær. Gjør os begge lykkelige, opfyld vort varmeste Ønske! Giv dit Samtykke til, at jeg fører hende hjem som Brud!«

Eurykrates truede ad ham med Fingeren.

»Ej, ej!« udbrød han, »det var derfor, Du skulde ride i Tusmørket.«

Kylon slog Øjnene ned.

»Men, min Søn,« vedblev Eurykrates, »har Du ogsaa nøje overvejet Sagen? . . . Mindes Du, hvad en af vore navnkundige Mænd har sagt: »Der plejer at fremvoxe meget Uheld for Menneskene af Kjærlighed«? Glem heller ikke Ordsproget: »En Kvinde er altid en Ulykke, og naar Kvinden er hæslig, er Ulykken dobbelt«.«

Kylon smilede.

»Jeg mindes kun ét,« svarede han.

»Og det er?«

»At den samme navnkundige Mand har skrevet: »For Menneskene gives der kun én Ting, som kommer Livet lig i Værd — Lykke i Kjærlighed«.«

Eurykrates lo.

»Ved Zeus,« sagde han, »Du fattes ikke Svar! Eros taler af din Mund! . . . og hvo tør vel modsætte sig den lille Gud?«

Derefter tilføjede han:

»Jeg gaar hen til Filodemos. Du kan følge mig!«

Kylon trykkede med overstrømmende Hjærtelighed Faderens Haand.

Eurykrates var en temmelig høj, noget svær Mand med graanende Haar, fine Træk og megen Værdighed i Miner og Bevægelser. Han hørte til de rigeste Borgere i Elis og var derhos af ædel Byrd.

Da han, ledsaget af Sønnen, traadte ind til Filodemos, blev denne synlig overrasket. Han rejste sig ved Hjælp af sin Stok fra Armstolen og traadte sine Gjæster et Par Skridt i Møde.

»Byd os ikke velkomne!« sagde Eurykrates spøgende. »Andre komme til Huset med Gaver, men vi komme for at fratage Dig noget, og det endog det kjæreste, Du ejer.«

Filodemos tav og gjorde store Øjne.

Kylon kom ham til Hjælp.

»Kjære Filodemos,« sagde han til ham, i det han lagde Haanden paa hans Arm, »jeg elsker din Datter Mikka.«

»Og jeg,« tilføjede Eurykrates, »anholder om hende som Hustru for min Søn.«

Filodemos slog Hænderne sammen af Forbavselse og Glæde. Stokken slap fra ham, og da Kylon tog den op, glemte han at takke.

Den gamle Mand saa' helt forstyrret ud.

»Sosias!« raabte han til en Slave, der vandede Flisegulvet i Søjlegaarden, »hent min Hustru ... hun maa komme strax!«

»En Ære ... i Sandhed en stor Ære for mit Hus!« stammede han, rystende over alle Lemmer. »Men ét bør jeg dog sige. I de onde Tider har jeg mistet meget ... Jeg kan kun give min Datter en ringe Medgift og et tarveligt Udstyr.«

»Derom spørger Kylon ikke,« sagde Eurykrates beroligende. »Det er kun Pigen selv, han begjærer. Og efter hvad der siges, er Mikka en saa skjøn Jomfru, at jeg fuldt vel forstaar, at min Søn kan ønske at ægte hende ogsaa uden Medgift.«

I dette Øjeblik traadte Filodemos's Hustru ind fra Søjlegaarden.

Hun var allerede bleven forbavset ved Opfordringen til at komme strax, og ved at se Gjæsterne, Fader

og Søn, sammen, anede hun halvt om halvt, hvad der var sket.

Da Filodemos med en Sejerherres Mine underrettede hende om de besøgendes Ærende, forstod hun ogsaa, ulige bedre end han, at bevare den ydre Anstand.

Et Par smaa røde Pletter paa hendes Kinder var det eneste, der vidnede om den glade Overraskelse, hun følte.

»Vor Datter Mikka,« sagde hun med moderlig Værdighed, »er en god, vel oplært Pige, som kan skikke sig i ethvert Hus. Jeg haaber derfor, Eurykrates, at dette Ægteskab vil blive til sand Lykke for din Søn.«

»Kjære Venner,« vedblev Eurykrates, henvendt til begge de gamle Folk, »hvis det kan ske, ønskede jeg meget at se Eders Datter . . . Kylon kan, om I saa synes, blive her.«

Det Rum, hvori Mikka befandt sig, var ikke langt borte.

Da Eurykrates traadte ind, ført af den gamle Kone, medens Manden kom rokkende bag efter ved sin Stok, tilhyllede Mikka sig tugtig med Tæppet, som hun paa Grund af Varmen havde ladet synke ned om Skulder og Barm.

Ved første Blik paa hendes smukke jomfruelige, endnu lidt blege Aasyn følte Eurykrates sig velvillig stemt.

Tæt ved Lejet stod et lille Bord, som var helt bedækket med Bagværk af alle Former, lige fra Pyramider til Efterligninger af Heste og Fugle.

Mikka kjendte Kylons Fader af Udseende. Da hun saa' ham træde ind, steg en svag Rødme op i hendes Kinder.

»Smukke Jomfru,« sagde Eurykrates smilende, i det han pegede paa Bordet med de mange Gaver, »jeg beskæmmes, naar jeg ser, hvad andre have bragt ... For ikke at komme tomhændet, vil jeg skjænke Dig en Slave.«

»En Slave?« gjentog Mikka forvirret.

»Ja,« svarede Eurykrates, »en Slave ... men pas paa, at Slaven ikke bliver Herre!«

Med disse Ord løftede han spøgende Fingren og forlod Værelset.

De gamle Forældre vexlede et Øjekast som et Par sammensvorne.

Mikka opfangede dette Blik.

»Moder, er det sandt?« udbrød hun, og hendes mørke Øjne straalede af Forventning og Haab.

Men Moderen fik ikke Tid til at svare.

Kylon, hvem Eurykrates havde hentet, knælede pludselig ved Lejet.

Mikka løftede Hovedet; hendes Kinder blussede, og en fyldig, blændende hvid Arm kom frem fra Tæppet for at møde Kylons Haand.

Ved Synet af denne Arm kneb Eurykrates Kylon i Kinden.

»Lykkelige Dreng!« sagde han, »var Du ikke min Søn, kunde jeg, ved Zeus, misunde Dig.«

Mikkas Moder foldede Hænderne og mumlede halv højt:

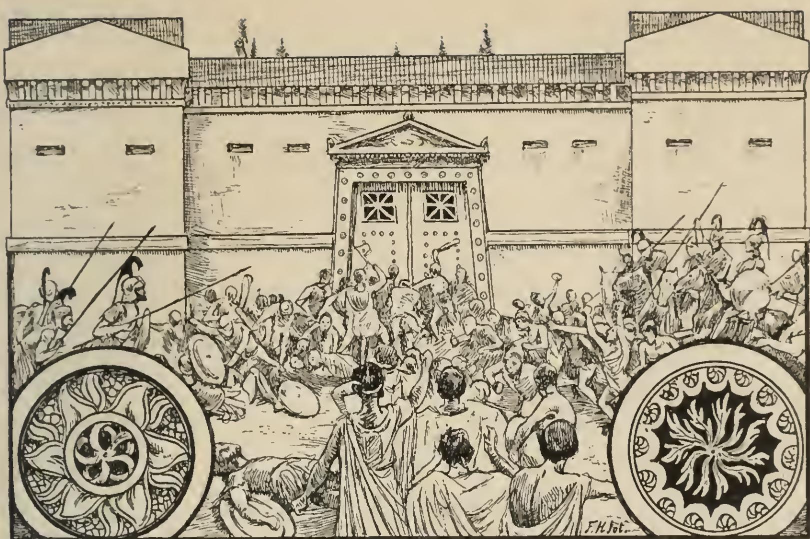
»Guderne have vendt alt til det Gode!«

»Ja,« tilføjede Mikka med Glædestaarer i de mørke Øjne, »hvor sælsomt! Det Saar, som skulde have bragt mig Døden, er blevet Vejen til Held og Lykke.«

DRONNINGEN AF KYRENE.

Den 171de Olympiades 4de Aar (93 f. Chr.).

INDLEDNING.

FORDUM OG NU.

Til de mærkeligste af Kykladerne hører den sydvestligste Ø i Gruppen, Thera. Oprindelig hed den Kalliste, den skjønneste; nu bærer den Navnet Santorini. Stejle som Klinter sænke dens otte til tolv Hundrede Fod høje Sider sig ned i Havet; Øen er halvmaaneformet og danner i Forening med den mindre Naboø Therasia en paa to Steder brudt Ring, der omslutter et

Vand, om hvilket der fra de ældste Tider er blevet paastaaet, at intet Skibs Anker kan naa Bund deri. Hvor æventyrligt dette end lyder, forholder det sig rigtigt. Øen er af vulkansk Oprindelse, og Vandet imellem den og dens Naboø dækker et sunket Krater. Therasia er en Levning af dettes Vestside, imedens Thera dannes af den østlige Kraterrand. Øen er en af de frugtbareste i Archipelet og var i Oldtiden stærkt befolket.

I Henhold til et Udsagn af det delfiske Orakel bosatte udvandrende Theræere sig i det syvende Aarhundrede f. Chr. i det nordlige Libyen paa Øen Plateia, hvor de viede deres Nybygd til Apollon. Anføreren, en Mand af Minyernes berømte Slægt, blev som Barn kaldt Battos, den stammende, og dette Navn beholdt han, da Ordet Battos i Libyernes Sprog betød Konge. Efter nogle Aars Forløb anlagde Theræerne Byen Kyrene, en ved Skibsfart og Handel opblomstrende Stad. Den drog snart talrige Hellenere til sig og udstrakte sit Herredømme over Kyrenaïke eller Pentapolis, de fem Stæders Land.

I Modsætning til de omliggende mere eller mindre ufrugtbare Landskaber var Kyrenaïke Frodigheden selv. Der avledes især Hvede, Olie, Vin, Krydderplanter, Dadler og Honning.

Kun én Landeplage hjemsøgte disse rigt velsignede Egne. Naar det mindst ventedes, formørkedes Solen.

Det saa' ud, som om et umaadeligt Sejl, hist og her med store Rifter og Huller, blev trukket hen over Himlen. Der hørtes en svirrende Lyd, og med ét viste Luften sig opfyldt med Myriader af Græshopper, der som en levende Nedbør naaede fra Himmel til Jord og faldt saa tæt som Hagl, saa at de i tykke Lag bedækkede Markerne. Et saadant Tog fortærede alt paa milevide Strækninger. Det aad baade Ax og Straa, afgnavede Træernes og Buskenes Blade lige til de haarde Ribber, ja det skaanede ikke en Gang de usleste Straahytter. Men under dette lykkelige Himmelstrøg bleve saadanne Tab snart forvundne.

Landet var den Gang tæt beboet. Dets Indre rummede en Mængde Folkestammer som Araukeler, Absytter, Barkitter, Psyller, Nasamoner o. fl.

Under Ptolemæos Soter, Lagos's Søn, bleve By og Land undertvungne af Ægypterne. Apion, den sidste Ptolemæer i Kyrenaïke, indsatte Romerne til Arvinger. I nogen Tid tilstode de Landet Frihed og gjorde det derpaa, forenet med Kreta, til Provins.

Omtrent to Mil fra Kysten laa den fra Thera grundlagte Hovedstad Kyrene. Den var anlagt i en herlig Egn ved Kilden Kyre og forsvaredes af en fast Borg, Akropolis. Staden var smykket med prægtige Helligdomme, deriblandt et stort Apollontempel, til hvilket Battos lod anlægge en brolagt Vej.

Men denne blomstrende helleniske Stat tog en brat Ende.

Under Trajan gjorde de i Hobetal indvandrende Jøder Oprør og anrettede i Følge Historiens Vidnesbyrd et forfærdeligt Blodbad paa Tusender og atter Tusender af Kyrenæere og Romere, indtil de omsider bleve overvundne.

Siden hin Tid har Landet været affolket.

Den, der i vore Dage besøger den østlige Del af Tripolis, de gamles Kyrenaïke, finder der en af de ejendommeligste Egne i Nordafrika.

Fra det lave Kystland hæver Højlandet sig i tre, fire mægtige Afsatser eller Trin op til den indre Højslette, Barka. Oppe fra den søger Blikket forgjæves i en vid Kreds efter Mennesker, Dyr, Boliger, Marker, Træer, Veje og Vandløb.

Der ses intet af alt dette, — overalt kun et tæt afsvedet, gulbrunt Græs.

Farverne i dette Landskab ere ikke mere afvexlende end Gjenstandene selv.

Under den afrikanske Himmels blændende Azur øjnes mod Nord en Stribe, lige saa tindrende som blaa Ild i et Fyrværkeri, — det er Middelhavets blanke Spejl. For øvrigt udbreder det afsvedne Græs til alle Sider sit ensformige, gulbrune Tæppe; kun længst mod Syd

skimtes et i en egen Solglans flimrende hvidgult Baand. Det er Ørkenen Fezzan.

Denne Simpelhed i Farvetoner i Forening med Mangelen af alt, hvad Øjet er vant til at se, giver dette Landskab et besynderlig ophøjet, men tillige forladt og tungsindigt Præg.

Kun et eneste Sted afbrydes Ensformigheden.

Omtrent to Mil fra Kysten, paa Højslettens nederste Afsats, opdages en mørk Plet i Græshavet. Paa Afstand tager den sig ud som Klippeblokke, der rage op af Jorden; men betragtede paa nærmere Hold vise Stenene sig at være tildannede af Menneskehaand. Blandt Grus og Skjærver findes her Brudstykker af Marmorfliser, Led af omstyrtede Søjler, Levninger af forvitrede Architraver, ja endog staaende Tempelrester og Gravkamre med Malerier. Det er med ét Ord Ruiner af den fordum saa stolte By Kyrene.

En trykkende Tavshed hviler over denne Plet, hvor en stor og folkerig Stad i sin Tid udfoldede sit rastløse Liv.

Den eneste Lyd, der høres, er en underlig spæd, bævende Tone, omtrent som et Stød i en Barnetrompet, efterfulgt af en svag klokkeren Klang som Akkorder fra en Æolusharpe. Disse Toner hidrøre fra Ørkendompappen eller Ørkentrompeteren, en lille Sangfugl med et papegøjeagtigt skarlagenrødt Næb og en prægtig atlaskesgraa og rosenrød Fjerdragt. Ligesom de be-

kjendte grønne italienske Firben udgjøre Pompejis eneste nulevende Beboere, saaledes er Ørkendompappen det eneste levende Væsen, der færdes blandt det gamle Kyrenes Ruiner. Fuglens Stemme passer i sin Sælsomhed til de besynderlige Omgivelser. Naar den høres i Afstand, er det, som om længst henfarne Aander svarede hinanden gjennem Stedets Ensomhed og Stilhed.

Ødelæggelsen af disse Oldtidslevninger er vel betydelig, men ikke større, end at en Indskriftsamler kan gjøre en rig Høst og vinde meget Udbytte for sin Videnskab.

Et enkelt Marmorminde fortjener særlig at omtales.

Et Stykke fra Ruinerne, ikke langt fra den usle arabiske Landsby Krenneh, rager en sønderbrudt Sten op af Jorden ved et Sted, hvor der findes kjendelige Rester af en antik Vej. Langs Stenens øverste Rand er der, under en fremspringende Liste, udhugget Vædderhoveder, forbundne med Blomsterbaand, — en Udsmykning, der var hyppig paa helleniske Altere. Hele det venstre Hjørne er afhugget, og som Følge deraf mangle de første Bogstaver i hver Linie paa det endnu bevarede Brudstykke.

Den beskadigede Indskrift lyder saaledes:

ΗΤΑΦΙΛΑΑ
ΤΕΙΡΑ
ΟΛΙΟΣ

Det er ikke vanskeligt at udfylde det manglende. Der har utvivlsomt staaet:

ΑΡΗΤΑΦΙΛΑ
ΣΩΤΕΙΡΑ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΟΣ

I Oversættelse:

ARETAFILA,
BYENS
BEFRIERSKE.

Navnet er, som man ser, ikke mindre lemlæstet end Alteret selv. Heldigvis have Bogsamlingernes Pergament-Kodexer holdt sig bedre end Stenen; deres Indhold er igjen gaaet over i Bogtryk. Takket være denne Omstændighed vide vi endnu den Dag i Dag, hvem hin Aretafila var.

Om hende handler den følgende Fortælling.

I.

EN NY ATALANTA*).

Paa den nederste Afsats af Højlandet, i Læ af den stejle Skrænt op til de øverste Afsatser, laa Kongegaarden i Kyrene. Det var en Samling af Bygninger

---

*) Jægerinden Atalanta udmærkede sig bl. a. ved sit smukke Løb.

med tykke Mure, beregnede paa at give Kølighed og Skygge. Foran Kongegaarden, ligeledes paa Højlandets nederste Trin, strakte der sig i nordlig Retning en prægtig Have, vel beskyttet mod Ørkenvinden ved det bratte Affald af Højsletten. Her trivedes med en Frodighed uden Lige Morbærfigen, Plataner, Asketræer og Stenege, og op over deres Kroner hævede sig hist og her som Plantevæxtens Fyrster slanke Palmer og himmelstræbende Cypresser.

En smuk Sommerdag i den 171de Olympiades fjerde Aar — 93 f. Chr. — gik en ung Mand i en hvid Kappe og med et let hvidt Klæde om Hovedet ned fra Kongegaarden gjennem Havens Midtgang. Hans Holdning var stolt og bydende, og hans solbrændte Ansigt vilde have været smukt, dersom et Par alt for stærke Øjenbryn ikke havde givet det et haardt og egenraadigt Udtryk. Ogsaa i hans Gang sporedes der en tidlig Fasthed, som svarede til Udtrykket i hans Ansigt. Af Dragtens Finhed og af de guldindvirkede Sandaler, som med Purpurremme vare fæstede til hans veldannede Fødder og Ben, var det let at se, at han hørte til den kyrenaïske Ungdoms Blomst og var en Søn af en anset Slægt. Hans Navn var Leandros, og han var en Broder til Nikokrates, som ved den Tid havde opkastet sig til Enehersker i Kyrenaïke og taget Bolig i Kongegaarden i Kyrene.

Det var hen imod Solens Nedgang. Den vestlige Himmel glødede i den libyske Aftenrødes Pragt og kastede et Skjær som Gjenskinnet af en Ildebrand ind mellem Træstammerne.

Fra den lavere Del af Byen for Enden af Haven lød en forvirret Summen af Vognkjørsel, fjærne Raab, Æselskryden, Hundeglam og Sang; men i Haven selv var alt stille, der hørtes kun Aftenvindens Susen i Træerne og den melodiske Rislen af en Kilde, som udgød sig i et Marmorbækken.

Paa en Græsplet imellem Roser i den smukkeste Del af Anlæget laa en Rundbygning, i hvilken Kongegaardens Kvinder plejede at søge Skygge i de sene Eftermiddagstimer.

Her hen styrede Leandros sine Skridt. I det han gik om til Indgangen, stødte han til et gyldent Bur, som hang ned fra en Jærnstang mellem to Piller. Buret kom i stærk Svingning. Dets Beboer, en graa Papegøje, udstødte et gjennemtrængende Skrig; strax efter aabnede den Vingerne, holdt dem i en afrundet Stilling ud fra Kroppen, udbredte Halen som en Vifte og skreg i en kaldende Tone: »Irasa, Irasa! kom, kom!«

»Hvad er der, min Fugl?« svarede en frisk, ungdommelig Pigestemme fra det Indre af Bygningen, og i næste Øjeblik viste et forunderligt Væsen sig i Døren.

Var det et Barn eller en Jomfru? Skikkelsen var lille af Vækst og Legemsformerne ikke fuldt udviklede.

Dragtens fremmedartede, halvt ægyptiske Snit mindede om, at Landet i lang Tid havde staaet under Ptolemæernes Herredømme. Den unge Pige bar et ejendommeligt Hovedtøj med brede blaa og hvide Striber; to Flige, som stode frem bag Ørene, dannede en Ramme om Ansigtet og naaede helt ned paa Skuldrene. Om Halsen havde hun et Smykke i samme Stil som de oldægyptiske Onsek, — et mere end haandsbredt Halsbaand, som var hæftet sammen paa Skuldrene og bedækkede det øverste af Brystet. Det bestod af kredsformede Rækker af Smaafigurer: Blomster med korsstillede Blade, springende Løver og Antiloper, siddende Guldulve, Høge, Gribbe og vingede Slanger. Alle disse Prydelser vare af drevent Guld og ved næsten usynlige Ringe fæstede til et Underlag af tykt blaat Tøj. Den temmelig snævre Kjortel blev holdt sammen af et Bælte af samme Farve som Hovedtøjet; det gik to Gange om hende og var paa Underlivet bundet i en løs Knude, hvis lange Ender naaede neden for Knæet. Kjortelen bestod af fint hvidt Linned, og i det hun fra Indgangen traadte ud i det røde Aftenskjær, viste det ungdommelige Legeme sig som et let Skyggerids inden for det tynde Tøj. Thi ligesom den brændende libyske Sol havde lært Hellenerne at svøbe et let Klæde om Hovedet, havde den lært deres Kvinder at nøjes med en enkelt Klædning. Om Haandleddene bar det unge Væsen brede Baand af samme Farve som Bæltet og Hovedtøjet; for øvrigt vare

de spinkle Arme belæssede med kostbare Slangearmbaand af Guld.

Lige saa fremmedartet som Dragten var Pigens Ansigt. Det var Chams Børns Træk, — den kun lidet fremtrædende Næse, de svulmende Læber, den korte, tilbagevigende Hage, de højtsiddende Øren og de aflange, mandelformede Øjne med store, sorte, gazelleagtige Øjenstene og lange Frynser af sorte Silkehaar, — kort sagt en ejendommelig, kun halvt udviklet Skjønhed, der i al sin Oprindelighed mindede om Præget paa en slidt Mønt; derhos en brunlig mauriskblød Hud med livlig Rødme paa Kinderne.

Den stive ægyptiske Pynt var beregnet paa en af en mægtig Præstestand ordnet Ceremonitjeneste, i hvilken de langsomme og højtidelige Bevægelser, som høre Optoget til, vare fremherskende. Men da den unge Pige, om hvem her er Tale, var opfyldt af et saa spillende Liv, at det syntes hende umuligt at staa stille, var hun stadig i Strid med sin Paaklædning og maatte idelig rette paa den.

Næppe var hun kommen uden for Indgangen, før hun sprang Leandros i Møde og gav ham Haanden.

»Vær hilset, smukke Frænke! sagde denne.

»Vær hilset, Farbroder!« svarede hun smilende, i det en Perlerad af hvide Tænder tittede frem bag de yppige, røde Læber. Og nu begyndte hun at sladre saa lystig som en lille Skade. Farbroder!« gjentog

hun leende, »jeg maa nok kalde Dig saaledes, skjønt din Broder ikke er min rette Fader, ligesaa lidt som Aretafila er min rette Moder. Men lige meget! . . . min rigtige Moder, Ægypterinden, pryglede mig hver Dag, men den søde Aretafila har aldrig slaaet mig. Og naar de kalde hende Dronningen af Kyrene«, — her gjorde hun en dyb Knæbøjning, — »eller den libyske Aspasia, saa hopper Hjærtet i mig ved Tanken om, at hun, der er klogere og visere end alle Mænd, holder af mig og kalder mig sin Datter, skjønt jeg kun er et Barn af hendes første Mand med hans første Hustru.«

Leandros, for hvem alt dette ikke var nyt, tog sig vel i Vare for at afbryde Pigen, men morede sig med at høre, hvor hun kunde lade Munden løbe.

Imedens hun rettede paa Smaafigurerne paa Halssmykket, hvis Gribbe og vingede Slanger havde grebet fat i hverandre under Knæbøjningen, gik der som en Skygge over hans Ansigt.

Det faldt ham ind, at dette glade Barns Fader, den rige Fædimos, et Par Aar før var bleven ombragt af hans Broder, Voldsherskeren Nikokrates, — en Mordgjerning, med hvilken denne havde haft et dobbelt Formaal, dels at faa Penge til at betale de Lejetropper, der tjente ham til Livvagt, og dels at kunne ægte hans Enke, den almindelig beundrede Aretafila.

Men Irasa, — som Papegøjen havde kaldt den unge Pige, — lagde ikke Mærke til Udtrykket i Leandros's Ansigt.

»Se!« sagde hun og pegede mod Vest, hvor den Store Syrte, den største Bugt paa Nordafrikas Kyst, udbredte sig for dem, afspejlende Solnedgangens Pragt. »Har Du gode Øjne, Leandros? Kan Du, langt, langt borte, ude ved Kysten, skimte som en Række mørke Jordbølger foran det luerøde Vand? Det er Thines tu Herakleos (Herakles's Sandhøje eller Klitter). Merøbos, den store æthiopiske Slave, har været der. Han siger, at det er det morsomste, man kan se. Hele Strandbredden ligger fuld af hvide og plettede Skaller og Snækker, saa prægtige, at de kunne bruges til Smykker. Du maa kjøre der ud med Moder og mig.«

Leandros smilede.

»Aretafila har andet at tage Vare. Hendes Tid er kostbar.«

»Hvad mener Du?«

»Hun har travlt med Statssager.«

»Statssager . . . Statssager?« gjentog Irasa, som om Ordet var hende ganske fremmed. »Hvad er Statssager?« sagde hun og saa' Leandros ind i Ansigtet med sine store, sorte Øjne. »Farbroder, nævn mig en Statssag!«

»Naar Anabos, Fyrsten over de indre libyske Stammer, spørger, om han maa lade en Hær drage gjennem Nabolandet, er det en Statssag.«

»Er Statssager altid noget saadant?« udbrød Irasa og slog Hænderne sammen, saa at Fligene paa hendes Hovedtøj vendte sig. »Guder, hvor gider da Aretafila befatte sig dermed? ... Hvorfor bliver hun ikke ved sin Væv? hun, som kan væve saa smukt! Er ikke Pynt meget lysteligere? Den er ikke alene i sig selv skjøn, men gjør den, der bærer den, skjønnere.«

Leandros lo.

»Barn!« sagde han med Liv, »Du taler jo som en af de syv Vise.«

Og han udstrakte Armene imod hende; men hun smuttede fra ham som en Slange, og med Udbruddet: »Guder, det bliver mørkt! jeg maa ind til Moder!« fløj hun som en Pil op ad Midtgangen uden at bryde sig det mindste om, at hele hendes Pynt kom i Uorden.

Men Leandros stirrede efter den lette, ungdommelige Pigeskikkelse, og da Irasa endnu kun var faa Skridt borte, udbrød han højt:

»Ved Apollon, Atalanta selv løb ikke skjønnere!«

II.

VOLDSHERSKEREN NIKOKRATES.

Imedens Leandros spøgte med Irasa uden for den lille Rundbygning i Haven, foregik der et Optrin af en hel anden Art i et af Værelserne i Kongegaarden.

Dette Værelse var en ikke synderlig stor, men kølig Hal med Flisegulv og Stenpiller. Ud mod Haven var Rummet aabent; kun en Stenbrystning gik fra Væg til Væg mellem de Piller, som bare Loftet og det fremspringende Tag. Der var dog nu, hen ad Aften, trukket klare Forhæng for, i den Hensigt at holde Myg og stikkende Fluer borte.

I denne Hal befandt der sig to Kvinder.

Den ene hvilede paa en Løjbænk, som var stillet op mod Bagvæggen, lige over for det klare Forhæng; den anden sad paa et babylonisk Tæppe, der var udbredt paa Flisegulvet foran Løjbænken.

Den første af dem havde ret gjort sig det magelligt mellem de svulmende, baldyrede Puder. Hun laa med Armene op over Hovedet og Fingrene flettede ind i hverandre. De blanke Guldarmbaand havde hun strøget af og ladet trille ned paa Tæppet; Agraffen i Halsen havde hun aabnet, og Benene havde hun trukket op under sig, saa at kun Spidsen af en lille Fod, saa hvid som Elfenben, stak frem under Klædningen. De guldindvirkede Sandaler laa med løste Remme paa Tæppet; ja selv Halssmykket var henslængt der, som om dets Ejerinde paa den brændende hede Dag ikke havde kunnet taale noget fremmed, ikke en Gang det kølende Metal.

Varmen havde dysset hende i en let Slummer, og som hun laa der, var der god Lejlighed til at betragte hende.

Hun var lille af Væxt, og skjønt hun kun syntes at være syv, otte og tyve Aar, havde Ungdommens Friskhed veget Plads for en bleg, voxagtig Farve. Selv i Søvne var der et Spor af Kummer udbredt over hendes Ansigt som efter tunge Sorger og Lidelser. Desuagtet vilde ingen have betænkt sig paa at kalde hende smuk; thi Trækkene havde bevaret hele den milde og rene Skjønhed, som fulgte Hellenerne i deres Udlændighed, endog længe efter Blandingen med andre Folkeslag.

Pludselig udstødte hun et Suk og slog Øjnene op. Nu saa' man først ret under hendes halvt uvilkaarlige Bevægelser, hvor ødselt Naturen havde udstyret dette lille Legeme. Som det ikke sjældent er Tilfældet med smaa Kvinder, var hun overordentlig veiskabt. I det hun strakte sig efter Søvnen, kom der et Par Ankler til Syne, der ligesom hendes Arme vare saa blødt afrundede, som det i Reglen først er Tilfældet, naar en Kvinde staar i sin Udviklings højeste Glans. Og i det Klædningen ved Armenes Bevægelse aabnede sig i Halsen, viste der sig et Glimt af en Barm saa fuld og svulmende, at det ikke kunde drages i Tvivl, at hendes Legemsformer, som saa ofte hos Sydens Kvinder, havde bibeholdt deres fulde Fasthed, selv efter at Ungdommens Friskhed var borte.

Hendes smukke sorte Haar laa i tre, fire bløde Bølger hen forbi Tindingerne, hvor en gul Rose var

stukken i det, og hendes regelmæssige Ansigtstræk oplivedes af et Par Øjne som Irasas, — store mandelformede Gazelleøjne med fint henpenslede Øjenbryn og lange silkeagtige Øjenhaar. Intet Under derfor, at hendes Ydre tildrog sig Opmærksomhed selv i et Land, hvor Skjønhed ikke var sjælden. Hvad hendes Klædedragt angik, var den saa simpel som vel muligt. Hun bar kun en ærmeløs Kjortel af fint, hvidt Linned, der om Livet blev holdt sammen af et sort og hvidt Bælte.

Den anden af de to Kvinder, den, der sad paa Tæppet foran Løjbænken, var derimod af høj og anselig Væxt og syntes at være henved et halvt hundrede Aar gammel. Ogsaa hun havde vistnok været smuk, men havde med Alderen faaet graasprængt Haar, skarpe Træk og en Mængde Rynker. Hun bar en ensfarvet graa Dragt uden Ærmer, passende for en ældre Slavinde. Under Herskerindens Slummer havde hun siddet ubevægelig som en Sfinx, med Knæene trukne op under Hagen og Armene slaaede om begge Benene, aabenbart hensunken i dybe, og som det syntes, meget alvorlige Tanker. Men næppe havde den paa Løjbænken hvilende slaaet Øjnene op, før hun skiftede Stilling og betragtede hende med et ømt, næsten moderligt Blik.

»Barn!« sagde hun, »nylig jamrede Du Dig i Søvne ... Nu har Du atter drømt. Bort med disse urolige Tanker! ... de tage Livet af Dig.«

Den yngre syntes ikke at høre hende. Hun strøg sig med Haanden over Panden.

»Besynderligt!« mumlede hun, »altid den samme Drøm ... til sidst vover jeg næppe at sove.«

»Hvad har Du da drømt, min Fila?« (Fila var et Kjælenavn, en fortrolig Forkortelse af Aretafila.) »Til mig, din gamle Amme, kan Du vel sige det.«

»Sige hvilket?« spurgte den yngre adspredt.

»Ih! hvad Du har drømt.«

Den adspurgte tav og stirrede aandsfraværende hen for sig. Derefter gik der en Gysen igjennem hende.

»Jeg saa' ham igjen ...« mumlede hun næppe hørligt.

»Fædimos, din første Husbond?«

»Som Du siger,« svarede Aretafila.

Efter et Ophold tilføjede hun med Angst i Stemmen: »Han stod ved et sort Vand. Der var mørkt omkring ham; alt var som tilsløret af Taage og Skyer. Han selv saa' bleg og skyggeagtig ud. »Hvor længe skal jeg vente her paa dette Rædslernes Sted?« mumlede han. »Jeg vansmægter!« Da syntes jeg, at der skød et Træ med herlige Frugter op foran mig. Jeg plukkede en af Frugterne for at række ham den; men hvor forfærdedes jeg ikke, da der fra det Sted, hvor Frugtstilken var afreven, faldt store Bloddraaber til Jorden! I min Skræk tabte jeg Frugten. Da klagede Fædimos

atter: »Jeg vansmægter!« Opfyldt af Medlidenhed greb jeg et Bæger, der stod paa en Stenblok, og øste Vand af Floden. Men i det jeg vilde række ham det, bruste Vandet op og overstænkede mine Fingre og Arme. Hver Draabe var lunken. Jeg saa' ned, — det var Blod! Da udstødte jeg et Skrig og segnede om. Men i mit Øre lød det endnu en Gang, saa fjærnt som fra en anden Verden: »Jeg vansmægter!« Og jeg kjendte tydelig Fædimos's Røst, skjønt den lød saa svag som et Aandepust.«

Begge Kvinderne tav.

Kort efter udbrød Aretafila: »Hvorfor altid drømme om Blod? ... Jeg kar jo Intet at bebrejde mig; jeg har jo aldrig udgydt Blod.«

»Fila,« tog Ammen Ordet, »Drømme sigte ikke altid til det forbigangne; de kunne ogsaa varsle om det tilkommende.«

Aretafila sprang op fra Lejet.

»Alkestis, hvad mener Du?« spurgte hun blegnende.

Slavinden rejste sig ligeledes.

»Jeg mener,« sagde hun lidenskabelig, »at Nikokrates, din Husbond, har ombragt din første Mand; jeg mener, at han har ægtet Dig imod din Vilje; jeg mener, at han er en Voldshersker, et Uhyre, en Svøbe for Menneskeheden! Raser han ikke værre end Pesten mod Borgerne? Nogle jager han i Landflygtighed,

andre kaster han i Fængsel, og atter andre dræber han, naar de staa ham i Vejen. Og samtidig dermed befaler Umennesket, at ingen maa forlade Staden uden hans Vilje.«

»Jeg véd det, jeg véd det,« svarede Aretafila i en dæmpet Tone. »Men mig har han dog kjær. Han, der er saa haard og grusom mod andre, er mild og eftergivende mod mig og lægger megen Magt i mine Hænder ... Ogsaa jeg sørger dybt over mit uforskyldt lidende Fædreland; men ...«

»Fila, Fila! dit Hjærte er svagt, lige saa svagt som din Forstand er skarp. Du er klog, Du har Indsigt i Statssager, endog mere end mangen Mand. Men ét mangler Du, — Mandens Mod!«

»Hvad vil Du, at jeg skal gjøre? ... jeg, en Kvinde, jeg, som staar ganske ene!«

»Jeg vil, at Du skal indse, hvor manges Liv der frelses, naar hin ene, hint Tugtens Ris, gaar til Grunde. Har Du glemt, hvad der skete i din egen Nærhed? Mindes Du ikke hin unge korinthiske Billedhugger, som en Aften, med Fare for sit Liv, sneg sig ind i Haven for at se Dig tage Bad i Marmorbækkenet? Lod hin rasende ikke hans Øjne udstikke i dit Paasyn og lod han ham ikke derefter spidde levende paa en Pæl! ...«

»Ti, ti!« raabte Aretafila gysende og vendte Ansigtet bort.

»Og dog nøler Du! Dog betænker Du Dig paa at frelse Dig og Landet! Jeg er, som Du véd, en Thessalerinde af Fødsel. Lad mig fortælle Dig, hvad hvert Barn i min Hjemstavn kjender, — Thebes modige Bedrift! Ogsaa hun var gift med en Voldshersker og blev ligesom Du med vild Skinsyge elsket af Uhyret. Men hun stolede hverken paa ham eller hans Ømhed; hun vidste, at hendes Liv hang i en Traad. En Dag sagde hun til sine tre Brødre, at Alexandros, — det var Voldherskerens Navn, — havde ondt i Sinde imod dem. De besluttede da at komme ham i Forkjøbet ...«

»Hvad gjorde de?« spurgte Aretafila aandeløs.

Alkestis lod sig ikke forstyrre.

»Om Aftenen,« fortsatte hun, »beholdt Thebe Brødrene hos sig. Alexandros drak det ene Bæger efter det andet; Sveden stod ham paa Panden, og hans Øjne bleve sløve. Han længtes efter Hvile. Da han levede i en evig Frygt og ikke forlod sig paa sin Livvagt, sov han paa Højenloftet og trak Stigen op efter sig. Her lod han sig om Natten bevogte af en Yndlingsslave og en stor Hund. Efter at have fjærnet Slaven og Hunden hentede hun Brødrene og steg op paa Højenloftet med dem. Voldsherskeren sov allerede; han snorkede med aaben Mund, og under det tynde Tæppe, han havde trukket over sig, saas Omridsene af hans mægtige Skikkelse. Da tog Thebe det blanke

Sværd, som hang paa Væggen over Hovedenden af Lejet. I denne afgjørende Stund syntes Brødrenes Mod at svigte ved Synet af den frygtede Alexandros. Thebe greb da en Khitar, som laa henslægt paa Gulvet, og truede med at vække den sovende, hvis de betænkte sig længere. Nu styrtede de sig over ham og gjennemborede ham ... Men i Byen Feræ blev der en umaadelig Glæde. Borgerne stimlede sammen paa Torvet. De bekransede Thebe og smykkede hende med Blomsterbaand. Derefter bare de hende paa deres Skuldre rundt i Byen og tiljublede hende som Fædrelandets Befrierske. Se, saaledes handlede for lange Tider siden en modig Kvinde i Thessalien, — en Kvinde, der befandt sig i samme Stilling som Du.«

»Sagen var en anden, svarede Aretafila. »Thebe havde Brødre.«

I dette Øjeblik blev Døren reven op, og Irasa stormede ind, varm og forpustet efter sit hurtige Løb.

Hele hendes brogede Pynt var i Uorden.

»Men Barn,« sagde Aretafila, »hvorledes ser Du dog ud?«

Og dermed drog hun det viltre Pigebarn til sig.

Medens hendes moderlige Hænder rettede paa Hovedtøjet, Halssmykket og Bæltet, lagde Irasa Armen om hendes Skulder og fortalte med stor Tungefærdighed om sin Samtale med Leandros.

»Den indbildske Farbroder!« udbrød hun og lo, saa hendes smaa hvide Tænder glimtede frem. »Han begyndte med at løbe paa Papegøjens Bur, saa at den graa skreg af alle Kræfter. Og véd Du hvad? han vilde ikke kjøre Dig og mig ned til Herakles's Sandhøje. Han svarede, at Du havde travlt med Statssager. Jeg forstod godt, at det var noget kjedsommeligt. Moder skulde blive ved sin Væv, sagde jeg; Pynt er ikke alene skjøn, men gjør den, der bærer den, skjønnere. Da lo Leandros, den stolte Dreng, og sagde, at jeg talte som en af de syv Vise. Ja, tænk Dig, Moder! Han vilde omfavne og kysse mig. Men jeg smuttede fra ham og sagde, at jeg maatte op til Dig. Saa mumlede han noget, som han troede, jeg ikke hørte; men jeg hørte det alligevel «

»Hvad sagde han da, Barn?« spurgte Aretafila smilende, i det hun klappede Irasa paa hendes bløde Kind.

Irasa tav. Hun slog Øjnene ned og satte ligesom forlegne Børn den ene Fod oven paa den anden. »Nej!« udbrød hun ganske højt, »det er alt for tosset . . . jeg kan ikke sige det!«

»Naa, Barn!« sagde Aretafila opmuntrende og kyssede hende paa Panden.

Irasa rødmede, og med en lille forskræmt Bevægelse skjulte hun Hovedet ved Moderens Bryst.

»Han sagde,« mumlede hun næppe hørlig: »Ved Apollon, Atalanta selv løb ikke skjønnere!«

Aretafila og Ammen vexlede et hurtigt Blik.

»Her have vi en Hjælper!« hviskede den sidste.

III.

DAMOKLES'S SVÆRD.

Den følgende Dag stod Voldsherskeren Nikokrates ved en af Lysaabningerne i Muren paa et Værelse i øverste Stokværk af Kongeborgen. Han havde draget det klare Forhæng til Side og saa' ud over Haven og den lavere liggende By.

Tæt foran ham stod hans Hustru Aretafila. Han havde lagt Armen om hendes Liv; men hun naaede ham næppe til Brystet, og den høje, statelige Mand maatte bøje sig ned imod hende for at holde hende omfavnet.

Herskeren i Kyrene kunde vel omtrent være fyrretyve Aar. Han havde et tyndt sort, lidt graasprængt Haar, som laa glat paa Hovedet undtagen i Nakken, hvor det dannede en Bukkel; det var omvundet med et brunt, guldindvirket Baand, hvis Ender hang ham ned ad Ryggen. Det mest paafaldende ved hans Person var en ualmindelig høj, tilbageskraanende Pande som i Forening med et Par sorte, buskede Øjenbryn gav ham et skæbnesvangert Udseende af Egenraadighed og

Grumhed; hans lige Næse havde et Par højst bevægelige Næsebor, ud af hvilke der groede Haar, og halvt skjulte i det graasprængte Skjæg saas to smalle Læber, der sluttede sig sammen med en Fasthed, som forhøjede det egenmægtige Udtryk i hans Aasyn. Han bar en lang, brun Kjortel, hvori der var indvævet et Par Længdestriber af den kostbare gule Byssos; den stod aaben fortil og lod hans haarbegroede Bryst komme til Syne. Bæltet, som han for Varmens Skyld havde taget af, holdt han i Haanden og vedblev med en adspredt Mine at slaa sig over Læggen med det, den ene Gang efter den anden.

Det var hen ad Aften.

I det begyndende Tusmørke viste alle Gjenstande sig i et besynderligt, drømmeagtigt Skjær, uden Lys og uden Skygge. Havens Træer tegnede sig som fint udskaarne Skyggerids mod den blaagraa Aftenhimmel. Nede i den lavere Del af Byen skinnede enkelte Lys, og oppe paa Akropolis tindrede et Par smaa røde Punkter, som bevægede sig, men saa langsomt, at det næppe var til at se. Det var Vagtmandskabets Fakler paa den natlige Rundes første Gang om Muren.

Ude paa Sletten bag Byen skimtedes en Vej, som dog snart tabte sig for Øjet. Langt, langt borte i samme Retning saas, betydelig formindsket ved Afstanden, et Virvar af Tage, Mure og Taarne, der viste

sig som mørke Ujævnheder mod Middelhavets lysende Flade. Det var Kyrenes Havnestad Apollonia.

En dæmpet, utydelig Støj, ikke ulig Havets Brusen, naaede op til Kongeborgen fra den lavere Del af Byen. I Haven var alt stille; der hørtes kun Kildens Rislen. Som det eneste Liv i Tavsheden svævede talrige lysende Biller, saa klare som Stjærner, med en egen Langsomhed fra Busk til Busk.

Ikke et Blad rørte sig paa Træerne; selv Skyerne stode saa ubevægelige paa Himlen, som om de havde lagt sig til Hvile.

Der var en saa dyb Stilhed og Fred udbredt over denne sydlandske Aften, at selv det sagte Smæk af den Rem, hvormed Nikokrates slog sig over Benet, klang som en forstyrrende Mislyd.

Aretafila udstrakte med en afværgende Bevægelse sin Haand.

Nikokrates holdt strax op, og hans Hustrus smaa, hvide Fingre trykkede til Tak den store, brune Haand, der hvilede paa hendes Lænd.

Ved Synet af den vidtstrakte By, der om faa Timer skulde gaa til Ro, vaagnede der en egen mild Følelse i Aretafilas Bryst.

»Hvor alt dog er stille og fredeligt!« hviskede hun. »Hvem skulde tro, at der gaves Nød og Jammer?«

»Tys!« faldt Nikokrates hende i Talen, »jeg hører Støj! der er Uro i Byen!« Og hans Næsebor udvidedes som hos en Sporhund, der lugter Blod.

Kort efter lød Støjen nærmere.

Der hørtes vilde Skrig, Raab og højrøstet Tale som fra en forbitret Mængde.

Pludselig viste der sig paa Vejen uden for Havemuren en stor Folkehob, i hvilken en Flok bevæbnede slæbte af med en Borger paa omtrent et halvt Hundrede Aar. Manden syntes at have gjort Modstand; hans Klæder vare sønderrevne, og Blodet løb ham ned over Ansigtet. Han ansaa uden Tvivl sin Skæbne for afgjort; thi uden Spor af Frygt gav han sit Had til Voldsherskeren Luft og opfordrede med rasende Fagter Mængden til at dræbe Uhyret for at befri By og Land. En ældre Kvinde, vistnok hans Hustru, søgte forgjæves at tysse paa ham og gav ved Miner at forstaa, at den ulykkelige var gaaet fra Sans og Samling.

Der var noget saa rørende ved hendes Omsorg for Manden, at Aretafila fik Taarer i Øjnene ved at se derpaa.

»Stakkels Kvinde!« udbrød hun, »hvilken Sjæleangst lider hun ikke! ... Slip Manden løs for hendes Skyld.«

Nikokrates agtede ikke paa sin Hustrus Ord. Han bemærkede, at en Sten kom flyvende mod en af de bevæbnede.

Den paagjældende saa det dog i rette Tid og bødede for sig med Skjoldet. Næsten i samme Nu blev en anden af Folkene truffen i Hovedet af en Sten. Hjælmen holdt; men Slaget var saa voldsomt, at Karlen blegnede og vilde være segnet om, hvis de andre ikke havde støttet ham. Der opstod en let Forvirring i Rækkerne, og Toget standsede et Øjeblik. Den anholdte søgte strax at benytte sig deraf til at slide sig løs, hvad dog ikke lykkedes ham.

»Ret saa!« udbrød Nikokrates, »hold godt fast! Det skal snart være forbi med ham.«

Aretafila gyste.

Med en let Bevægelse frigjorde hun sig fra den Haand, der hvilede paa hendes Lænd.

»Nikokrates,« sagde hun, »jeg beder Dig ... Slip ham løs for hin Kvindes Skyld, der følger ham saa tro.«

»For Kvinders Skyld gjør jeg ikke meget,« svarede Voldsherskeren tørt.

»Maaske bliver Manden din Ven, naar Du frigiver ham,« fortsatte Aretafila. »Men selv om han vedbliver at hade Dig, hvad skader det saa? Ere ikke alle imod Dig, og holder Du Dig ikke alene ved Vaabenmagt?

Nikokrates traadte et Skridt frem og stirrede hende ind i Ansigtet med et Blik, der bragte hendes Blod til at isne.

For første Gang følte hun sig ikke sikker over for sin Husbond.

»Ti!« sagde Nikokrates med sammenbidte Læber, og han lagde langsomt til: »Det tjener Dig bedst.«

Dermed pegede han paa Døren.

Aretafila forlod ham uden at sige et Ord.

Men endnu længe efter foresvævede Nikokrates's Aasyn hende som en ond Drøm. Hun saa' det uheldvarslende Glimt i hans mørke Øjne, hun saa' hans Næsebor udvide sig som paa et Rovdyr. Det var, som om Damokles's Sværd hang over hendes Hoved.

Der foregik en hel Omvæltning hos hende; hun følte sit Hjærte blive haardt og koldt.

»Han er en Tiger!« mumlede hun. »Hans Blodtørst er umættelig.«

Og i det hun krampagtig knyttede Haanden, tilføjede hun med en tonløs Hvisken:

»Nu forstaar jeg Dig, Thebe! ... nu nøler jeg ikke længer.«

IV.

FIRE SMAA FLASKER.

Efter at have forladt Nikokrates tænkte Aretafila nøje over sin Stilling.

»De forviste,« sagde hun ved sig selv, »ere svage og opfyldte af Frygt; de leve spredte hver paa sit Sted ... af dem er der intet at vente. Vil jeg frelse Stad og Land, maa jeg forlade mig paa mig selv.

Men jeg — en Kvinde — kan ikke kæmpe mod en Mand. Vil jeg efterligne Feræerinden Thebes navnkundige Bedrift, maa jeg vælge et andet Middel end Sværd og Dolk. Jeg har ikke som hun nære Slægtninge og Forbundsfæller; jeg staar alene ... jeg maa gribe til Kvindens Vaaben og udrydde Landets Svøbe ved Gift.«

Næppe var hendes Beslutning fattet, før hun lod sin Amme, Alkestis, kalde.

Den gamle havde tillige med et Par jævnaldrende Slavinder smagt paa en hed sikelisk Vin, som Forhandleren, en fiffig Sikeliot, havde skjænket for den formaaende Del af Tyendet. Hun var derfor mod Sædvane i oprømt Lune. Med Armene over Kors paa Brystet trommede hun Takten til en gammel Melodi, i det hun halv højt nynnede:

Gnieren Deinarchos vilde sig hænge;
Men Strikken kosted en Styver blank, —
Da sprang han i Vandet. »Der spared jeg de Penge!«
Mumled han selvtilfreds og sank.

Aretafila traadte hende et Par Skridt i Møde og greb hende fast om Armen.

»Du er en Thessalerinde,« sagde hun, »Du har tjent i Hypata, hvor det vrimler af Troldkvinder og Hexe ... Kan Du lave en sikkert virkende Gift?«

Ammen gjorde store Øjne og stod en Stund som maalløs. Derpaa smaalo hun.

»Nu har jeg Dig, Fila, som jeg ønsker Dig,« mumlede hun og kyssede sin Herskerindes Haand. »Jeg vidste det nok,« tilføjede hun, »Du kunde ikke vakle mellem dit lidende Fædreland og et Uhyre, værre end Minotauros.«

»Værre end Minotauros?« gjentog Aretafila spørgende.

»Ja, i Sandhed ... Minotauros slugte kun fremmede, hvorimod Nikokrates ombringer sine egne.«

Ved disse Ord saa' Ammen sin Herskerinde ind i Ansigtet.

»Ih!« udbrød hun forbavset, »hvor Du er bleg, Fila! ... langt blegere end sædvanlig.«

Og i det hun lod Stemmen synke, tilføjede hun:

»Du har set Sværdet blinke over dit Hoved.«

Aretafila svarede ikke.

»Kan Du lave en sikker Gift?« gjentog hun.

»Flere, om Du vil ... langsomt virkende, hurtig dræbende ... Vi maa prøve dem paa Dyr.«

Aretafila stirrede tankefuldt hen for sig.

»Der er ét, som sætter mig i Forlegenhed, mumlede hun. »Hvor og i hvilken Del af Huset, skulle vi tilberede det nødvendige? Vil det ikke mærkes, vil det ikke give Lugt?«

Hun tænkte paa, at der i Kongeborgen som i alle helleniske Huse kun fandtes faa eller ingen Værelser med Dør undtagen det ægteskabelige Sovekammer.

Saa godt som alle andre Rum vare kun lukkede med Forhæng.

»Bah!« sagde Alkestis, som var glad ved at have opnaaet, hvad hun vilde, »kommer der ilde Lugt, bruge vi saa meget mere Røgelse.«

I de følgende Dage blev der i Stilhed truffet Forberedelser. Alkestis samlede Urter og lod gjøre Indkjøb hos en Forhandler af Lægemidler. Derefter blev der sat en simpel Trefod til at koge paa ind i et afsides liggende Rum. Her syslede Alkestis Nat og Dag.

En Morgenstund hentede hun Aretafila og viste hende fire smaa Flasker med vandklare eller forskjellig farvede Vædsker.

For ikke at spilde Tiden blev deres Virkning prøvet paa Dyr, der vare holdte i Beredskab. En Due fik næsten øjeblikkelig Skum om Næbet; den gjorde krampagtige Bevægelser med Halsen, aabnede Vingerne og faldt død om. En Hare levede omtrent en Time efter at have faaet Giften; den blev mere og mere sløv og sov stille hen. Et Gedekid levede knap saa længe og døde under voldsomme Trækninger. En ung Hund foraarsagede dog uforudsete Vanskeligheder. Da Giften begyndte at virke, syntes den at faa utaalelige Bugsmerter; den løftede Hovedet og hylede af alle Kræfter, saa at det hørtes over hele Huset. Dette gjentog sig tre Gange.

Sidste Gang stak en kæmpemæssig æthiopisk Slave, Merøbos, sit sorte Fjæs ind bag Dørforhænget.

»Hvad gaar her for sig?« sagde han i en barsk Tone til Alkestis.

Denne traadte et Skridt til Side og lod ham se, at Aretafila var til Stede.

Slaven bøjede sig dybt med Hænderne korslagte over Brystet.

»Hunden er bleven syg,« sagde Aretafila ligegyldig, og Merøbos trak sig tilbage.

Næppe var han forsvunden, før hun med en forfærdet Mine greb Alkestis om Armen.

»Aa!« hviskede hun,« jeg ryster over hele mit Legeme ... Gid dette ikke maa blive til sand Ulykke!«

Ammen strøg kjærtegnende hen over hendes sorte Haar.

»Fat Dig, Barn!« sagde hun, »fat Dig! ... Frygter Du for Nikokrates?«

Aretafila løftede afvisende Haanden.

»Nej,« svarede hun, »selv om han saa', hvad her gaar for sig, skulde jeg vel frelse os. Jeg har endnu megen Magt over ham og kunde vel lede ham paa Vildspor.«

»Hvem frygter Du da, kjære?«

»Hans Moder Kalbia. Hun er ikke mindre haard og blodtørstig end Sønnen, og i Hjærtet hader hun mig og er skinsyg paa mig for den Indflydelse, jeg udøver paa Nikokrates. Vidste hun, hvad her sker,

vilde vi være fortabte ... Sønnen ser med hendes Øjne, og naar hun fortalte alt paa sin Vis, vilde han blive rasende og i sin første Harme lade os henrette paa den forsmædeligste Maade.«

Alkestis saa' betænkelig ned for sig.

»Naar blot Merøbos ikke sladrer,« sagde hun. »Vi maa kjøbe ham.«

»Jeg er bange, det er for silde,« svarede Aretafila. »Den store Æthioper vil gjærne indynde sig hos Kalbia for at staa vel anskreven hos Nikokrates. Han vil sikkert fortælle hende om Hundens Sygdom, og hvis hun har hørt dens Hylen og fatter Mistanke, vil hun gribe det første Paaskud til at komme.«

»Saa lad os skjule alt,« sagde Alkestis og satte den plumpe Jærn-Trefod ind i en Fordybning i Muren, hvor den stod i Skygge og kun faldt lidet i Øjnene.

Derefter lagde hun de døde Dyr sammen i en Hob og kastede et Klæde over dem.

Men i sin Skyndsomhed glemte hun det vigtigste, — de smaa Flasker med klare og farvede Vædsker. Dem lod hun rolig henstaa paa et lille, lavt Skab.

V.

KALBIA.

Aretafilas Bekymringer viste sig snart vel grundede; thi næppe vare disse Forberedelser til Ende, før der hørtes faste Trin uden for.

Dørforhænget blev løftet, og ind traadte den, hvem hun i dette Øjeblik frygtede mest af alle, hendes Svigermoder og hemmelige Fjende Kalbia, Voldsherskeren Nikokrates's Moder, en rænkefuld Kvinde, som ved sine snilde Raad havde hjulpet Sønnen til fyrstelig Magt, men ogsaa bar stor Skyld for hans Misbrug af Magten. Efter hendes Tilskyndelse: »Slaa til! brug Sværdet! gjør Dig frygtet!« havde han begyndt at skille sig af med sine Fjender, og da Følgen heraf var, at han levede i stigende Angst for de ombragtes Venner, havde hun, langt fra at holde ham tilbage, tvært imod opmuntret ham til nye Voldsgjerninger. »Intet Purpur uden Blod!« plejede hun at sige. »Den første Svaghed hos en Hersker, er det første Skridt paa Vejen til Hades.«

Den indtrædende var en Kvinde paa nogle og tresindstyve Aar. Hun var høj og rank, snarere mager end fed og førte sig med en Dronnings Værdighed. En dyb Alvor og Strænghed var udbredt over hendes blege Aasyn; hendes storladne, men ikke uskjønne Træk mindede om en Maske, hugget i Sten. Det ejendommeligste ved hende var hendes Øjne. Øjenlaagene vare tynde og slappe som hos visse Krybdyr; men under dem tindrede der et Par smaa sorte Øjne, som havde bibeholdt hele deres Liv og syntes at bore sig ind i alt og alle. Hvad hendes Dragt angik, var den i enhver Henseende passende for en ældre Husfrue. Hovedet

var bedækket med et mørkt Klæde, der sluttede saa tæt, at hendes graa Haar ikke kom til Syne. En lang Kjortel af brun milesisk Uld, prydet med gule Stikninger, omgav i maleriske Folder hendes ranke Skikkelse. Om de magre Arme, der stak frem af vide Halværmer, bar hun prægtige Armbaand, og over Panden et trekantet Smykke af blankpoleret Staal, indlagt med Guld. Alt i alt var det en mægtig, statelig Kvinde; men ingen nærmede sig hende med Tillid.

I det Kalbia traadte ind, veg Alkestis sky til Side med en dyb Bøjning.

Aretafila gik hende et Par Skridt i Møde.

Kalbia tog med en afmaalt Bevægelse hendes Hænder, drog hende køligt til sig og kyssede hende paa medisk Vis paa Hovedet.

»Kjære,« sagde hun med en Stemme, som havde en overraskende dyb Klang, »jeg hører, en Hund er syg her. Det er dog vel ikke Thymos, din hvide italiske Mynde, som Du elsker saa højt?«

»Nej,« svarede Aretafila, i det hun rolig udholdt Kalbias stikkende Blik. »Det var en fremmed Hund, som kom tilløbende. Den var saa forsulten, at jeg beholdt den. Dyret maa have forslugt sig . . .«

Kalbia saa' sig om med et spejdende Blik. Hun syntes ikke tilfreds med denne Forklaring.

»Ej!« udbrød hun pludselig med en forbavset Mine, i det hun traadte hen til den Fordybning i Muren,

hvor Alkestis havde søgt at skjule Trefoden, »hvad ser jeg? . . . en simpel Jærn-Trefod! Hvor kommer den her? . . . Véd Du ikke,« vedblev hun, henvendt til Alkestis, »at en saadan har sin Plads ved Arnen, hvor man koger og steger? I Værelserne bruges kun Trefødder af korinthisk Erts eller gyldne Trefødder til Pynt.«

Alkestis svarede ikke, men bøjede sig i Tavshed. Hun havde til sin Forfærdelse opdaget, at hun havde glemt at borttage de smaa Flasker, de farligste og uforkasteligste Beviser af alle.

Men inden hun fik Tid til at nærme sig dem, rørte det sig pludselig i den Dynge af Dyr, hun havde tildækket med et Klæde. Hunden, som hun havde anset for død, havde kun været bevidstløs. Nu stønnede den med ét højt og strakte alle fire Ben fra sig i de sidste Trækninger. Ved denne Bevægelse blev Duen reven med, saa at dens Hale stak frem under Klædet.

»Hvad foregaar her dog?« spurgte Kalbia studsende, og hendes dybe Stemme lød endnu haardere.

Alkestis vilde gribe Lejligheden til at snappe de smaa Flasker. Men Kalbia havde Øjnene med sig.

»Hvad har Du der?« spurgte hun strængt og tog Flaskerne fra hende.

»Lægemidler, kjøbte i Boden neden for,« stammede Alkestis, og i det hun opbød alt sit Mod, tilføjede

hun: »De to Flasker ere for Bryst og Mave, og de to andre for Gigt og Lændeværk.«

»Tag det Klæde bort!« befalede Kalbia.

Alkestis nølede, men maatte adlyde.

Ved Synet af de døde Dyr traadte Voldsherskerens Moder et Skridt tilbage.

»Ej, ej!« udbrød hun spottende, »som det synes, have dine Lægemidler ikke bekommet Dyrene vel.«

Dernæst saa' hun fra Smaaflaskerne hen til Trefoden.

»Ah!« mumlede hun, »nu forstaar jeg alt ...«

Og i det hun vendte sig om imod Aretafila, tilføjede hun koldt:

»Her foregaar skjønne Ting! Min Søn skal strax blive underrettet derom.«

Og med et tilintetgjørende Blik forlod hun, dybt oprørt, sin Svigerdatter uden at levne hende Tid til nogen Forklaring.

VI.

EN VANSKELIG STUND.

Det første, Kalbia foretog sig, var at lade Nikokrates's Læge hente.

Hun rakte ham de smaa Flasker med de Ord:

»Undersøg disse Vædsker og bring mig en skriftlig Beretning. Blot nogle Ord om, at det er Gift ... Men saa hurtig, som ske kan!«

Derefter begav hun sig til sin Søn.

Hun fandt ham hvilende halv nøgen paa et Purpurhynde. Han havde en Krans om Haaret og fordrev Tiden ved Brædtspil med Husmesteren, en ældre, duknakket Mand af et sledsk og indsmigrende Udseende.

Paa et Bord ved Siden stod en Blandingskumme med Øsekar og to gyldne Bægre.

Kalbia gik lige hen til Nikokrates.

»Min Søn!« fo'r det ud af hende, »jeg har længe sagt det! Du nærer en Slange ved din Barm.«

Nikokrates støttede Albuen mod Hyndet og satte sig halv opret. Det undrede ham at se den afmaalte Kalbia saa oprørt.

»Hvad er der?« spurgte han.

»Ikke andet,« svarede Kalbia, dirrende af Sindsbevægelse, »end at der her — i dit eget Hus — beredes Gift til Dig af din egen Hustru!«

Nikokrates rettede sig forbavset op paa Lejet; men strax efter rystede han paa Hovedet med et vantro Smil.

Da fortalte Kalbia ham med flydende Tunge, hvad hun havde opdaget. Hendes Beretning om Jærn-Trefoden, de døde Dyr og de smaa Flasker var vel skikket til at gjøre Indtryk paa en Voldsherskеr.

Nikokrates's Øjenbryn trak sig sammen, og hans Næsebor udvidedes paa den ham egne Maade.

»Vædskerne blive i denne Stund undersøgte,« vedblev Kalbia, »og forholder alt sig, som jeg mener, saa lad Aretafila henrette, i Kraft af de foreliggende Beviser.«

Men Moderens Tale lød fremmed i Nikokrates's Øren. Ved Tanken om saadanne Yderligheder vaagnede hans Kjærlighed til Aretafila i sin fulde Styrke og betog ham al Evne til at fatte en voldsom Beslutning.

»Aretafila ... Giftblanderske!« mumlede han ved sig selv. »Hun, det Barn! ... et Legetøj i min Haand!«

Og ved at forestille sig hendes milde Aasyn forekom denne Beskyldning ham saa komisk, at han, den ubændige Hersker, som aldrig tog Hensyn til andre, glemte Moderens Sindsoprør og brast i Latter.

Men i Kalbias sorte Øjne gnistrede der et Vredeslyn. Hun kjendte Sønnen og vidste, hvor vidt hun turde gaa; men denne Gang løb Lidenskaben af med hende.

»Hvad!« udbrød hun, »kan et glat Kvindeansigt i den Grad bedaare Dig, da er Du, ved Hera, en større Pjalt, end jeg havde troet.«

Nikokrates sprang op fra Lejet og slog i Bordet, saa at Brædtspillets sorte og hvide Stene dansede hen ad Flisegulvet.

»Ti!« raabte han bydende, »Du glemmer, at kun én raader her, og at jeg er denne ene!«

Husmesteren trak sig sky tilbage, dukkende sig som en Pilevaand for Stormen.

Nikokrates vendte sig om imod ham.

»Hent min Hustru Aretafila!« sagde han kort.

Næppe var han alene med Moderen, før han greb hende fast om Armen.

»Styr din Tunge!« sagde han, »hvis Du vil, at jeg skal styre min.«

Derefter tav de begge.

Det var som to Tigre i ét Bur. De nære gjensidig grundet Agtelse for hinandens Tænder og Kløer, og om de end kunne fare op og knurre ad hinanden, indskrænke de sig dog klogelig til at iagttage en væbnet Aarvaagenhed.

Kort efter blev Dørforhænget løftet, og Aretafila traadte ind, ledsaget af Husmesteren.

Hun var bleg, men fattet og rolig og bar som sædvanlig en simpel hvid Klædning.

Medens Husmesteren samlede Brædtspil-Stenene op, betragtede Nikokrates med ufordulgt Velbehag Aretafilas lille, fintbyggede Skikkelse.

Det var Kalbia for meget; hun rømmede sig højt.

»Aretafila,« tog Nikokrates med Alvor Ordet, »min Moder har fortalt mig alt. Hvad har Du at sige?«

»Intet, ved Guderne!« svarede Aretafila med saa stor Højhed, at hendes lille Person syntes at voxe. »Du vil dog vel ikke, at jeg skal tale i disses Paa-

hør? ... I en Stund som denne kan en Hustru have meget at betro sin Husbond, men kun ham alene.«

»Slange!« mumlede Kalbia mellem Tænderne.

Nikokrates strøg sit Skjæg og syntes at betænke sig.

»Ved Apollon,« sagde han, »din Begjæring er rimelig. Ske, som Du vil!«

Og dermed gav han sin Moder og Husmesteren Tegn til at fjærne sig.

Kalbia rejste sig stift og tilkastede i Forbigaaende sin Modstanderske et knusende Blik.

Aretafila var klog nok til ikke at røbe den ringeste Glæde over sin Sejr.

Hvor kort Tid der end var forløbet imellem de skete Opdagelser og det Øjeblik, da hun blev hentet af Husmesteren, havde hun allerede lagt sin Plan. Først og fremmest havde hun indset, at det kun vilde skade hendes Sag, i Fald hun søgte at benægte, at Flaskernes Indhold var Gift. Hun byggede derfor sit Forsvar paa et Grundlag, som vel ikke bragte hende til at staa hel brødefri, — hvad heller ikke vilde have fundet Tiltro, — men som frembød den dobbelte Fordel, ikke let at kunne modbevises og tillige at rense hende for den farligste Anklage, den at have villet berøve Nikokrates Livet.

Efter at Ægtefællerne vare blevne ene, forlob der en Stund i trykkende Tavshed.

Da faldt Aretafila sin Husbond til Fode, i det hun, ikke uden en vis Værdighed, omfavnede hans Knæ.

»Nikokrates,« sagde hun, »Du tror dog ikke det forfærdelige, som hin Kvinde, din Moder, beskylder mig for! Jeg vil strax give Dig et Bevis paa, at jeg taler Sandhed, — det være langt fra mig at nægte, at Vædskerne i de smaa Flasker er Gift ... deri har Kalbia Ret; men hun har Uret, naar hun tror, at jeg vil anvende Giften mod Dig. Nej, Sagen er en ganske anden! Jeg har uden dit Vidende, min Husbond, — saa at sige bag din Ryg — en haard Kamp at bestaa. Din Kjærlighed, som mange misunde mig, den Anseelse, jeg nyder, og den Magt, Du har lagt i mine Hænder, har paadraget mig onde Kvinders Had. Jeg véd, at de tragte mig efter Livet, og af Frygt for deres Gift og truende Anslag har jeg søgt at komme dem i Forkjøbet. Jeg har derfor pønset paa Midler derimod. Det er muligt, at Du, en Mand, vil finde dem taabelige og kvindagtige; men som paatvunget Selvforsvar fortjene de dog ikke Døden. Burde efter din Mening en Kvinde, som higede efter at blive mere lidenskabelig elsket, end hun bliver, straffes med Døden for de Elskovsdrikke og Tryllekunster, hun kunde tage sin Tilflugt til?«

Og inden Nikokrates kunde forhindre det, havde hun bedækket hans Haand med Kys.

Spændingen og Angsten over den Stilling, hvori hun befandt sig, havde skærpet hendes Evner. Hun havde som en dygtig Skuespiller talt sig varm. Hendes smukke Træk straalede af Liv, Øjnene stode fulde af Taarer, og Læberne glødede. Haaret var under hendes lidenskabelige Bevægelser gaaet op og bedækkede med sine glinsende Strømme hendes Skuldre og Ryg. Klædningen var gleden til Side i Halsen, og som hun laa der, knælende for sin Husbond, nød hans Øjne en farlig Frihed til at følge den yppige Svulmen af en Barm, hvis faste Fylde blev dobbelt fristende ved at ses fra oven. Der var noget ved denne fuldstændige Hengivelse, som tydeligere end Ord sagde: »Hvor kan Du mistænke mig? Ser Du da ikke, at jeg er din?«

Det var en vanskelig Stund for Nikokrates. Han aandede tungt, hans Blod var i et sødt Oprør, og hans Hjærte bankede, som om det skulde sprænges. Han var paa Nippet til at begaa en eller anden Overilelse, der vilde have tilintetgjort hans Værdighed som Hersker og Dommer, — da der helt uventet hændtes en ganske simpel Ting. Drabanterne uden for bleve afløste, og den krigerske, gungrende Lyd af Spydstagerne, som bleve stødte imod Gulvets Fliser, bragte Nikokrates til at fare sammen paa Løjbænken. Han vaagnede pludselig af sin Rus og saa' fast paa Aretafila. I hendes store, sorte Øjne var der inderst inde et iagttagende, spejdende

Udtryk, en Slange paa Lur, som saa at sige blev greben paa fersk Gjerning.

Nikokrates skød hende fra sig, og i det han, pludselig afkølet, rejste sig, tvang han hende til at gjøre det samme. Han tog hende ved Haanden og førte hende hen til Døren.

Her traf han sin sorte Livslave, den store Æthioper Merøbos, som med en dyb Bøjning rakte ham et sammenfoldet Papyrosblad.

»Fra den høje Husfrue Kalbia,« sagde Slaven.

Medens han fjærnede sig, gjennemløb Nikokrates de faa Linier, der stode skrevne paa Bladet; derpaa rakte han det uden at sige et Ord til Aretafila. Ved at se Lægens Underskrift gættede hun øjeblikkelig, at det var en Erklæring om, at de smaa Flasker indeholdt Gift.

»En unyttig Undersøgelse!« udbrød hun smilende. »Jeg har jo aldrig lagt Skjul paa, hvad der var i Flaskerne.«

Og hun følte en let forklarlig Glæde over, at dette Vaaben i Kalbias Haand, hvoraf denne uden Tvivl havde ventet sig store Ting, faldt magtesløst til Jorden.

Hun fæstede sine Øjne paa Nikokrates med et langt Blik, som sagde: »Det skal ikke lykkes hende at adskille os!«

Men Nikokrates var paa sin Post.

»Jeg har hørt Dig,« sagde han tørt, »i Morgen skal Du erfare min Beslutning.«

Dermed løftede han Dørforhænget, satte hende lempelig uden for og lod Forhænget falde til efter hende.

VII.

EN PRØVESTEN.

Kalbia var to Gange bleven slaaet af Marken. Aretafila havde med et Par Ord sat igjennem, at hun blev fjærnet fra et Optrin, som hun havde glædet sig til at overvære, og Aretafila havde, ligeledes med et Par Ord, foregrebet hele Virkningen af Lægens Erklæring.

Men Kalbia tabte ikke Modet.

»I Krigen vexler Lykken,« sagde hun ved sig selv. »I Dag sejre Danaerne, i Morgen Troerne. Kun Taalmodighed! . . . Ogsaa for mig kommer vel den gunstige Time.«

Da hun gjennem sin Søn erfarede, paa hvilken Maade Aretafila havde søgt at rense sig, trak hun paa Skuldrene.

»Ret klogt, ved Guderne!« sagde hun. »Aretafila har været oprigtig, talt Sandhed; hun indrømmer, at det var Gift. Derfor fortjener hun stor Tak; thi det lader sig ikke nægte. Giften skulde dog ikke have været bestemt for Dig, men for andre, — det kan

være, og det kan ikke være ... Hvo kan læse i Hjærterne, hvo kan bevise eller modbevise, hvad en anden har i Sinde? Ret klogt, ret klogt! ... Kun ét er sikkert, — der er brygget Gift! Og det synes mig, ved Hera, dog magtpaaliggende at faa at vide, mod hvem den skulde bruges. Det kan være Dig, det kan være mig, — hvad véd jeg? ...«

Nikokrates rynkede Brynene og stirrede mørkt hen for sig.

»Hvorledes komme efter det?« spurgte han.

»Der er kun ét Middel,« svarede Kalbia. »Vi maa presse hendes hemmeligste Tanker ud af hende! Ikke for Intet er det, at Ordet *basanoi* (Marterredskaber) kommer af *basanos* (en Prøvesten). Thi ved Pinsler faar man Sandheden frem. Lad Aretafila gjennemgaa Pinebænkens Kvaler, — den Prøve kan hendes Falskhed ikke bestaa. Naar hun lider det utaalelige, naar det gjælder om at svare kort, med ét Ord eller to, — da vil Sandheden komme for Lyset!«

»Hvad siger Du!« fo'r Nikokrates op. »Min Hustru Aretafila paa Pinebænken! Aldrig, aldrig!«

Hans Hjærte krympede sig ved Forestillingen om, at den Kvinde, hvem han endnu trods alt havde kjær, skulde udstaa saa forfærdelige Kvaler.

Men da Ordet en Gang var sagt, kom Kalbia saa ofte tilbage til det, at hun lidt efter lidt vænnede ham til Tanken.

»Tingen er ikke farlig,« ytrede hun. »Hvor mange Slaver og Slavinder gives der ikke, som have været lagte paa Pinebænken, og som endnu leve i denne Stund og befinde sig vel? Ogsaa Aretafila vil komme over det... Og selv om vi skulde gjøre hende Uret, har Du jo Magt nok til at gjøre alt godt igjen. Glem blot ikke, at det gjælder din egen Sikkerhed, dit eget Liv!«

Omsider opnaaede hun da at faa Nikokrates's Samtykke.

»Men,« sagde han til Moderen, »Du maa være til Stede, jeg kan ikke!«

Kalbia ønskede Intet hellere.

VIII.

UNDER JORDEN.

Af Frygt for, at Nikokrates skulde angre sin Beslutning, skred Kalbia strax til Værket og skyndte sig at føre Aretafila ned i den Del af Kongegaarden, som strakte sig hen under Jorden. Thi ligesom i de fleste andre af Oldtidens Herskerboliger fandtes der i Kongeborgen i Kyrene en Mængde underjordiske Rum. Som oftest stode Fyrsterne i hine Dage paa en spændt Fod med Befolkningen; det var da nødvendigt, at der Dag og Nat havdes en tilstrækkelig Krigsstyrke i deres Nærhed. Kongeboligerne vare derfor ikke alene Paladser, men Kaserner, og i Reglen vare Drabanterne ligesom Slaverne henviste til de underjordiske Rum.

Til denne skumle Del af Bygningen førte Kalbia sin Svigerdatter Aretafila. I disse halvmørke Egne, hvor denne sidste aldrig havde sat sin Fod, maatte hun gjennemvandre en lang, af Kobberlamper oplyst Gang med sorte, gabende Døraabninger paa begge Sider. Fra en Tværgang hørtes raa Latter, ledsaget af en raslende Støj; det var Krigsfolkene, som spillede Tærninger paa et Skjold.

I Hælene paa de to Kvinder fulgte Livslaven, den store Æthioper Merøbos, hvem Kalbia syntes at have taget med som Vagt.

Aretafilas Hjærte bankede af Angst; men hun var alt for stolt til at lade sig mærke med nogen Frygt. Hun ventede at blive ført i Fængsel, — videre gik hendes Tanker ikke. Dette var i og for sig farligt nok; thi hun var da afskaaren fra Nikokrates, hvorimod Kalbia daglig saa' ham og kunde tilskynde ham til alt ondt.

Pludselig sprang Merøbos med ærbødig Iver frem foran de to Husfruer og aabnede en jærnbeslaaet Dør.

Denne Dør førte ind til et Kammer, der oplystes af en Lerlampe og fuldt saa meget af Ilden paa en Trefod, over hvilken der ophededes flere forskjellig formede Strimler af Blik. I dette Rum saas en Samling af de uhyggeligste Redskaber, først og fremmest en skarpt tilhugget Bjælke, der hvilede paa fire skraat stillede Ben, dernæst Pigstokke, Marterpæle, Trækors, Stiger,

Jærnlodder, Kobbertragte, Fodjærn, Fodblokke, Strikker, Reb, Bastbaand samt Træ- og Jærnlænker.

Ved første Blik ind i dette skrækindjagende Kammer forstod Aretafila alt. En isnende Rædsel gik hende til Marv og Ben; hun standsede, blegnede og veg uvilkaarlig et Skridt tilbage, men fattede sig strax, og uden at vise Tegn til Svaghed, uden at ydmyge sig ved nogen Bøn, sagde hun med en ejendommelig Fasthed i Stemmen:

»Dette har jeg Dig at takke for!«

Kalbia svarede ikke. Men med en Hast, som om hun frygtede, at hendes Offer skulde undslippe hende, drog hun hende med sig ind i det lille Rum. Merøbos stillede sig ved Døren, som han lukkede efter sig.

En modbydelig Dunst af Røg og ophedet Metal slog de indtrædende i Møde.

Lige over for dem befandt der sig en aaben Indgang til et mindre Rum. Paa et Tov, der var fastgjort i Loftet og hang ned i en Bue, sad en lille, mager Mand og gyngede sig frem og tilbage i Døraabningen. Han havde en forslagen Mine og var klædt i en graa Kittel med Mærker af Olie og Sod; paa Hovedet havde han en sort Filthue, under hvilken nogle Tjavser af graasprængt Haar stak frem ved Tindingerne. I Haanden holdt han en tynd Stok, Tegnet paa hans Værdighed som Slaveopsynsmand.

Det var en frigiven, ved Navn Spurius, en forhenværende romersk Slavefoged, som efter mange Skæbnesomvexlinger var kommen til Kyrene, hvor han indtog den frygtede Stilling som Bøddel og Forstander for Marterkamret i Kongegaarden. Manden gjaldt for meget dygtig i sit Fag og gjorde sig ikke lidet til af at have indført flere nye Marterredskaber fra Rom, først og fremmest den saakaldte *eculeus*, eller rettere *equuleus*, Bjælken paa fire Ben, — »Hesten«, som den blev kaldet paa Grund af en fjærn Lighed med dette Dyr, og dernæst *laminæ*, glødende Blikstrimler til Brænding, *fediculæ*, Marterstrikker, og meget andet.

Bag den paa Tovet siddende stode tre Slaver med brede dyriske Fjæs, klædte i snavsede Læderkitler.

Ved Synet af de indtrædende sprang Spurius ned fra Tovet og bøjede sig dybt med korslagte Arme.

»Hvilken uventet Ære!« udbrød han med et honningsødt Smil, »begge de høje Husfruer!«

Og i det han med Selvfølelse rettede sig, tilføjede han med en Haandbevægelse, som skulde være en Efterligning af romersk Urbanitet:

»Ønske de ædle Herskerinder at se min Samling?«

Kalbia vendte sig halvt om imod ham.

»Luk Munden, Sladderhank!« sagde hun. »Tal, naar Du bliver spurgt.«

Spurius bøjede sig med en slukøret Mine. Hans romerske Urbanitet var ikke bleven paaskjønnet.

»Denne Kvinde,« tog Kalbia Ordet og førte Aretafila frem for ham, »skal pines, til hun tilstaar.«

Spurius gjorde store Øjne; han syntes at have tabt Mælet.

»Forstaar Du mig?« spurgte Kalbia haardt.

»Jeg forstaar, jeg forstaar ...« stammede han forvirret. »Men,« lagde han spagfærdig til, »der plejer at være en skriftlig Befaling.«

Kalbia rynkede Øjenbrynene.

»Kjender Du mig, eller kjender Du mig ikke?« spurgte hun.

»Guderne være mig naadige!« svarede Spurius ærbødig, »jeg kjender Eder, høje Husfrue.«

»Saa gjør, som jeg befaler!«

»Men ...« stammede Spurius, »hvem skal forhøre ...?«

Han standsede og skottede til Aretafila, hvem han ikke vovede at betegne som »den skyldige«.

»Her kommer ellers en Skriver, som optegner alt,« lagde han frygtsomt til.

»Jeg forhører selv denne Kvinde,« sagde Kalbia koldt.

Spurius kløede sig bag Øret med en forlegen Mine.

»Naa!« raabte Kalbia utaalmodig, »hvorfor noler Du?«

»Hos os,« mumlede Spurius næppe hørlig, »begynde vi altid med at afklæde Fangerne.«

»Gjør, som I er vant til!«

Spurius gav en af Slaverne et Vink.

Denne nærmede sig nølende. Den plumpe Karl slog Øjnene til Jorden, men rørte sig ikke af Stedet. Han vovede ikke at lægge Haand paa den fine Husfrue.

Da sprang den store Æthioper tjenstfærdig til. Han løste Aretafilas Bælte, aabnede Agrafferne paa Skuldrene og lod Klædningen glide ned paa Flisegulvet, saa at den laa som en Ring om hende. Belyst at det luende Gjenskin fra Ilden paa Trefoden stod hun der ubevægelig i sin hvide Nøgenhed som en Billedstøtte, fra hvilken Sløret er faldet.

Spurius betragtede hende med et prøvende Blik.

»Hvad befaler Du, Herskerinde?« spurgte han henvendt til Kalbia.

»Begynd med de lettere Pinsler.«

»Manodoros!« raabte Spurius.

Den største af Slaverne nærmede sig.

»Læg hende paa Hesten!« sagde den frigivne i det han med en Art Forkjærlighed lagde Haanden paa dette Redskab, som han selv havde indført.

Slaven løftede Aretafila op og lagde hende, afklædt som hun var, med Ryggen hen ad den skarpt tilhuggede Bjælke, saa at hendes Arme og Ben hang ned paa hver sin Side.

Nu gik Spurius ind i det indre Rum, fulgt af Slaverne.

En af disse bøjede sig for at tage et Lod; men Spurius skubbede ham til Side.

»Dummerhoved!« mumlede han, »hvad vil Du med de store Lodder? Tag de mindste!

I det han derpaa lod Stemmen synke, tilføjede han:

»I Rom har jeg set Snese af Slavinder og Gøglersker nøgne, men aldrig har jeg set noget saa fint som denne lille Husfrue! Ved Zeus!« udbrød han, i det han i sin Begejstring blandede græske og romerske Gudenavne sammen, »det er en sand Venusunge! ... Nikokrates skal ogsaa elske hende højt ... kommer hun noget til, vil det gaa ud over os! Lad hende derfor slippe let, men saaledes, at den gamle Drage ikke mærker det.«

Og da Slaverne hørte paa ham med aaben Mund, tilføjede han:

»Forstaa I mig? ... Hvad sagde jeg da, Manodoros?«

Den adspurgte skottede ind til Kvinderne i det tilstødende Rum og svarede hviskende med et enfoldigt Grin:

»Du sagde ... der var en Venusunge ... hun elskede Nikokrates.«

Spurius vred Hænderne med en fortvivlet Mine.

»Dyr af Mennesker!« udbrød han. »Gjør, som jeg har sagt, uden at forstaa mig ... Lad hende slippe let ... men forsigtig, saa at det ikke mærkes.«

Den store Æthioper Merøbos stak sit sorte Fjæs ind af Døraabningen til det inderste Rum.

»Hvad tage I Eder til?« spurgte han barsk.

»Naa, naa!« brummede Spurius, »vi maa da hente vore Ting.«

Spurius og hans Knægte traadte nu ind fra det mindre Rum og bandt hver et Lod til Aretafilas Hænder og Fødder.

»Giv Agt!« befalede Spurius. Derpaa talte han: »En — to — tre!«

Ved Ordet »tre!« gav han selv og Slaverne Slip.

De fire Lodder sank ned og trak Aretafilas Lemmer med sig. Hun udstødte et vildt Smertensskrig; det var en Følelse, som om hendes Arme og Ben skulde slides fra Kroppen, og paa samme Tid var det, som om den skarpe Kant af den Bjælke, paa hvilken hun hvilede, skar sig ind i Kjødet paa hendes Ryg.

»Tilstaar Du?« spurgte Kalbia ivrig og bøjede sig ned over hendes Ansigt.

»Nej!« svarede Aretafila med lav Stemme, . . . »har . . . Intet . . . at tilstaa.«

»Videre!« sagde Kalbia koldt, henvendt til Spurius.

Denne lod Slaverne fremtage en Stige. To af dem holdt den næsten lodret op, og med Spurius's Hjælp maatte Aretafila, der rystede over hele Legemet, klavre fire, fem Trin i Vejret. Hendes Hænder bleve bundne bag paa Ryggen med et Par tynde Snore, »Marterstrikker«, som hang ned fra Loftet. Næppe var det sket, før Slaverne stødte Stigen bort. Aretafila styrtede ned, men blev med et voldsomt Ryk hængende ved Haandleddene.

Hendes bagbundne Arme bleve trukne op over Hovedet, og i det Skulderbladene, som bare hele Legemets Vægt, vendte sig, havde hun en Følelse, som om de skulde slides af Led. Hun udstødte et frygteligt Skrig, og ved det heftige Ryk løsnedes Haaret og bølgede ned over hendes Skuldre og Ryg.

»Tilstaar Du?« raabte Kalbia, i det hun tog Haaret til Side og saa' hende ind i Ansigtet.

Aretafila jamrede sig højt.

»Nej!« stammede hun næppe hørligt. Mere fik hun ikke sagt.

Kalbia vendte sig om mod Spurius.

»Videre!« sagde hun med samme Kulde som tidligere. Men paa hendes ellers saa blege Kinder brændte der en rød Plet, — et Tegn paa, at hun dog ikke var ganske uberørt af dette Optrin.

Spurius lagde et Læderhynde paa Gulvet, og da Slaverne havde løst Aretafilas Baand, lod han dem lægge hende derpaa.

»Vi kunne jo,« sagde han, henvendt til Kalbia, »prøve *laminae*. Jeg har indført dem her. Det er en velsignet Ting, som har bragt mange til at tilstaa.«

Med disse Ord greb han en Jærntang og tog med den en af de glødende Blikstrimler ud af Ilden paa Trefoden.

Men næppe saa' Kalbia det rødglødende Metal, som ved Berøringen af det kolde Jærn sprudede Gnister, før

hun blegnende vendte sig bort. Over for de Rædsler, som dette dæmoniske Kammer indeholdt, følte hun sig ikke saa stærk, som hun havde troet. Der kom en besynderlig Skjælven over hende, som hun ikke var i Stand til at betvinge, og for første Gang i sit Liv følte hun Alderens Tryk som en Afkræftelse i hele Legemet.

»Lad det være nok!« sagde hun med lav Stemme til Spurius.

Derefter pegede hun paa den paa Gulvet liggende Klædning.

Strax sprang Livslaven Merøbos til, og med Spurius's Hjælp iførte han Aretafila den aflagte Dragt.

»Løft hende op, og følg mig!«

Med disse Ord skyndte Kalbia sig ud af Røgen og Dunsten i det skumle Rum.

Den kæmpemæssige Æthioper tog Aretafila paa sine Arme, og i det han fulgte tæt efter Kalbia, bar han hende saa let, som om det havde været et Barn, fra Mørket op til Lyset.

IX.

HELBREDELSEN.

Det varede en Stund, inden Aretafila vidste, hvad der foregik med hende. Det susede for hendes Øren, Blodet bankede i hendes Tindinger, og i alle Lemmer havde hun en Smerte, som om de vare trukne af Led. Desuden følte hun en saa overvældende Træthed, en

saa dyb Udmattelse, at hun næppe var i Stand til at fastholde en Tanke. Med ét Ord, hun befandt sig i en Dvaletilstand, der grænsede til Ufølsomhed.

Kort efter at hun var bragt til Ro, gik denne Tilstand umærkelig over til en dyb Søvn. Saaledes laa hun den halve Nat.

Da hun vaagnede, skar Lyset hende i Øjnene; dog skjelnede hun som i Drømme de nærmeste Gjenstande.

Foran den Løjbænk, hvorpaa hun hvilede, stod et lille Bord med en brændende Lampe og et Bæger. Der var saa stille om hende, at hun hørte den svage Lyd af Oliens Forbrænding i Lampen.

Ved Bordet sad hendes trofaste Amme Alkestis og betragtede hende med et Blik, fuldt af den inderligste Medlidenhed.

Næppe bemærkede Ammen, at Aretafila slog Øjnene op, før hun greb hendes Haand

»Stakkels Fila! stakkels ulykkelige Fila!« udbrød hun, og da hun mærkede et svagt Tryk af den Haand, hun holdt i sin, løb de klare Taarer ned over hendes Kinder. Derefter saa' hun sig sky om til alle Sider og tilføjede hviskende:

»Du, min Fila, lagt paa Pinebænken som en ussel Slavinde! ... nej, ved Hera, det glemmer jeg dem aldrig!«

Aretafila vilde se sig om; men hendes Hoved sank tungt tilbage paa Lejet.

Det Rum, hvori hun befandt sig, syntes hende bekjendt; hun søgte at tænke sig om, men følte en saa ulidelig Smerte i sit Hoved, at hun strax opgav Forsøget.

»Hvor er jeg?« spurgte hun næppe hørligt.

»Mit Liv være forbandet, om Du gætter det,« svarede Alkestis. »Vid, der er sket et Under ... Du er hos Kalbia!«

Og da Aretafila tav, vedblev hun med lav Stemme:

»Hun lod Merøbos bære Dig op i den Del af Borgen, hvor hun bor. Her lod hun alt indrette for Dig som for en syg og lod mig hente Livlægen.«

»Ved Guderne, for megen Godhed!« stammede Aretafila med et bittert Smil.

»Først Bøddel og saa Gjæstevenskab!« sagde Alkestis. »Jeg véd ikke, hvad hun vil. Men jeg stoler paa Dig, min Fila. Hos Dig vil hun ikke høste ubevogtede Druer*).«

Det forholdt sig ganske rigtigt, — Aretafila befandt sig hos Kalbia. Hvilken Grunden end var, viste Svigermoderen den største Omhu for hende og sørgede paa bedste Maade for hendes Pleje. Fortrød hun maaske, at hun var gaaet for vidt? Eller troede hun paa denne Maade at kunne aflokke sin Svigerdatter en Tilstaaelse, som Pinebænken ikke havde været i Stand til at fravriste hende?

---

*) Dig kan hun ikke føre bag Lyset.

Nok er det, at hun iagttog en yderst forsigtig Opførsel. I de første Dage lod hun sig slet ikke se; senere viste hun sig kun et Øjeblik og fjærnede sig strax efter at have set til den syge.

Det var sikkert ogsaa efter hendes kloge Raad, at Nikokrates holdt sig borte, saa længe Aretafilas Sind endnu var opfyldt af den første Bitterhed over det skete.

Lægen havde tilberedt en Salve, med hvilken Aretafilas smertende Lemmer bleve indgnedne to Gange om Dagen. For øvrigt havde han foreskrevet uforstyrret Ro. Den vel erfarne Mand, en af Kyrenes bedste Læger, syntes at have truffet det rette; thi hendes Helbredelse gik hurtig fremad. Inden der var forløbet en halv Snes Dage, kunde hun tilbringe flere Timer oven Senge.

Først da blev det tilladt hendes Steddatter Irasa at komme ind til hende. Inden dette skete, havde Aretafila strængt paalagt sine Omgivelser at fortie Grunden til hendes Sygdom. Dette var saa meget lettere muligt, som de faa, der kjendte Sammenhængen, holdt Tand for Tunge af Frygt for deres fælles Herre, Voldsherskeren.

Da Irasa første Gang traadte ind i Sygeværelset, kom hun fra Haven. Hun havde fodret Svanerne og leget med dem. Hendes Pynt var i Uorden, og den hvide Klædning tilstænket.

Der var endnu som et Gjenskin af Munterhed udbredt over hendes Ansigt; men næppe blev hun Are-

tafila va'r, før der kom Taarer i hendes store, sorte Øjne.

»Men Moder!« udbrød hun og slog Hænderne sammen, »hvor Du ser bleg og lidende ud! Du har da virkelig været syg? Og jeg, som troede, det var Statssager! ... Men hvor kan man saaledes blive syg af ingen Ting? Kan jeg da ogsaa blive syg?«

Aretafila smilede.

»Ja,« sagde hun, »selv Du kan blive syg.«

Og af Vane rettede hendes moderlige Haand paa Irasas Pynt.

Men inden hun var bleven færdig dermed, slog det viltre Pigebarn Armen om hendes Hals og bedækkede hendes Mund og Kinder med Kys.

»O, nu har jeg Dig igjen, Du kjære Moder!« sagde hun og lo saa glad som et Barn.

»Men,« udbrød Aretafila og holdt hende lidt ud fra sig, »Du er jo ganske vaad.«

»Ja,« svarede Irasa leende, »den ene af Svanerne steg op af Vandet og slog med de store Vinger, saa at den overstænkede mig. Og saa gik den lige løs paa mig ... var det Venskab eller Fjendskab? ... jeg véd det ikke. Men den strakte Halsen og rejste sig, saa at den var lige saa stor som jeg. Da blev jeg alvorlig forskrækket og løb min Vej, alt hvad jeg kunde.«

Aretafila strøg hende kjærtegnende hen over hendes smukke, sorte Haar.

»Hvordan har Du levet Barn, medens jeg var syg?« spurgte hun.

»Godt, rigtig godt!« svarede Irasa. »Den gamle Skafferske holder meget af Dig, maa Du vide . . . og for din Skyld, Moder, har hun kjælet og kræset for mig og hver Dag lavet de lækreste Retter.«

»Og Leandros? . . . har Du set ham?«

»Et Par Gange,« svarede den unge Pige og blev lidt rød. »Hvoraf kommer det? . . .« tilføjede hun, men standsede pludselig og slog Øjnene ned.

»Hvad vil Du sige?«

Irasa tav og pillede forlegent ved Smaafigurerne paa sit Halssmykke.

»Tal, Barn, tal!«

Da lagde hun Armen om Aretafilas Liv og skjulte Ansigtet ved hendes Bryst.

»Hvoraf kommer det,« gjentog hun næppe hørligt, »at han altid vil gribe min Haand . . . altid røre ved mig? . . . Jeg kan ikke lide det — jeg véd ikke, hvorfor — men tager altid Haanden til mig.«

Aretafila vexlede et Blik med Alkestis.

Og i det Ammen for første Gang blandede sig i Samtalen, sagde hun:

»Vær ikke saa haard imod ham, unge Jomfru! Af Venner har man ikke saa mange.«

X.

ACHILLEUS-VASEN.

Efterhaanden som Aretafilas Bedring skred fremad, forlængede Kalbia sine Besøg. En Dag, da de begge vare beskæftigede med kvindelige Arbejder, havde Samtalen mellem Svigermoder og Svigerdatter taget en forholdsvis fortrolig Retning. Kalbia spurgte da ligesom i Forbigaaende, og som om Sagen ikke vedkom hende, for hvem den Gift var bestemt, som Alkestis havde lavet.

Aretafila syntes slet ikke at blive overrasket ved dette Spørgsmaal.

»Jeg har sagt det,« svarede hun rolig, »den var bestemt for mine Fjender.« Derpaa tilføjede hun med et svagt Smil: »Du regner Dig da ikke til dem?«

Kalbia, som havde en god Forstand, forstod til fulde Klogskaben i dette Svar. Men hun lod sig ikke saa let slaa af Marken. Ligesom en dygtig Feltherre holder en udsøgt Troppestyrke i Baghaanden og først lader den rykke frem i det afgjørende Øjeblik, saaledes havde hun indtil nu gjemt en Trusel, der formentlig maatte gjøre Virkning.

»Nu,« sagde hun henkastende, i det hun bed en Traad over, »jeg kan jo let faa Sandheden at vide. Jeg behøver kun at lade Alkestis pine.«

Det varede en Stund, før Aretafila svarede.

Hun rettede paa sit Armbaand, og det med en Omstændelighed, som syntes at være et Tegn paa den fuldkomneste Sindsro.

Derpaa lod hun i en Tone, som om hun næppe fandt det Umagen værd at svare, følgende Ord falde:

»Det er unyttigt . . . hun véd intet.«

Alt dette foregik paa en saa rolig og naturlig Maade, at selv Kalbia lod sig skuffe.

»Hvor hun er haard!« tænkte hun. »Jeg troede dog, hun havde sin Amme kjær.«

Ikke desto mindre fortrød Kalbia ikke at have taget Svigerdatteren under sin Varetægt. I Aretafilas Vægring ved at tilstaa, trods Spurius's bekjendte Dygtighed, havde Nikokrates set et Bevis paa hendes Uskyldighed, og den Omstændighed, at Kalbia selv havde standset Pinslerne, havde bedre end alt andet givet ham at forstaa, hvor haarde disse havde været. Han fortrød bittert, hvad der var sket, og han var vred paa Kalbia og paa sig selv, fordi han havde ladet sig overtale. Nu først indsaa han det usømmelige i, at hans egen Husfrue var bleven behandlet som en tyvagtig Slavinde.

Med Fortrydelsen vaagnede hans gamle Kjærlighed til Aretafila. Hvem kjender ikke Fortællingen om Kattekillingen, som blev sat ind i Løvens Bur og i saa høj Grad blev dennes Yndling, at den tog sig de største Friheder mod sin mægtige Overmand? Noget lignende gjaldt om Forholdet mellem Aretafila og Nikokrates.

Hun var ham et kjært Legetøj, som han ikke kunde undvære. Hvor ofte havde han ikke savnet hende i den Tid, hun havde været hos Kalbia? Hvor længtes han ikke efter hendes smukke, milde Aasyn og efter den lille, paa én Gang fine og blødt afrundede Skikkelse, som han altid betragtede med Velbehag!

Kalbia havde haft hele sin Indflydelse behov for at holde ham borte fra hende. Hun havde daglig maattet forestille ham, at det ikke lod sig gjøre, at han viste sig for Aretafila, saa længe hendes Sind var oprørt over den lidte Behandling. Hvad vilde han desuden vinde derved? Troede han, at hun vilde falde ham om Halsen og kysse ham, fordi han havde ladet hende lægge paa Pinebænken?

Nikokrates maatte knurrende give efter. Men ét kunde Kalbia ikke forhindre, — at han som Tegn paa Fred og Forsoning sendte sin Hustru den ene Foræring prægtigere end den anden.

En Morgen, da Aretafila vaagnede, stod der saaledes paa et Fodstykke foran Lysaabningen i Muren en stor og kostbar Vase, som Aretafila kjendte, og som hun ofte havde ønsket sig. Den fortjente ogsaa at beundres som et Mesterstykke af attisk Pottemagerkunst. Bortset fra dens ædle og stilfulde Form udmærkede den sig ved sin rige Udsmykning, navnlig ved to store og smukke Malerier, det ene forestillende: Den sølverfodede Thetis trædende ind i Achilleus's Telt med de af

Hefæstos smedede Vaaben, det andet: Achilleus slæbende Hektors Lig omkring Ilios's Mure. Efter disse Malerier blev Vasen almindelig kaldet Achilleus-Vasen. Naar Aretafila tidligere havde ytret Lyst til at besidde den, havde Nikokrates altid svaret, at den hørte til de kyrenæiske Kongers Skat. Nu havde han altsaa for at glæde og forsone hende sat sig ud over alle Hensyn.

Ikke desto mindre forblev Aretafila kold. Hun følte tydeligere end nogen Sinde, at hendes Hjærte for bestandig havde vendt sig fra Nikokrates. De udstaaede Pinsler kunde hun maaske have tilgivet ham, men ikke den dybe Forsmædelse, at hun herefter maatte rødme for Bøddelen Spurius og hans Trælle.

Ret længe kom hun ikke til at glæde sig over den prægtige Vase.

Ud paa Natten blev hun vækket ved Trompetstød. Der opstod et stærkt Røre i Kongegaarden; hun hørte Klirren af Vaaben, højrøstet Tale og derefter en dyb Stilhed, under hvilken der blev uddelt Befalinger.

Efter en Stund at have siddet opret paa Lejet og lyttet i aandeløs Spænding, vækkede hun Alkestis, der sov paa et Filttæppe ved Fodenden af Sengen.

»Hvad betyder denne Støj?« spurgte hun.

Alkestis løb hen til en Lysaabning i Muren, hvorfra der var Udsigt til den frie Plads foran Hovedindgangen til Borgen.

»Hvad ser Du?« spurgte Aretafila.

»Der er noget, som rører sig paa Broen ... det ser ud, som om Stenbrystningen bevægede sig i krusede Bølger!«

Kort efter udbrød hun:

»Undergjørende Guder, nu véd jeg, hvad det er! Det er Hovederne af en Mængde Mennesker, der storme frem ad!«

»Himmel!« udraabte Aretafila, »vore Sager staa ved Afgrundens Rand. Man har villet overrumple Kongegaarden. Godt, at vi ikke træffes uforberedte! Vagten har gjort Anskrig, Trompeten har kaldet til Vaaben, Posterne ere besatte.«

»Vær os barmhjærtige, naadige Guder!« udbrød Alkestis. »Der er de! ... Hvilket Mylr af Mennesker ... et langt, langt Tog af mørke, tavse Skikkelser! ... de komme fra Battos's Vej og rykke frem mod Borgporten.«

Aretafila sprang op fra Lejet og traadte hen til Ammen.

»Frygt ikke!« sagde hun, »det gaar ikke saa let at storme Kongegaarden, som hine ubesindige tro.«

I dette Øjeblik nærmede der sig raske Trin uden for Værelset. Dørforhænget blev slaaet til Side, og ved Skinnet af den ustadig flakkende Lampe, der truede med at gaa ud, gjenkjendte begge Kvinder i den indtrædende den kæmpemæssige Æthioper, Livslaven Merøbos.

Han syntes at være halvt forstyrret af Skræk og glemte at bøje sig for Aretafila.

»Vor høje Hersker, Nikokrates,« sagde han med usikker Stemme, »har befalet mig at sige, at ingen Kvinde under Dødsstraf maa forlade Kvindeboligen.«

»Gjælder dette ogsaa mig?« spurgte Kalbia, som ubemærket var traadt ind af en Sidedør og havde hørt de sidste Ord.

Ved Lyden af denne haarde Stemme fo'r Merøbos sammen og bøjede sig dybt.

»Jeg har sagt, hvad der blev befalet mig,« svarede han.

»Hvad er Grunden til disse Optøjer?« spurgte Kalbia.

Det er rygtedes i Byen, at den Borger, som blev anholdt for en halv Snes Dage siden, er død paa Pinebænken.«

»Var det ham, der ledsagedes af sin Hustru, som tyssede paa ham og gjorde Tegn til, at han var sindsforvirret?« spurgte Aretafila deltagende.

»Som I siger, høje Husfrue,« svarede Merøbos. »Manden, som var Guldsmed, blev anholdt, fordi han kaldte Naboerne til og satte sig til Modværge, da det blev forlangt, at han skulde udlevere nogle Kostbarheder som Skat og Afgift. Han synes at have mange Venner. Drabanterne havde en haard Dyst at bestaa med at anholde ham, og nu er den halve By i Oprør. Havde Vagten paa Akropolis ikke mærket Uraad og gjort Ildsignaler, vilde Borgen være bleven overrumplet.«

Kalbia vendte sig om mod Alkestis.

»Sluk Lampen!« sagde hun. »Ser man Lys ude fra, kan man finde paa at kaste Stene ind.«

Næppe var det blevet mørkt, før Merøbos i nysgjerrig Skræk nærmede sig Aabningen i Muren.

Aretafila mærkede det.

»Har Du mere at sige, Merøbos?« spurgte hun kort.

»Nej.«

»Hvad venter Du da efter?«

I det Merøbos trak sig tilbage, tørnede han i Mørket mod en høj Gjenstand. Det var den store Achilleus-Vase. Den vaklede paa sit Fodstykke, fik Overvægt og styrtede ned paa Flisegulvet, hvor den knustes med en skrattende Lyd.

Aretafila yndede ikke den store Æthioper. Han krøb altid for Kalbia, og hun havde ikke glemt hans Beredvillighed til at afklæde hende i Marterkamret, da ingen af Trællene vovede at lægge Haand paa hende.

»Ulykkelige!« udbrød hun, »hvad har Du gjort? En Vase, som blev beundret af alle! En Vase, som hørte til Kongernes Skat! Du vil ikke undgaa den haardeste Straf.«

Merøbos mælede ikke et Ord, men sneg sig bort i Mørket. Han havde sit sorte Skind kjært og ansaa sin Sag for tabt.

»Lykken svæver paa en Knivsod, selv for en Livslave,« mumlede han ved sig selv. »I Dag op, i Morgen ned!«

XI.

EN BEVÆGET NAT.

Under dette Optrin var Mængden voxet, saa at den fyldte hele Pladsen foran Kongegaarden. Med ét skinnede der Ild iblandt de mørke Masser, og i næste Øjeblik blussede en halv Snes Fyrrefakler over Mængdens Hoveder.

De tre Kvinder, Kalbia, Aretafila og Alkestis, skjelnede nu mere eller mindre tydelig en truende Flok af pjaltede eller halvnøgne Skikkelser, unge og gamle, Mænd og Kvinder, Borgere og Slaver, Athleter og vanføre mellem hverandre. Overalt blinkede der Knive, Sværd, Lanser, Øxer og Forke i Fakkelskinnet; enkelte vare væbnede med Jærnstænger, og andre bare store Køller paa Skuldrene.

En skjægget Mand med en Hjælm paa Hovedet, foran hvem der gik en Fakkelbærer, steg op paa en Sten og uddelte nogle Befalinger. De syntes at blive gjentagne af fjærnere Stemmer, og paa én Gang satte en Del af Folkehoben sig i Bevægelse til begge Sider som for at omringe Kongegaarden.

»Se!« sagde Aretafila, »Manden med Hjælmen, som synes at befale her, er betænkt paa alt. Han har opstillet en Del af sine Folk ved Broen; det er for at være forberedt paa et Angreb af Akropolis-Vagten, dersom den skulde komme os til Hjælp.«

»Himmel!« udbrød Alkestis forfærdet, »hvad har man nu for? En Snes Mand med Filthuer paa Hovedet gaar lige løs paa Bygningen.«

»Det vil snart høres,« svarede Kalbia.

Næsten i samme Øjeblik begyndte man at arbejde paa at sprænge Porten. Jærnstænger, Hammere og Tænger kom i Virksomhed; det buldrede og bragede, saa at det gav Gjenlyd inde fra Gaarden.

En tæt Mængde stimlede sammen foran Indgangen, dels til Afløsning og dels til Bedækning for de arbejdende.

Da lød der under Opholdene mellem Hammerslagene en Klang af Buestrænge; det blinkede i Luften, og fra Taarnene ved Siden af Porten faldt der en Pileregn ned over Angriberne.

Nu opstod der en frygtelig Forvirring. I Lyden af Smedeværktøjet, der dundrede paa Porten, blandede der sig Skrig, Jamren, Trusler og Forbandelser fra de saarede. Mængden veg tilbage, og nogle døende bleve baarne bort. Men en kraftig Stemme satte med et Par Ord nyt Mod i Angriberne. De, som — nogenlunde dækkede af Muren — søgte at sprænge den stærke, jærnbeslaaede Port, toge ufortrødent fat paa ny.

Men Porten holdt.

Da lød der med ét en vild Jubel fra Folkehoben paa Pladsen. Alt veg til Side for en lille, tætsluttet Flok, der i jævnt Løb kom frem fra en Gyde tæt ved Broen. Efterhaanden som den nærmede sig, saas de

enkelte Skikkelser tydelig ved Fakkelskinnet. Snart skjelnede de tre Kvinder en Række af tredive eller fyrretyve Mand, som paa deres Skuldre bare en lang og tyk Bjælke.

»De Uslinge!« udbrød Kalbia, »de ville bruge Bjælken som Murbrækker.«

»Dens Stød vil Porten ikke udholde,« sagde Aretafila ængstlig.

»Ve os, ve os!« raabte Ammen og vred sine Hænder, »komme de ind, vil ikke en af Nikokrates's Hus slippe med Livet.«

»Luk din Mund med dine onde Ord,« sagde Kalbia haardt.

Da bragte et voldsomt Stød Bygningen til at ryste, og paa samme Tid lød der et forfærdeligt Drøn. En Pileregn susede ned over de mange Mennesker, som i fuldt Løb havde rendt den tunge Bjælke mod den jærnbeslaaede Port. Atter hørtes der Skrig og Jamren af de saarede; men nyt Mandskab traadte strax i de faldnes Sted. Thi med Udsigten til, at Forehavendet vilde lykkes, voxede Angribernes Raseri.

»Lad os plyndre Borgen og dens Kostbarheder!« raabte en raa Stemme.

»Lad Kongernes Skat blive Folkets Skat!« svarede en anden.

»Voldsherskeren brænde vi levende!«

»Nej, lad os drukne ham i hans Slægtninges Blod! Til Hades med den Øgleæt!«

Og nu lød der en af de Opsange, der brugtes til Skibs for at faa Rorkarlene til at holde Takt med Aarerne. Og under Skraal og Skrig drønede Bjælken atter mod Porten, saa Bygningen rystede. Laasen og de indvendig paasatte Jærnstænger holdt; men Træværket, som i Forvejen var angrebet med Øxe, Hammer og Tang, begyndte at give efter.

»Authis! om igjen!« lød det fra hundrede Struber. »Se blot, hvilke Splinter! ... Rosentorne af en Mands Højde!«

Men med Angrebets Styrke tiltog Forsvarernes Virksomhed I Pileregnen blandede der sig nu en Aske- og Sandregn.

»Forbandelse!« hørtes der Stemmer raabe, »jeg har Øjnene fulde ... jeg er blind!«

Denne Gang fattedes der Mandskab til at føre Bjælken; Angriberne trak sig tilbage med ikke ringe Tab.

Kort efter lød der Skrig og Vaabenbrag fra begge Sider af Bygningen. Trompeter gjaldede, og store Hobe af flygtende strømmede i vildt Løb ind paa Pladsen foran Indgangen.

Fra den underjordiske Del af Kongegaarden havde Drabanterne uventet gjort Udfald gjennem to Lønporte, og den slet væbnede Folkehob, der for øvrigt paa Bagsiden af Borgen var temmelig tynd, havde som

altid maattet vige for de vel rustede og vel indøvede Krigere.

Pludselig lød der som Svar Trompetstød fra Broen.

»Akropolis-Vagten kommer over os!« brølede nogle Stemmer.

Belejrerne, som paa én Gang saa' sig angrebne i Fronten og i Ryggen, tabte med ét Modet, og i det de kastede deres Vaaben, og mange tillige deres Kapper for at blive lettere til Bens, styrtede de i vild Flugt ned ad de Gyder, som stode dem aabne.

Drabanterne gjorde en rig Høst af for største Delen maadelige Vaaben, og efter den let vundne Sejr oprejste de til Spot et Sejrstegn og satte Vagt ved det, for at det ikke skulde lide Overlast.

Medens Mandskabet syslede dermed og med at bortslæbe saarede og faldne, blev der i Nattens Mørke trukket et Muldyr ud af Stalden. En Mand, som bar en stor Bylt, satte sig op paa det og travede ud af Kongegaarden.

»Hejda! hvorhen saa silde! . . . hvem er Du?« raabte et Par af Krigerne.

»Livslaven Merøbos, i vor høje Herskers Ærinde,« lød Svaret.

Da gjenkjendte Drabanterne trods Halvmørket Æthioperens kæmpemæssige Skikkelse og lode ham i Fred drage videre.

Merøbos, som efter Uheldet med Achilleus-Vasen svævede i stadig Bekymring for sit sorte Skind, satte Muldyret i skarpt Trav, og afsted gik det ud af Byen ad den snorlige Vej til Havnestaden Apollonia. Her steg han tidlig om Morgenen om Bord i et til Smyrna bestemt Handelsskib, som kort efter afgik.

Fra dette Øjeblik tier Historien om Merøbos.

Som en Mand, der længe havde staaet Magten nær, havde han i Aarenes Løb modtaget en Mængde Gaver og Bestikkelser, saa at han i sin Bylt medførte en hel lille Skat. Da den store Æthioper tillige forstod den Kunst at bøje sig for de magthavende, syntes alt at spaa ham en lykkelig Fremtid.

XII.
DEN RETTE TRAAD.

Efter den urolige Nat, da Angrebet paa Kongegaarden fandt Sted, blev Aretafila ikke længe hos Kalbia, men trak sig snart som helbredet tilbage til sin egen Bolig i Borgen.

Den Fare, hvori hun havde svævet, gav hende meget at tænke paa. Folkemængdens rasende Trusler om at brænde Voldsherskeren levende, eller drukne ham i hans Slægtninges Blod, lød endnu i hendes Øren. Saa forhadt som Nikokrates var, kunde en Storm paa Kongegaarden blive gjentagen, naar det skulde være, og dersom den lykkedes, vidste Aretafila, hvilken Skæbne

der forestod hende. Som Voldsherskerens Hustru hørte hun jo først og fremmest med til »Øgleætten«.

Under hendes Sorger og Bekymringer ventede der hende dog en glædelig Overraskelse. Det var i hine Tider noget ganske sædvanligt, at en Slave stjal sig bort af Frygt for Straf. Men det var ikke et Øjeblik faldet hende ind, at Merøbos vilde vælge en saadan Udvej. Den store Æthioper beklædte en efter hans Forhold behagelig og indbringende Stilling, og det laa langt nærmere at antage, at han vilde have benyttet sig af Kalbias Gunst og formaaet den mægtige Husfrue til at gaa i Forbøn for sig. Desto større var den Tilfredsstillelse, som Aretafila følte, da hun erfarede Merøbos's Undvigelse.

Intet kunde komme hende mere belejligt.

Hendes Kjærlighed til det saa skjændigt mishandlede Fædreland, de Farer, som truede hendes eget Liv, og Voldsherskerens nyvakte Lidenskab, som hun hverken kunde eller vilde besvare, — alt trængte paa, alt fordrede en hurtig Afgjørelse. Det stod klart for hende, at Besættelsen af den store Æthiopers Plads kunde blive af den allerstørste Vigtighed. En Livslave, som Dag og Nat syslede om Voldsherskerens Person, havde saa at sige hans Liv i sin Haand. Der var misfornøjede og Fjender nok at vælge iblandt; det gjaldt kun om at finde den rette Mand, og hertil maatte Leandros være hende behjælpelig.

»Ved Hera,« udbrød hun, »Merøbos's Undvigelse er et Tegn fra Guderne!«

Alkestis trak paa Skuldrene. Hun havde rent tabt Modet under de sidste truende Begivenheder.

»Hvad vil Du gjøre?« spurgte hun i en haabløs Tone, og derefter tilføjede hun med lav Stemme: »Vi have jo ikke mere de smaa Flasker.«

Aretafila saa' paa Alkestis.

»Der er en anden Udvej,« sagde hun, i det et Smil gled hen over hendes smukke Ansigt.

»Hvilken?«

»Du glemmer Leandros.«

Dermed gav hun Tegn til, at hun ikke vilde forstyrres, lagde sig tilbage paa Stolen og overlod sig til sine Tanker.

Efter et kort Ophold satte hun sig atter opret.

»Alkestis,« tog hun Ordet, »har Du aldrig paa de store Festdage set en Foreviser af Dukkespil? Ved at trække i en Snor sætter han Dukkernes Hoveder og Lemmer i Bevægelse og bringer dem til at gjøre de forskjelligste Fagter.«

»Vist har jeg set det,« svarede Alkestis uden at vide, hvortil Aretafila sigtede.

»Nu vel!« vedblev denne, »ikke blot Dukker, men Mennesker kan man bringe til at handle, som man vil. Det gjælder kun om at trække i den rette Traad.«

»Hvad mener Du?« spurgte Ammen lidt vranten.

»Sjælen har mange Strænge,« svarede Aretafila. »Det er Lidenskaberne, der sætte Menneskene i Bevægelse, ligesom Traaden Dukkerne.«

Alkestis saa' skarpt paa sin Herskerinde. Hun troede at forstaa hende.

»Taler Du om Leandros?« spurgte hun smaaleende. »Nævn mig da den Traad, i hvilken han skal trækkes.«

Aretafila lagde Haanden paa Alkestis's Arm.

»Tænk Dig om, kjære!« sagde hun, »Du véd det selv.«

»Irasa!« udbrød Alkestis, i det der pludselig kom Liv i de gamle, falmede Træk.

»Som Du siger,« svarede Aretafila smilende. »Kjærlighed er en stærk Traad at trække i, den stærkeste af alle — til en Tid! Send Irasa til mig. Lad mig fortælle hende, hvad det gjælder om. Det er en snild Pige, hun vil forstaa mig ... og alt vil gaa af sig selv ligesom i Skuespilhuset, hvor hver især forud véd, hvad han har at sige.«

»Du er klog, Fila,« sagde Ammen beundrende, »naar det er Dig, der trækker i Traaden, vil Sagen lykkes. Dersom det var mig, blev jeg nok greben i Gjerningen ligesom med de smaa Flasker.«

Dermed fjærnede hun sig for at hente Irasa.

Da denne kort efter traadte ind, tog Aretafila sig vel i Agt for at sende Ammen bort. Irasa vilde da strax have fattet Mistanke om, at der var noget alvorligt

paa Færde. Men det alvorlige laa ikke for Ægypterindens Datter; det vilde kun have gjort hende bange. Aretafila vidste bedre end nogen anden, hvorledes hun skulde behandles.

»Hvor Du ser glad og fornøjet ud!« sagde hun og kyssede hende paa Panden. »Har Du talt med Leandros i Dag?«

Den unge Pige slog Øjnene ned og blev lidt rød.

»Nej,« svarede hun, »jeg har ikke set ham.«

»Han kommer her. Jeg har en Spøg for med ham . . . Du maa hjælpe mig.«

»Hvor Du er sød, Moder!« udbrød Irasa og faldt Aretafila om Halsen og kyssede hende. »Det bliver morsomt,« tilføjede hun og klappede i Hænderne, inden hun endnu vidste, hvorom Sagen drejede sig.

Derpaa klyngede hun sig op til Moderen og saa' hende spørgende ind i Ansigtet. Hendes glimrende sorte Øjne straalede af Liv og Skjælmeri.

Aretafila rettede lidt paa hendes Pynt.

»Du skal være meget venlig mod Leandros,« sagde hun. »Lad ham kun tage din Haand, ja lad ham kysse Dig, om det skal være . . . Han er jo din Farbroder . . . Giv ham at forstaa, at Du elsker ham.«

»Men, Moder!« faldt Irasa hende i Talen og blev blussende rød.

»Bah!« svarede Aretafila, »vær intet Barn. Sligt kan en ung Pige let sige til en Mand, om ikke med

Munden saa med Øjnene. Gjør ham — Du forstaar mig nok! — rigtig tosset, som Du kalder det.«

»Og hvad saa, Moder?« spurgte Irasa ivrig.

»Lad da med ét, som om Du bliver alvorlig og betænkelig. Og naar han vil vide Grunden, lad ham saa høre, at han ikke er fri, at han ikke en Gang kan tage eller beholde en Hustru uden at spørge sin Broder ... Men tys!« tilføjede hun med lav Stemme, »jeg hører Trin uden for ... der er han!«

»Kom!« hviskede hun hurtig til Ammen, skød hende rask ind i det tilstødende Værelse, traadte selv derind og lod Dørforhænget falde til efter sig.

Det var høj Tid. Leandros stod allerede paa Tærskelen af den anden Indgang.

»Hvad!« udbrød han, og i det han vendte Ordene om i et bekjendt Ordsprog, vedblev han smilende, »det kalder jeg at træffe en Jomfru for en Hjort ... jeg havde ventet at se Aretafila.«

»Du maa nøjes med mig, Farbroder,« svarede Irasa og gav ham Haanden.

»Du var ikke nede at fodre Svanerne i Dag, smukke Frænke?«

»Nej, jeg var bange for, at der skulde komme Snyltegjæster.«

»Aa, det Maaltid er vel ikke saa lækkert.«

Irasa smilede skalkagtig.

»Dog var der maaske dem, der gjærne lod sig fodre af min Haand ligesom Svanerne.«

»Mere for Haandens Skyld end for Brødets?« sagde Leandros leende. »Lad mig da se den mærkelige Haand!«

»Hvad vil Du med den?« spurgte Irasa med den uskyldigste Mine.

»Ved Guderne, beholde den!« udbrød Leandros, henreven af Beundring over den friske, barnlige Skabning i den fremmedartede Dragt.

Irasa løftede sine sorte Øjne op til ham og saa' ham ind i Ansigtet med et spørgende Blik.

»Svar mig alvorlig, Farbroder!« sagde hun hurtig. »Hvorledes siger en Mand, naar han bejler til en Jomfru?«

»Som jeg nu!«

Irasa traadte et Skridt tilbage og stirrede forbavset paa ham, som om hun ikke vidste, om det var Alvor eller Spøg.

»Har Du da bejlet til mig, Farbroder?« spurgte hun, »rigtig bejlet til mig som andre Mænd til andre Jomfruer?«

»Ved Himlen, ja! . . . af mit fulde Hjærte,« svarede Leandros.

Der var noget i Tonen, som ikke var til at tage fejl af. Da lo Irasa, saa hun fik Taarer i Øjnene.

»Hvor morsomt!« udbrød hun og klappede i Hænderne. »Saa er jeg da en stor, stor Pige! . . . Moder siger altid, at jeg ikke er andet end et Barn.«

Men i næste Øjeblik formørkedes hendes livlige Træk; hun blev pludselig alvorlig, vendte sig halv bort fra den unge Mand og slog Øjnene ned.

»Men hvad er der, smukke Frænke?« spurgte Leandros og greb hendes Haand. »Hvorfor denne Sky for Solen?«

Irasa tog Haanden til sig.

»Jeg kan ikke sige det.«

»Ved Guderne, jo! Tal, tal! hvilke Torne har Du under dit Hjærte?«

»Nej, Farbroder; jeg kan ikke sige det ... Du vilde vredes paa mig.«

»Snak!«

»Nu vel da!« fo'r det ud af den unge Pige, »hvor kan Du bejle til nogen? ...«

Derpaa tav hun pludselig, som om hun fortrød, hvad hun havde sagt.

»Hvad mener Du, Barn?«

Irasa løftede sine smukke Øjne op til Leandros med et bønligt Blik, som om hun paa Forhaand søgte at afvæbne ham. Derpaa sagde hun langsomt, Ord for Ord, ligesom man Draabe for Draabe tilmaaler en syg en bedsk Lægedrik.

»Du er jo ikke fri, Leandros. Du maa jo spørge din Broder, Herskeren Nikokrates, om hans Samtykke. Maaske siger han Nej.«

Den unge Mand skiftede Farve og saa' skarpt paa Pigen. Han troede et Øjeblik, at en anden havde lagt hende disse Ord i Munden.

Men Irasa udholdt hans Blik med den uskyldigste Mine.

»Nu!« udbrød Leandros smilende, »kun Guderne vide, hvilke Tanker der kan fare igjennem saa ungt et Hoved ... men, ved Apollon,« tilføjede han og brast i Latter, »nu er Du jo selv inde paa Statssager! Du gjør jo mit Giftermaal til en Statssag, som kræver Herskerens Samtykke.«

Irasa slog Øjnene ned, som om hun var greben i en stor Forbrydelse. Samtidig med, at hun bøjede Hovedet, bevægede de to Flige af Hovedtøjet sig sagte frem og tilbage som et Par Vinger; de lange sorte Øjenhaar dannede den mest henrivende Modsætning til de fint rødmende Kinder, og om de svulmende Læber laa der et Udtryk af barnlig Trods, som om hun var vred paa sig selv, fordi hun havde sagt for meget.

Ægypterindens Datter saa' i denne Stund saa uimodstaaelig ud, at Leandros i forelsket Henrykkelse greb hende om Livet.

»Unge Frænke, hvor er Du dog sød!« udbrød han og løftede hende højt i Vejret.

I det han atter satte hende ned, strejfede hans Læber hendes friske Mund. Men dermed slap Irasa ikke fri. Hun var endnu hans Fange; thi den Arm, han havde slynget om hendes Liv, havde ikke sluppet

sit Tag, og da det viltre Pigebarn stred imod og vendte og drejede sig i hans Arm, opflammedes hans Lidenskab yderligere ved Berøringen af det kun let tilhyllede kvindelige Legeme. Som hun laa bag over bøjet i hans Favn, traadte den unge Barm stærkt frem, saa at det tynde Klædebon strammedes over dens smaa jomfruelige Rundinger; nu fulgte den unge Mands Haand en lokkende Drift og gav sig noget at bestille med Halssmykket med de smaa Guldfigurer.

Da lød der en Støj i det tilstødende Værelse.

XIII.

HVIDE-DAFNIS.

Aretafila, som bag Dørforhænget havde været Vidne til hele det foregaaende Optrin, fandt det nu paa Tide at komme Irasa til Undsætning.

Ved hendes Indtrædelse fo'r de to unge Folk fra hinanden.

Aretafila lod, som om hun Intet havde set.

»Vær hilset Leandros,« sagde hun og rakte sin Svoger Haanden.

Dernæst lod hun Irasa hente Ammen inde i Sideværelset og gav dem et Ærinde til Skaffersken.

Irasa fjærnede sig med et sky Blik til Leandros.

Aretafila satte sig i den Armstol, hvor hun plejede at sidde, og bød den unge Mand tage Plads paa en Løjbænk lige over for.

»Leandros,« sagde hun, »Visdommen taler ofte af umyndiges Mund. Irasa har Ret, naar hun siger, at Du ikke er fri.«

Den unge Mand blev lidt rød.

»Kunde Du vel — om Du ønskede det — tage Pigen til Hustru uden Nikokrates's Samtykke?«

»Min Broders Indvilgelse skulde jeg vel opnaa,« sagde han, »derom tvivler jeg ikke.«

»Nu vel! dermed er Sagen ikke afgjort. Irasa er endnu halvt Barn; Nikokrates har aldrig agtet paa hende, men lad hende udvikle sig, lad hende blomstre i hele sin Glans ... tror Du da, han vil spørge om, at hun er din Hustru?«

»Ved Pan og Hekate!« udbrød Leandros og knyttede Hænderne, »jeg skal vel tvinge ham dertil!«

»Ubesindige!« raabte Aretafila, »husk, at din Broder har Magten, og at det er hans Drabanter, Du laaner, hver Gang Du viser Dig i Staden. Ve Dig, hvis han fattede Lidenskab til din Hustru! ... Mærk Dig én Ting,« vedblev hun bittert; »han forstaar at skabe Enker ... derom kan jeg selv tale,« tilføjede hun hviskende.

»Hvad vil Du sige med alt dette?« udbrød den unge Mand.

»Hør mig, Leandros! dit Liv hænger, saa vel som mit, i en Traad. En ny Folkeopstand, som lykkes, — da er Døden os begge vis! Du ser, ligesom jeg, hvor

skjændigt der handles med Borgerne. Er det billigt, er det retfærdigt, at saa mange maa undgjælde for denne ene rasende? Var det ikke bedre? ...«

»Ti!« afbrød Leandros hende heftig, »han er min Broder, — jeg vil aldrig lægge Haand paa ham!«

»Det forlanger ingen,« gjensvarede Aretafila, og i det hun rejste sig med en Dronnings Værdighed, tilføjede hun langsomt, »jeg har i Menneskelighedens Navn fældet Dødsdommen, og saa sandt som den er nødvendig for vort fælles Fædreland, saa sandt er den uigjenkaldelig. Staa mig bi med at vælge Merøbos en Afløser, som er skikket til at udføre Befrielsens Værk, — det er alt, hvad jeg forlanger. De fornødne Befalinger skal jeg selv give ham.«

Leandros stirrede mørkt hen for sig.

»Forunderligt!« udbrød han med lav Stemme, »det er, som om Skæbnen driver mig frem imod min Vilje.«

»Hvad mener Du?«

»Nogle Dage efter Anholdelsen af den Guldsmed, som senere udaandede paa Pinebænken, kom der en frigiven til mig. Han ejede Intet og bad og besvor mig ved alle Guder om at tage ham i min Tjeneste i Stedet for en Husslave, som havde stjaalet og var flygtet. Manden, som havde haft Tilhold i Guldsmedens Hus, er, skjønt ung af Aar, ganske hvidhaaret og bliver derfor kaldt Hvide-Dafnis. Af hans Knæfald og ydmyge Bønner lod jeg mig bevæge til at beholde ham, og jeg

fortryder det ikke; thi han er snild og dygtig til sin Gjerning. Sin forrige Herre, Guldsmeden, elsker han højt, og naar jeg i Heftighed lod et bittert Ord falde om min Broder, lagde han ikke Skjul paa sin Mening. Han fortalte mig endog en sælsom Drøm, han havde haft. En Nat, som han laa i den første Søvn, bares det ham for, at han stod i en Urtegaard. Medens han betragtede Planterne, traadte hans forrige Herre hen til ham. Han var bleg og blodig og saa' bekymret ud. »Ser Du hin giftige Skarntyde, som knejser højere end de andre Urter?« spurgte han. »Hug den om! og Du vil se den Mynte, som voxer i dens Skygge, skyde rask i Vejret. Alle Jærnurterne skulle bøje sig for den, og Solen vil skinne over hele Haven.« Efter denne Drøm var Hvide-Dafnis gaaet til Tegnsudlæggeren, og denne havde sagt: Skarntyden, der knejser højere end de andre Urter, er Voldsherskeren Nikokrates. Den byder Drømmen Dig at rydde af Vejen. Mynten, som voxer i dens Skygge, er hans Broder Leandros. Jærnurterne ere Drabanterne, som ville hylde ham, og Solskinnet er den Fryd og Glæde, der vil blive i Landet.

Aretafila lagde Haanden paa Leandros's Arm.

»Du har min Datter Irasa kjær, — jeg stoler paa Dig, Leandros! Vi have desuden fælles Sag. Nu vel! faa hin Mand — Hvide-Dafnis, som Du kalder ham, — anbragt hos Nikokrates i Merøbos's Sted ... det vil

ikke falde Dig vanskeligt. Og naar dette er sket, send ham saa til mig.«

»Hvad vil Du?«

Aretafila saa' Leandros ind i Øjnene.

»Lære ham, hvortil man kan bruge Naal og Traad,« svarede hun med et sælsomt Smil.

»Du taler i Gaader.«

»Løsningen vil komme paa den belejlige Tid.«

XIV.

DEN BRÆNDENDE VOGNAXE.

Leandros opnaaede uden Vanskelighed at faa Nikokrates's Samtykke til sit Giftermaal med Irasa. Maaske var Voldsherskeren saa imødekommende, fordi han udregnede, at han ved denne Lejlighed maatte træffe sammen med Aretafila.

Efter denne sidstes Ønske skulde Brylluppet paa Grund af de bevægede Tider foregaa i Stilhed. Til Bryllupsmaaltidet blev der kun indbudt en ældre Øvrighedsperson, Husmesteren, Anføreren for Drabanterne, et Par Venner af Leandros og nogle faa kvindelige Slægtninge.

Irasa saa' straalende ud i sin fremmedartede Dragt. Hendes Skjønhed var netop af den Art, der taaler stærke Farver og en Rigdom af Smykker. Leandros vendte ikke Øjnene fra hende, og der var sjældent set

en Brudgom og Brud, som havde mere at hviske om end dette lykkelige Par.

Nikokrates følte sig derimod bittert skuffet. Han fik kun vexlet nogle faa Ord med Aretafila og fandt hende langt mere kold og afmaalt, end han havde ventet.

For ham, den tøjlesløse Hersker, var det noget saa uvant ikke at kunne sætte sin Vilje igjennem, at han i sit Hjærte følte en rasende Forbitrelse over ikke at kunne tvinge denne lille Kvinde, som dog var hans, til at gjengjælde hans Kjærlighed.

I ondt Lune trak han sig tilbage fra Festen efter at have drukket til Overmaal.

Ligesom flere andre Steder havde man i Kyrene bibeholdt den gamle sindbilledlige Skik at brænde en Vognaxe uden for Brudgommens Hjem.

Dette foregik med en vis Højtidelighed.

Efter Bryllupsmaaltidet i Kongeborgens Festhal stege Bryllupsgjæsterne med Brud og Brudgom i Spidsen ned i Gaarden for at begive sig over til den Del af Bygningen, hvor Leandros havde indrettet sin Husstand til at modtage en Brud.

Faklerne blussede, og ved en Opmærksomhed af Anføreren for Drabanterne vare disse med deres blanke Hjælme, glimrende Skjolde og blinkende Spyd opstillede i to Rækker, mellem hvilke Bryllupstoget bevægede sig, afsyngende Bryllupssangen til Fløjternes Lyd.

Uden for det unge Pars Hjem brændte der paa

Gaardens Fliser en lystig Ild, som kastede sit flammende Skjær over Guld- og Sølvbræmmerne paa Gjæsternes Festdragter og over Drabanternes blanke Vaaben.

Ved dette Baal gjorde Toget Holdt.

Brudesangen forstummede, og i det Fløjteblæserskerne istemte en dæmpet Melodi, kastede den ældste af de tilstedeværende Kvinder med Bistand af Brudeføreren den i Beredskab holdte Vognaxe ind i Flammerne med de Ord:

»Dette være til god Forudbetydning!«

Derpaa istemtes atter Bryllupssangen, medens alle, staaende rundt om Baalet, ventede, indtil de sidste Rester af Axen var gaaet op i Luer.

Da førte Toget de lykkelige ind til det stille Brudekammer, og da Døren var lukket efter dem, lød Bryllupssangens Toner for sidste Gang i den tavse Nat.

Aretafila, som havde fulgt sin Datter til Brudekamrets Tærskel, havde Taarer i Øjnene.

Ved Tanken om den Fare, der truede Kongegaarden og dem alle, sagde hun:

»Aldrig har jeg følt mig mere sælsomt bevæget... Dette Bryllup er som et Solglimt paa en Uvejrsdag.«

XV.

STRAFFEN.

Efter at Nikokrates var kommen til at staa paa en spændt Fod med Aretafila, havde hans Hang til

Umaadelighed i Drikke taget mere og mere Overhaand. Først havde han begyndt at nyde lige meget Vin og Vand, hvad der i den maadeholdne Oldtid gjaldt for stærkt berusende, og snart var han kommen saa vidt, at han drak Vinen ublandet, hvad der ansaas for barbarisk og lige skadeligt for Sjæl og Legeme. Ofte blandede han endog en Slags Vin med en anden.

Nogle Aftener efter Leandros's Bryllup sad han ved Brædtspillet med Husmesteren; denne havde som klog Hofmand ladet ham vinde, og Nikokrates havde tømt Bæger paa Bæger efter sine let vundne Sejre.

Da var han paa én Gang bleven kjed af Spillet. De farvede Stene rev han paa Gulvet, og Tavlebrædtet kastede han i den bestyrtede Husmesters Skjød. Det har undertiden sine Ubehageligheder at staa Magten nær.

Derpaa rejste han sig ravende, affærdigede Husmesteren og kaldte med høj Røst:

»Sølv-Satyros!«

Det var et Navn, han havde fundet for godt at tillægge Hvide-Dafnis, fordi hans sølvhvide Haar stak besynderlig af mod hans skarpe Træk, som virkelig havde nogen Lighed med en Satyrmaske.

Den indtrædende var en lille, mager Mand, klædt i en hvid Chiton. Hans smaa, sorte Øjne røbede Besindighed og Kløgt, og der var den ejendommelige Ro udbredt over ham, som findes hos Folk, der planmæssig stræbe hen imod et bestemt Maal.

Hvide-Dafnis betragtede med et prøvende Blik sin høje Herres Tilstand. Derefter viste der sig et skadefro Glimt i hans Øjne, som om han var tilfreds med, hvad han saa'.

»Kom, Sølv-Satyros ... hjælp mig i Seng!« sagde Nikokrates, i det han rev Festkransen af og slængte den hen ad Flisegulvet.

Medens Dafnis spændte Livbæltet op, støttede Nikokrates sig vaklende paa hans Skulder.

»Naa!« spurgte han, »har Du set min Hustru Aretafila?« Derefter lagde han indbildsk til, »noget finere og nydeligere gives der ikke, vel Slave?«

Dafnis forsikrede, at han aldrig havde set noget skjønnere.

»Og hvor hun elsker Eder, høje Herre!« lagde han til. »Hun lærte mig, hvorledes jeg skulde berede Nattelejet for Eder ... at I ret kunde hvile ud!«

»Ja, hun elsker mig!« gjentog Nikokrates omtaaget og lod sig synke ned paa Lejet.

»Men,« mumlede han lidt efter, »hvorledes ligger dog denne Overklædning? ... mere under end over mig ... Merøbos gjorde det meget bedre.«

»Taalmodighed, høje Herre!« svarede den nye Livslave, »I vil aldrig beklage Eder mere! ... Kappen ligger netop saaledes, som Eders ædle Husfrue har befalet.«

»Ja, ja, hun elsker mig!« lallede Nikokrates med berusede Folks Tilbagevenden til den samme Tanke.

Dafnis saa' skarpt paa ham, som om han maalte, hvor vidt han turde gaa.

»Ja, hun elsker Eder ... til Døden!« sagde han med et sælsomt Smil.

Nikokrates befandt sig ikke i en saadan Tilstand, at han kunde forstaa Tvetydigheden i disse Ord; men der var noget i Tonen, som stødte ham.

»Hvad vaaser Du om Døden, Slave?« raabte han, og hans Øjenbryn trak sig sammen.

»Vær rolig, høje Herre!« sagde Dafnis, »Du har Intet at frygte.«

Nikokrates slog en haanlig Latter op.

»Frygte? ...« gjentog han og rejste sig over Ende, »hvad skulde jeg vel frygte? ... Saa længe jeg har mit gode Sværd, min faste Borg og mine tapre Drabanter, frygter jeg ingen, hverken Menneske eller Dæmon!«

Efter denne Kraftanstrængelse faldt han som en livløs Masse tilbage paa Løjbænken.

Hvide-Dafnis rettede lidt paa et sammenlagt Klæde, der var anbragt saaledes under Voldsherskerens Nakke, at dets to Yderflige med Lethed kunde bindes sammen over hans Mund. Derefter drog han Overklædningen ganske tæt sammen om ham.

»Saa!« sagde han, »nu ligger Du godt, høje Herre.«

Nikokrates var aabenbart af samme Mening; thi kort efter snorkede han med aaben Mund.

Dafnis lod ham i nogen Tid hvile uforstyrret, for at hans Søvn kunde blive fast og dyb.

Derpaa fremtog han en grov Naal og syede Overklædningen tæt sammen om ham, lige fra Halsen til Fødderne.

»Godt!« mumlede han ved sig selv, »nu ligger han der som en Mumie i sit Svøb. Uden store og kraftige Bevægelser kan han ikke frigjøre sig, og til store Bevægelser har han ingen Plads.«

For yderligere Sikkerheds Skyld bandt Dafnis ham fast til Løjbænken, og endelig stak han ham en stor Tot Uld i Munden og knyttede det Klæde, der var lagt under hans Nakke, sammen over hans Læber.

Efter disse Forberedelser traadte Dafnis hen til Væggen, som var prydet med en Samling kostbare Vaaben. Her valgte han en lang tveægget Dolk, hvis Spids han forsigtig prøvede med Fingeren.

»Alt er beredt!« sagde han derpaa, »nu kun et Par Ord til Afsked!«

Med et ublidt Stød vækkede han den sovende.

»Høje Herre!« tog han langsomt Ordet, i det han satte sig paa Kanten af Lejet og legede med den blanke Dolk. »Jeg har haft en sælsom Drøm. Det syntes mig, at Du var bastet og bunden, og at Kappen var syet sammen om Dig.«

Medens Dafnis talte, havde Nikokrates sogt at røre sig, men følt sig hæmmet i enhver Bevægelse.

Hele den forfærdelige Sandhed stod klar for ham. Han vilde gjøre Anskrig, men Knebelen hindrede ham; han kunde kun frembringe en Stønnen gjennem Næsen.

Da han erkjendte sin Afmagt, kom der et vildt Raseri over ham; Øjnene gnistrede, Næseborene udvidedes, Brystet arbejdede krampagtig, og enhver Muskel spændtes, saa at Lejet sitrede under ham.

Dafnis gav sig Tid og lod ham rase ud.

»Vredes ikke, høje Herre!« sagde han derpaa med forstilt Ydmyghed. »Jeg er kun Redskabet ... Din ædle Husfrue, som elsker Dig saa højt, lader Dig hilse ... Hun har ordnet alt paa det bedste.«

Nikokrates sled i sine Baand; men den tæt sammensyede Overklædning hindrede ham i at bruge sine Kræfter.

»Høje Herre!« vedblev Dafnis, »inden Du lægger Dig til Hvile, har jeg noget at sige Dig. Som Du her ser mig, er jeg graanet i et hæderligt Hus, hos en agtet Borger, som frigav mig til Løn for min Troskab og Hengivenhed. Manden, en velhavende Guldsmed, levede lykkelig med en kjærlig Hustru, og sunde og glade Børn blomstrede op om dem ... Da hørte Du, høje Herre, om hans Velstand. Paa dit Bud afkrævede dine Drabanter ham flere Gange saa høje Skatter og Afgifter, at det gik tilbage for ham. Da han ingen Penge havde, bortslæbte de hans kostbareste Guld- og Sølvkar, og da han kaldte Naboerne til Hjælp mod denne Plyndring,

anholdt dine Krigsfolk ham, sloge ham til Blods og slæbte ham i Fængsel. Nu anklagedes han for at have staaet i Spidsen for en Sammensværgelse og udaandede paa Pinebænken ... Hvad tykkes Dig, høje Herre, om den Fortælling? Fatter Du Mandens Kvaler, ene og hjælpeløs, som han var? ... Nu vel! jeg skal hjælpe Dig til at forstaa dem. Ser Du denne Dolk? den er bestemt for Dig og valgt blandt dine egne Vaaben, — et Stød af min Haand, og den borer sig ind i dit Bryst! ... Tys, tys! hører Du, høje Herre, Vagtens afmaalte Trin uden for din Dør? ... Saa nær er Hjælpen! saa nær! ... Og dog er det nu Dig, som er ene og hjælpeløs ... Hvor er dit gode Sværd, hvor er din faste Borg, hvor er dine tapre Drabanter?«

Nikokrates skar Tænder af Raseri; han gjorde saa voldsomme Anstrængelser, at det knagede og bragede i Kappen.

Da blev Dafnis alvorlig bange for, at hans Offer skulde undslippe ham.

Han sprang op fra Løjbænken, og i det han hældede sig frem over den og løftede Dolken, mumlede han med dirrende Læber:

»Far til Hades, Voldshersker! Forbandelse over Dig!«

Det var de sidste Ord, Nikokrates hørte i denne Verden.

I næste Øjeblik sad Dolken i hans Bryst.

XVI.

FRA SKYLLA I CHARYBDIS.

I Egenskab af Voldsherskerens Livslave kunde Hvide-Dafnis uhindret gaa ud og ind i Kongegaarden. Det faldt ham derfor ikke vanskeligt at forsvinde, inden Drabet var opdaget.

Leandros var den første, som betraadte det Værelse, hvori hans Broder Nikokrates havde udaandet.

Da han saa', hvad der var foregaaet, gjorde han Anskrig og tilkaldte de uden for posterede Drabanter. Efter at have stillet dem som Vagt ved Løjbænken lod han deres Anfører hente. Han viste ham, hvad der var sket, og enedes let med ham om saa længe som muligt at skjule Nikokrates's Dødsmaade.

De lejede Krigsfolk maatte selvfølgelig have en Herre og Hersker, som lønnede dem; Anføreren gik derfor villig ind paa at lade den afdødes Broder og eneste mandlige Slægtning Leandros hylde endnu i samme Time.

Men Rygtet har mange Veje. Trods al Forsigtighed kom det snart ud blandt Folket, at Nikokrates var myrdet. Da Hvide-Dafnis var flygtet i samme Stund, som Forbrydelsen var begaaet, fandt man let ud af Sammenhængen. Ingen tvivlede om, at Aretafila og Leandros stode bag ved det skete; men da baade Stad og Land aandede friere og følte en usigelig Lettelse,

tænkte ingen paa at forfølge Hvide-Dafnis. Der var tvært imod Glæde og Jubel blandt høje og lave, frie og ufrie.

Dog ymtedes der om, at Aretafila ved alle Slags Tryllemidler og Elskovsdrikke havde sat sin Steddatter Irasa i Stand til at bedaare Leandros. Paa den Maade havde hun, som der sagdes, faaet ham i sin Magt og gjort ham til sin Forbundsfælle ved det store og vovelige Foretagende, Fædrelandets Befrielse. Takket være Mængdens Forkjærlighed for det vidunderlige fandt disse Rygter Tiltro, uagtet Irasa var smuk nok til at blive Gjenstand for en ung Mands Tilbøjelighed, ogsaa uden Anvendelse af den sorte eller hvide Magi. Men langt fra at skade Aretafilas Anseelse bidrog dette kun til at forøge Folkets Beundring for hende. »Hvor lille hun er,« sagde man, »er hun i Stand til alt!«

Der var imidlertid ét, som hun, i alt Fald endnu, ikke formaaede, — at skjænke Landet Fred og Ro. Vel beholdt hun stadig en ikke ringe Indflydelse hos Leandros; men det var hende umuligt at forhindre, at han lyttede til onde Raad.

Det laa i Kalbias Natur at holde sig til Magten. Saa længe Nikokrates levede, havde hun kun haft lidet tilovers for sin yngre Søn; men næppe var denne bleven hyldet som Hersker, før hun nærmede sig ham. Da hans Sind var egenkjærligt og tilbøjeligt til Voldsomhed, laante han hende kun alt for villig Øre, og hendes Ord:

»Slaa til! brug Sværdet! gjør Dig frygtet!« vare som talte ud af hans Hjærte. Ved sin voldsomme Færd blev han derfor snart en ny Svøbe for By og Land og gjorde sig i kort Tid ikke mindre forhadt end Nikokrates. En Oldtidsskribent bemærker om ham: at han vel var en Brodermorder, men ingen Tyranmorder, eftersom han selv blev en lige saa grum Tyran som den myrdede Voldshersker. Kyrenes Borgere, der havde glædet sig til at komme under et mildere Herredømme, lærte snart at indse, at de havde taget fejl. »Ve os!« sagde den ene til den anden, »vi ere faldne fra Skylla i Charybdis.«

Dog ikke alene hvad Statsstyrelsen angik, men ogsaa i sit Husliv beredte Leandros sin Svigermoder Aretafila en bitter Skuffelse. Den ene Gang efter den anden kom Irasa til hende for, opløst i Taarer, at beklage sig over sin Husbond. Tidligere, da han kun havde set hende af og til og sædvanligvis kun en kort Stund ad Gangen, havde det moret ham at høre, hvor hun kunde lade Munden løbe. Men nu, da han som Hersker havde faaet mange Bekymringer, nu da han — takket være de af ham begaaede Voldsomheder — levede i en evig Frygt, nu var Forholdet blevet et andet. Irasas uskyldige Sladder kjedede ham mere og mere, og i et Øjeblik, da han var særlig ilde stemt, gav hans Misfornøjelse sig Luft i haarde Ord.

»Stands din Tale!« raabte han til hende. »Du trætter mig utaalelig . . . din Tunge løber jo som en Møllekværn!«

XVII.

ET BESØG I LIBYERNES LEJR.

Aretafila var for klog til offentlig at modsætte sig den nye Hersker eller erklære sig for hans Fjende. Hun nøjedes med i al Hemmelighed at træffe sine Foranstaltninger.

Ved Gaver og Bestikkelser faldt det hende let at formaa de libyske Nabostammer til at optræde fjendtlig mod Herskeren i Kyrene; navnlig bevægede hun Fyrst Anabos til at gjøre Indfald paa kyrenæisk Grund og til at rykke frem mod Staden. Hun kunde saa meget snarere overtale ham dertil, som hun underhaanden lod ham vide, at det af ham foretagne Indfald kun skulde være et Skin-Angreb, og at han ingen Modstand havde at befrygte.

Men næppe havde Rygterne om Fjendens Fremrykken naaet Kyrene og sat Kongegaarden i Angst og Uro, førend Aretafila begav sig til Leandros.

»Slut Forlig med Anabos,« sagde hun til ham. »Dine Feltherrer og dit Mandskab har ingen Lyst til at føre Krig med Barbarer. Giligammerne, Asbysterne og de andre Stammer ere Hyrdefolk, som kun leve i tarvelig Velstand. Der er ingen store Byer at indtage, ingen mægtige Forraad at plyndre, intet Bytte at vinde. Vil Du møde Anabos med Vaabenmagt, udsætter Du Dig for, at dine Lejetropper forlade Dig eller vende sig

imod Dig. Glem heller ikke, hvor mange misfornøjede og hemmelige Fjender der er i Staden! Kommer det til Krig, ville de sammenrotte sig og søge at styrte Dig. Kort sagt din Stilling kræver bydende, at Freden bevares, dersom Du i Tryghed vil herske over Borgerne.«

Da Leandros vaklede og frygtede for, at Magten skulde slippe ham af Hænderne, tilbød Aretafila selv at tilvejebringe Fred og Forsoning og at skaffe ham en Sammenkomst med Anabos, inden Staten led ubodelig Skade.

Næppe havde Leandros indvilget, førend hun i al Stilhed begav sig til Fyrsten over de libyske Stammer. Under Løfter om rige Gaver og en betydelig Pengesum formaaede hun ham til at tilsige hende sin Bistand. Efter en længere Samtale blev der truffet en hemmelig Overenskomst imellem dem og fastsat en Dag til Sammenkomsten med Leandros.

Da denne Dag oprandt, nærede Leandros dog alvorlige Betænkeligheder; men da Aretafila tilbød at ledsage ham, lod han sig overtale og gik ind paa at bryde op uden Vaaben og Drabanter.

I den tidlige Morgenstund, inden Varmen endnu var trykkende, forlode Leandros og Aretafila Kongegaarden. Irasa fulgte efter Moderens Ønske med, fordi denne Udflugt formentlig vilde tjene til at opmuntre og adsprede hende.

Det var et stateligt lille Tog. I Spidsen red Husmesteren og et Par betroede Mænd, Staldmesteren og Mundskjænken. Efter dem fulgte Leandros paa en lav, tohjulet Karm med en hvidklædt Dreng som Vognstyrer. Han bar en Kappe af fiolblaat Purpur og havde et gyldent Baand om Haaret. De to Husfruer, Aretafila og Irasa, kjørte i hver sin Vogn. Det var smaa, men prægtige Kjøretøjer, en Efterligning af de romerske *Carpenta,* som det sædvanligvis kun var højtstaaende Kvinder tilladt at benytte. Fadingen, der hvilede paa to sirlige Hjul, var rigt prydet med udskaaret forgyldt Arbejde; men hvad der fremfor alt gav disse Vogne et eget let og luftigt Udseende var en af Træmmeværk dannet Himmel, der hvælvede sig over dem, baaren af rigt forgyldte Karyatider i henved halv naturlig Størrelse. Inden for de tilbagetrukne Purpurforhæng paa disse smagfulde Kjøretøjer toge Aretafila og Irasa sig saa meget fornemmere ud, som de ved denne Lejlighed havde iført sig deres kostbareste Dragter.

Dette lille Optog var saaledes »Dronningen af Kyrene« værdigt og vel skikket til at gjøre Indtryk paa Barbarer.

Efter flere Timers Kjørsel gjennem golde og træløse Strækninger kom Toget til en smilende Dal, i hvilken et lille Vandløb fra de omliggende Højder havde fremkaldt en rig Plantevæxt. Et lysegrønt Krat af Terebinther, fornemlig af duftende Myrrha,

aabnede sig med ét og gav Plads for et overraskende malerisk Skue.

Foran nogle mørke, træbevoxede Højder udfoldede Anabos's Lejr sig pludselig i det mest glimrende Solskin. Overalt saas hvide Telte, mellem hvilke der færdedes Krigere med blanke Vaaben; hist og her hvirvlede en blaa Røg i Vejret, og med Vindens Pust sporedes en Duft af stegt Kjød.

Mellem to vældige, med Slyngplanter behængte Skruepalmer, der ragede op mod Himlen som Obelisker, laa der en naturlig, af flade Stenblokke dannet Forhøjning, over hvilken der var udspændt et Solsejl. Her havde Fyrsten og hans Mænd taget Plads paa trinvis opstigende Sæder.

Fyrst Anabos var en ung Mand paa omtrent tredive Aar. Saa vel han som hans Mænd havde en lys, gulbrun Hudfarve, der tog sig godt ud til deres brogede Dragter. Anabos bar en Art Tunika med lange Ærmer af glinsende gult Tøj, prydet med purpurrøde Stikninger om Halsen og ved Haandleddene; den var opbunden om Livet, men saaledes at en nedhængende Tværfold dækkede Bæltet. Paa Hovedet bar han en tætsluttende Hjælm af et eget tiltalende Udseende; den bestod af en gylden Ring, fra hvilken der op efter hvælvede sig ti, tolv flade Metalbaand, som oven til løb sammen i et gyldent, bladformet Sirat, som lignede en Krone. Over

det Sæde, paa hvilket Anabos hvilede, var der udbredt et prægtigt Pantherskind.

Baggrunden dannedes af et stort Telt for Fyrsten og hans Mænd; foran dette, lige bag Anabos's Sæde, var der som Høvdinge-Mærke anbragt en høj Stang, som oven til bar en Knap, paa hvis Rand der saas sex, syv raat udskaarne Dyreskikkelser, Sindbilleder paa de Stammer, over hvilke Anabos herskede.

Paa begge Sider af Lejren strakte der sig et frodigt Krat af træagtige Bregner, Palmebuske og blomsterbærende Planter, op over hvilket der hist og her knejsede en vild Daddelpalme.

Foran Fyrstens Telt var der en halvrund aaben Plads, langs hvis Yderkant der var opstillet en Række væbnede Krigsfolk.

Uden for denne Plads maatte Vognene holde.

Da det lille statelige Optog fra Kyrene nærmede sig, havde Anabos rejst sig og var traadt helt frem til Randen af de store Stenblokke. Hans Mænd holdt sig bag ham i en Halvkreds. Ved Synet af de to fine Husfruer i de prægtige, med hvide Muldyr forspændte Kjøretøjer gjorde Fyrsten store Øjne, navnlig forlod hans Blik ikke Irasa.

Ægypterindens Datter var ogsaa fortryllende at se. Paa Hovedet bar hun i Stedet for Diadem et stort Pandesmykke af en ejendommelig Form. Tanken dertil var laant fra en Paafugl. Selve Diademets Plads

blev indtagen af Fuglens brede Bryst og yndefuldt bøjede Hals og Hoved, medens de halvt udbredte Vinger strakte sig hen forbi Tindingerne og sluttede sig til Halen, der hang ned over Nakken. Dette mægtige Smykke passede fortrinlig til hendes friske Skjønhed med den blomstrende, lidt brunlige Hudfarve og de sorte Øjne og Øjenbryn. Et Halssmykke med noget større Figurer end det, hun daglig bar, bidrog sit til at indfatte hendes unge Aasyn som i en Ramme af Guld. Om Haandleddene bar hun brede gyldne Armbaand, ja selv det mørkeblaa Bælte, der holdt hendes hvide Dragt sammen, var indvirket med gyldne Traade.

Anabos var ikke vant til at skjule sine Følelser; hans Øjne hvilede som fasttryllede paa Ægypterindens Datter, der thronede som en Gudinde mellem de aabne Purpurforhæng paa den lette Karm. Hverken Aretafila eller Irasa kunde undgaa at lægge Mærke til Fyrstens kun alt for aabenbare Beundring.

Næppe vare Kjøretøjerne standsede uden for den Række Krigere, som omgav Pladsen foran Anabos's Telt, førend Leandros ved Synet af de mange bevæbnede fik nye og større Betænkeligheder end før. Han vægrede sig bestemt ved at træde alene frem for Anabos og vilde først lade sine Drabanter hente.

Aretafila svarede ham ikke. Kold og udeltagende steg hun ud af Vognen, og ved den Magt, hun udøvede over ham, tvang hun ham til at gjøre det samme.

»Skam Dig!« sagde hun derpaa til ham. »Sømmer det sig for en Mand at bryde en truffen Aftale?«

Men da Leandros, opfyldt af en dunkel Anelse, endnu nølede, greb hun ham fast og bestemt om Armen og drog ham hen til Anabos.

»Vær uden Frygt!« sagde hun saa højt, at Libyeren hørte det. »Fyrst Anabos tænker kongeligt. Jeg for min Del stoler trygt paa hans Tilsagn.«

Næppe vare disse Ord udtalte, før Anabos vinkede ad en lille Afdeling af bevæbnede. De toge Leandros imellem sig, og inden han ret vidste, hvad der foregik, lagde de ham i Lænker.

I samme Øjeblik lød der et højt kvindeligt Skrig. Irasa sprang af Vognen, gjennembrød Krigernes Række, styrtede hen til Anabos og faldt ham til Fode med de Ord:

»Forbarmelse! Skaan min Husbond!«

Anabos smilede over hendes Iver.

»Vær rolig, ædle Husfrue!« sagde han. »Intet ondt skal vederfares Eders Husbond. Jeg tager ham kun i Forvaring, indtil man har bragt mig de lovede Gaver og Penge.«

XVIII.
EN FOLKEDOM.

Da Underhandlingerne med Anabos rygtedes i Staden Kyrene, blev der almindelig Glæde. Borgerne stolede

paa Aretafilas Klogskab og haabede, at Fjendtlighederne dermed vare til Ende. Den halve By strømmede ud ad Vejen til den Dal, hvor Overenskomsten skulde finde Sted. Det var en blandet Befolkning af Hellenere og Ægyptere. Alle havde smykket sig som til en Fest; nogle kom til Fods og andre til Vogns, medens fornemme Kvinder laa henstrakte paa Puderne i statelige Bærestole, som i lange Stænger bares paa Skuldrene af Slaver.

Et halvt hundrede Stadier*) uden for Byen mødte man det fra Libyernes Lejr hjemvendende Tog.

Ved Synet af Aretafila manglede der ikke meget i, at Borgerne havde glemt deres Had til den nye Voldshersker og den gunstige Lejlighed til at blive ham kvit. I deres første Frihedsrus hilste de »Dronningen« med Glædestaarer og faldt ned for hende som for en Billedstøtte af en Gudinde.

Den ene Hob strømmede til efter den anden, og det blev Aften, inden man naaede Byen. Her blev Jubelen endnu større. Alle vilde se Aretafila. Tusender og atter Tusender omringede hendes Vogn; man løftede hende ud, og efter at man havde bekranset hende, blev hun som en Sejrherre ved Legene baaren højt paa Mængdens Skuldre. Man strøede Blomster for hende; man sprang af Glæde højt i Vejret og hyldede

*) Omtr. $1\frac{1}{4}$ Mil.

hende som »Byens Befrierske«. Paa den Maade blev hun i Triumf baaren ind i Kongegaarden; men selv her vilde Jubelen ingen Ende tage. Hun maatte gjentagne Gange vise sig for Mængden mellem Pillerne i den aabne Hal, — det Rum, hvor Alkestis havde opmuntret hende til at efterligne Feræerinden Thebes modige Bedrift.

Men for to andre Medlemmer af Nikokrates's Slægt, for Kalbia og Leandros, blev den frembrydende Nat en Rædslernes Stund.

Da Kalbia havde faaet Nys om den Hyldest, som Byen agtede at bringe Aretafila, havde hun strax givet efter for sin kvindelige Nysgjerrighed og ønsket at se med egne Øjne. Men skjønt hun af Forsigtighed havde valgt en tarvelig Bærestol og holdt Forhængene tæt sammentrukne, fattede man Mistanke, da man gjenkjendte de Slaver, som bare Bærestolen, og vidste, at de hørte til i Kongegaarden. Man drog da Forhængene til Side, og nu blev Kalbia til sin Ulykke gjenkjendt af flere af de tilstedeværende. Der blev derpaa sat Vagt ved Bærestolen, indtil de Borgere, som havde bragt Anabos de aftalte Gaver og Penge, vendte tilbage med den udleverede Leandros.

En talrig Kreds af fribaarne Mænd, deriblandt en Del af den saa skammelig ombragte Guldsmeds Venner, skred nu i Folkets Navn til Afstraffelsen af de to forhadte.

»Kalbia,« sagde man, »har ikke mere Hjærte end en Sten. Det er hende, som har sat ondt i sine Sønner og gjort dem værre end Tigre. Ingen Straf er for haard til hende!«

»Og Leandros!« istemte andre, »er i kort Tid bleven lige saa grum som Nikokrates. Ogsaa han fortjener den haardeste Straf.«

Inden Aretafila blev underrettet om Borgernes Hensigter, inden hun kunde formaa dem til at gribe mildere Forholdsregler, havde Folket i sit Had til Undertrykkerne ikke blot fældet Dommen, men bragt den i Udførelse. Folkets Retspleje er hurtig; alt gik for sig i samme Time.

Straffen var forfærdelig.

Kalbia blev levende brændt, og Leandros blev indsyet i en Dyrehud og kastet i Havet.

XIX.

VED VÆVEN.

Den følgende Dag lod Aretafila de mest ansete Mænd i Staden sammenkalde til et Møde i Kongegaarden. Af denne udvalgte Kreds blev der med hendes Bistand valgt en Styrelse for Land og By.

Den første Brug, som den nye Statsstyrelse gjorde af sin Magt, var at rejse et Alter for Aretafila. Det var det i Indledningen omtalte Mindesmærke, som endnu

den Dag i Dag er til, om end i beskadiget Tilstand. Ved Indvielsen af dette Alter blev der ofret Røgelse for »Byens Befrierske« som for en Gudinde. Det var den højeste menneskelige Ære.

I den første Tid blev Leandros's Dødsmaade holdt hemmelig for Irasa; der blev sagt hende, at han var falden som en Kriger med Sværdet i Haanden Skjønt han ikke havde behandlet hende godt, sørgede hun oprigtig over ham og gjenkaldte sig med Taarer de lykkelige Tider, da de mødtes i Kongegaardens Have.

Ungdommen og Sundheden vandt dog snart Overhaand over Sorgen, og da Irasa nu levede i Fred og Ro hos sin Moder Aretafila, udfoldede hendes unge Skjønhed sig i hele sin Glans.

Den da brugelige korte Sørgetid var for længe siden til Ende.

En Dag, da der fejredes en Fest til Apollons Ære, drog et Optog gjennem Staden og tog Vejen til Kongegaarden. Det kom fra Anabos og bragte Gaver til Aretafila og hendes Slægtning, den unge Husfrue Irasa.

Dagen efter indfandt Anabos sig selv. Som en Mand, der var vant til at befale, røgtede han uden al Forlegenhed sit Ærinde. Han henvendte sig til Aretafila og bejlede til hendes Datters Haand.

Uagtet Aretafila vel havde lagt Mærke til Fyrstens Beundring for Irasa ved deres Besøg i Lejren, kom dette Skridt hende dog aldeles uventet. Hun havde en

lang Samtale med Anabos, og under Paaskud af, at det endnu kun var saa kort siden, at Irasa var bleven Enke, gav hun intet bestemt Løfte, men trak Tiden ud og bad ham komme igjen om en Maaned

Hun havde da atter en længere Samtale med ham, og da han gjorde et gunstigt Indtryk paa hende, overlod hun Svaret til Irasa selv. Denne var allerede underrettet om Anabos's Bejlen, og efter at han havde talt sin Sag, gav hun villig sit Samtykke. Kort efter fandt Brylluppet Sted, og Irasa drog nu hjem med sin nye Husbond.

I den nærmest følgende Tid traf Aretafila en Forholdsregel af stor Betydning for Stad og Land. De sikeliske Lejetropper, som havde Tilhold i Kongegaarden, medførte efter hendes Mening en stadig Fare for Borgernes Frihed. Hun affandt sig derfor i Stilhed med Anføreren og traf Overenskomst med ham om, at han og hans Drabanter skulde forlade Kyrene inden ti Dage.

Da Sikelioterne ved den fastsatte Tid rykkede ud af Kongegaarden og for bestandig droge bort, blev der stor Jubel i Byen. Mængden strømmede skarevis til Templerne for at takke Guderne, og fra Mund til Mund fløj de Ord: »Nu først er Friheden os vis!

Den følgende Dag viste Statsstyrelsen Aretafila en Ære, som aldrig tilforn var bleven víst nogen Kvinde; den tilbød hende efter Medlemmernes fælles Beslutning

som Løn for Befrielsens Værk at deltage i Styrelsen af Stad og Land.

Aretafila takkede for den høje Ære, men afslog Tilbudet.

»Oraklet,« sagde hun, »har for længe siden spaaet, at Kongedømmet over Kyrene skulde forblive hos Battiaderne gjennem otte Menneskeslægter. Den Tid er længst henrunden; siden da har Landet tilhørt Ægypterne og nu Romerne. Det lakker vel da mod Enden,« og tilføjede hun med mild Vemod, »jeg takker Guderne for, at det blev forundt mig at skjænke Staden Frihed, saa at den i Fred og Ro kan nyde sin sidste Blomstring. Hvad mig selv angaar, har mit Liv været rigt paa Omskiftelser. Mod min Vilje har jeg maattet ægte min første Husbonds Drabsmand; jeg er bleven anklaget og lagt paa Pinebænken; jeg har ført Krig og sluttet Fred, og for kort siden har man rejst et Alter for mig som Byens Befrierske og ofret Virak for mig som til en Gudinde ... Kyrenæiske Mænd! kan det undre Eder, om jeg efter saa mange og saa store Begivenheder føler mig til Mode, som om jeg havde opført et mangfoldigt og sammensat Skuespil lige til Overrækkelsen af Ereskransen. Nu, da mit Maal er naaet, nu da jeg ser Borgerne frie, agter jeg ikke mere at give mig af med Statsstyrelsen. Jeg vil trække mig tilbage til Kvindeboligen og henleve mine øvrige Dage ved Væven, omgiven af Venner og Slægtninge.«

Og Aretafila holdt Ord.

Hvor meget man end bønfaldt hende om at tage Del i de offentlige Anliggender, afslog hun det bestemt og viede sig fra dette Øjeblik til stille kvindelige Sysler.

Mindst én Gang om Aaret, som oftest paa en af de store Festdage, besøgte Anabos og Irasa deres endnu unge og smukke Moder.

Ved den første Indtrædelse i deres Hus var der faldet et Blomsterbaand ned over dem og havde snoet sig om dem begge.

Dette lykkelige Varsel var ikke slaaet fejl.

Fyrst Anabos havde aldrig glemt den Dag, da han fik Besøg i Lejren af de to fine kyrenæiske Husfruer. For ham, Barbaren, stode de i al deres Glans og Pragt som et Par overmenneskelige Væsener. At det var faldet i hans Lod at vinde den yngste af dem, forekom ham som den højeste Lykke.

Langt fra saaledes som Leandros at trættes ved Irasas barnlige Væsen, blev hun ham Dag for Dag kjærere.

Deres aarlige Besøg vare en stadig Kilde til Glæde for Aretafila; thi hun behøvede ikke at spørge, — hun saa' Lykken straale sig i Møde fra Irasas Øjne og glade Smil.

Og endnu større blev Glæden, alt som Aarene gik, i det en stadig voxende Flok af sunde og livsglade Børn fulgte Forældrene paa deres Besøg i Kyrene. Særlig blev den ældste Datter, som bar Navnet Aretafila, Bedstemoderens erklærede Yndling.

Til hende forfærdigedes de skjønneste Mønstre paa »Dronningen af Kyrenes« Væv.

SLAVEN LUCIPOR.

Den 152de Olympiades 3dje Aar (170 f. Chr.).

I.

»Du sidder stille og rolig blandt dine Skriftruller ... og hele Byen er i Bevægelse. Paa Torvet flokkes Mængden om Udraaberne ...«

»Hvad forkynde de da?«

»Kong Perseus befaler, at Flaaden, inden tyve Døgn er omme, skal samles ved Pallene. De rigeste Borgere deles i større og mindre Afdelinger til at besørge Udrustningen. Dit Navn blev ogsaa nævnet iblandt dem. Du og ti andre skulle stille et treradaaret Skib med Mandskab og Levnedsmidler for tredive Døgn. Udlæget vil blive godtgjort Eder af Kongens Skat.«

»Ved Herakles, det vil vare en Stund, inden Kongen — den Gnier! — faar Tid at tænke derpaa ... Det

er fem, sex Miner[1]), jeg skal udbetale, og saa undgaar jeg vel ikke en Gang at tage Overbefalingen, da jeg er Skibsreder og forstaar mig paa Søvæsen. Forbandet være denne evige Ufred! Og hvad nytter det alt? Makedonien har haft sin mægtige, lykkelige Blomstringstid. Naar stod vel paa hele Jordens Kreds tre Mænd sammen som Filippos, Alexandros og Aristoteles fra Stageira? Kongesønnen var sin Fader, den store Hærfører, værdig, og hans Lærer, Aristoteles, rummede i sit Hoved al menneskelig Kundskab. For ham havde Naturen selv ingen Hemmeligheder. Ak! men nu er det anderledes. Makedoniens Stjærne er i Færd med at dale.«

»Da skal Kong Perseus dog være en dygtig og modig Mand. Fægtede han ikke, allerede næsten som Dreng, mod Illyrerne og senere mod Ætolerne, og har han ikke endnu i Fjor vundet en Sejr over de romerske Legioner ved Sykurion i Thessalien?«

»Sandt! ganske sandt! Men hans vel øvede Tropper kæmpede her mod uøvede, i Hast sammenskrabede Legioner. Og i Stedet for at forfølge Sejren bad han Romerne om Fred. Og hvad svarede de overmodige Romere? ... at han — Sejerherren! — skulde overgive sig paa Naade og Unaade.«

»Muligt vil Kongen nu udrette større Ting til Søs.«

[1]) En Mine, omtr. 67 Kr.

»Ganske vist er Filippidernes Blod i ham, skjønt han kun er et Slegfredbarn af en Medhustru eller Slavinde, underskudt af Filippos den Tredjes Hustru. Men er han Manden til at optage Kampen mod Romerne? Jeg tror det ikke. Kan han være kjær for Guderne eller af dem udset til store Ting? Har han ikke sin Broder Demetrios's Blod paa sine Hænder? Og hvorfor? Fordi han troede ham begunstiget af Romerne og saa' en Medbejler i ham . . . For Tiden kan han jo ikke forhindre, at Romerne hjemsøge Hellas med et svært Tryk.«

Denne Samtale fandt Sted i et ret anseligt Værelse, som blev benyttet til Bogsamling. Langs Væggene gik der Skabe, i hvilke en Mængde større og mindre Rum gabede En i Møde. Deri laa Skriftrullerne, for største Delen i Hylstre af rødt eller gult Pergament for at beskytte dem mod Støv. Her fandtes ikke alene de navnkundigste Digteres Værker, men ogsaa Talernes, Visdomslærernes og Historikernes Skrifter, og intet af dem laa højere, end at man bekvemt kunde naa det.

Hele Værelset var opfyldt af en egen, ikke ubehagelig, Duft. Thi for at beskytte de kostbareste og sjældneste Skriftruller mod Møl og Orm vare de indgnedne med Cederolie eller opbevarede i Cedertræs Kasser.

De Personer, mellem hvilke Samtalen blev ført, var Husherren og hans mest betroede Slave.

Herren, en Mand paa henved tresindstyve Aar, var Skibsrederen Eukrates, en af de rigeste Mænd i Byen Pydna i det makedoniske Landskab Pieria. Som han sad her ved et Bord, bedækket med Voxtavler, Papyros- og Pergamentruller, mellem hvilke der hist og her laa ægyptiske og knidiske Skriverør, gjorde han ved sin høje Skikkelse og ranke Holdning et stateligt Indtryk. Over hans regelmæssige Træk var der udbredt en stræng, eftertænksom Alvor, men i hans mørke Øjne funklede der et Liv og Spil, som røbede et lidenskabeligt Sind, hvis Heftighed vel var dæmpet, men ikke undertrykt af den fremrykkede Alder. Hans graanede Haar og Skjæg var omhyggelig ordnet, og hans blændende hvide Klædebon af den kostbareste milesiske Uld, i Forening med den smukke Haand med Seglringen, vidnede ikke alene om Velstand, men om fine Sæder og Dannelse.

Hans betroede Slave, som nylig var kommen hjem fra Torvet, havde strax efter den anførte Samtale taget Plads ved et lille Bord og givet sig i Færd med at afskrive et Pergamenthaandskrift, hvis Sider ved røde Streger vare delte i tre Spalter. Det var Aristoteles's *Politika*, som Eukrates havde laant af en anden Bogelsker for at lade den afskrive.

Dette kostbare Skrift, hvis Blade paa den ene Side vare sammenlimede og fæstede til en hul Stok af Ben, gjennem hvilken der gik en Stav, som kunde drejes rundt, hvilede under Aflæsningen paa Stavens runde

Endeknapper, for at Bladene saa lidt som muligt skulde slides mod Bordet.

I Hellas havde man vel Slaver, der kunde bruges som Afskrivere og til anden boglig Syssel. Men deres Tal var ikke stort. Eukrates havde længe ønsket en saadan, men fordrede tillige, at han skulde være hjemme i begge Oldtidens Hovedsprog, det latinske og det helleniske Tungemaal. Denne Fordring gjorde Sagen vanskeligere. Det lykkedes ham dog at faa sit Ønske opfyldt, vel ikke i Makedonien, men paa en Rejse.

Da han en Gang med et af sine Skibe løb ind til Ostia ved Tiberflodens Munding, forsømte han, som rimeligt var, ikke Lejligheden til at besøge Rom. Her lod han sig af en Fremmedfører — thi dem havde man allerede i Oldtiden — vise rundt blandt Stadens Seværdigheder. Han besaa Capitolium med Jupiter Stator Templet og Juno Monetas Helligdom, han forbavsedes over den vældige Circus Maximus, men følte sig ulige mere tiltalt af den mindre Circus Flaminius, som havde en vis Lighed med en hellenisk Væddeløbsbane; han besøgte Porticus Metelli og de rundt om i Staden spredte Helligdomme, af hvilke især det prægtige Bellona Tempel vakte hans Beundring.

Men næppe var han bleven nogenlunde bekjendt med Roms Gader og Veje, før han begav sig til *Vicus Sandalarius*, en Gyde, hvor den ene Boghandlerbod laa ved Siden af den anden, alle med en rig Udstilling af

Haandskrifter *in pilis et postibus*, paa Pillerne og i Indgangene. I en af de mest vel forsynede Boder gjorde han et rigeligt Indkjøb af Skrifter. Boghandleren, en lille, spinkel Mand med kortklippet Haar og sorte stikkende Øjne, betjente selv den fremmede Kjøber; men da Eukrates kom til sit egentlige Ærende, at ville anskaffe en skrivekyndig Slave, som var vel bevandret i begge Hovedsprog, kløede han sig forlegent bag Øret.

»Jeg véd ikke ret, om jeg kan undvære nogen,« sagde han. »Men billig vil han ikke blive.«

De sidste Ord stødte Eukrates, som i Forvejen bar Nag til Romerne.

»Har jeg tinget om Bøgerne?« spurgte han barsk og rynkede Brynene.

Boghandleren bøjede sig dybt for den statelige Hellener, som ledsagedes af flere Slaver, af hvilke en bar en vel fyldt Pung.

»Guderne bevare min Tunge!« udbrød han. »Jeg mente intet ondt ...«

»Til Sagen!« sagde Eukrates kort som en Mand, der er vant til at blive adlydt.

Boghandleren bøjede sig atter.

»Følg mig da, ædle fremmede!« tog han Ordet og førte Eukrates ind i sin *statio* eller Værksted.

Det var et stort, tarvelig udstyret Rum, hvor Skrifterne mangfoldiggjordes paa en aldeles forretningsmæssig Maade. Ved den ene Væg stod der paa en Forhøjning

en simpel Pult, fra hvilken en midaldrende Mand med høj og kraftig Stemme dikterede et Haandskrifts Indhold til henved et Halvhundrede Mennesker, som sade ved lange Borde, der i Hesteskoform omgave Pulten. Disse talrige Afskrivere vare dels skrivekyndige Slaver, dels frigivne eller fribaarne, hvem Nøden drev til dette Arbejde.

Der herskede en højtidelig Stilhed i dette store Rum; den dikterendes Stemme, ledsaget af Skriverørenes Kradsen, var den eneste Lyd, der hørtes.

Ved at se dette Boghandler-Værksted arbejde, gjorde Eukrates store Øjne. I sin Hjemstavn havde han aldrig set noget lignende.

Forretningens Ejer var imidlertid gaaet hen til den dikterende og havde vexlet nogle Ord med ham. Derefter havde denne sidste udpeget en ung Slave, som sad ved et af de fjærnere Borde.

»Lucipor!« kaldte Boghandleren.

Den unge Slave nærmede sig.

Han var af Middelhøjde og kraftig bygget, med bredt Bryst og senefulde Arme. Hans krøllede sorte Haar og tidlig udviklede mandige Træk med den korte, lige Næse og de noget fremstaaende Kindben syntes at vidne om, at der flød hispanisk Blod i hans Aarer, og hans sorte Øjne med det halvt milde og halvt stikkende Blik bekræftede denne Antagelse. Han bar en ensfarvet graabrun Tunika, og i hans afventende,

ærbødige Holdning over for de fribaarne blandede der sig en vis medfødt Selvbevidsthed.

Eukrates mønstrede ham fra Top til Taa og fandt Behag i ham.

Kjøbet var snart bragt i Orden. Eukrates betalte, hvad der forlangtes, og af Vidner var der nok at vælge imellem.

Da alt var afgjort, tog den dikterende Ordet:

»Jeg kan lykønske Dig, fremmede,« sagde han. »Du vil ikke fortryde Kjøbet. Denne *servus literatus* er ikke alene en dygtig Bogafskriver, men tillige en af vore bedste Hurtigskrivere — om Du vil — kan Du bruge ham til *pedisequus* (Følgesvend), thi han regner godt, kan omgaas alle og forstaar sig paa mange Ting.«

Den eneste, om hvis Mening der ikke blev spurgt, var den paagjældende selv, Lucipor. Han var i langt kortere Tid, end Vanduret behøvede til at løbe ud, bleven bortreven fra den Stad, hvor han var voxet op, hvor han kjendte hver Plet, og hvor hans bekjendte og Venner levede. Han skulde pludselig, uden ringeste Varsel, udrives fra sine daglige Vaner og Beskæftigelser for at følge en fremmed Herre til et fjærnt Land, hvis Sprog han vel forstod, men som i øvrigt var ham ganske ukjendt. Men hvem spurgte vel om en Slaves Tanker og Følelser? Der blev ikke en Gang levnet ham Tid til at tage Afsked med nogen. Eukrates tog ham strax med, da han samme Dag vilde afsejle fra Ostia.

Dersom Boghandleren ikke havde underrettet hans Venner om det skete, kunde de have troet ham opslugt af Jorden.

II.

Efter Ankomsten til sit nye Hjem, Byen Pydna i Makedonien, var Lucipor i den første Tid dybt nedslaaet og følte sig forladt af alle. Næst efter Savnet af dem, hans Hjærte hang ved, længtes han efter den Færdsel og Travlhed, han var vant til at se om sig, og desuden faldt det ham haardt at undvære de mange og store Adspredelser, der i Rom kunde nydes for Intet saa vel af Slaver som af frie. Navnlig savnede han Gladiatorkampene. Der var ved disse Circus-Lege en blodig Alvor, som fængslede Sjæl og Sans og medførte en aandelig og legemlig Spænding, som ikke kunde erstattes af noget andet. Tilskuernes uvilkaarlige Udraab, der hvert Øjeblik som en Stormvind fo'r hen over Arenen, var alene nok til at vise, hvor mægtig en Virkning disse Kampe udøvede. Intet Under, at det faldt enhver Romer tungt at undvære dem i fremmed Land.

Men paa den anden Side nød Lucipor hele Behageligheden ved at være kommen til et rigt og anset Hus, hvor alt gik til med Regelmæssighed og Orden. Fra den store, øde Afskriver-Stue i *Vicus Sandalarius* var han bleven henflyttet til et hyggeligt Hjem, hvor det hverken fattedes paa Elfenbensløjbænke, gyldne

Trefødder eller babyloniske Tæpper. Ja, selv den Stilling, han indtog, fik i Makedonien en ganske anden Betydning end tidligere. Som eneste skrivekyndig Slave var hans Plads i Bogsamlingen ved hans Herres Side. Ingen talte mere med Eukrates end han; det gav ham Anseelse i Huset, — han blev næsten betragtet som en fribaaren, ja selv Slaveopsynsmanden behandlede ham med Agtelse.

Mere end alt andet bidrog dog en Tilfældighed til at formilde Lucipors Skæbne.

Eukrates havde nogle Aar i Forvejen mistet sin Hustru, som havde efterladt ham en eneste Datter. Eudora — det var Barnets Navn — var en stor Pige paa fjorten Aar, da Lucipor blev indført i Huset. Hele hendes Ydre vidnede om, at hun nedstammede fra en ualmindelig skjøn Slægt.

Oprindelig var Byen Pydna en dorisk Nybygd, anlagt af Udvandrere fra Tetrapolis i det lille Landskab Doris. Dryopernes Efterkommere, Beboerne af dette Landskab — den doriske Stammes Vugge — gjaldt for det smukkeste og kraftigste Folk i Hellas, og ikke for Intet gik der, saa langt det helleniske Tungemaal strakte sig, stort Ry af de doriske Jomfruers Skjønhed. Der var forløbet rum Tid, flere Aarhundreder, siden Pydnas Anlæg, men Byens Kvinder havde endnu for største Delen bevaret deres Stammes Fortrin. Navnlig havde Eukrates's Hustru været et beundringsværdigt Mønster paa de doriske velvoxne, blomstrende Kvinder,

og allerede som ganske ung Pige havde hun udmærket sig ved en saa yppig Friskhed, at hun havde været bekjendt under Navn af »Kistosrosen«. Hele denne Frodighed, som fra Pindosflodens Bredder igjennem mange Slægthed havde forplantet sig til Makedoniens nordlige Himmelstrøg, var øjensynlig gaaet i Arv til Eudora.

Da hendes Moder, »Kistosrosen«, uventet var bleven bortrykket af en smitsom Feber, var hun endnu for ung til at kunne tage sig af Husvæsenet. Men en ældre Skafferske, som havde flinke Slavinder til sin Raadighed, vaagede, i Forening med Slaveopsynsmanden, over at alt blev holdt i den vante Skik. Eudora kunde derfor ganske hellige sig til Faderens Yndlingsbeskæftigelser og tilbragte daglig flere Timer i Bogsamlingen, hvor hun hjalp ham med Afskrivning og med at holde Orden i de mange Skriftruller.

Ved idelig at færdes i et Rum, hvor de største Aander talte gjennem vel bevarede Haandskrifter, var Eudora kommen til at fatte en levende Forkjærlighed for boglige Sysler, og da der ved Lucipors Indtrædelse i Huset, bød sig Lejlighed til at blive fortrolig med de latinske Skribenter, erholdt hun let Faderens Samtykke til at lade sig undervise paa dette Omraade.

Lucipor blev saaledes paa én Gang Slave og Lærer.

»Romeren«, — saaledes kaldtes han i hele Huset, — mærkede snart, at han havde et opvakt Barn for sig. De Timer, hvori han vejledede Eudora, bleve ham lidt efter lidt de kjæreste af alle. Paa samme Tid som hans Øjne med Velbehag hvilede paa Pigens indtagende Skikkelse, glædede han sig over hendes hurtig opfattende helleniske Aand, som kun behøvede et lille Vink for at tilegne sig de mange Ejendommeligheder ved det fremmede Sprog. Over for Faderen var han stolt af Barnets hurtige Fremskridt.

Mindst af alt drømte den ærlige Knøs om, hvilke Farer denne Undervisning rummede for ham selv. Forholdet mellem Lærer og Lærling giver Anledning til mange smaa Fortroligheder. Hvor ofte mødtes ikke Lucipors og Eudoras Hænder under den stadige Syslen med Skriftrullerne? Og naar det knidiske Skriverør skrev for tykt og trængte til, at der blev bødet paa det, hvem andre end Romeren maatte da bringe det i Orden? Opfordringen dertil blev altid ledsaget af et lille Smil, fordi det gik saa tit paa. Og naar Lucipor rettede en Fejl i det skrevne, lagde Eudora ofte en rund, blændende hvid Arm paa hans, medens hun forskende saa' ham ind i Øjet for saa at sige at foregribe hans Forklaring. Men trods alt dette glemte Lucipor ingen Sinde, at han var Slave, og at der var oprejst en uoverstigelig Skranke imellem ham og hende.

Ved en uforudselig Hændelse kom der dog en Dag en Forandring i dette Forhold.

Eukrates ejede tæt uden for Pydna en Landgaard ved Foden af Bjærget Olokros, op ad hvis Skraaning hans Vinhaver strakte sig. Her holdt han et Par Paafugle.

I tidligere Tider, i Kleons Dage, havde disse skjønne, til Gudinden Hera helligede Dyr været en saa stor Sjældenhed i Hellas, at en Paahane blev betalt med Tusende Drachmer[1]). Den Gang havde Pyrilampes, Ejer af et Par af disse prægtige Fugle, endog gjort sig en Indtægtskilde deraf ved én Gang om Maaneden at forevise dem for Penge for de skuelystne Atheniensere og for fremmede, som indfandt sig langvejs fra for at se dem. Ja, der er endog Sandsynlighed for, at Pyrilampes's Paafugle have betraadt Dionysos Skuespilhusets Scene i Aristofanes's Lystspil »Acharnerne«, i hvis tredje Optrin et Statssendebud vender tilbage fra Persien med rige østerlandske Gaver, hvoriblandt Paafugle.

Men efter at Alexandros ved sit æventyrlige Tog havde aabnet Asien for Hellenerne, vare Paafugle ikke længere nogen Sjældenhed; der fandtes da ikke faa af dem rundt om i Hellas. Af det Par, som Eukrates holdt, var Hannen især Eudoras Yndling paa Grund af sin glimrende Farvepragt. Den var ikke fuldstændig tam, men havde et Par Gange ædt af hendes Haand.

---

[1]) 670 Kroner.

En smuk Foraarsdag, i Fuglens Yngletid, var det dog forbi med Venskabet. I mandligt Overmod gik den endog angrebsvis til Værks og forfulgte Eudora fra Haven ind i Gaarden. Her krydsede den med halvaabne Vinger, og i det den slog Hjul med Halen, frem og tilbage foran hende, stadig nærmere og nærmere, aabenbart i fjendtlig Hensigt. Hun forsøgte først at skræmme den ved at tale haardt til den og true ad den med udstrakte Arme, men da den, langt fra at blive bange, paa større Fugles Vis begyndte at hugge efter hendes Øjne, blev Pigen alvorlig forskrækket og raabte om Hjælp. Da hun ikke vovede at vende Ryggen til den opbragte Fugl, trak hun sig baglængs over mod et Hjørne af Gaarden, hvor hun vidste, at der fandtes en lavt anbragt Vinduesaabning. Men da hun kom til Stedet, blev Fuglen saa nærgaaende, at hun maatte støde den bort med Foden. Den udbredte da Vingerne og gjorde Mine til at flyve paa hende. I sin Angst raabte hun for anden Gang om Hjælp

I dette truende Øjeblik følte hun sig greben under Armene, og i samme Nu blev hun løftet ind i Huset og bragt i Sikkerhed. Næppe saa' hun, at det var Lucipor, hun havde at takke for sin Frelse, før hun i sit Hjærtes overstrømmende Glæde slog Armene om hans Hals og kyssede ham midt paa Munden. Lucipor blegnede ved dette overraskende Kjærtegn. Han havde, rigtig nok kun et flygtigt Nu, holdt Pigen fast trykket

til sit Bryst; men dette Nu havde været tilstrækkeligt for ham til at føle, at hun, den fribaarne, var af samme Kjød og Blod som han.

Fra denne Stund betragtede han hende med ganske andre Øjne end hidtil. Den Skranke, der bestod imellem dem, syntes ham ikke længer uoverstigelig.

Lucipor var ikke for Intet en boglærd Slave. Havde Aurora ikke ægtet Tithon? spurgte han sig selv. Og kunde en Gudinde gifte sig med en dødelig, hvorfor skulde Eudora da ikke kunne ægte en frigiven? — og frigiven skulde han vel blive. Følte han ikke Mod og Kraft til at udrette store Ting?

III.

En Dag hørte Eudora en af Hyrdedrengene paa Landgaarden fortælle, at Osmeros-Fisken*) gik helt op i Bækken lige til Foden af Olokros Bjærget. Hun fik da Lyst til at fiske.

»Tag Snørerne, Krukken til Agn og Spanden«, sagde hun til Lucipor.

Denne adlød villig.

Vejen var ikke lang. Bækken, en ægte Bjærgstrøm med krystalklart Vand, løb i et Leje af Smaasten tæt forbi Eukrates's Landgaard.

*) Smelten, en lille, spiselig Flodfisk.

Paa et skyggefuldt Sted under en gammel Morbærfigen satte Eudora sig paa en Klippeblok ved Bredden og kastede Snøren ud. Hyrdedrengen havde talt Sandhed; der var Smaafisk i Mængde, og det gik rask med Fangsten.

Pludselig følte Eudora et stærkt Ryk i Snøren.

»En større Fisk har bidt!« raabte hun glad og rejste sig.

Lucipor, som havde holdt sig lidt tilbage, nærmede sig og lod sit Blik hvile paa den unge Pige.

Som hun stod der under Træet, hældende sig lidt frem for at se hen over Vandspejlet, traadte hendes Skikkelse skarpt frem imod det blanke Vand og det bag ved liggende solbelyste Landskab.

Hvor var hun dog smuk! Det glinsende sorte Haar var højt opsat og laa i bløde Bølger hen over Tindingerne, omvundet med et Purpurbaand, som var knyttet i Nakken. Hendes fine Træk bar Hellas's ædle Præg, hvad der saa meget mere vakte Lucipors Beundring, som han i sin Hjemstavn kun havde været vant til at se Romerindernes mere sanselige Skjønhed. Hun var iført en simpel hvid Chiton uden alle Bræmmer; den blev ved et sølvindvirket Bælte holdt tæt ind til Legemet og kom derved til at røbe dettes paa én Gang slanke og svulmende Omrids. Da dette Klædebon paa dorisk Vis var uden Ærmer og kun sammenhæftet med en Agraf, vare Pigens fyldige, blændende hvide Arme

blottede helt op til Skuldrene, saa at Øjet kunde følge deres mindste Bevægelser.

Der var hengaaet halvandet Aar, siden Lucipor kom til Pydna. Eudora var vel allerede den Gang en stor Pige, men dog kun et Barn. Han havde læst med hende og deltaget i hendes Adspredelser; han havde gjort Vogne og Dukker til hende, og for ham, som daglig færdedes om hende, var hendes Udvikling foregaaet saa umærkelig, at han aldrig havde tænkt videre derover. Men ved nu, som hun stod for ham, at betragte hendes rene, ligesom fint mejslede Træk, der ikke længere havde noget af Barnealderens ubestemte Blødhed, og ved med Øjet at følge Barmens og Hofternes Runding gik det pludselig op for ham, at han ikke længere havde et Barn, men en fuldt udviklet Jomfru for sig. Han studsede og stirrede ufravendt paa hende, som om hun med ét var bleven en ganske anden. Samtidig dermed gik der en Gysen igjennem ham. Var det en Anelse om, at hans fredelige og lykkelige Tid var forbi, og at der vilde komme bitre Sorger?

Han fattede sig dog hurtig. Men i det han nærmede sig for at hjælpe Eudora, slap Fisken af Krogen.

Naar en Kvinde bliver vred, bliver hun ofte tillige uretfærdig. Den af Faderen forkjælede og af alle beundrede Eudora var ikke fri for en Gang imellem at misbruge sin Magt. Ved denne Lejlighed lod hun

paa ægte Kvindevis sin Skuffelse gaa ud over den, hun havde ved Haanden.

»Hvad vil Du?« sagde hun opbragt til Lucipor. »Ingen har kaldt paa Dig«. Og i det Fortrydelighedens Taarer fyldte hendes smukke Øjne, tilføjede hun: »Hvorfor skulde Du forskrække Fisken, netop da den var mig vis?«

Lucipor tav. Han kjendte Pigen og vidste, at hun trods sine smaa Fejl var god; han fandt sig derfor i hendes onde Lune.

Han var desuden optaget af den Opdagelse, han havde gjort. Det faldt ham ind, at der var andre, som havde set klarere end han og længe før ham havde bemærket, at Eudora havde arvet sin Moder »Kistosrosens« ydre Fortrin, og at hun, næppe udtraadt af Barnealderen, var en tidlig udfoldet Blomst.

Ynglingene i Pydna, som ikke fandt Overflod af den Art Blomster paa deres Vej, sukkede i Stilhed for hende. Til Lucipors Ærgrelse sværmede de om hende, naar hun begav sig til Templet eller ud til Faderens Landgaard. Ja, ikke nok dermed! Forelskede Hænder havde i den senere Tid i Aftenens Mørke overmalet Husdøren med Paaskrifter med Kridt og Rødkridt, i Prosa og paa Vers. Der læstes Udbrud af barnlig Beundring som:

Eudora er sødere end Honning.

Stundum var der ogsaa Trusler mod Lucipor som f. Ex.:

Forbandet være den Romer, som følger hende i
Hælene! Lad ham vogte sig, den Træl!

Endelig var der elegiske Vers, hvori en ufordulgt Beregning gik Haand i Haand med Forelskelsen, som i følgende:

Lykkelig den, der en Gang vil hjemføre Eukrates' Datter,
Dejlig er Pigen, og rig bliver den Medgift, hun faar.

Men Lucipor, for hvem disse Paaskrifter vare en stadig Kilde til Uvilje og Harme, vaagede skinsyg over, at ingen andre fik dem at se. Han anstillede hver Morgen en Undersøgelse, og medens Dørvogteren endnu sov, vaskede han Husdøren ren.

Enhver af disse forelskede Ynglinge kunde dog, hvornaar det skulde være, bejle til Pigen, hvorimod han, Slaven, aldrig turde tilstaa, at han havde vovet at hæve sine Øjne saa højt. Det var ikke let at udføre store Bedrifter, og selv om det lykkedes ham at udmærke sig, saa at han blev frigiven, vilde da en saa skjøn og rig Pige som Eudora endnu til den Tid leve som Jomfru i sin Faders Hus? Det var ikke rimeligt.

Af disse og lignende Betragtninger blev Lucipor pludselig udreven ved, at Eudora satte Foden frem og sagde:

»Bind min Sandal!«

I det han knælede ned foran hende, bemærkede han, at hun vendte Ansigtet bort og saa' hen til Snøren, som om hun endnu ikke havde opgivet alt Haab om at fange den store Fisk. Romeren var vred paa Skæbnen, og med et Slags Fortvivlelsens Trods ved Tanken om, hvor vanskeligt hun kunde blive hans, stjal han sig til at holde hendes Fod i en saadan Stilling, at han saa noget mere, end der var nødvendigt for at slynge Sandalremmene op om Ankelen.

Men Straffen udeblev ikke. Thi henreven af Beundring over de unge Yndigheder, han i Smug betragtede med en Elskers Øjne, glemte han alt andet og udbrød henrykt:

»Evige Guder, hvor er Du dog skjøn!«

Eudora fo'r sammen, som om hun var bleven berørt af Hermes's Tryllestav. Ved første Blik paa Lucipors Øjne, fra hvilke Lidenskabens Ild funklede hende i Møde, forstod hun alt.

Hun blev paafaldende bleg, bed Læberne sammen og lagde Haanden paa sit Bryst.

Derefter udstrakte hun Armen og pegede bydende paa Snøren og de andre Fiskeredskaber.

»Tag dette og bær det op i Huset«, sagde hun koldt.

Lucipor adlød i Tavshed.

Han var til Mode som en Hund, der har forset sig og faaet af Pisken. Dog trøstede han sig med,

at Pigen var god og aldrig bar Nag; hendes Vrede vilde være glemt den næste Dag.

»Ak!« mumlede han med et Suk, »naar der blot ikke var andre Sorger.«

IV.

Til det større Rum, i hvilket Bogsamlingen opbevaredes, stødte der en lille Udbygning, fra hvilken der var den herligste Udsigt over Staden, Borgen, den thermaïske Bugt og de stolte Bjærgtinder i Baggrunden.

I denne Udbygning havde Eudora sin Yndlingsplads. Da hun den følgende Morgen sad her, beskæftiget med at afskrive en gulnet Skriftrulle, hørte hun med ét, uden foregaaende Støj, en fremmed Røst inde i Bogsamlingen, fra hvilken hun kun var adskilt ved et tykt Forhæng.

Det var en overordentlig indtagende, klangfuld mandlig Stemme, hvis Sprog og Tonefald øjeblikkelig vakte en Forestilling om fornem Byrd og slebne Sæder.

Eudora rejste sig nysgjerrig. Men inden hun fik Forhænget anbragt saaledes, at hun kunde se uden at ses, havde hendes Fader allerede i en glad overrasket Tone vexlet nogle Ord med den fremmede.

»Eudora, kom, kom!« raabte han utaalmodig.

Den unge Pige studsede. Thi skjønt Forholdet mellem begge Kjøn var noget friere i Makedonien end

i det øvrige Hellas, var det dog ikke Skik at tilkalde Kvinder ved det første Besøg af en fremmed.

Det maatte være en ganske ualmindelig Gjæst.

Eudora saa' ned ad sig og rettede i Hast paa Overslaget, som under Afskrivningen var kommet til at sidde skjævt. Hun bar den Dag et blaat Klædebon med to brede hvide Bræmmer, og op af Forhaarets Fylde hævede der sig et lavt Pandesmykke af Sølv, som ved sin strænge, smagfulde Stil fremhævede Ansigtstrækkenes rene Skjønhed. Nakkehaaret var omsluttet af en saakaldt Sakkos, et oven til sammenknyttet Klæde, af samme Farve som Dragten.

Efter yderligere at have pyntet lidt paa sig, løftede hun Forhænget og traadte ind.

Eukrates gik hende et Par Skridt i Møde, tog hende ved Haanden og førte hende hen foran den fremmede.

»Dette er min Datter Eudora,« sagde han, ikke uden et Anstrøg af faderlig Stolthed.

Den unge Pige slog Øjnene ned for det beundrende Blik, der mødte hendes.

For første Gang i sit Liv følte hun sig forlegen.

Den fremmede bøjede sig let for den smukke Jomfru.

»Ved Guderne,« sagde han, henvendt til Eukrates, »en dejlig Datter af en skjøn Moder!«

Og det Smil, hvormed han ledsagede disse Ord, var ikke mindre indtagende end hans Stemme.

Eudora stjal sig til at betragte ham.

Det var en høj, slank Mand paa syv, otte og tyve Aar med en let, utvungen Holdning. Han hørte øjensynlig til Krigerstanden; thi over den venstre Arm havde han en gylden Hjælm hængende ved Hageremmen, og han var iført en lang, blændende hvid Rytterkappe med en bred sort Bort. Han havde et temmelig lille, smukt formet Hoved med skarpe Træk, kortklippet Haar og et vel plejet Skjæg. Om Halsen bar han en tyk Guldkjæde, hvori der hang en prægtig Skuepenge med Kong Perseus's Billede, og paa Fødderne havde han blaa Endromides eller Halvstøvler, som naaede til midt paa Læggen og oven til vare lukkede med en gylden Agraf af Form som et Løvehoved.

»Giv vor Gjæst Haanden!« sagde Eukrates til sin Datter. »Det er min Brodersøn, Høvedsmanden Andronikos, som kommer igjennem Pydna i Kongens Ærende for at kjøbe Heste i Thessalien.«

»Du er altsaa en nær Slægtning,« stammede Eudora, endnu lidt forvirret, i det hun paa Faderens Opfordring rakte den statelige Rytterhøvedsmand Haanden. Og for dog ikke at være alt for ordknap, lagde hun frygtsomt til: »Og Du har aldrig besøgt os før!«

Andronikos smilede med en saa overlegen Ro, at det opirrede Eudora, da hun selv havde ondt ved at gjenvinde sin Fatning.

»Jo«, svarede han, »jeg har besøgt Eder, men det er lang Tid siden. Da levede din Moder »Kistosrosen«,

som man kaldte hende, og da var Du en lille Pige paa syv, otte Aar. Men allerede den Gang syntes Du at skulle blive smuk. Jeg mindes endnu,« tilføjede han og lagde Haanden paa Eukrates's Arm, »at Du fortalte mig, at Du havde givet din lille Datter Navnet Eudora*), hvortil jeg svarede: Du skulde have kaldt hende Kalliste**); thi smuk vil hun blive ... Ja,« lagde han spøgende til, i det han paa ny henvendte sig til den unge Pige, »vi Ryttere have Ord for ikke alene at forstaa os paa Heste, men tillige paa det, som er bedre, paa Kvinder.«

Og atter oplivedes hans Ansigt af det Smil, som var nok til at give hans mindste Ord Betydning.

»Læg dog Hjælmen og Kappen, kjære!« sagde Eukrates til sin Gjæst.

Andronikos saa' sig lidt forundret om, som om han var vant til ganske anderledes prægtige Omgivelser.

»Jeg vilde allerede have kastet Kappen, inden jeg traadte ind«, svarede han, »dersom jeg havde fundet et Forværelse.«

Eukrates rettede sig lidt. Han var ikke den, der lod et nok saa let Angreb ubesvaret.

»Du vil finde et Forværelse inden for Husdøren,« sagde han; »den Vej, Du kom, er kun for Husets Folk.«

*) En god Gave.

**) Den skjønneste.

Andronikos syntes ikke at mærke den lette Tilrettevisning.

»Jeg haaber da,« gjenmælede han leende, »at Du regner mig, din Brodersøn, til Husets Folk.«

Eukrates trykkede hans Haand.

»Eudora,« tog han Ordet, »lad Lucipor bringe nogle Forfriskninger. Det er et sjældent Besøg ... Vor Slægt er ikke talrig.«

»Desto bedre maa den holde sammen,« ytrede Andronikos med et Blik paa Eudora, som fik hende til at slaa Øjnene ned.

Inden hun forlod Bogsamlingen, hilste hun let paa paa den fremmede.

Faderen havde jo ikke befalet hende at komme tilbage, — hvorfor da vise sig mere? Det kunde se ud, som om hun søgte den unge og smukke Kriger.

I det hun gik ud af Døren, hørte hun Andronikos slaa ind i en helt anden Tone.

»Kongen, min høje Herre, har mange Bekymringer,« sagde han med et tungsindigt Anstrøg, som klædte ham godt, og i hvilket der sporedes en dyb Ærbødighed.

Mere hørte hun ikke. Men disse faa Ord undrede hende højlig, da hendes Fader aldrig nævnede Kongen uden at kalde ham »den Gnier«.

Da Lucipor kom ind, talte Andronikos om sin Fader. Denne havde, som Eukrates vidste, tidligere været en af de mest velhavende Mænd i Stoboi i Land-

skabets nordlige Del; men efter Sønnens Sigende var det i de urolige Tider gaaet tilbage for ham, saa at han nu, i sin fremrykkede Alder, kun besad det nødtørftige.

Eukrates svarede med at lette sit Hjærte angaaende Krigen og dens Byrder. Han glemte ikke at omtale det treradaarede Skib, som han og ti andre skulde udruste.

Men hvor optaget Andronikos end var af Samtalen, forstod han paa samme Tid at bruge sine Øjne. Han lagde strax Mærke til, at Lucipor ikke lignede en almindelig Slave.

»Hvor har Du ham fra?« spurgte han Eukrates.

»Fra Rom ... Han er min Afskriver.«

»Ah!« svarede Andronikos i en Tone, som viste, at han ikke satte Pris paa boglige Sysler. »Ved Zeus«, udbrød han derpaa leende, »jeg tror ikke, jeg har haft en Skriftrulle i min Haand, siden jeg sad paa Bænken i Kineas's Skole.«

I det han rakte Lucipor Hjælm, Kappe og det korte Sværd, han bar i Bæltet, havde han et velvilligt Smil tilovers selv til ham, den ufri.

Under Kappen bar han et Lærredspanser, rigt besat med gyldne Sirater.

Efter i Hast at have nydt lidt Brød og skilesisk Ost, nogle Frugter og et Bæger Chiervin, ytrede han, at han ventede at komme tilbage til Pydna et Par Dage

efter. Han haabede da at kunne gjøre et længere Besøg i Eukrates's Hus.

Kort efter bragte en Rytter hans Hest. Eukrates ledsagede ham lige til Husdøren.

Da Eudora hørte Mændene venskabelig samtalende gaa over Søjlegaarden, løb hun ind i et Værelse, hvori der var et Glughul i Muren ud til Gaden Gjennem det saa' hun sin Fader tage en hjærtelig Afsked med sin Gjæst.

Andronikos svang sig let i Sadlen, hilste med Haanden og red bort. Han tog sig statelig ud til Hest. Den gyldne Hjælm straalede i Solskinnet, og den lange hvide Rytterkappe laa helt ud over Hestens Kryds.

Eudoras Hjærte bankede lidt stærkere end sædvanligt, og hun fulgte den smukke Rytterhøvedsmand med Øjnene, til han forsvandt bag en Havemur.

Men Lucipor var heller ikke ledig. Han gav sig noget at bestille i en lille Gjæstebolig, fra hvis Indgang man kunde holde Øje med det Glughul, der vendte ud til Vejen.

I Førstningen saa' han intet andet end den dybe Skygge inden for; men snart opdagede han midt i Mørket noget blankt.

»Vidste jeg det ikke!« mumlede han ved sig selv. »Det er hendes Pandesmykke, der blinker ... hun ser da efter ham!«

V.

Da Eudora ud paa Aftenen gik hen til sit Jomfrubur, mødte hun Lucipor, som var i Færd med at bringe et Tæppe ind i Eukrates's Sovekammer.

»Hvad tykkes Dig om vor Gjæst?« spurgte hun.

Romeren trak paa Skuldrene.

»Jeg kjender ham jo ikke,« svarede han lidt mut. »Men han synes mig, ved Guderne, alt for fuldkommen,« lagde han mistroisk til.

I Jomfruburet var Lampen tændt. Eudora traf her den Tærne, der plejede at være hende behjælpelig ved Afklædningen.

Det var en høj Pige paa nogle og tyve Aar. Hun gjaldt for den skjønneste Slavinde i Huset; men hendes lave Pande, dybtliggende Øjne og et vist spodsk Træk om Munden gav hende et haardhjærtet, næsten ondt Udseende. For øvrigt syntes hendes fyldige Læber at tyde paa Sanselighed, og i de smidige Bevægelser af hendes slanke Skikkelse laa der noget udfordrende, som nok kunde røbe Hang til Vellyst. Alt dette var dog skjult for Eudoras uskyldige Øjne. Hun vidste kun, at Arene, — det var Pigens Navn, — var vanskelig at træffe i Mørkningen, fordi hun da havde travlt med at hviske saa med en og saa med en anden af de yngre Slaver. Hvad der end var at bestille i Huset, fandt de altid hinanden. Thi med Undtagelse af Lucipor søgte

de unge Slaver lige saa ivrig hende, som hun søgte dem. Alt i alt saa' hun ogsaa godt ud, og som sin Herskerindes Abra eller Kammertærne var hun desuden ulige mere pyntet end de andre Slavinder. For Øjeblikket var hun saaledes iført et langt hvidt Klædebon med et Mønster af blaa Blomster, og om Panden bar hun en med Sirater af Guldblik prydet Rem, en saakaldt Sfendone, hvis smalt tilløbende Ender vare knyttede under Nakkehaaret med et blaat Baand.

Uden at være opfordret dertil nærmede Arene sig og aftog sin Herskerindes Pandesmykke.

Men Eudora længtes efter at blive ene.

»Du kan gaa, Arene,« sagde hun. »Jeg vil hjælpe mig selv.«

»Det var ilde!« udbrød Pigen. »Jeg ønskede højlig at tale med Dig.«

»Lad det vente til i Morgen,« svarede Eudora lidt utaalmodig.

»Nu ja, det er bedre saaledes,« tog Arene Ordet. »Min Fader kan da fortælle Dig alt.«

Og i det hun trak Døren til efter sig, lod hun Stemmen synke og tilføjede hviskende: »Det angaar Lucipor ...«

Eudora studsede et Øjeblik. Derpaa hørte hun Arene slaa Skodden for Døren for Enden af Gangen. Strax efter blev Døren udvendig aflaaset af den Slave,

hvis Bestilling det var, og med et Par Ord til Pigen stak han Nøglen ind igjennem et Hul.

Den blev derpaa bragt Eukrates, som altid selv gjemte den om Natten. Det var saaledes Skik i ethvert hellenisk Hus. Fra Mørket faldt paa, befandt enhver ærbar Jomfru sig bogstavelig under Laas og Lukke; hun var hver Dag Fange fra Aften til Morgen.

Næppe var Eudora bleven alene, før hun satte sig paa Kanten af sin smalle Soveseng med de brogede Puder. Hendes Hjærte bankede af en voldsom Uro; hun stak Haanden ind paa sit Bryst og hensank i dybe Tanker.

Alt var stille i Huset. Uden for susede det let i et Par høje Cypresser, og fra et Tag i Nærheden tudede en Ugle.

Eudora fo'r sammen. Hun skyndte sig, som om hun vaagnede af en Drøm, at aftørre sine Fødder og Ben med et fint uldent Klæde. Ganske fri for Støv vare de vel heller ikke, da Kvinder lige saa fuldt som Mænd hele Dagen gik barfodede i Huset og kun brugte Sandaler, naar de skulde færdes paa Gader og Veje.

Derefter løste hun Overslaget og lod den blaa Kjortel falde.

Under alt dette var det, som om hun endnu følte Andronikos's Blik hvile paa sig.

I den Anledning pustede hun i Hast Lampen ud, inden hun efter Skik og Brug aftog det inderste

Klædningsstykke, den lette Chitonion, før hun lagde sig til Ro.

Nu, da alt var mørkt omkring hende, gjenoplevede hun i sit stille Sind et af Dagens Optrin. Hun mindedes klart og tydelig, hvor fast den smukke Rytterhøvedsmand havde ladet sit Blik hvile paa hende ved hendes Faders Ytring om, at deres Slægt ikke var talrig. »Desto bedre maa den holde sammen,« havde han sagt.

»Hvad mente han vel?« spurgte Eudora sig selv.

Han var dog vel ikke en Bejler?

VI.

I det Eudora den følgende Morgen gik over Kvindeboligens Søjlegaard, følte hun sig pludselig trukken i Fligen af sin Klædning.

Hun vendte sig om.

Den gamle Sosias, Arenes Fader, stod for hende.

Det var en lille, spinkel Mand med kortklippet graat Haar, smaa, ligesom tilslørede Øjne og et rynket og forærgret Ansigt. Han var klædt i en graa Slavekittel og havde et sort Læderbelte om Livet.

»Ak, jeg ulykkelige!« udbrød han klynkende. »Du véd ikke, hvor det er fat med mig. Jeg bærer min Datters Aag og er i hendes Trældom. Arene har et stift Sind; hun hviler ikke, før jeg gjør, som hun vil. Det er i hendes Navn, jeg kommer.«

»Hvad vil Du?« spurgte Eudora lidt fortrædelig, da hun vidste, at Manden var meget snakkelysten.

»Har Du ikke mærket, at Arene i den sidste Tid ikke er sig selv. Taler man til hende, hører hun det ikke, og spørger man hende, svarer hun noget helt andet. Om Natten kaster hun sig hid og did paa Lejet; hun taler i Søvne, hun drømmer, hun nævner et Navn. Snart blusser hun som i Feber, og snart er hun kold og bleg.«

»Síg alt dette til min Fader, og ikke til mig. Kan være, at han da sender hende til Learchos, vor kyrenæiske Læge.«

Og dermed vendte Eudora sig om for at gaa videre.

»Ak nej, nej! Hør mig blot!« og atter følte Eudora sig trukken i Fligen af sin Klædning. »Der er andet og mere! ... Som Du véd, er der kommet et Isis-Optog til Byen. Det har været i Korinthos, Athen, Thebæ og Feræ og drager nu gjennem Pydna paa Vejen til Byzantion. I Gaar, da jeg var sendt i et Ærende, mødte jeg det tilfældig. Undergjørende Guder, aldrig i mit Liv har jeg set noget saadant! Først var der et lystigt Fortrav ... hver for sig udklædt, som han fandt for godt, nogle som Krigsfolk eller Jægere, andre som fornemme Husfruer eller Øvrighedspersoner og atter andre som Visdomslærere, ja der var endog en Abe udstafferet som Zeus's Mundskjænk med et Klæde af

serisk Spind*) om Hovedet, i en saffrangul, baldyret Kjortel og med en gylden Skaal i Haanden. Men det pudsigste af alt var dog et Æsel, som man havde givet Vinger paa, og ved hvilket der gik en rødøjet Olding. Den rødøjede var udklædt som Bellerofon, og Æslet forestillede Pegasos. Enhver maatte le ved at se derpaa ...«

»Godt!« sagde Eudora afbrydende, »men det var vel ikke om Isis-Optoget, Du vilde tale.«

»Giv Tid, giv Tid, jeg kommer snart til Tingen! Efter disse Løjer fulgte selve det højtidelige Optog ... Først bekransede Kvinder, som strøede Blomster og Salve paa Togets Vej ... dernæst Præstinder med tindrende Smaaspejle paa Ryggen, i hvilke Gudinden kunde se sit talrige Følge ... andre med Elfenbenskamme i Hænderne gave ved deres Fagter til Kjende, at de redte Gudindens Haar ... end videre var der festlig smykkede Sangchor, som ledsagedes af den store Serapis's Fløjteblæsere ... fremdeles Herolder, der raabte: »Plads, Plads for de hellige Ting!« ... derefter alle de, der vare indviede i den hemmelige Gudtjeneste, — et langt Tog af Mænd og Kvinder, hine med glatraget Hoved og disse med gjennemsigtigt Flor om Haaret, alle bærende Erts-, Sølv- eller Guldsistre**), med hvilke de gjorde en egen, fint klingende Musik ... Nu fulgte Overpræsterne og

*) Silke.
**) Musikalke Instrumenter, nærmest Triangel.

Præsterne i fodside Klædninger af blændende hvidt Linned, bærende Lamper, smaa Altere, gyldne Palmegrene og Slangestave ... En af dem ofrede Mælk af en Guldskaal, formet som et Kvindebryst ... Derpaa kom Guddomsbillederne, baarne paa Stænger, saa at de ragede op over den tilstrømmende Mængde ... først Sendebudet for Over- og Underverdenens Guder med lang Hals og et skrækindjagende, halvt sort og halvt gyldent Schakalhoved*), dernæst en Ko i oprejst Stilling, det signede Billede af den altfødende Gudinde ...«

»Nok, nok!« udbrød Eudora utaalmodig, »har Du noget at sige, saa síg det.«

»Nu ja! blandt Præsterne var der en ældre Mand ved Navn Asari; han sagdes at kunne helbrede Sygdomme ved Tryllemidler.«

»Og til ham henvendte Du Dig om din Datter,« afbrød Eudora ham for at komme til Sagen.

»Ja, som Ægypter og Præst maatte det vel falde ham let, mente jeg. For fem Oboler fik jeg ham til at følge mig. »Lad mig alene med Pigen,« sagde han, »men bring mig forst Ild, Virak og en Lavrbærgren. Men lad ingen komme ind, før jeg kalder.« Derefter gik jeg; men hvad der videre skete, har Arene fortalt mig. Asari kastede Virak paa Ilden, anraabte Ammon-Râ, Gudernes Konge, og lod min Datter lægge sig paa Løjbænken. Derpaa svang han Lavrbærgrenen

*) Anubis.

hen over hende, fra hendes Hoved til hendes Fødder. Men Arene rystede paa Hovedet og lod ham ved et vantro Smil forstaa, at han ikke kjendte hendes Sygdom, og at hans Bestræbelser vare frugtesløse. Da satte Ægypteren sig paa Kanten af Lejet og sagde: »Fat Mod, min Datter! din Sygdom er kun ringe og let at helbrede. Du er bleven forgjort ... et ondt Øje har hvilet paa Dig. Véd Du det ikke selv? Síg mig, hvad der piner Dig, og giv ikke Sygdommen nye Kræfter ved din Tavshed.« Men Arene svarede: »Du skal senere erfare alt, hvis Du ikke allerede véd det, da Du jo selv kalder Dig en Sandsiger.« Dermed rejste Asari sig og forlod hende; men til mig, som ventede uden for, sagde han: »Hun vil snart være fri for denne Sygdom; dog skader det ikke at hente en Læge«.«

»Gik Du da ikke til Learchos?« spurgte Eudora.

»Jo, jeg faldt ham til Fode, jeg sagde ham, at jeg var Slave i Eukrates's Hus, og ved gode Ord og Bønner lod Manden sig bevæge til at følge mig.«

»Og hvad sagde han om Arene?« skyndte Eudora sig at spørge for at faa den snakkelystne gamle til at gjøre et Spring i Fortællingen.

»Nu ja! skjønt hun stred imod, tog han hendes Haand og befølte Pulsen*) for af dens Slag at bedømme

---

*) At føle Pulsen var i Brug over to Hundrede Aar før de her omtalte Tildragelser. Lægen Hippokrates fra Kos var den første, der anvendte denne Iagttagelsesmaade.

Sygdommens Beskaffenhed. Derpaa betragtede han længe og med stor Opmærksomhed min Datter. Nu vendte han sig om til mig med de Ord: »Min gode Sosias, Du har forgjæves hentet mig. Her formaar min Kunst Intet.« Og da jeg forfærdet udbrød: »O, Guder, hvad siger Du? Er der intet Haab mere, er det ude med min Datter?« saa tog han mig til Side og sagde: »Bliv ikke bange!« Derpaa tilføjede han: »Vor Kunst sigter til at helbrede Legemets Lidelser ... Sjælens Lidelser kunne vi kun læge, naar de have deres Udspring fra en legemlig Sygdom. Men dette er ikke Tilfældet med din Datter. Der fattes hende Intet paa hele hendes Legeme. Jeg mærker ingen Overflod af Safter, ingen Hovedsmerter, ingen Feber, kort sagt, intet Spor af legemlig Sygdom.« »Men hvad fejler hun da?« udbrød jeg utaalmodig. Da svarede den lærde Learchos med et Smil: »Kan da ikke selv et Barn mærke, at Sygdommen hos hende har sit Sæde i Sjælen og ikke er andet end en heftig Kjærlighed? Ser Du da ikke, at hendes Øjne ere svulne, hendes Blik forvirret, og hendes Ansigtsfarve bleg, uden at der fejler hende noget i legemlig Henseende? Desuden er hendes Forstand i Uorden, hun taler vildt, faar ingen Søvn og er vel endog bleven mager. Min gode Sosias, Du maa søge hendes Læge andetsteds ... kun hendes elskede kan helbrede hende.« Med disse Ord forlod han mig.«

»Og hvad gjorde Du saa?« spurgte Eudora.

»Jeg talte til Arene og trængte paa for at faa hende til at tilstaa, hvad der fattedes hende. Efter lang Nølen svarede hun omsider, at det vidste hun ikke selv; kun saa meget vidste hun, at Asari alene kunde hjælpe hende. Da han kom, aabenbarede hun ham omsider efter lange Omsvøb, at hun havde fattet Kjærlighed til en af sine Medslaver.«

»Til hvem da?« spurgte Eudora hastig.

»Til Romeren,« sagde Sosias og lod Stemmen synke, som om han ikke dristede sig til at billige sin Datters Valg.

Skjønt Svaret ikke kom Eudora uventet, blev hun pludselig ganske bleg.

Det varede en Stund, før hun atter tog Ordet.

»Og hvad vil Du, at jeg skal gjøre ved den Ting?« spurgte hun koldt.

»Tal derom til din Fader,« sagde han. »Gaa i Forbøn for Arene, saa at han giver sit Minde til hendes Giftermaal med Lucipor. Hav Medynk med en gammel Mand! Ellers lader Arene mig ikke i Fred.«

Eudora stirrede paa ham, som om han talte et Sprog, hun ikke forstod. Derefter blev hun blussende rød, og i hendes smukke Øjne gnistrede der et Glimt af Vrede.

»Taabelige Tøs!« udbrød hun. »Aldrig har jeg hørt en saa stor Daarskab! Romeren, som Du kalder ham, læser og skriver med samme Færdighed som

Fader og jeg ... han er jo næsten som en fribaaren! ... Hvad tænker hun paa?«

Og i det hun med sin lille Fod stampede i Gaardens Fliser, tilføjede hun:

»Gaa, gaa! jeg har længe nok hørt paa din dumme Tale. Du er selv lige saa forrykt som din Datter.«

Og dermed vendte hun Sosias Ryggen og gik i øjensynlig Ophidselse videre.

»Nej, nej!« mumlede hun ved sig selv, »en Tøs, som hvisker i Krogene med alle Husets Slaver. ... Aldrig, aldrig! dertil er han i Sandhed for god.«

VII.

Et Par Dage efter saa' det festligt ud hos Eukrates. Hans Brodersøn, Rytterhøvedsmanden Andronikos, havde ved et ridende Bud underrettet ham om, at han paa Tilbagevejen fra Thessalien vilde indtræffe i Pydna ud paa Eftermiddagen og tilbringe Aftenen hos ham.

I Oldtiden gik det ved saadanne Lejligheder stærkt ud over Haverne, da der brugtes en overordentlig Mængde Kranse. Fra Landgaarden blev der ogsaa, strax efter at Budskabet var indløbet, hentet fire store Kurve fulde af Blomster, navnlig Roser, og Eudora fik med Bistand af et Par Slavinder travlt med at binde Blomsterbaand, Blomsterkoste og Kranse.

Blomsterbaandene bleve ophængte paa Væggene og snoede om Søjler, Altere og Fodstykker til Billedstøtter,

Blomsterkostene bleve anbragte i Vaser, og Kransene, af hvilke der var store og smaa, vare dels bestemte til Gjæsterne og dels til de gyldne Bægre.

Da alt var færdigt, lignede Huset en Have.

Eukrates saa' sig om med en tilfreds Mine.

»Af unge Slægtninge have vi ingen andre end Andronikos,« sagde han. »Jeg vil, at han skal føle sig hjemme hos os.«

Et talrigt Bordselskab faldt lige saa lidt som et overdaadigt Maaltid i Hellenernes Smag. Eukrates indbød derfor kun en Forretningsven, Skibsbyggeren Forion.

Ud paa Eftermiddageu indtraf Andronikos, og da Mørket faldt paa, var det lille Selskab forsamlet i et med Tæpper, Trefødder og Vaser smagfuldt udstyret Rum, som var oplyst af Lamper paa høje Stager af korinthisk Erts.

Her skulde Aftensmaaltidet, det vigtigste i Dagens Løb, gaa for sig. Eukrates og Andronikos hvilede, bekransede med Blomster, paa samme Bordseng, og lige over for laa Forion, hos hvem Eudora sad paa en Stol. Hvert Par havde efter hellenisk Skik et lille Bord for sig, og bag hver af de tilstedeværende stod en opvartende Slave.

Samtalen kom allerede i Gang, medens man vaskede Hænderne. Dette var ingen overflødig Renselse, eftersom man hverken brugte Kniv eller Gaffel, men hjalp sig

med Fingrene, som man jævnlig aftørrede i den dertil bestemte bløde Brødkrumme.

Forion, en ældre, berejst Mand med et opvakt Ansigt og smaa, kloge Øjne, forstod at bringe Æmner paa Bane, som alle maatte føle Deltagelse for. Han talte om den fjendtlige romerske Flaade, som var i Vente, og Eukrates bemærkede, at det muligvis kunde komme til en Plyndring af Kysterne og et Angreb paa Pydna.

»Nej,« sagde Andronikos og fæstede Blikket paa Eudora, som med Festkransen paa sit mørke Haar og klædt i en Dragt af rosenrødt amorgisk Flor var bedaarende at se, »jeg tror, at Kvinder og Børn kunne sove trygt. Da jeg daglig gaar ind og ud i Kongegaarden, kjender jeg Kong Perseus's, vor høje Herres, Planer, dels fra hans egen Mund og dels fra hans Krigsøverster. Vor Flaade vil holde Søen, inden den romerske Flaade afgaar. Hellenerne ere fra gammel Tid bedre Søfolk end Romerne, og da vore Skibe blive lige saa talrige som deres, staa vore Sager godt. Det er — jeg tør vel sige det her — Kong Perseus's Hensigt at byde Romerne et Slag, inden de naa Makedoniens Kyst, og tager jeg ikke fejl, naa de den aldrig!«

Ved de sidste Ord hævede han sin smukke mandige Stemme og slog kjækt ud med Haanden. Den hvide Chiton, over hvilken den gyldne Skuepenge hang ned, aabnede sig lidt i Halsen, og Eudora indaandede en fin Duft af kostelig Salve.

I samme Øjeblik bleve Retterne baarne ind. Maaltidet var, som det sømmede sig for et rigt Hus, vel tillavet og rigeligt. Det fattedes hverken paa Vildt eller Fjerkræ, men Hovedretten bestod dog efter Skik og Brug af »kopaiske Jomfruer«, fede Aal fra Kopaissøen, som gjaldt for en stor Lækkerbidsken og forhandledes over hele Hellas.

Efter den fjendtlige Flaade og en mulig Plyndring af Kysterne kom Livet i den makedoniske Kongegaard paa Bane. Paa dette Omraade var Andronikos saa vel underrettet som muligt. Han kjendte alle Kong Perseus's Mænd, ogsaa Efterkommerne af de ældre berømte Feltherrer, og fra dem vidste han god Besked om Fortiden, medens han selv havde oplevet de nyeste Begivenheder.

»Som Du véd,« sagde Eukrates til ham, »beskæftiger jeg mig med Kong Filippos den Førstes Levned. Der fortælles, at Kallias, en udvist offentlig Slave, som ikke besad nogen anden Færdighed end Evne til at efterabe andres Latterligheder, svang sig op til at blive en af Kongens betroede Mænd. Forholder dette sig rigtigt?«

Andronikos trak paa Skuldrene.

»For at forstaa det,« svarede han, »maa man kjende de mange Særheder hos hin store Konge og Feltherre. Víd da, at han ingenlunde var nogen Ven af gode Sæder; han oversaa den dydige Borger og viste oplyste Mænd, der vilde give ham gode Raad, fra sig. Men

lige saa ivrig som Smigrerne søge Fyrsterne, lige saa ivrig kom han dem i Møde... Vilde nogen behage ham, opnaa hans Gunst og faa Adgang til hans Selskab, maatte han være stærk nok til at deltage i hans Udskejelser og desuden forstaa at more ham og bringe ham til at le. Med Undtagelse af Antipater, Parmenion og nogle faa andre dygtige Mænd var Kongegaarden paa hans Tid opfyldt af det skammeligste Pak, Stimænd, Musikanter, Versemagere, Tusendkunstnere og Gjøglere. Agathokles, en Slave, som ikke var bedre end Kallias, blev gjort til Anfører for en Troppeafdeling, og Thrasydæos, den enfoldigste, men tillige den frækkeste af alle Smigrere, fik endogsaa udstrakt Myndighed i Thessalien ... Kongens Søn Alexandros saa' skjævt til alt dette Uvæsen. Naar han viste sig, listede Gjøglerne af, og naar dette var umuligt, forstummede deres højrøstede Tale, og de krøb da som Hunde.«

»Men,« tog Forion Ordet, »hele Livet i Kongegaarden, selv blandt de Kvinder, som stode Filippos nærmest, maatte jo besudles af alt dette Smuds. Saa er det vel sandt, hvad der fortælles om Kleopatra, hans Datter? ...«

»Du sigter vel til hendes Kjærlighed til Telefanes, den samiske Fløjtespiller?« spurgte Andronikos. »Fortællingen herom har jeg fra en Slægtning af den gamle Parmenion, som kjendte og yndede hin unge Samier.«

»Lad høre! lad høre!« udbrød Mændene.

»Ja, ja!« istemmede Eudora, og med kvindelig Ivrighed klappede hun i Hænderne, inden Andronikos endnu havde aabnet Munden.

»Nu vel!« vedblev denne, »blandt de mange Musikere, som fra hele Hellas strømmede til den makedoniske Kongegaard, befandt sig en ung Fløjteblæser fra Samos. Telefanes — det var hans Navn — var en Yngling paa tre og tyve Aar, skjøn som Apollon og dygtig i sin Kunst. Ung og blomstrende, som han var, og øvende en Kunst, der talte til Hjærtet, undgik han ikke at blive efterstræbt af Kvinder, der vare fortrolige med alle Eros's Hemmeligheder. Krityla, den mest yndede Kammertærne hos Kleopatra, Filippos's Datter, lod ham ikke i Fred, men besøgte ham under forskjellige Paaskud, indtil der kom en Elskovshandel i Stand imellem dem. Hendes Herskerinde Kleopatra havde imidlertid selv fattet en heftig Lidenskab for den smukke Samier, og da hun mærkede Tærnens Forstaaelse med ham, tvang hun Pigen til at laane hende den Klædning, hvori hun i Aftenens Mørke plejede at besøge Samieren. Telefanes lod sig skuffe, og da alt opklaredes, blændedes han af Fyrstindens Gunst. I Begyndelsen holdt Kleopatra denne Elskovshandel hemmelig, men senere lod hun Sløret falde, og da fik den unge Samier mange Misundere og Fjender. Han døde ung ... maaske ved Gift. Da lod Kleopatra et prægtigt Gravminde oprejse over ham paa Vejen langs Havet i Landskabet Megara, hvor han havde

ønsket at hvile .... Saaledes ender Fortællingen om Fløjtespilleren Telefanes's korte Lykke.«

»Men«, spurgte Eukrates, »hvorledes forholder det sig med hin underfulde Tildragelse, da Filippos havde Mistanke til sin Hustru?«

»Det er en Begivenhed, som ligger meget langt tilbage. Derom kan jeg ikke sige synderlig andet, end hvad Overleveringen beretter. En Morgen, da Kongen mærkede en ukjendt ambrosisk Duft uden for det ægteskabelige Sovekammer, bragte Nysgjerrighedens Dæmon ham til at kigge ind igjennem Dørsprækken. Da saa' han, maalløs af Forbavselse, Zeus Ammon hvile paa Lejet hos sin Hustru, den skjønne Olympia, i Skikkelse af en Drage. Men til Straf for, at han havde set Ting, som ingen dødelig maatte se, mistede han Synet paa det ene Øje. Saaledes fortælles der ... Men hvad der siges om hans Syn, er ikke rigtigt. Jeg har hørt Antipaters Optegnelser oplæse, og deraf véd jeg, at det var under Belejringen af Methone i Sø-Thrakien, at han ved at svømme over en Flod blev ramt i Øjet af en Pil, udsendt af en Bueskytte eller fra et Krigsredskab. Trods den voldsomme Smerte, han følte, søgte han dog rolig tilbage til Bredden. Hans Læge Kritobulos udtrak med sjælden Dygtighed Pilen. Øjet blev ikke vanheldet, men dets Lys var og blev udslukt ... Dog ét maa jeg endnu føje til. Over tyve Aar efter hint vidunderlige Syn med Dragen, kort før Alexandros be-

gyndte sit Erobringstog i Asien, aabenbarede Olympia ham med egen Mund de vidunderlige Omstændigheder ved hans Fødsel og formanede ham til at vise sig sin høje Herkomst værdig ... Men,« lagde Rytterhøvedsmanden alvorlig til, »dette er vel Hemmeligheder, om hvilke der helst ikke bør tales.«

Da Andronikos tav, løftede Eudora Øjnene op til ham med et taknemmeligt Blik. Den Tilbageholdenhed, hun først havde víst, var efterhaanden forsvunden, og da Mændene ved Maaltidets Slutning bragte et Offer af ublandet Vin til Agathodæmon, den gode Aand, blev hun endog lidt fortrædelig til Mode. Det var nemlig Tegn til, at hun maatte tage Afsked for at gaa til Ro i sit Jomfrubur.

Mændene begave sig nu ind i et tilstødende Værelse, i hvilket Slaverne havde ordnet alt til Drikkelaget. Vinen blev aldrig nydt til Maaltidet. Symposiet, Drikkelaget, var en Sag for sig; det tog først sin Begyndelse, naar man havde rejst sig fra Bordsengene.

Eukrates var en maadeholden Mand. Tre Dele Vand til én Del Vin var den Blanding, der var Skik i hans Hus. Underholdningen var ham vigtigere end Nydelsen af Vinen; han vendte sig derfor til Forion og bad ham fortælle om det vidunderlige, han havde oplevet paa sine Rejser.

Forion føjede ham villig. For at kjøbe Skibstømmer havde han besøgt Øen Rhodos, og her havde han set

Levningerne af den berømte Solgud-Kolos, som havde tjent til Fyrtaarn, og som regnedes for et af Jordens Underværker. Omtrent et halvt Hundrede Aar, før han kom til Øen, var Kolossen styrtet om ved et Jordskjælv, i det den var knækket over ved Knæene. Op til disse var der en Højde af over en Snes Alen; Hovedet og Kroppen, som laa paa Land, vare, efter Forions Sigende, næsten skrækindjagende ved deres uhyre Størrelse. Gik man ind i en af de sønderbrudte Arme, var det, som om man vandrede i en hvælvet Gang; det Indre af Kroppen dannede en mægtig, gabende Hule, opfyldt af vældige Jernbjælker og Klippeblokke, som have tjent til at fæstne dette Kæmpeværk. Forion havde ligeledes besøgt Ægypten og havde der overværet den store Lampefest i Saïs og ved Skinnet af de talløse Lys læst de mærkelige Ord over Neithas Tempel: »Jeg er alt, hvad der har været, hvad der er, og hvad der vil komme, og intet Menneske har nogen Sinde løftet mit Slør.« Men midt under Drikkelaget brød han brat af. Udrustningen af Flaaden gav ham meget at tage vare, og da han skulde sætte Slaverne i Arbejde i den aarle Morgenstund, maatte han gaa tidlig hjem.

Efter at Eukrates og Andronikos vare blevne ene, tog Samtalen, som mellem Slægtninge, en mere fortrolig Vending.

Eukrates udøste sit Hjærte og beklagede, at han kun havde en Datter, men ingen Søn. Hvem skulde

vel, naar han lukkede sine Øjne, fortsætte hans store Bedrift? Hans Skibe befo'r alle Have, og han kjendte næppe selv sine Slavers Tal. Nogle af dem tjente som Rorkarle og Skibsfolk paa hans store og smaa Fartøjer, andre vare udlejede til hans Ven Forion, og atter andre vare sysselsatte paa hans Landgaard eller arbejdede i Bjærgværker. Skulde alt dette, tillige med hans kostbare Bogsamling og en Formue paa mange Talenter, gaa over i fremmede Hænder?

Ved disse Ord blev Andronikos opmærksom og derefter meget tankefuld, — saa tankefuld, at Samtalen gik i Staa.

Da han atter kom til sig selv, priste han Eukrates lykkelig, fordi han havde en Datter som Eudora. Han roste Pigens Skjønhed, hendes tækkelige, jomfruelige Væsen og hendes sjældne Forstand paa boglige Sysler.

Nu var det Eukrates, der blev adspredt, og uden at nogen af dem vidste, hvorledes Ordene faldt, blev der ved de kransede Bægre sluttet en Pagt imellem dem. Andronikos skulde have Eudora til Ægte, men paa et bestemt Vilkaar. Han skulde, naar Krigen var til Ende, forlade sin Tjeneste i Kongegaarden og tage Bolig hos Eukrates for at sætte sig ind i hans Bedrift. Paa den Vis blev den samlede Formue i Slægtens Besiddelse, og Eukrates kunde da ganske overlade sig til sine Arbejder i Bogsamlingen eller behøvede i hvert Fald kun af og til at staa ham bi med sine Raad.

Det var nu paa Tiden at gaa til Hvile, og det saa meget mere som Rytterhøvedsmanden ved Daggry skulde drage videre med de af ham indkjøbte Heste. Eukrates fulgte ham til det for ham bestemte Værelse, og her skiltes Svigerfader og Svigersøn med en hjærtelig Omfavnelse.

Eudora var imidlertid i Færd med at gaa til Ro i sit ensomme Jomfrubur. Medens hun tankefuld klædte sig af, gjenkaldte hun sig Mændenes Samtale, og da navnlig Andronikos's Skildringer af Livet i den makedoniske Kongegaard.

Mindst af alt anede hun, at hun i samme Øjeblik var hans trolovede Brud.

I slige Anliggender blev en hellenisk Jomfru aldrig tagen med paa Raad. Hun havde kun at adlyde. Naar Fader og Svigersøn vare enige, var hendes Skæbne afgjort.

VIII.

Da Eukrates var bleven ene, efter at have ønsket Andronikos en rolig Søvn, lod han Lucipor kalde.

»Staa tidlig op i Morgen,« sagde han til ham, »tag mit bedste Muldyr og rid til Pella. Her begiver Du Dig til Asklepios's Tempel og spørger efter Overpræsten Nikon. Mærk Dig vel dette Navn! Naar Du siger, at Du kommer i mit Ærende, vil han give Dig en Afskrift af Hippokrates's *Aforismoi.* Forvar denne Skriftrulle

vel; thi den er gammel og kostbar, og Du staar baade ham og mig til Ansvar.«

Efter at have givet Lucipor nogle Penge til Fortæring paa Vejen, tilføjede han:

»Du kan være her tilbage næste Dags Middag.«

Lucipor blev snarere glad end bedrøvet over dette Hverv. Han var en kraftig, bredskuldret Yngling, skabt til at svinge Landser og tumle Heste, og det stillesiddende Arbejde som Afskriver faldt ham ikke sjældent besværligt. Undertiden følte han en næsten ubetvingelig Lyst til rask Handling og anstrængende Arbejde, og det var ham da en Glæde at ile ud til Landgaarden for at ride de ustyrligste Heste og Muldyr til.

Inden Andronikos endnu var brudt op, befandt Lucipor sig paa Vejen til Pella.

Det var en herlig frisk Morgen.

Himlen var som oversaaet med hvide Sommerskyer, hvis lette Skygge af og til gled hen over en grøn eller gul Mark paa det jævnt skraanende Kystland. Til venstre lukkedes Udsigten af en lang Højderække, som strakte sig ud fra de kambuniske Bjærge. Neden for Kysten udbredte den Thermaïske Bugt sit blanke Spejl, og hinsides Vandet hævede Halvøen Chalkidikes Bjærge sig i en blaalig Dis, der bragte dem til at se ud som takkede Skyer.

Lucipor red ufortrødent videre, indtil Middagens

overvældende Hede nødte ham til at unde sig og Muldyret nogen Hvile.

Om Eftermiddagen fortsatte han sit Ridt og kom til et Sted, hvor Højderækken til venstre dannede en Bøjning, hvis Skrænt en stor Del af Dagen var udsat for Solen. Her drev man Vinavl op ad Bjærgsiden. Rankerne vare trukne op over et Træmmeværk, som hvilede paa fem Alen høje Træstolper.

Druehøsten var allerede i fuld Gang. Fire eller fem Slaver, som stode paa Stiger, afplukkede Drueklaserne og fyldte dem i Kurve, som de rakte til de neden for ventende Slavinder. Disse bare dem hen til et stort Kar, i hvilket en Slave, med begge Hænder i Siden, under en lystig Sang var i Færd med at stampe de modne Druer.

Lucipor holdt Muldyret an for at betragte det livlige Optrin. Men næppe bemærkedes han af Høstfolkene, før et Par unge Slaver kom ud til ham og indbød ham til at at deltage i Lystigheden. Efter Arbejdet, som snart var til Ende, skulde der spises og drikkes og derpaa danses til Tonerne af en Fløjte.

Lucipor søgte at undslaa sig; men de overgivne Høstfolk greb Muldyret ved Tøjlerne og trak afsted med ham. Kort efter stod han paa en Stige og plukkede Druer; en af de smukkeste Slavinder støttede sig til Stigen og spurgte ham nysgjerrigt om, hvem han var, og hvorfra han kom, imedens hun ventede paa, at han

skulde række hende den fyldte Kurv. Solen skinnede muntert gjennem det grønne Vinløv, og vævre Firben, der næsten vare lige saa grønne som Løvet, smuttede pilsnart hen imellem Rankerne og Træmmeværket.

Her hvor der ikke herskede nogen Tvang, og hvor alle vare lige, var Bekjendtskabet snart stiftet. De unge Piger, som havde en Følelse af, at Lucipor var de andre Slaver overlegen, viste ham særlig Opmærksomhed, og da Kurvene med Maaltidet kom frem, gave de ham de bedste Stykker. Ved Drikkelaget hævnede Slaverne sig da ved at spæde hans Vin meget lidt. Under Dansen blev der, medens Spillemanden af og til hvilte sig, drukket tæt, og da Lucipor omsider tog Afsked med sine nye Venner, havde han en Følelse af, at han ikke sad saa fast i Sadlen som før. Han havde faaet en uimodstaaelig Lyst til at synge, og undertiden talte han højt med sig selv.

Mørket var allerede faldet paa, da han naaede Pella, og Færdslen paa Gader og Veje var begyndt at blive sparsom. Han spurgte en Slave, om der var langt til Asklepios's Tempel, og Slaven gav ham nøje Besked. Maaske havde han ikke forstaaet ham, maaske havde Manden víst ham fejl, nok er det, han red og red uden at finde noget Tempel. Han spurgte sig da atter for, og det viste sig, at han var kommen langt forbi Helligdommen, saa at han maatte ride tilbage. Omsider fandt

han da Templet; det laa for Enden af en lille Gyde, halvt skjult mellem Bygninger og høje Cypresser.

I en opirret Stemning over at have redet frem og tilbage steg han af Muldyret og trak det efter sig om til Bagsiden af Templet. Her opdagede han efter nogen Søgen en Ring i Muren, ved hvilken han kunde binde Dyret. Denne Ring kom frem af en i Sandsten udhugget Satyrmaske med et grinende Fjæs. Netop som han var i Færd med at trække Remmene igjennem Ringen, kom der en vejfarende forbi, ledsaget af en Slave med en Fyrrefakkel. I det det røde Fakkelskin spillede hen over Stenmasken, syntes den at faa Liv; de haanlige Træk fra Næsen ned til Mundvigene bleve mere kjendelige, og under Ringen saas Spidsen af Tungen stikkende frem af den grinende Mund.

»Hvad!« udbrød Lucipor rasende, »vil Du haane mig, fordi jeg er fuld? . . . Vent, frække Udyr, jeg skal tugte Dig!«

Og nu greb han den Pigstok, hvormed han havde drevet Muldyret frem, og slog forbitret efter Satyrmasken.

Da lød der en skarp, klingrende Lyd, — og den krumme Stennæse fløj hen over Marmorfliserne bag Templet.

En Mand, som Lucipor ikke havde bemærket, traadte pludselig frem af Skyggen; han udstødte et højt Forfærdelsesskrig og rakte begge Armene mod

Himlen, som om han tog den til Vidne. Derpaa trak han voldsomt i en Snor, der hang ned over Muren.

Da begyndte en lille Klokke at ringe af al Magt i det Indre af Templet; den ringede og ringede, og i et Øjeblik var hele Omgangen mellem Søjlerne hvid af Mennesker. Der kom Neokorer, Tempelfejere; der kom Daducher, Lampetændere og Fakkelbærere; der kom Pastoforer, Tempeltjenere, som ved Optog bar Smaakapeller med Guddomsbilleder; der kom Hierofanter, tilsynshavende ved Offerskikke; der kom Plyntrider, Vaskepiger, og Ergastiner, Haandarbejdersker, — kort sagt den store Hærskare af hele eller halve Lediggængere ved en hellenisk Helligdom dukkede pludselig frem som Myrer af en Myretue, i hvilken der er bleven rodet med en Stok. Ja, der kom endog nogle stakkels syge, som næppe kunde slæbe sig afsted; det var dels Rigmænd og dels fornemme Kvinder, som i dyre Domme havde tilkjøbt sig Ret til at sove i Templet, i Haab om at modtage en Drømmeaabenbaring om det Middel, der var i Stand til at helbrede dem.

Lucipor stirrede med aaben Mund paa alle disse Mennesker. Han forstod ikke, hvor de kunde rummes i den lille Helligdom; han vidste ikke, at mange af de helleniske Templer gik lige saa dybt ned i Jorden, som de hævede sig over den.

Men Lucipor fik ikke lang Tid til at undre sig.

Den Mand, der var traadt frem af Skyggen, og i hvem han, efter Klædedragten at dømme, skjelnede en Overpræst, pegede paa ham og raabte med høj Røst:

»Ve, ve, ve! der staar en Tempelskjænder iblandt os! ... Forbandelse over den, der frækt sønderslaar de hellige Ting! ... Grib ham, grib ham! han har forhaanet Guderne.«

Da hævede der sig et frygteligt Forbitrelsesskrig. Man trængte ind paa Lucipor, og i et Nu var han bunden og lagt i Lænker.

»Før ham ned i Straffekamret!« befalede Overpræsten.

Nu blev Lucipor stødt ned ad Trapper, ført igjennem sparsomt oplyste Gange og skubbet ind i et mørkt Hul, hvis tunge, jernbeslaade Dør blev aflaaset efter ham.

Han befandt sig her i fuldstændigt Mørke, og først efter nogen Søgen fandt han et Leje af Straa.

Skrækken havde pludselig gjort ham ædru. Medens Lænkerne raslede om ham, i det han strakte sig paa Lejet, forstod han, at de ivrige Præster tog Sagen alvorlig; de gjorde ham uden videre til en Tempelskjænder, og der ventede ham da en haard Straf, maaske endog Døden.

Hele Natten laa han overladt til sine ængstlige Betragtninger, som kun afbrødes af en kort Søvn.

Efter Lovsangen næste Morgen blev han lukket ud af sit Fangehul og ført frem for Overpræsten. Hos ham sad en Skriver, og bag ved stode to Præster som Vidner.

»Hvem er Du?« spurgte Overpræsten.

»Slaven Lucipor.«

»At Du er Slave, ser jeg, og hvad Du hedder, er ligegyldigt. Men hvis Slave er Du, hvem tilhører Du? ... Det er Sagen! Véd Du ikke, at den samme Forseelse, for hvilken en stakkels offentlig Slave, en Byslave, bliver pisket ihjel, mangen Gang slet ikke revses, naar den begaas af en Slave hos en rig og mægtig Mand, der vilde tage det fortrydeligt op, om man straffede en af hans Folk? ... Altsaa, hvem er din Herre? Derpaa kommer alt an.«

»Eukrates, Skibsreder i Pydna.«

Overpræsten slog Hænderne sammen.

»For en Ufærd!« udbrød den fromme Mand, »hvorfor sagde Du ikke det strax? ... Eukrates er min bedste Ven ... havde jeg vidst det, havde jeg ikke ringet paa den afskyelige Klokke. Nu har hele Templet været Vidne til, hvad der er sket! Ved Guderne, Du sætter mig i den største Forlegenhed ... jeg kan ikke fritage din Herre for en stor Bøde.«

Og med en raadvild Mine skød han den Filthue, der bedækkede hans skaldede Isse, frem og tilbage paa Hovedet.

»Hvad var dit Ærende?« spurgte han derpaa.

»Jeg skulde bringe Overpræsten Nikon Hilsen fra min Herre og modtage en Afskrift af Hippokrates's *Aforismoi*.

Forvar denne Skrifterulle vel, sagde Eukrates; thi Du staar baade Nikon og mig til Ansvar.«

Overpræsten gjorde store Øjne.

»Slave!« udbrød han, »Du forbavser mig! Du taler jo som en fribaaren, ikke som en Træl. Nu spørger jeg Dig, hvem er Du?«

»Lucipor, en Romer af Fødsel,« svarede Knøsen med en vis Stolthed,« oplært til *servus literatus* og øvet som Afskriver og Hurtigskriver.«

»Nu da har Du, ved Asklepios, kostet din Herre en anselig Sum. Ak, ak! det gjør kun Sagen værre ... den afskyelige Klokke! havde jeg dog ikke ringet! ... Lad mig tænke mig om, lad mig overveje ... maaske finder jeg paa Raad.«

Og atter kom Filthuen i Bevægelse.

Derefter vinkede han ad et Par Tempeltjenere, som stode uden for, halv skjulte af Dørforhænget.

»Tag Lænkerne af denne Knøs,« sagde han,« og før ham ind i Cellen *Beta,* ikke ned i Fangehullet.«

IX.

Samme Morgen, som Andronikos forlod Huset, kort efter at Lucipor var afrejst til Pella, underrettede Eukrates sin Datter om hendes Trolovelse med hans Brodersøn, Rytterhøvedsmanden.

Ved dette Budskab stod Eudora som maalløs af Overraskelse.

Hun kjendte tilstrækkelig til huslige Forhold for at forstaa, at det var en overmaade vigtig Afgjørelse, her var truffet, — noget, der var af den største Betydning for hele hendes følgende Liv. I første Øjeblik følte hun sig helt overvældet, ligesom fortumlet af Sagens Alvor. Thi hvor ung hun end var, havde hun Forstand nok til at fatte, at det sorgløse Liv, hun hidtil havde ført, var til Ende.

Da hun vedblev at tie, saa' Eukrates forskende paa hende.

»Er Du ikke glad?« spurgte han forbavset.« Jeg har ment at ordne alt paa det bedste. Andronikos er ung og smuk, han er vel anset hos Kongen og vant til at færdes i vanskelige Forhold. Jeg ønsker, at han skal overtage min Bedrift, medens jeg endnu lever og kan staa ham bi ... Naar jeg dør, vil da alt gaa som hidtil. Efter Krigen, saa snart han kan frigjøre sig fra sin Tjeneste som Rytterhøvedsmand, kommer han her til, og da skal Brylluppet holdes.«

Eudora havde nu vundet Tid til at fatte sig. Som lydig Datter faldt det hende ikke ind at gjøre Indvendinger, og desuden beroligede det hende, at hendes Giftermaal foreløbig var udsat.

»Naa, hvad siger Du, Barn?« spurgte Eukrates og tog hendes Haand.

»Alt er vel det bedste, naar Du har ordnet det, Fader,« svarede Eudora rødmende og slog Øjnene ned. »Men det kom mig saa uventet ...«

Eukrates lo.

»Ved Apollon,« udbrød han, »I unge Piger ere som Blomsten af Kornet, det fine og bløde Mel ... et Pust er nok til at sætte Eders Hjærter i Bevægelse. Jeg skulde vel have brugt lange Omsvøb, forblommede Talemaader og ladet Dig selv gætte Sagen som en Gaade. Og saa taler jeg ubesindige om en Trolovelse som om en Handel med Skibstømmer. Og hvad sker? ... I Stedet for at falde mig om Halsen og takke mig, fordi jeg er betænkt paa at skaffe Dig en Støtte, naar jeg ikke er mere, slaar Du Øjnene ned og hænger med Hovedet som en vissen Blomst.«

»Tilgiv, Fader!« stammede Eudora og trykkede hans Haand. »Jeg er kun en Taabe ... jeg blev saa forskrækket.« Og i det hun med et Blik, fuldt af datterlig Hengivenhed saa' ham ind i Øjnene, tilføjede hun: »Jeg véd, at ingen elsker mig højere end Du ... giv mig blot lidt Tid til at forstaa, at alt er forandret, og at jeg ikke længer tilhører mig selv.«

»Forunderlige Barn!« udbrød Eukrates og klappede hendes bløde Kind, »jeg havde troet, at Du vilde blive henrykt, ude af Dig selv af Glæde ... Du kan da ikke vedblive at være Jomfru, til Floderne løbe op ad.«

X.

Som Slaven Sosias havde forudset, lod hans Datter ham ikke i Fred. Efter at hans Andragende til

Eudora var fuldstændig mislykket, ansporede Arene ham til at forebringe Sagen for Eukrates.

Denne var i de Dage stærkt optagen af Udrustningen af det Skib, som det paahvilede ham og ti andre at besørge. Der blev holdt hyppige Sammenkomster imellem dem og truffet Aftale om, hvad hver enkelt skulde yde. Desuden maatte Eukrates sørge for sin egen Bekvemmelighed til Søs, da han, som han frygtede, var bleven udset til Skibsøverste paa det paagjældende Skib.

Den gamle Sosias var altid lige snaksom; men Eukrates forstod at standse hans Tunge i rette Tid. Arenes Giftermaal med Lucipor var for ham, Skibsrederen, der havde Hovedet fuldt af store og vigtige Ting, en ganske underordnet Sag.

Da der i hans Bedrift var Brug for mange Hænder, havde han i Reglen intet imod, at hans Slaver giftede sig, og det saa meget mindre som deres Børn, i Egenskab af hjemmefødte, som oftest vare flinkere og stode i højere Pris end Trælle, der førtes til Hellas over Havet og saa at sige skulde lære alt for fra.

I den Tro, at Arene og Lucipor vare enige, gav han villig sit Samtykke, og da han ikke holdt af Opsættelse, tilføjede han, at han netop havde to Celler ledige for et nygift Slavepar, og at det var bedst, at Tingen blev bragt i Orden inden hans nær forestaaende Afrejse. Dermed var Arenes og Lucipors Skæbne afgjort.

Som rimeligt var, sagde Eukrates et Par Ord om denne Sag til sin Datter. Men næppe hørte hun, at han paa Sosias's Opfordring havde givet sit Minde til Arenes Giftermaal med Lucipor, før hun pludselig følte som et Stik i sit Hjærte.

»Fader, Fader, hvad har Du gjort?« udbrød hun blussende af Sindsbevægelse. »Arene er en letfærdig Pige, som hvisker i Krogene med alle Husets Slaver. Lucipor tænker ikke paa hende, det er jeg vis paa! Han, som læser og skriver to Sprog og næsten er som en fribaaren, har aldrig kastet sine Øjne paa den dumme Tøs. Havde Du dog blot talt til mig derom; jeg kjender Arene bedre end Du.«

»Ej, ej!« sagde Eukrates, »hvor Du tager Dig den Sag til Hjærte!«

Og han saa' lidt forundret paa sin Datter.

Men han fik pludselig andre Ting at tænke paa.

I dette Øjeblik indløb der et uventet Budskab til ham fra Pella. En ridende Tempelslave bragte ham, foruden den begjærede Skriftrulle, et Brev fra Overpræsten Nikon, hvori denne i Korthed berettede, at Lucipor efter at have beruset sig under Vejs havde begaaet Helligbrøde og som Tempelskjænder blev holdt indespærret i Asklepios's Helligdom. Hele Tempelpersonalet havde været Vidne til hans Brøde; Sagen var derfor meget alvorlig. Han tilraadede, at Eukrates kom til Pella for at affinde sig med Tempel-Forstander-

skabet om Bødens Størrelse. Skrivelsen sluttede med de Ord: »Din unge Slave Lucipor har noget, som behager mig; jeg havde gjærne frelst ham, hvis det havde været muligt. Men som Sagerne nu staa, spild da ikke Tiden, men kom, dersom Du ønsker at frelse ham for Straf og at faa ham sat paa fri Fod.«

Eukrates var en heftig Mand, og dette Bryderi midt i al hans Travlhed kom ham saa ubelejligt som vel muligt.

Han fo'r op, slog i Bordet, bandede Vin og Fuldskab og svor ved alle Guder, at Lucipor skulde straffes med at arbejde i Møllen, det haardeste Slavearbejde af alt.

Saa snart hans Datter kom ham for Øje, sagde han:

»Har Du hørt Lucipors Bedrift?«

»Himmel, hvad er der?« spurgte Eudora hurtig; thi af Faderens mørke Mine anede der hende noget ondt.

»Ikke andet,« svarede Eukrates, »end at Lucipor paa Vejen til Pella har drukket sig fuld og i Fuldskab begaaet Helligbrøde, saa at han er fængslet som Tempelskjænder.«

Ved saa pludselig, uden al Forberedelse, at høre Lucipor betegnet som »Tempelskjænder« sortnede det for Eudoras Øjne.

Det gik hende som største Delen af de helleniske Jomfruer; hun forbandt intet tydeligt Begreb med dette

Ord. Men da hun altid havde hørt det brugt i Forbindelse med Udtryk som Tyve, Mordere og Stimænd, indgød det hende en dunkel Rædsel, og hun betragtede det som ensbetydende med en raa, æreløs, gudsforgaaen Person.

Hvor nødig Eukrates end vilde, maatte han rejse til Pella. Hans Ven, Overpræsten Nikon, tog sig varmt af hans Sag; desuagtet slap han ikke billigt Han maatte betale 20 Drachmer*) i Erstatning for den beskadigede Satyrmaske og en Mine**) i Bøde for Helligbrøden, inden det tillodes ham at tage Lucipor med sig. Udbetalingen af saa store Beløb ærgrede ham ikke lidet. Det kogte i ham af Forbitrelse, og han tog kølig Afsked med Præsterne. »Nu forstaar jeg,« sagde han bittert, »hvorledes Templerne samle Rigdomme.«

Paa Hjemvejen talte han ikke et Ord til Lucipor; men næppe havde han svunget sig af Hesten og sat Foden paa egen Grund, før han gav ham et vældigt Slag paa Kinden.

»Hvor tør din Slyngel drikke Dig fuld, naar Du er sendt i mit Ærende?« sagde han. »Fra i Morgen tidlig arbejder Du i Møllen.«

---

*) Over 13 Kr.

**) Omtrent 67 Kr.

XI.

Nogle Timer efter at Eukrates, ledsaget af Lucipor, var vendt tilbage fra Pella, indtraf der et vigtigt Budskab.

Den romerske Flaade var langt nærmere, end man havde ventet. Den havde omsejlet Forbjærget Malea paa Peloponnes og var over Myrtoon Havet løben ind i Strædet mellem Øen Eubøa og Fastlandet.

Den makedoniske Flaade fik nu Befaling til ufortøvet at stikke i Søen for nord fra at styre ind i det smalle Stræde, hvor Romernes Flaade havde taget Stilling. Eukrates maatte derfor samme Dag, efter en kort Afsked med sin Datter og efter at have betroet sin Ven Forion Tilsynet med Huset, gaa om Bord i det af ham selv og ti andre udrustede Skib »Thetis«, til hvis Fører han var udset.

Sent paa Aftenen, efter Faderens Afrejse, syslede Eudora i sit Jomfrubur.

Hun var urolig og ængstlig til Mode. Den truende Krigsfare og Faderens Deltagelse i den nær forestaaende Kamp vakte en dyb Bekymring hos hende. I Nattens Stilhed havde hun en Følelse, som om hun pludselig stod ene og forladt i Verden.

Efteraarsaftenen var ualmindelig lummer og trykkende. Uden for laa Mørket saa tæt, at hun, naar hun trak Forhænget til Side fra det lille Glughul i Muren,

næppe kunde skjelne Omridsene af Huse og Træer. Af og til glimtede der et Lyn, men saa fjærnt, at der ikke hørtes nogen Torden.

Det lille Rum, hvori alt aandede Renlighed og Hygge, var oplyst af en Sølvlampe paa en høj Stage af Erts. Ved Væggene stod der lave Skabe af sjældnere Træsorter, og paa dem var der stillet Vaser med Blomster. Et lille Bord, fuldt af Naale, Kamme, Haarbaand, Salvebøsser af Alabast og Haandspejle af Sølv eller Staal, et Par sirlige Stole og en smal Soveseng med svulmende Hynder og en broget Hovedpude udgjorde det vigtigste Bohave i dette Værelse, som kun sjældent blev betraadt af en fremmed Fod.

Lige siden Eukrates havde bragt Eudora Budskabet om hendes Trolovelse, havde hendes Sind været optaget af de mest modstridende Tanker og Følelser.

Under Andronikos's Besøg, navnlig under det sidste, havde hun, som hun maatte tilstaa sig selv, følt en levende Beundring for den unge, glimrende Rytterhøvedsmand. Men mærkeligt nok længtes hun ikke efter ham, nu da han var borte. Hun følte snarere hans Fraværelse som en Lettelse for en vis Tvang, som en Befrielse for en stadig Agtpaagivenhed paa sig selv.

Derimod havde hun hvert Øjeblik paa Dagen savnet Lucipor efter hans Afrejse til Pella. Hun havde følt, hvor vanskeligt hun kunde undvære ham, ikke

alene i Bogsamlingen, men i Haven, paa Landgaarden, — overalt.

Og nu var han med ét bleven en Tempelskjænder! Skulde hun da have taget aldeles fejl af ham? Havde hele hans Færd, siden han blev optagen i Huset, kun været Forstillelse? Var han i sit Hjærte en ganske anden end den, han syntes at være? Det var dog lidet troligt. Men paa den anden Side var det jo sikkert, at han havde været fængslet, og at hendes Fader havde maattet betale store Bøder, — noget forfærdeligt maatte der da være sket.

Alt dette beskæftigede hendes Tanker, og i den lumre Høstaften, som ved sin trykkende Luft næsten bedøvede hende, gik det kun langsomt med Afklædningen.

Efter alt, hvad der var sket, kunde hun ikke andet end ransage sine Følelser. Hvorfor havde hun ved Budskabet om Arenes Giftermaal med Lucipor følt et Stik i sit Hjærte? Hvorfor havde hun taget denne Sag saa ivrig, at hendes Fader havde studset derved? Hvorfor havde hun ikke savnet Andronikos, men længtes efter Lucipor?

Med ét holdt hun begge Hænder for Ansigtet.

»Ve mig!« udbrød hun med bævende Læber, »skulde jeg være saa ulykkelig at have fattet Kjærlighed til en Slave?... Hvorledes tilstaa dette for min Fader?... Nej, aldrig, aldrig... jeg vilde forgaa af

Skam ... Jeg maa vende mit Sind til Andronikos, min trolovede. Og dog ... hvorfor er han Intet for mig, han som jo er langt smukkere og mere glimrende end den stakkels Lucipor?«

Uden ret at gjøre sig det klart havde hun en Følelse af, at Andronikos var alt for indtagen i sig selv til at kunne have synderlig Hjærte for andre. Paa den anden Side begyndte hun at erkjende, at den varme Beundring, Opofrelse og Hengivenhed, som Lucipor i Aarevis havde lagt for Dagen for hende, ikke var bleven uden Frugt. Der er noget smittende ved en ung oprigtig Kjærlighed, der kommer fra et fuldt Hjærte, det følte Eudora nu, men for silde, da hun imod sin Vilje fandt sig betagen af Eros's Magt.

I dette Øjeblik hørte hun uden for den natlige Rundes Klokke.

»Guder, det er ud paa Natten!« mumlede hun.

Hun skyndte sig at kaste Klæderne, og i det hun lagde sig paa Lejet, nøjedes hun paa Grund af Lummervarmen med at brede den lette Chitonion over sig.

Støttet paa den venstre Arm hævede hun sig op fra Puderne for at puste Lampen ud.

Da aabnedes Døren uden Støj.

Lucipor stod paa Tærskelen. Han var bleg, og i hans Øjne læstes en mørk Beslutning.

Hans Komme gik saa lydløst for sig, at Eudora ikke troede sine Øjne. Hun blev som forstenet hvilende

i samme Stilling, i det hun ufravendt stirrede paa ham som paa et Gjenfærd, som paa et fra Hades opsteget Spøgelse.

Men næppe bemærkede hun, at den lette Chitonion, ved hendes Bevægelse for at slukke Lampen, var gleden ned, saa at hendes Hals, Skuldre og Barm vare blottede, før hun dybt rødmende trak den op over sig; men da den var kort og oven i Kjøbet lagt sammen, kunde dette ikke ske, uden at hun blottede sig lige fra Fødderne til op over Knæet.

Da blev hun som rasende.

»Skjændige!« raabte hun, »gaa, gaa! . . . eller jeg tilkalder min Fader og bringer Huset i Oprør ved mine Skrig.«

Lucipor greb den Klædning, hun havde aflagt, og kastede den over hende.

»Jeg er ikke kommen for at se Dig nøgen,« sagde han. »I Nat rømmer jeg bort fra Huset. Jeg maa tale med Dig, maaske for sidste Gang!«

Der var en saa dyb Alvor over ham, at Eudora følte sig beroliget. Hun hyllede sig tæt ind i den Klædning, han havde rakt hende.

»Hvor har Du faaet Nøglen til Gangen her uden for?« spurgte hun.

»For mig, som kjender Husets Skik, er det let at faa den og bringe den tilbage.«

»Fader er meget opbragt paa Dig,« vedblev Eudora. »Hvor kunde Du ogsaa? . . .

Hun nølede med at udtale det forhadte Ord.

»Blive en Tempelskjænder,« faldt Lucipor ind. »Hør, og døm selv!«

Nu fortalte han hende med faa Ord om Druehøsten og det muntre Lag i Vinbjærget, om sit Ridt frem og tilbage i Byen Pella og om den ophidsede Stemning, hvori han var kommen.

Da han havde sluttet sin Forklaring, spurgte Eudora:

»Er det alt?«

»Ved alle Guder!«

»Det kunde jeg selv have gjort,« udbrød hun, henrykt over, at Sagen ikke var værre.

Og en lille, hvid Haand kom frem under Klædningens Folder.

Lucipor greb den og trykkede et Kys paa den.

Eudora trak Haanden til sig og rødmede ved Tanken om, hvor let tilhyllet hun var.

»Hvor mange og store Ulykker har jeg ikke oplevet paa én Gang!« fortsatte Lucipor. »Alt ondt er strømmet ind over mig . . . din Faders Harme . . . den haarde Straf, at skulle arbejde i Møllen . . . det truende Giftermaal med Arene . . . og, lad mig sige det, det værste af alt, — din Trolovelse med Andronikos.«

»Min Trolovelse?« gjentog Eudora med forstilt Forundring.

Da knælede Lucipor ned ved Lejet, men med en Ærbødighed, som udelukkede enhver Tanke om en slet Hensigt.

»Frygt ikke!« sagde han, »jeg sværger Dig højt og helligt, jeg skal ikke røre Dig. Men hør mig; det er nødvendigt, at Du erfarer alt. Víd da, at fra den Stund jeg betraadte din Faders Hus, har jeg baaret Dig i mit Hjærte. Mindes Du de smaa Fortroligheder i Bogsamlingen? Hvor ofte mødtes ikke vore Hænder, naar vi ordnede Skriftrullerne? Hvor ofte lagde Du ikke din hvide Arm paa min? Hvor mildt smilede Du ikke til mig, naar jeg maatte rette paa Skriverøret? Hvad Under, om jeg blev bedaaret i min inderste Sjæl! Førend Du endnu var voxen, var Du min Tanke om Dagen, min Drøm om Natten, mit eneste Haab om Lykke! Og dog betvang jeg mig; intet Ord undslap min Mund ... jeg glemte aldrig, at der var en uoverstigelig Skranke imellem os. Du selv og ingen anden nedbrød den.«

»Jeg?« spurgte Eudora forvirret.

»Ja, mindes Du ikke, at da jeg havde frelst Dig fra Paafuglen, som huggede efter dine Øjne, slog Du i din Glæde Armene om min Hals og kyssede mig. Jeg holdt Dig et Øjeblik fast trykket til mit Bryst. Da følte jeg, at Du, den fribaarne, var af samme Kjød

og Blod som jeg, og jeg svor, at jeg ikke vilde hvile, inden Du blev min ... Nu er Tiden kommen til at handle! Den fjendtlige Flaade nærmer sig ... Endnu véd jeg ikke, hvad jeg vil gjøre. Men jeg føler Mod og Styrke i mig som en ung Gud. Tro mig, jeg skal vel finde Lejlighed til at udføre en Bedrift, som skal skjænke mig Friheden og gjøre mig til din Lige. Uden Dig, Eudora, har Livet intet Værd for mig. For at vinde Dig vil jeg trodse enhver Fare, eller opgive Aanden under Forsøget. Enten ser Du mig aldrig mere, eller jeg vender tilbage som din Bejler! Andronikos skal og maa vige!«

Eudora strøg sig med Haanden over Panden. Hun følte sig som beruset; hendes Hjærte bankede, som om det skulde sprænges, og hendes Blod var i sødt Oprør.

Det var første Gang, hun hørte Lidenskabens Sprog.

»Nu, hvad siger Du?« spurgte Lucipor, »tal, min elskede, tal!«

Da løftede Eudora sine smukke, alvorlige Øjne op til ham og fæstede dem paa hans med et langt Blik, fuldt af den inderligste Hengivenhed.

»Jeg skal anraabe Guderne for Dig!« hviskede hun bævende.

Da slog Lucipor i overstrømmende Henrykkelse Armene om hendes Hals og trykkede hende fast til

sit Bryst, i det han fæstede sine Læber til hendes. Eudora gjengjældte Omfavnelsen uden at tænke paa, at hun derved gjorde sig halv nøgen.

Men langt fra at misbruge hendes Svaghed rev Lucipor sig løs.

»Lev vel, Du herlige, Du eneste!« udbrød han. »Nu kan jeg trodse Døden!«

Døren faldt sagte til efter ham.

Eudora sprang op fra Lejet, og halv nøgen, som hun var, stirrede hun ud af Glughullet. Men Lucipor var som opslugt af Nattens Mørke. Hun saa' og hørte intet.

En Taare listede sig ned over hendes Kind.

Hun lagde sig paa Lejet, tilhyllede sig og pustede Lampen ud.

»Guderne vende alt til det bedste!« stammede hun opfyldt af indre Uro.

Det var hende umuligt at sove, en god Stund laa hun vaagen og drømte med aabne Øjne.

Da lagde hun Mærke til, at Lynene vare ophørte. En glad Anelse gjennemfo'r hende.

»Uvejret er draget bort,« hviskede hun.« Gid det være et godt Varsel!«

XII.

Da Lucipor sneg sig bort i Nattens Mulm, følte han sig som forvandlet. Eudora havde sagt: »Jeg skal

anraabe Guderne for Dig!« Det var ham da tilladt at haabe. Han vilde ikke for alle Perserkongens Skatte have byttet med Andronikos; thi nu vidste han, at det ikke var Rytterhøvedsmanden, Eudora elskede.

Men trods sin Ungdom manglede Lucipor ikke Viljesstyrke. Langt fra at fordybe sig i lykkelige Drømme, beskæftigede han sig kun med de Planer, der begyndte at dukke op hos ham. »Alt til belejlig Tid!« mumlede han ved selv; »nu er der ikke Tale om Omfavnelser og søde Kys. Min Skæbne hviler i min egen Haand; det gjælder om at bruge Øjeblikket!« Og dermed jog han alle blødagtige Tanker bort.

Han var allerede bleven Hellener nok til ikke at foretage noget Skridt af Vigtighed uden at raadspørge Guderne.

Han havde hørt, at der paa Torvet i Byen Opus i de opuntiske Lokrers Land fandtes en Hermesstøtte, med hvilken der var forbundet et Orakel, som uden synderlige Forberedelser kunde adspørges af enhver paa samme Vis som Hermes-Oraklet i Patræ.

Eukrates havde en Gang, i sin Tilfredshed med hans Tjeneste, tilladt ham at lægge lidt Sparepenge til Side. Det kom ham nu godt til Pas; han ejede omtrent en Stater*) — det var meget i de Tider — og holdt

---

*) Over 13 Kr.

godt Hus med sin lille Skat for ikke at blive udsat for at mangle.

Næppe var han ankommen til Opus, før han søgte hen til Torvet. Her fandt han en lille firkantet, raat udhugget Støtte af den skjæggede Hermes. Foran den stod der et Stenalter.

Af nogle forbigaaende erfarede han, hvorledes han skulde raadspørge denne Hermes Agoræos*). Han skulde gaa der hen om Aftenen og brænde Røgelse paa Alteret, hælde Olie i Lamperne og antænde dem. Dernæst skulde han til højre for Guden lægge en lille Kobbermønt, en Chalkus, paa Alteret. Naar dette var gjort, skulde han gaa tæt hen til Guddomsbilledet og hviske det sit Spørgsmaal ind i Øret. Derefter skulde han holde sig for Ørene og skyndsomt forlade Torvet. Saa snart han var uden for dette, skulde han tage Hænderne bort, og den første Stemme, han da hørte, skulde han betragte som et Orakel.

Lucipor fulgte nøje Anvisningen med Hensyn til Røgelsen, Lamperne og Mønten. Derpaa traadte han tæt hen til Støtten.

»Lær mig, o Gud,« hviskede han den ind i Øret, »hvad jeg skal gjøre for at holde Fjenden borte.«

Da han atter var uden for Torvet og tog Hæn-

---

*) Torve-Hermes.

derne bort fra Ørene, kom der to Mænd lige imod ham. De syntes at være i en heftig Ordstrid.

»Nej,« sagde den ældste af dem, »det bliver os Hellenere, der skulle sejre til Søs«.

»Hvoraf véd Du det?«

»Oraklet i Delfoi har spaaet, at den, der henter Klokken ned fra Øvre-Larymna, skal tilintetgjøre Fjendens Flaade. Men hvor skulde Romerne, der komme her som fremmede, kjende noget til Øvre- eller Nedre-Larymna? Du ser altsaa, at Sejrherren maa være en Hellener.«

Lucipor spidsede Øren.

Han traadte med en Hilsen hen til de to Mænd.

»Vredes ikke,« sagde han, »jeg hørte tilfældig Eders Tale. Hvad er det for en Klokke, I nævnede?«

»Ej, véd Du ikke det?« spurgte den ældste af Mændene. »Lichas har opkastet sig til Voldshersker i Larymna; Borgen i Øvre-Larymna holdes besat af ham og bevogtes nøje Dag og Nat.«

»Det er altsaa ugjørligt at hente Klokken ned,« bemærkede den yngste. »Jeg mener derfor, at det delfiske Orakelsvar gaar ud paa, at Romerne skulle sejre til Søs.«

Ved dette Ordskifte, som paa en saa forunderlig Maade stemmede med hans Spørgsmaal til Stenstotten, følte Lucipor en hellig Gysen gjennemfare sig.

»Er jeg allerede under Indflydelse af en Guddom?« spurgte han sig selv. »Er jeg da udset til at udrette store Ting?«

Efter at have forladt de to Mænd, tog han Vejen imod Syd. De besynderligste Tanker stormede ind paa ham. Han kunde Homeros's Iliade halvt udenad; han havde afskrevet flere af dens Bøger, og de øvrige havde han oftere læst.

»Ved Himlen,« udbrød han, »denne Klokke minder ganske om Palladiet, som skulde hentes ned fra Ilios's Borg, inden Staden kunde indtages. Jeg vil gjøre som Odysseus og Diomedes ... jeg vil forklæde mig som Tigger.«

Han begav sig nu til Larymna. Den øvre By bestod af en Snes Huse, som laa paa en græsbevoxet Høj; Byen var omgiven med en Mur, og et Taarn ragede op over alt andet. I dette sidste maatte Klokken være.

For gode Ord og Penge skaffede Lucipor sig i den nedre By en gammel, hullet Chiton, en Tiggerpose og en Stav. Et kort Sværd, som han havde kjøbt paa Vejen til Opus, laa skjult i Posen.

I denne Forklædning udspejdede han Stedet.

Langs Stien op til den lille By laa der hist og her nogle Kalkstensblokke, som ved deres Hvidhed maatte kunne tjene til Vejledning om Natten. Et Stykke neden for Porten i Muren bemærkede han, en Snes

Skridt fra Stien, Indgangen til en Hule. Efter at have forvisset sig om, at han ikke blev bemærket, krøb han derind og fandt i Baggrunden af Hulen et skraat opstigende Lufthul, vidt nok til at kunne skjule en Mand. Denne Hule kunde i fornødent Fald afgive et godt Tilflugtssted. For at blive i Stand til at gjenfinde den i Nattens Mørke lagde han en Kalkstensblok ved hver Side af Indgangen.

Efter disse Forberedelser steg han om Aftenen op til den lille By. Inden for Porten var der i selve Ringmuren en Celle, hvori to Krigsmænd sad og spillede paa et Tavlebrædt.

Lucipor foregav at være syg og at lide Mangel, og da Folkene saa' ham ene og ubevæbnet, lode de ham slippe ind.

Han fulgte nu Muren, indtil han kom til et Sted, hvor den var stærkt forfalden. Ved at stable nogle Stene op dannede han et Slags Trappe, ad hvilken han kunde stige op paa Muren. Her opdagede han til sin store Glæde, at Grunden uden for ikke laa dybere, end at han kunde vove Springet.

Nu slog han sig til Ro og fortærede nogle Frugter og lidt Brød, han havde i sin Pose. Da Mørket var faldet paa, og der ikke mere saas Lys i Husene, famlede han sig frem til Taarnet. Døren stod aaben, og ved det svage Skin fra en Lampe i dets øverste Del, krøb han lydløst op ad den Stige, der førte derop.

Nu stak han Hovedet gjennem en aaben Lem og hørte Aandedrættet af en sovende. I samme Øjeblik opdagede han en ældre Mand, som hvilede paa en Brix med en gammel Overklædning over sig. Til Hovedenden af Lejet var der bundet en tynd Snor. Lucipor fulgte den op ad med Øjnene og fandt, at dens anden Ende var fastgjort om Knevlen paa en lille Klokke, der var fæstet til en Tværbjælke.

Han fremtog nu det korte Sværd af sin Tiggerpose; men netop som han var i Begreb med at skære Snoren over, holdt han inde, af Frygt for at Klokken skulde begynde at ringe. Det gik dog ikke an at lade Snoren forblive uskadt; thi naar han vækkede den sovende, vilde denne ikke undlade at trække i den.

Men Lucipor fandt paa Raad. Han tog forsigtig Kobberlampen ned fra dens Søm paa Væggen og brændte Snoren over.

Efter koldblodig at have hængt Lampen tilbage paa dens Plads vækkede han den sovende.

Næppe slog denne Øjnene op, før Lucipor satte Sværdet for hans Bryst.

»Ti! eller, ved Guderne, jeg dræber Dig!« raabte han bydende.

Den af Søvne vækkede ældre Mand syntes maalløs af Skræk og begyndte at ryste over alle Lemmer. Lucipor bandt i Hast hans Hænder og Fødder, stak ham et Klæde i Munden og lagde ham ned paa Gulvet.

Derpaa trak han Brixen hen under Klokken og steg op paa den. I det han med den venstre Haand tog fat om Knevlen for at hindre Klokken i at ringe, rykkede han den med et Par kraftige Tag løs fra Bjælken. Han snoede nu Resten af den overbrændte Snor om Knevlen og stak Klokken i sin Pose.

Med Hjærtet bankende af Glæde steg han ned af Stigen og forlod Taarnet.

Men uheldigvis blev han opholdt ved, at han i Mørket forfejlede Vejen hen til Muren.

Da hørte han til sin Skræk høje Raab og kort efter Stemmer, som talte i Munden paa hverandre. Rimeligvis havde Klokkens Vogter befriet sig for sine Baand og gjort Anskrig.

Omsider fandt Lucipor da Muren og fulgte den til det Sted, hvor han kunde stige op paa den. Uden at betænke sig vovede han Springet og slap uskadt derfra.

Han var nu uden for Byen.

Det var høj Tid. Strax efter hørte han Porten i Muren pibe paa sine Hængsler og nu saa' han en med Haandlygter forsynet Flok paa ti, tolv Mand dele sig i to Hobe for at afsøge Højen. De vare fuldstændig udrustede som særtbevæbnede, med Hjælm, Panser, Skjold og Spyd.

Lucipor havde den store Fordel for sine Forfølgere, at han var fuldstændig usynlig i Mørket.

Ved Hjælp af de hvide Kalkstensblokke fandt han snart Stien; men nu opdagede han til sin Forfærdelse en tredje Hob af bevæbnede, som kom frem af en Kløft og truede med at afskære ham Vejen.

Det var heldigt, at han havde betegnet Indgangen til Hulen med to hvide Stene; thi ind i den maatte han ty, og da han hørte Skridt nærme sig, steg han i Hast saa højt op i det skraa Lufthul, som han kunde komme.

Den stakkels Knøs følte sig halvt fortvivlet og halv rasende til Mode; thi at skulle gribes nu, da alt var gaaet godt, syntes ham at være et Haan af Skæbnen.

Han sad saa stille som en Mus i sit af tunge Jorddunster opfyldte Hul og maatte stemme kraftig imod med Hænder og Fødder for at holde sig i denne vanskelige Stilling.

Lidt efter hørte han en Puslen ved Indgangen.

En Mand krøb ind i Hulen med en Haandlygte; han holdt Lygten i Vejret og saa' sig om til alle Sider, men da han fandt Hulen tom, steg han brummende ud igjen.

Lucipor holdt sig i sin ubekvemme Stilling, indtil Faren var overstaaet, da sneg han sig forsigtig ned ad Højen. Haandlygterne færdedes nu oppe omkring Bymuren; hans Forfølgere havde aabenbart tabt hans Spor og troede, at han havde forstukket sig et Sted i Byen.

Nu fortsatte Lucipor i fuldt Firspring sin Vej ned ad Højen, indtil han ved at træde i opkjørte Hjulspor forstod, at han befandt sig paa Vejen langs Havet.

Hans Hjærte slog højt af Glæde. Han havde Klokken fra Larymna i god Behold, — Oraklet var opfyldt!

XIII.

Lucipor tog stadig Vejen mod Syd. Det Held, der havde fulgt ham under hans Foretagender for at bemægtige sig Klokken, ansaa han for et lykkeligt Varsel. Det var, som om han følte højere Magter i Pagt med sig, og denne Følelse gav ham nyt Mod, ny Handlekraft.

Og dog, hvad vilde han, ganske ene, med sine to Arme, være i Stand til at udrette mod en hel fjendtlig Flaade? Var det ikke Daarskab at tænke derpaa?

»Nu hvem véd?« sagde han ved sig selv. »Jeg maa udspejde Fjenden og afvente den belejlige Tid.«

Men endnu ét: Romerne vare hans Landsmænd; han var jo født i Rom. Var han da ikke en Forræder, naar han optraadte imod dem?

»Nej«, mumlede han ved sig selv, »fra det Øjeblik Eukrates kjøbte mig, er Hellas blevet mit Fædreland. Her skal jeg leve, ældes og dø, og hvis jeg ikke vil sætte mig op imod min Herre, ere hans Fjender ogsaa mine. Ja, dersom jeg misbrugte min Færdighed i det latinske Sprog til at hykle Venskab til Romerne for at

lokke dem i et Baghold, da kunde man vel kalde mig en Forræder; men naar jeg ikke gjør andet, end hvad enhver Hellener kunde gjøre, handler jeg ret og har Intet at angre.«

Saaledes tænkte Lucipor. Havde han Ret eller ikke? — det er tvivlsomt. Men vist er det, at han handlede i god Tro.

Efter at have sovet et Par Timer i en Bunke Siv, som laa ved Vejen, vandrede han rastløst videre. Foran sig skimtede han i det første Daggry nogle Huse, der kom til Syne bag en høj Skrænt.

Da han kort efter mødte en vejfarende, som red paa et Æsel med to store Kurve fulde af Fisk, spurgte han ham, hvad det var for en By.

»Hvad! kjender Du ikke Byen Anthedon?« udbrød han. »Du er da ikke her fra Egnen. Thi den er vidt og bredt bekjendt. Jeg kjøber Fisk der, som jeg forhandler. Højen foran Dig er Messapios, og Byen er den nordligste Kyststad i Bøotien. Den har en god Havn og er opkaldt efter Anthedon, Faderen til den Glaukos, som blev forvandlet til en Havgud. Denne levede her som ung Fisker. En Gang, da han rystede de halvdøde Fisk ud af Nettet, saa' han dem til sin Forbavselse leve op igjen i Græsset, som om han havde sat dem i Vandet. Han smagte da paa dette underfulde Græs, følte sig som en Gud og styrtede sig i Havet. Her gjorde Okeanos ham udødelig, og siden

da viser han sig for Fiskerne og de søfarende som en Havgud.«

»Byen er vel endnu beboet af Fiskere?« spurgte Lucipor, i det han betragtede dens smaa, uanselige Huse.

»Som Du siger. Det er nogle spinkle, grimme, rødhaarede Folk; de leve mere paa Vand end paa Land og give sig af med Skibsbygning, Fiskeri og Indsamling af Purpursnækker og Havsvampe. De have med rette Ord for at være havesyge og nærige, og hvis Du har noget at gjøre med dem, da hold Dig til Purpurfiskerne. De bo paa en Odde, der strækker sig langt ud i Vandet; det er de bedste af dem.«

Lucipor takkede og gik videre.

Da han kom omkring Messapios Højen, standsede han uvilkaarlig ved det overraskende Skue, der frembød sig for ham.

Solen var endnu ikke staaet op, men mod Øst luede Himlen i en klar, rødglødende Farve, og op over denne skinnende Grund skød der sig blændende Lysstraaler. Bag Byen Anthedon med dens Huse og Træer løb en Odde ud i Vandet. Paa den saas, stærkt formindskede ved Afstanden, en Del mørke Smaahytter, — vistnok Purpurfiskernes Boliger. Uden for Odden udbredte den opuntiske Bugt sig, afspejlende Morgenrødens glødende Farvepragt, og hin Sides Vandet strakte Øen Eubøa sig, saa vidt Øjet naaede, baade

mod Nord og mod Syd. Vældigt knejsende steg dens lange Højderyg, de skovbevoxede Kotylæon Bjærge, i Vejret, visende sig i en saa let, saa luftig mellemblaa Tone, at enhver vilde have anset dem for mægtige Skymasser, dersom de skarpe Omrids ikke havde røbet deres egentlige Beskaffenhed. Øens Kystland fra Bjærgenes Fod ned til Havet optoges paa dette Sted af den lelantiske Slette, der smilende udbredte sig for Øjet i Morgendæmringens rene Lys, overalt som oversaaet med Olietræslunde, Figenplantninger, Kornmarker og Vinhaver.

Men hvad der mere end alt dette tildrog sig Lucipors Opmærksomhed var det Syn, der mødte ham, da han vendte Blikket mod den sydligste Del af Bugten mellem Fastlandet og Øen.

Her laa den romerske Flaade. Den var ankret op strax efter at være kommen igjennem det smalle Euripos Stræde.

Det var et usigeligt stolt, men tillige truende Skue, at se disse lange, mørke Rækker af Skibe med deres høje Stavne og Taarne og med deres Skov af Master og Ræer. Flaaden indtog hele Bugtens Brede, og ingen, som saa' den, kunde tvivle om, at den førte saa mange Krigsfolk med sig, at alle Kyster laa aabne for disses Plyndring.

Lucipors Hjærte slog stærkere ved dette Syn; det gav ham som Ild i Blodet, og han skyndte sig ud paa den Odde, hvor Purpurfiskerne boede. Han vidste, at

Orakelsvar vare kjendte af store og smaa i den Egn, de nærmest angik, og han vidste ligeledes, at Voldsherskere vare almindelig forhadte. Han vovede derfor Intet ved at betro sig til Fiskerne. Næppe saa' de den Klokke, han havde frataget Magthaveren Lichas, før de udbrøde i høj Jubel. De tilkaldte deres Fæller, Klokken gik fra Haand til Haand, og deres ældste, en Mand paa Gravens Rand, faldt ned for Lucipor som for en Halvgud og kyssede Sømmen af hans Klædning.

»Yngling,« sagde han med en af Sindsbevægelse skjælvende Stemme, »Du er af Guderne udset til store Ting ... Befal over os! Vore Huse, vore Baade, vore Redskaber ere dine. Vi ville være stolte af at staa Dig bi!«

Lucipor modtog med Glæde Purpurfiskernes Hjælp.

De fortalte ham, at den helleniske Flaade var ankommen i den aarle Morgenstund, og de viste ham den i Retningen mod Nord, hvor den var synlig som en mørk Streg tværs over Havarmen mellem Eubøa og Fastlandet.

Noget efter Middag bemærkede Lucipor, at der efterhaanden lagde Baade til den øverstbefalendes Skib »Triton« fra hvert enkelt Skib i hele den romerske Flaade. Han sluttede deraf, at der skulde holdes Krigsraad om Bord, og da Purpurfiskerne sagde ham, at det var paabudt Byen Anthedon at levere en Mængde Vildt, Fjerkræ og udsøgt Fisk til »Triton«, tvivlede han ikke

om, at den øverstbefalende, naar Raadslagningen var til Ende, vilde beværte Skibsførerne. Han lagde desuden Mærke til, at alle Skibene laa svajede med Agterstavnen mod Nord, og han havde hørt sige, at der løb en stærk sønden Strøm i Strædet.

Da opstod der hos Lucipor en af de Tanker, som ere nok til paa én Gang at hidføre og afgjøre de største og vigtigste Begivenheder.

For at faa Skriveredskaber, som ikke fandtes i Hytterne, gik han ind i en Krambod i Byen; her skrev han i Hast følgende Linier:

»Slaven Lucipor hilser ydmygt sin Herre,
Skibsrederen Eukrates, Fører for Skibet
»Thetis« i den helleniske Flaade.

»Jeg er rømmet og befinder mig i Byen Anthedon. Skibsførerne i den her uden for liggende romerske Flaade ere efter Middag samlede til Krigsraad om Bord i den øverstbefalendes treradaarede Skib »Triton«. Efter Raadet skal der holdes Maaltid. Naar Mørket falder paa, vil jeg, dels i Baad og dels svømmende, søge at naa ud til »Triton« og skære Ankertovet over. Lykkes dette, vil Skibet af den stærke Strøm hastig føres nord paa. Sørg for, at der af den helleniske Flaade udsendes Skibe langs Kysterne for at afskære »Triton«. Have I dette ene Skib, vil den øvrige Flaade, uden Plan og uden Førere, være et let Bytte, og Sejren er da vor.«

En af Purpurfiskerne, hvis Baad var rede, lovede at besørge Brevet i Eukrates's Hænder. Med den stærke Strøm, der løb, kunde dette ske i Løbet af en Time. Der var da Tid nok for Hellenerne til at udsende Skibe.

Sagen var imidlertid ikke saa let, som Lucipor troede. Vel havde han fra Dreng tumlet sig i den gule Tiber og var en god Svømmer. Men her, i denne Havarm, vare Forholdene helt andre.

Da Purpurfiskerne hørte om hans Forehavende, jublede de af Glæde.

En af dem vandrede med Lucipor hen langs Kysten.

»Dersom Du vilde svømme lige ud mod Skibet,» sagde han, »vilde Du aldrig naa det. Du vilde da snart miste Kræfterne ved at kæmpe imod den haarde Strøm. Nej, Du maa springe i Vandet et Stykke mod Syd, saa at Du kan følge Strømmen. Naar Mørket falder paa, skal jeg være her med min Baad og med alt fornødent. Flere af mine Fæller skulde ligeledes følge Dig i Baade; men vi tør ikke komme Flaaden nærmere end paa Pileskuds Afstand. Du faar da langt nok at svømme. Thi for lidt efter lidt at kunne skære Strømmen paa skraa, vil Du mindst komme forbi tre, fire Rækker af Skibe. Svøm saa stille og ubemærket, som Du kan. Thi hvis Vagten om Bord faar Øje paa Dig, vil der regne Pile ned over Dig.«

Da Tusmørket faldt paa, var Fiskeren paa Stedet og optog Lucipor i sin Baad. De ventede endnu en god Stund, til Mørket blev tættere, og Nymaanen stod klar paa Himlen. Da roede Fiskeren et Stykke ud fra Land.

»Kast nu Kjortlen,« sagde han til Lucipor og spændte ham derefter et bredt Lærredsbælte om Livet. I Bæltet stak der en skarp Kniv og en lille Haandsav.

Lucipor lod sig sagte glide ud fra Baaden.

Vandet var næsten lunkent paa Overfladen, men under den ubehagelig koldt.

»Guderne være med Dig!« mumlede Fiskeren og trykkede hjærtelig hans Haand. »Nu tør jeg ikke ro nærmere.«

Lucipor stødte fra Baaden. Der gik liden eller ingen Sø, men han forfærdedes næsten over den Kraft, hvormed Strømmen greb ham.

Han slap i Hast igjennem to, tre Rækker af Skibe, og da han holdt sig i Skyggen under dem, blev han ikke bemærket. Men i det han nærmede sig »Triton«, opstod der en Vanskelighed, som nær havde tilintetgjort hele hans Plan. I det dybe Mørke kunde han ikke finde Ankertovet, og at holde sig paa ét Sted for at søge efter det, var umuligt i den rivende Strøm. Da stødte han tilfældigvis imod det med Foden og var ikke sen til at gribe det.

Men i samme Øjeblik, som han forsøgte at bruge Kniven og mærkede, at den sprang tilbage fra det haarde Tov, lød der pludselig Musik om Bord.

Det var en ukunstlet, men usigelig stolt og kraftig Melodi, en Lovsang over Rom, som Lucipor havde kjendt fra Barn.

Mægtigt gjaldede Trompeterne hen i den stille Aften, og med klangfuld Røst istemmede Forsangeren, efter hvis Toner Mandskabet plejede at holde Takt med Aarerne, en gammel højtidelig Hymne.

Fra ringe By med Muren lav,
Blev Roma stort ved krigersk Tugt.
Med Guden Mars det staar i Pagt, —
Hvor er vel Grænsen for dets Magt,
Hvor standser Ørnens Flugt?

Det faldt nu ind med fuld Musik, og de romerske Tubaer sendte deres dybe, opildnende Malmrøst langt ud over Havet. Da svulmede Hjærtet i Lucipors Bryst, medens klare Taarer løb ham ned over Kinderne.

»Guder!« mumlede han, i det han holdt sig fast ved Tovet,« jeg kan ikke ...«

Og Kniven slap ud af hans Haand.

Men i næste Øjeblik tog han sig sammen.

»Er jeg da et Barn?« spurgte han sig selv. »Har jeg ikke nøje overvejet Sagen? Hvorfor da standse? ... Har en Slave vel noget Fædreland? Er jeg ikke bleven

solgt for ussel Vinding? ... Nej, ved Himlen, jeg er gaaet for vidt til nu at vende om. Har jeg ikke skrevet til Eukrates om at udsende Skibe langs Kysten? Dersom jeg nu svigter, ville de falde i Romernes Hænder, og jeg vil da være en Forræder mod min Herre og mit nye Fædreland.«

Og med al den Ubøjelighed og Trods, der ligger i en fast Beslutning, drog han den korte Haandsav op af Bæltet. Den bed bedre end Kniven, og næppe var det tykke Tov halvt oversavet, før Strømmen gjorde Resten. Det brast og trak Lucipor med sig ind under Forstavnen af Skibet. Han slap det da og fortsatte svømmende sin Vej; men næppe var han kommen ud i den svage Lysstribe, som fra Nymaanen faldt hen over Vandet, før en Stemme om Bord raabte:

»Giv Agt! ... en Svømmer ved Stavnen!«

Han var bleven sét af en af Vagtmandskabet.

Nu lød der en Klang af Buestrænge, og inden Lucipor fik Tid til at dukke under, fornam han et heftigt Stød paa Skuldren og samtidig dermed en halvt skærende og halvt stikkende Smerte. Han var saaret og følte sine Kræfter svinde. Ikke desto mindre tog han sig sammen og svømmede saa langt med Strømmen, at han var uden for Pileskuds Afstand.

Da mærkede han, at det var ude med ham, og med et halvkvalt Skrig om Hjælp gik han under, flere Hundrede Alen fra den Odde, paa hvilken Purpurfiskerne boede.

XIV.

Inden man om Bord i »Triton« opdagede, at Skibet var i Drift, var det af Strømmen ført langt mod Nord. Da man omsider fik de tre Rækker Aarer ud, var det for silde. Skibet var da afskaaret af fire eller fem helleniske Fartøjer, som ubemærkede vare roede op under den i Mørke hyllede Kyst.

Saa snart man paa den romerske Flaade opdagede, hvad der var foregaaet, opstod der en usigelig Forvirring.

Uden Orden eller Plan kappedes de enkelte Skibe om at ile »Triton« til Hjælp. Følgen heraf var, at der i det smalle Farvand skete saa voldsomme Sammenstød, at flere af dem sank. Nogle løb i Nattens Mørke paa Grund, og de øvrige bleve enten erobrede eller borede i Sænk, dels med det farlige Vaaben Skibssporen og dels med de saakaldte »Delfiner«, tunge Krigsredskaber af Bly, som fra Ræerne slyngedes ind over Fjendens Dæk og gik ud gjennem Bunden. Romernes Nederlag var kort sagt saa fuldstændigt, at det af en Flaade paa nogle og tredive Skibe kun lykkedes ni at undkomme.

Kampen var afgjort, inden det blev Dag, og fik Navn af Slaget ved Oreos, fordi Søtræfningen, takket være den rivende Strøm, havde trukket sig langt mod Nord.

Da Hellenernes Flaade havde Fjenden i sin Magt, opstod der en ubeskrivelig Jubel om Bord; det ene Skib lykønskede det andet, og Sejrssangen lød vidt hen gjennem den rolige, endnu ligesom søvndrukne Morgenluft.

Medens travle Hænder rejste Sejerstegn paa Strandbredden ved Oreos, glemte Eukrates ikke, hvem Hellenerne væsentlig havde at takke for denne store Vaabenlykke. Han roede med sit Skib til Anthedon. I den lille By erfarede han let, at der den foregaaende Dag var bleven set en ung fremmed, som havde meget at gjøre med Purpurfiskerne. Til disse begav Eukrates sig nu, og i deres ældstes Hytte fandt han Lucipor, bleg som Døden, hvilende i dyb Søvn.

Han var i det yderste Øjeblik bleven reddet af en af Purpurfiskerne.

Eukrates tog Plads ved Lejet og sendte Bud efter sin kyrenæiske Læge Learchos, som han havde med om Bord.

Kort efter at denne var kommen, slog Lucipor Øjnene op.

Ved Synet af Eukrates lod han sig, hvor svag han end var, glide ned fra Lejet og omfavnede sin Herres Knæ.

Eukrates tog ham i sine Arme, løftede ham op og trykkede ham til sit Bryst.

»De tolv Olympiere give Dig alt godt!« udbrød han med overstrømmende Hjærtelighed. »Fra denne Stund er Du fri, Du kjære, modige Knøs!«

Og han kyssede Lucipor paa begge Kinderne.

»Ved Apollon,« tilføjede han og trykkede Lucipors Haand, »ikke alene jeg, men Byen Pydna skal belønne din raske Daad. Thi ét er aabenbart for alle ... det er din Klogskab og dit Mod, vi have at takke for Sejren.«

Lucipor knælede ned for Eukrates og bedækkede hans Haand med Kys.

»Du gjør mig lykkeligere, end jeg kan sige,« udbrød han. »Ved at skjænke mig Friheden har Du opfyldt mit højeste Ønske.«

»Tak mig ikke saa varmt,« sagde Eukrates smilende, »jeg kunde jo ikke handle anderledes. Er Du ikke pludselig ved din kjække Bedrift bleven en af Byens og Landets Velgjørere? og en Sejervinder, et Slags Halvgud, kan ikke være Træl.«

Lucipor vendte sig om mod Fiskernes ældste.

»Uden denne brave Olding og hans Folk havde jeg Intet formaaet at udrette,« ytrede han bevæget. »Purpurfiskerne have staaet mig bi med Raad og Daad ... dem tilkommer der stor Ære og Tak.«

»De skulle ikke blive glemte,« sagde Eukrates.

Han lod nu Learchos undersøge Lucipors Saar. Det var heldigvis kun et Strejfskud; Pilen havde flænget

den kjødfulde Del af Skulderen, men uden at trænge dybere ind. Learchos rensede omhyggelig Saaret og forbandt det med kunstfærdig Haand. Derpaa gav han Lucipor en styrkende Drik og erklærede, at han uden Fare kunde bringes om Bord.

Det treradaarede Skib »Thetis« afgik derpaa til Oreos. Her bar man Lucipor i Land og bragte ham til Sæde under det Sejerstegn, man havde oprejst paa Kysten, et stort af Træstammer dannet Mindesmærke, prydet med Skibssnabler og erobrede Rustninger og Vaaben. Lucipors Navn var paa alles Læber; frie og ufrie flokkedes om ham, alle vilde se ham og høre Fortællingen om det skete af hans egen Mund.

Den øverstbefalende paa Hellenernes Flaade, en statelig, hvidhaaret Mand, lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde i alles Paahør:

»Denne brave Knøs har med Fare for sit Liv skjænket os Fjendens største Skib med Krigsraadet om Bord ... det vil i Sandhed fryde mig at tale til Kong Perseus, vor høje Herre, om ham.«

Disse Ord hilsedes med Jubel.

Lucipor rejste sig, bleg af Sindsbevægelse.

»Makedoniske Mænd!« sagde han, »lad os takke Guderne ... dem tilkommer Æren! ... de have ledet min Fod, Skridt for Skridt.«

XV.

Dagen efter, at Flaaden havde lagt sig for Anker ved Pallene, kom Kong Perseus om Bord i den øverstbefalendes Skib. Nogen Tid efter blev Lucipor hentet.

Der var en egen Ro over ham, siden han havde set Døden under Øjne, og det faldt ham let at opføre sig med sømmelig Anstand.

Da han traadte ind i det paa Skibets Dæk oprejste Purpurtelt, uden for hvilket der stod to sværtbevæbnede, bankede hans Hjærte dog lidt hurtigere end sædvanligt.

Han oversaa' med et eneste Blik det hele Rum.

I Baggrunden bemærkede han en Del Krigsøverster og Høvedsmænd, alle tavse og med en ærbødig Holdning. Kongen stod midt i Teltet i Samtale med den øverstbefalende over Flaaden.

Perseus var en Mand paa nogle og fyrretyve Aar, simpelt klædt i en brun Chiton og uden det ringeste Tegn paa fyrstelig Værdighed. Han var høj, men holdt sig noget bøjet, og hans Haar var tyndt ved Tindingerne. De magre Kinder vare brune og vejrslagne, og hans store Pande fuld af Rynker, som dog mere syntes at hidrøre fra Krigens Anstrængelser end fra Aarenes Indflydelse. Et langt, graasprængt Skjæg naaede ham ned paa Brystet. Han havde Ord for at være tarvelig i sin Levemaade og sagdes at lægge stor Udholdenhed for Dagen i at forberede sine Planer, men at vise sig raad-

vild og vaklende i det afgjørende Øjeblik. Der var ogsaa noget ustadigt i hans Blik, som syntes at røbe Mangel paa Viljesstyrke, og skjønt han saa' oplivet ud efter den vundne Sejr, var et Udtryk af Træthed dog fremherskende i hans store, slappe Træk.

Næppe fik han Øje paa Lucipor ved Indgangen af Teltet, før han med en Bevægelse af Haanden bød ham træde nærmere.

Den øverstbefalende gik den unge Knøs i Møde og førte ham frem for Kongen.

Lucipor bøjede sig dybt.

Den øverstbefalende lagde Haanden paa hans Arm.

»Dette er Lucipor, som jeg har talt til Dig om, o Konge!« sagde han.

Perseus betragtede ham i Tavshed.

Lucipor var iført nye Klæder og saa' godt ud, skjønt han endnu var noget bleg efter Blodtabet og de udstaaede Anstrængelser.

»Ved Guderne, Du har tjent mig som en Helt!« sagde Kongen. »Jeg har ladet mig vise det treradaarede Skib »Triton«, som jeg har Dig at takke for ... Eukrates er gammel og ønsker sig fritagen for Søtjenesten. Du har i en ung Alder givet et sjældent Bevis paa Besindighed og Mod ... Du og ingen anden skal blive Fører af Skibet efter Eukrates ... Min brave Straton,« her vendte han sig mod den øverstbefalende, »vil lære Dig det fornødne.«

Lucipor bøjede, dybt bevæget, Knæ for Perseus og kyssede hans Haand.

»Jeg er selv Kriger og sætter Pris paa Uforfærdethed og Mod,« vedblev Kongen. »Har Du ellers noget Ønske, unge Mand?«

Blodet skød op i Lucipors Kinder.

»Síg frem,« sagde Perseus opmuntrende, »tal frit!«

Lucipor pillede forvirret ved en Fold i sin Klædning.

»Nu!« udbrød Kongen lidt utaalmodig.

»Jeg har Eukrates's Datter kjær . . .« stammede Lucipor næppe hørligt.

Da lo Perseus og saa' sig om i Kredsen af sine Mænd, som alle istemmede hans Munterhed.

»Brave Knøs,« sagde han, endnu bestandig leende, »Du tror min Magt større, end den er; jeg raader ikke over Borgernes Døtre. Du maa vende Dig til Pigens Fader. Men jeg lover Dig, jeg skal tale din Sag hos Eukrates . . . Thi, ved Zeus, Du har moret mig!«

Og han lo paa ny.

Med en dyb Bøjning forlod Lucipor Teltet, halv glad og halv fortrydelig paa sig selv.

Ved Budskabet om den romerske Flaades Ankomst havde der overalt langs Kysten hersket en almindelig Skræk. Desto større blev Glæden, da den Efterretning indløb, at den fjendtlige Flaade var overvunden. Ved Rygtet om Lucipors Daad samledes Taknemligheden saa

at sige paa ét Hoved, og Begejstringen steg yderligere, da man erfarede, at den unge Helt var et af Byens egne Børn, en frigiven fra Eukrates's Hus.

Da Lucipor ankom til Pydna, var hele Staden i glad Bevægelse. Man modtog ham næsten som en Sejrvinder ved de olympiske Lege.

Under Mængdens Jubel paa Gader og Veje blev han ført til Byens Prytaneion, hvor der i en Kreds af fortjente Mænd blev givet et Festmaaltid til hans Ære. Han hvilede paa samme Bordseng som Pydnas højeste Øvrighedsperson og maatte udførlig fortælle, hvad der var hændet hin mindeværdige Aften, som gik forud for den romerske Flaades Nederlag.

Ved Slutningen af Maaltidet rejste den høje Øvrighedsperson sig og forkyndte Lucipor, at han var kaaret til Borger af Pydna, at der som Hædersgave var skjænket ham et Beløb af 800 Drachmer*) og end videre livsvarig Bespisning paa Prytaneion og Ret til en Æresplads ved alle offentlige Skuespil. Endelig var det besluttet, at der paa Stadens Bekostning skulde udføres et Maleri, paa hvilket hans Bedrift forevigedes, og at det skulde ophænges i Apollon Templet, det største og smukkeste i Byen.

Da Lucipor paa Hjemvejen omsider blev alene med Eukrates, standsede han pludselig.

---

*) Omtr. 536 Kr.

»Men Andronikos? ...« udbrød han spørgende.

»Aa, tal ikke om ham!« svarede Eukrates og rystede paa Hovedet. »Næppe var det blevet bekjendt i Kongegaarden, at han var trolovet med den rige Skibsreder Eukrates's Datter, før jeg netop i min travleste Tid, i Dagene før min Afrejse til Flaaden, blev bestormet af Hesteprangere, Salvehandlere, Vaabensmede, Valkere og Klædningssælgere, som alle vilde betales af Medgiften. Først blev jeg som rasende, men senere ansaa' jeg det for bedst at tilfredsstille disse Folk paa det Vilkaar, at min smukke Brodersøn skriftlig frasagde sig alt Krav paa nogen Sinde at blive min Svigersøn ... Naar jeg betænker, hvor nær jeg har været ved at betro hele min Formue til en Ødeland, maa jeg endda prise Guderne, at jeg er sluppen for saa godt Kjøb.«

De fulgtes derefter et Stykke i Tavshed, da standsede Eukrates med ét.

»Kong Perseus har ladet mig hente, efter at Du havde forladt ham,« tog han alvorlig Ordet. »Hvad tror Du, han vilde? Kan Du gjætte det?«

Lucipor blev blussende rød.

»Jeg gaar en Stund hen til min Ven Forion,« vedblev Eukrates, og i det han kneb Lucipor i Øret, tilføjede han smilende: »Du finder vel nogen at tale med.«

Lucipor trykkede hans Haand med overstrømmende Varme.

Et Øjeblik efter traadte han ind i Eukrates's Bogsamling.

Eudora rejste sig rødmende og gik ham i Møde.

»Vær lykønsket til al den Hæder, der times Dig!« sagde hun med sin rene, klangfulde Stemme og rakte Lucipor begge sine Hænder.

Men Lucipor nøjedes ikke med Hænderne; han slog Armen om hendes Liv og trykkede hende til sit Bryst.

Eudora betragtede ham ømt.

»Stakkels Lucipor«, sagde hun, »det maa have været haardt for Dig at være Slave ... Naar jeg blev vred, var jeg ofte uretfærdig imod Dig.«

»Nu staar det jo til Dig at gjøre mig saa meget lykkeligere,« svarede Lucipor smilende.

Eudora saa' ham ind i Ansigtet, og ret som om hun blændedes af al den Kjærlighed, der straalede hende i Møde, holdt hun begge Hænder for hans Øjne. Derefter hævede hun sig op paa Taaspidserne og trykkede et langt, langt Kys paa hans Mund. Hun lod ham nyde hele Sødmen af dette Kjærtegn, men i Blinde, uden at være Vidne dertil. Da hun tog Hænderne bort, faldt Lucipor hende henrykt til Fode.

»Uforlignelige,« udbrød han, »ved din Vugge har Chariterne staaet!«

Et Øjeblik efter saa' han forskende paa hende og spurgte:

»Har Du tænkt paa mig, medens jeg var borte?«

»Jeg har badet og salvet mig og anraabt Guderne om, at dine Forehavender maatte lykkes,« hviskede Eudora ganske sagte.

»Og har Du slet ikke tænkt paa Andronikos?« spurgte Lucipor med en Rest af Skinsyge.

Den smukke Pige smilede.

»Mine Tanker have været til Søs,« svarede hun, »og til Søs bruges ikke Rytteri.«

ARTEMISPRÆSTINDEN.

Den 186de Olympiades 4de Aar (33 f. Chr.).

I.

I Pessinus, Tolistobojernes Hovedstad, i Landskabet Galatien, fejredes en Fest for Artemis Sangarios. Alle Billedstøtter og Hermer vare omvundne med Kranse, fra Alterne hvirvlede Skyer af Røgelse i Vejret, og i Artemis's Tempel paa Borgen Blukion skulde Gudindens Billede iføres en kostbar Festkaabe, baldyret af Byens fornemste fribaarne Kvinder. Denne Kaabe skulde føres op paa Borgen i et højtideligt Optog.

Ikke alene fra Gordion, det gamle frygiske Kongesæde, men fra Ankyra, Tektosagernes Hovedstad, ja selv fra Tavia, Trokmernes By, var der kommet Fest-

Deltagere til Staden. Kybeledyrkelsen, som ellers var den fremherskende i Pessinus, hvor Rhea Kybele, Kronos's Hustru, havde et pragtfuldt Tempel med Gudindens himmelfaldne Sten, traadte denne Dag aldeles i Skygge. Ingen tænkte paa »den store Moder«, Ophavet til den olympiske Gudeslægt.

Hele Vejen fra Byen til Borgen Blukion var opfyldt af en talrig Tilskuermængde; enhver Jordhøj, enhver Klippeblok var besat med skuelystne. Alle vilde se Optoget op til Artemis's Tempel. Thi uden at tale om Byens Rytteri, Fløjteblæserne, Tetrarchen og hans Livvagt, skulde tyve af Stadens fornemste Jomfruer i fuld Højtidsdragt bære Gudindens Festkaabe op i Helligdommen.

Landskabet Galatia eller Gallogrækia i det Indre af Lilleasien havde siden den 126de Olympiades 2det Aar (272 før Christus) været beboet af keltiske eller galliske Stammer, indvandrede fra Thrakien eller Nedre-Donaulandene. Disse Indvandrere vare hurtig smeltede sammen med de indfødte Hellenere, og der var opstaaet et smukt og kraftigt Blandingsfolk, som erobrende trængte frem over hele Forasien, indtil Kong Attalos i Pergamos overvandt det og drev det tilbage til de frugtbare Sletter nord for Dindymosbjærgene. De tidligere saa vilde og krigerske Tektosager og Tolistobojer, for hvem selv det stolte Miletos, Moderstaden til firsindstyve Nybygder, maatte bøje sig, vare ligesom Trokmerne efterhaanden

blevne fredelige Agerdyrkere eller Kjøbstadborgere og havde lidt efter lidt antaget helleniske Sæder og Skikke. Landet, var stadig blevet styret af de fornemste Slægter, indtil det blev delt i flere Kredse, Tetrarchier, i Spidsen for hvilke der stod Tetrarcher, Arvefyrster, der delte Magten med et lovgivende Senat.

Som altid, naar der imødeses et af Tusender bestaaende Optog, blev Tilskuernes Taalmodighed sat paa Prøve. Den fastsatte Tid var længst forbi, og Skyggen paa Sol-Uret var siden da langsomt rykket frem til den næste Streg.

Mængden begyndte at knurre.

»Hvorfor ventes der?« spurgte en Mand, klædt i Faareskind, i det han stødte sin lange Stav haardt i Jorden. Det var en Gedehyrde fra en Landgaard i Omegnen; thi allerede den Gang fandtes der særlig fintuldede Faar og Geder paa det Strøg af Sletten, hvor Ankyra laa, og hvor nu Angora ligger.

»Hvorfor der ventes?« gjentog en ung Spradebasse, som paa de atheniensiske Lapses Vis holdt et duftende medisk Æble i Haanden. »Det er Tetrarchen, som ikke kan faa taget Afsked med sin smukke Hustru.«

»Snak!« svarede en gammel Kone, »hun skal jo med til Festen.«

»Nej, nej!« udbrød en Borger i en lurvet Kappe, »det er de tyve højbaarne Jomfruer, som ikke kan blive færdige med deres Pynt.«

Manden havde selv fire Døtre, men de vare ikke fundne værdige til at deltage i Optoget. Han havde derfor meget at udsætte paa det.

Saaledes mumledes der fra alle Sider, — da lød der pludselig Trompetstød. En Støvsky nærmede sig fra Byen, og da man i den fik Øje paa Heroldernes røde Kapper, blev alt igjen Liv og Lyst.

»Der er de! der er Toget!« udbrød nogle halvnøgne Drenge i korte Chitoner, i det de hoppede i Vejret af Glæde og klappede i Hænderne. Dog ikke alene blandt Børnene, men ogsaa i de voxnes Rækker blev der en stærk Bevægelse, da enhver trængte sig frem for at se.

Efter Herolderne med deres Stave kom tredive Mand af Byens Rytteri med de hvide Kapper flagrende for Vinden, medens de vælige Heste tumlede sig, saa at de næppe kunde styres. Derefter fulgte en Række Fløjteblæsere, som spillede en livlig Embaterion eller Marsch. I Takt med Musikens Toner rykkede nu Tetrarchens Livvagt frem, omtrent halvtredsindstyve statelige Krigsfolk med blanke Hjælme, straalende Skjolde og blinkende Spyd. Halvdelen gik foran og Halvdelen efter Fyrsten, som ledsagedes af nogle Krigsøverster og andre ansete Mænd.

Sinatos — det var Fyrstens Navn — var en lille, fyldig Mand med et aabent, godmodigt Ansigt. Han havde Ord for at være en Lækkermund, og, som der sagdes, tog han sig Kredsens Bestyrelse let; men han

førte sig med Værdighed, og naar man som nu saa' ham i hans prægtige Purpurkappe og med et Guldbaand om Haaret, omgiven af Landets første Mænd og ledsaget af en statelig Livvagt, bøjede alt sig dybt for ham med alle Tegn paa Hengivenhed og ærefrygtsfuld Lydighed. Thi Sinatos, Tetrarchen i Pessinus, var ingen Tyran, og det var allerede meget i de Tider.

Ved hans Side vandrede en høj, mørk fremmed med skarpe Træk og et uroligt, ligesom spejdende Blik. Ogsaa han bar en Purpurkaabe og havde et gyldent Baand om Haaret. Han ledsagedes af et Par ældre, værdige Mænd og havde ti, tolv sværtbevæbnede Drabanter omkring sig. Det var, som de nysgjerrige Tilskuere snart udfandt, Synorix, Tetrarchen af Ankyra, en af Galatiens mægtigste Fyrster, som var kommen til Pessinus i Anledning af Festen, og som ved forudskikkede rige Gaver havde søgt og fundet Gjæstevenskab hos sin høje Embedsbroder, Tetrarchen Sinatos. Den fremmede gjorde intet heldigt Indtryk; der mumledes om, at han var en Kvindejæger, og at han for at faa skjønne Jomfruer i sin Magt havde udvist deres Fædre, ja endog havde ladet enkelte af disse rydde af Vejen.

Alt dette havde givet den skuelystne Mængde nok at tænke paa; men da de tyve Jomfruer nærmede sig, bærende den pragtfulde Festkaabe, steg Forventningen til det højeste. Det var saa sjældent, at fribaarne Kvinder viste sig offentlig, at alle anstrængte sig for at faa dem at se.

Der var ogsaa smukke Piger iblandt dem, dels høje og slanke, dels smaa og fyldige, og den festlige Dragt, de bar, var vel skikket til at fremvise de ungdommelige Legemsformer. Alle de Jomfruer, der deltoge i Optoget, havde udslagent Haar, der i glinsende Strømme flød dem ned over Ryggen; de vare bekransede med Roser og iførte hvide Klædninger uden Ærmer, af halvgjennemsigtigt amorgisk Linned, sammenhæftede med Sølvagraffer paa Skuldrene. Til Ære for Jagtgudinden Artemis og hendes Nymfer vare deres Kjortler højt opbundne og oven i Kjøbet paa dorisk Vis opskaarne i Siden, saa at den øverste, fyldige Del af Benet ved hvert Skridt tittede frem og forsvandt under Klædningens Folder, medens Knæene, Smalbenene og de nette Fødder med de sølvindvirkede Sandaler stedse vare synlige. Deres Dragt var kort sagt, som en gammel Skribent udtrykker sig, »Legemets Spejl«, og han tilføjer, at »mange, baade Krigsfolk, Borgere og Landmænd, frydede sig over at se dem saaledes i nymfelignende Paaklædning, fordi Pigerne, højt opkiltrede, som de vare, nu havde mange andre Yndigheder at opvise end deres smukke Ansigter, som kunde ses hver Dag«.

Saa længe Vejen løb hen over Sletten, gik alt værdigt og højtideligt for sig; men da den begyndte at stige op mod Borgen, opstod der af og til en let Forvirring blandt de skjønne. Thi heller ikke her fattedes der Tilskuere op ad Klippeskrænten ved Vejen, og nu

spillede Vinden undertiden de højbaarne Jomfruer det Puds at blotte mere, end Klædningen var beregnet paa. For at gjøre Ulykken fuldkommen, vare Pigerne ilde stedte; thi da de bar den Vidiefletning, over hvilken Festkaaben med dens prægtige Stikninger af Dyr og Planter var udspændt, havde de kun én Haand fri. Desuagtet fandt de paa Raad. De havde stadig Øjnene med sig, og naar Vindens Spøg blev for grov, var den ene ikke sen til at hjælpe den anden med at tilhylle sig. Thi er der noget, som Kvinderne til alle Tider have været enige om, er det at sky tilfældige Blottelser for uvedkommendes Øjne.

Den sidste og største Del af Toget bestod af Byens Borgere, ældre og yngre, alle bekransede og iførte festlige, til Dels nye Klæder. En Mængde fribaarne Kvinder i deres bedste Pynt, ledsagede af Slavinder, som holdt Solskærme over dem, fulgte Toget eller stod opstillede paa dets Vej for at vexle nogle Ord med Slægtninge eller Venner. Thi Artemisfesten var en af de faa Højtidsdage, paa hvilke det var Borgernes Hustruer og Døtre tilladt at vise sig offentlig.

I et frodigt Figenkrat ved den øverste Del af Opgangen til Borgen saas en Skare Slaver og Slavinder, hine kjendelige paa deres kort afklippede Haar og disse paa deres tarvelige Dragt. De af dem, der som Tempelfejere, Lampetændere, Vadskerpiger eller paa anden Maade vare knyttede til Artemisdyrkelsen, bare Bede-

stave, omvundne med Kranse af Olietræets Løv og prydede med Mallois, friske hvide Uldtotter. Havde Nogen spurgt, hvortil disse Stave brugtes, vilde han være bleven underrettet om, at de stode i Forbindelse med Gudindens mystiske Dyrkelse. Andet Svar vilde han ikke have faaet, og deraf vilde han ikke være bleven synderlig klogere. »De indviede«, de eneste, der vidste Besked, sagde ikke en Gang saa meget; de havde lært at holde Tand for Tunge.

II.

Da Optoget var naaet op til den øverste Klippeflade foran Templet, toge de to Tetrarcher og deres Mænd Plads paa en Række Elfenbensstole under stribede Solsejl. Bag dem opstillede Mængden sig, som den kunde bedst.

Der var fra dette højtliggende Sted en henrivende Udsigt.

Mod Nord, bag Helligdommen, hævede Olympos-Bjærgene sig i stolte, mægtige Omrids, lidt efter lidt tabende sig i de lavere Ormenionbjærge. Dybt nede, ved Borgens Fod, strakte Floden Sangarios sig som et tindrende Sølvbaand hen imellem talrige Hirsemarker, frodige Vinhaver og smaa Lunde af Cypresser, Terebinther og Morbærtræer. Nærmest mod Syd laa Borgen Peïon, en lav Klippekegle, der hævede sig stejlt op fra Sletten; ikke langt derfra saas Byen Pessinus med sine rødlige

Mure og med sit højt knejsende Kybele Tempel. Længere mod Syd strakte grønne Græsgange sig vidt hen for Øjet, og i det fjærne skimtedes større og mindre Byer foran et Bælte af mørke Skove, bag hvilke de takkede Dindymosbjærge lukkede Udsigten. De vare ved deres Fod indhyllede i den dybe violblaa Dis, som alene tilhører Syden, og gjennem dette hemmelighedsfulde Slør viste de sig trods Afstanden som Højder af usigelig Storhed, som sande Bjærge — et Værk af Titaner og Giganter, der spottede alle Jordens Omskiftelser.

Men ikke blot Udsigten, ogsaa de nærmere Omgivelser fortjente at beundres, navnlig som Tegn paa, hvor mægtig hellenisk Aand og Dannelse var trængt ind i en fremmed Verdensdel og i kort Tid havde udviklet et halvbarbarisk Folk. Tæt foran Tetrarchernes Plads hævede den brede Tempeltrappe sig. Paa dens Trin havde Kredsens Præsteskab ordnet sig i to Grupper, én ved hver Side.

Dørene til den forreste Tempelhal stode vidt aabne; men et mørkegrønt Forhæng med gyldne Borter hindrede Mængdens Blik fra at trænge ind i Helligdommen. En Duft af Røgelse strømmede ud derfra som for at bebude den sig nærmende Højtid.

Pludselig hørtes fra Templets Indre Lyden af frygiske Fløjter; derefter faldt Kithar og Lyre ind.

Forhænget delte sig og blev draget til Side.

Gjennem den brede Indgang saas et talrigt Chor af Kvinder, alle klædte i hvidt og med smaa, grønne Kviste i Haaret.

De istemmede til Musikens Toner følgende Bøn:

Høje Gudinde!
Mø, som fra fjærne tyrrheniske Kyster
Dyrkes til dybt ind i Tauriens Land,
Se, paa dit Alter Virak vi ofre,
Modtag vor Hyldest og lyt til vor Sang!

Derefter trak Choret sig, efter at have kastet Røgelse paa Alterilden, tilbage, i det det under en langsom og højtidelig Dans delte sig og tog Plads ved begge Sider.

Templets Overpræstinde kom nu til Syne, staaende ubevægelig i Baggrunden.

Det var en høj, paa én Gang slank og fyldig Kvinde i sin Udviklings højeste Glans, en Skjønhed med hellenisk Adel i de fine Træk, med glimrende, sorte Øjne og med en Arm saa fuldendt, som nogen Billedhugger kunde have mejslet den. Hun var iført en lang, blændende hvid Dragt; over Hovedet havde hun et blaat Klæde med Sølvstjærner, delt i to lange Flige, mellem hvilke en lille Halvmaane af Sølv var fæstet til Haaret. Op over Barm og Skuldre gik der et haandsbredt, mørkeblaat Skærf, i hvilke der med Sølvtraad var indvirket springende Hjorte og Raadyr, adskilte ved blanke Sølvmaaner.

Næppe havde Overpræstinden víst sig, før Musiken atter lod sig høre.

Langsomt og værdigt skred hun gjennem Hallen hen imod Indgangen. Her vendte hun sig om mod Baggrunden.

I samme Øjeblik aabnedes Dørene til Templets inderste. »Det ubetrædelige Rum« kom til Syne bag et gyldent Gitter. I den halvdunkle Cella, som belystes af skjulte Fakler, saas Gudindens kolossale Billedstøtte, iført den prægtige Festkaabe. Den hvide Marmorskikkelse antog i Fakkelskjæret et Skin af Liv. Som ved et Under syntes den at aande og bevæge sig.

Da gjaldede der Trompetstød, og det faldt ind med fuld Musik som en Stormflod af Toner.

Hele Choret sank paa Knæ, og en Højtidsgysen gik igjennem Mængden, imedens Overpræstinden, med Ryggen vendt mod Indgangen, tre Gange bøjede sig dybt for Gudindens Billede, med Armene korslagte over Brystet.

Dørene til Templets inderste lukkedes atter, og Cellaen med dens Fakkelskjær og Marmorstøtte forsvandt som et Aandesyn. Nu forstummede den larmende Musik, og de frygiske Fløjter istemmede en dæmpet Melodi.

Overpræstinden rettede sig til sin fulde Højde. Tre Underpræstinder nærmede sig fra hver sin Side og rakte hende knælende en Majskolbe, en Cedergren og et Stykke blændende hvidt Kvarts — Sindbilleder paa Mark, Skov og Bjærg, som hørte med til Gudindens mystiske Dyrkelse.

Overpræstinden modtog med en ærefrygtsfuld Bøjning de hellige Ting og bestænkte dem med Vand af en gylden Skaal, som en lille, hvidklædt Tempelslavinde paa syv, otte Aar bød hende med bortvendt Aasyn.

Efter gjentagne Knæfald fjærnede Underpræstinderne sig atter med de hellige Ting, hvis højtidelige Besprængning for Folkets Aasyn var et Symbol paa Mark, Skov og Bjærgs Oplivelse ved den frugtbargjørende Regn.

Nu istemte Musiken med fuld Kraft Pæanen, Lovsangen. Mægtigt og andagtvækkende lød dens Toner ud i det fri.

Da traadte Overpræstinden frem mellem Templets Søjler, og med en klar, sølvren Stemme, som ikke lod et eneste Ord gaa tabt, sang hun Pæanen til Gudindens Ære.

Signede Artemis,
Højt vi dig prise,
Du med de hundrede
Klangfulde Navne!
Som Eileithyia
Lindrer du Fødsler,
Og for den higende,
Rastløse Ungdom
Staar Du som Kyskhedens
Evige Vogter.

Pletløse Jomfru!
Alt, hvad der aander:
Geden paa Marken,
Vildtet i Skoven,
Skjænker du Dagens

Herlige Lys.
Hele Naturen
Skylder din Vælde
Alt sit mangfoldige,
Blomstrende Liv.

Selv du jo elsker
Livet i Skoven.
Som Jægerinde
Strejfer du gjennem
Bjærge og Dale,
Ja, selv paa Himlen
Sætter du Foden,
Naar du som Maanens
Natlige Guddom
Tænder dens fine,
Sølverne Bue.

Her tav Musiken, og hele Choret gjentog:

Ja, selv paa Himlen
Sætter du Foden,
Naar du som Maanens
Natlige Guddom
Tænder dens fine,
Sølverne Bue.

Efter Afsyngelsen af Pæanen trak Overpræstinden sig tilbage. Der lød en Bifaldsmumlen fra Mængden; den gjaldt dels hendes Skjønhed, dels hendes Sang.

Synorix, Tetrarchen fra Ankyra, vendte sig om mod Sinatos.

»Ved Guderne,« udbrød han, »denne Overpræstinde er et sandt Vidunder! Hvad er hendes Navn?«

»Kamma.«

»Et dejligt Navn! ... Hun er jo det livagtige Billede af Homeros's liljearmede Here ... med en Stemme som en af Muserne!«

Sinatos smilede over denne varme Lovtale.

Der var noget i dette Smil, som overraskede Synorix. Det røbede en vis Selvtilfredshed, som om Sinatos følte sig personlig smigret.

Tetrarchen fra Ankyra betragtede sin høje Embedsbroder med Opmærksomhed.

»En saadan Overpræstinde have vi ikke hos os,« vedblev han. »Jeg vilde veje hende op med Guld,« lagde han nølende til, som om han følte sig for.

»Hvad siger Du?« udbrød Sinatos leende. »Det vilde blive Dig en dyr Spas! En Kvinde som Kamma vejer godt til.«

»Jeg staar ved mit Ord!«

Ved Siden af sin høje Stilling som Tetrarch drev Synorix en udbredt Handel med Ankyras fintuldede Faar og Geder. I Forbindelse med et stort Slagteri havde han anlagt en af Slaver dreven Anstalt for Tilvirkning af Tarmstrænge, med hvilke han forsynede alle Buer, Kitharer, Lyrer og Harper over hele Lilleasien. Han gjaldt, vistnok med rette, for Galatiens rigeste Mand.

»Alt vil jeg gjøre for Dig, min Gjæsteven og Medtetrarch,« ytrede Sinatos med en beleven Haandbevægelse. »Kun ikke dette ... det er umuligt!«

»Umuligt! ... hvorfor?«

»Kamma er min Hustru,« svarede Sinatos, »Moder til mine to Børn, en Dreng og en Pige.«

Det gav et Sæt i Synorix. Han fo'r sig med Haanden over Ansigtet for at skjule, at han skiftede Farve.

»En Præstinde! ... din Hustru?« spurgte han tvivlende og saa' skarpt paa Sinatos, som om han ikke rigtig troede ham.

»Tingen er simpel,« gjenmælede Sinatos. »I min Kreds aflægge Præstinderne Løfte for hele Livet; men efter det tre og tyvende Aar staar det dem frit for at gifte sig, naar Husbonden vil gaa ind paa, at de fremdeles forrette Tempeltjeneste.«

»Og denne Lov kan Tetrarchen ikke unddrage sig?«

»Nej, ikke en Gang Tetrarchen,« svarede Sinatos smilende, og i det han bøjede sig hen til Synorix, hviskede han bag Haanden til ham: »Havde jeg forsøgt derpaa, havde jeg faaet hele Kredsens Præsteskab paa Nakken.«

III.

Hen paa Eftermiddagen havde Tetrarchen Sinatos's Hustru og Børn søgt Tilflugt i Boligens aabne Søjlegaard, hvor der var Skygge og frisk Luft.

Kamma, Artemispræstinden, sad ved et lille Elfenbensbord, der var bedækket med Guldtraad og Silke af forskjellige Farver. I Haanden holdt hun en Ramme af fingertykke Træstokke, hvori et Stykke Tøj var ud-

spændt, som hun var i Færd med at baldyre. Ved Marmorbækkenet midt i Gaarden, kun nogle faa Skridt fra hende, laa en sortlokket Dreng paa tre Aar. Hans stumpede Chiton var gleden op om ham, saa at største Delen af hans lille, buttede Person kom til Syne. Han lod ikke til at mærke, at han laa paa de kolde Fliser ved Bækkenets Rand, saa optagen var han af et lille Skib, som han vexelvis skød ud i Vandet og trak til sig med en lang Kjæp. Paa en Skammel ved Moderens Fødder sad en lille Pige paa fire, fem Aar og legede med en Dukke af malet Ler, som hun morede sig med at iføre forskjellige Dragter. Af og til, naar Dukkens Arme ikke vilde gaa igjennem Ærmegabene, skændte Pigen i en gammelklog Tone paa den, truede ad den og kaldte den gjenstridig. Moderen saa' i slige Øjeblikke ned paa Barnet, og dets Færd fremkaldte da et Smil paa hendes skjønne, alvorlige Ansigt, — et Smil, som vel atter hurtig forsvandt, men hvori der laa som et Gjenskin af Moderhjærtets Varme.

I Baggrunden, mellem Søjlerne, sad et Par unge Slavinder paa et Filttæppe, beredte til at lyde deres Herskerindes Vink. De hviskede sagte sammen; men deres Øjne vogtede stadig paa enhver af Husfruens Bevægelser. Thi Kamma var ikke alene agtet, fordi hun var en ærbar Kvinde og sin Husbond hengiven, men tillige fordi hun var forstandig og højsindet i hele sin Tænkemaade. Af de undergivne var hun almindelig

afholdt for sin Mildhed, og hendes Anseelse befæstedes yderligere ved den Omstændighed, at hun som Overpræstinde var knyttet til Artemis, den Guddom, som fortrinsvis blev æret i Galatien, og at hun som Følge af denne Stilling ofte maatte vise sig i Højtidsdragt ved Optog og Ofringer.

Pludselig, medens Baldyringen og Legen med Skib og Dukke vare i bedste Gang, faldt en Skygge hen over den smukke Gruppe, som Moderen og Børnene dannede.

Kamma saa' op.

Synorix, Tetrarchen af Ankyra, som endnu i nogle Dage skulde være Husets Gjæst, stod for hende. Han havde, som det var Brug inden Døre, aftaget sine Sandaler, og ingen havde hørt ham komme.

Kamma bemærkede øjeblikkelig, at den mørke fremmede — rimeligvis efter Badet — havde skiftet Dragt. Han var iført en blændende hvid Chiton med brede Purpurbræmmer og med Stikninger af samme Farve ved Haandledene og paa Brystet. Om Halsen bar han en tyk Guldkjæde med en Skuepenge og paa højre Haands Pengefinger en stor Seglring. Den lyse Dragt dannede en malerisk Modsætning til hans sorte Haar og solbrændte Hud; men hans krumme Næse og dybtliggende Øjne gav ham noget høgeagtigt, som var Kamma imod. Uden at vide hvorfor, havde hun en Følelse af, at hun skulde være paa sin Post mod denne Mand.

»Saa ene, skjønne Husfrue!« sagde Tetrarchen med en let Hilsen. »Hvor er Sinatos?«

»I Badet, tror jeg,« svarede Kamma med en høflig Bøjning for sin Husbonds Gjæst; »men han vil snart indfinde sig til Maaltidet .... Fisken og Vinen,« lagde hun til med et lille Smil, »ere ham Ting af Vigtighed.«

Medens Kamma talte, betragtede Synorix hende med et langt, beundrende Blik.

Hun var nu iført en tarvelig Husdragt. I Stedet for al anden Hovedpynt bar hun en frisk udsprungen Rose paa sit fyldige sorte Haar. Hendes hvide Kjortel var hverken prydet med Stikninger eller Borter, men da den var uden Ærmer og desuden opskaaren i Siden, hvor den blev holdt sammen af smaa, gyldne Spænder, gav den ikke alene Synorix fuld Frihed til at følge de dejlige Armes Bevægelser, men aabnede ham tillige et farligt Indblik paa selve det glatte, blændende hvide Kvindelegeme.

»Guder!« tænkte han ved sig selv, »hvor er hun dog bedaarende! ... et yppigt, svulmende Alabast!«

Efter at have slugt den skjønne Husfrue med Øjnene, saa' Synorix sig langsomt om i Søjlegaarden. Fra Udtrykket i hans Ansigt at dømme syntes han ikke at være tilfreds med Udfaldet af sin Undersøgelse.

»Vredes ikke, skjønne Kamma, over hvad jeg vil sige,« tog han Ordet med et indsmigrende Smil.

»Se!« vedblev han og pegede hen for sig, »disse plumpe, barbariske Træsøjler, disse hvidtede Mure . . . er det Omgivelser, der sømme sig for Tetrarchens Hustru? . . . . Dersom jeg var saa lykkelig at eje et saa sjældent, saa uvurderligt Klenodie som Artemis's Overpræstinde, vilde jeg give det en Indfatning, som svarede til dets Værd. Jeg vilde indkalde en rhodisk Bygmester og lade ham rejse hende en Marmorbolig som de riges Sommerhaller uden for Byen Rhodos. Jeg vilde skænke hende tre fribaarne Jomfruer til Selskab og Opvartning, og i Stedet for den Rose, Du bærer paa dit Haar, vilde jeg flette hendes Lokker med Perler, Smaragder og Diamanter. Endelig vilde jeg ved lovgyldigt Gavebrev tildele hende en saa stor Rigdom, at hendes Fremtids Dage skulde være sikrede, hvordan end min Skæbne blev.«

Disse afsindige Tilbud blev gjorte i en saa dæmpet Tone, at Kamma alene hørte dem.

Hun sad lige rolig. Kun blev hun lidt bleg, og den Haand, der førte Naalen med den gyldne Traad, dirrede.

Da Synorix tav, løftede hun langsomt de mørke Øjne op fra sit Arbejde og saa' ham ind i Ansigtet.

Tetrarchen af Ankyra havde en Følelse, som om disse store og smukke Kvindeøjne saa' tværs igjennem ham. Der var noget i hans Inderste, som hviskede: »Kvinden har Ret! . . . . Du er en Nidding!« Men langt

fra at blive bedre ved denne Selverkjendelse følte han sine onde Forsætter bestyrkes.

»Det vil blive en Kamp paa Liv og Død mellem hende og mig,« tænkte han. »Men lad hende vogte sig! Jeg har Fordelene paa min Side.«

Alt dette foregik i et Nu. Derefter sagde Kamma koldt:

»Hvorfor fortæller Du mig dette? .... Er vel jeg en fremmed Kvinde eller en Hetære, som sælger sig til den højstbydende? ... Dog — Guderne forlade Dig dine Ord; thi et svært Valg har Du givet mig ...«

»Et Valg!« udbrød Synorix med et Blik, hvori der ulmede en lidenskabelig Glød. »Der er da altsaa Haab! ...«

Kamma rejste sig.

»Du fejler, Synorix,« sagde hun med Værdighed. »Det Valg, jeg tænker paa, er et andet .... Skal jeg tale til min Husbond, eller skal jeg tie om, hvad der er sket? ... Dog — hvorfor forstyrre hans Ro, hvorfor udsaa Krænkelse og Fjendskab? Jeg trænger ikke til hans Bistand; nej,« tilføjede hun med et bittert Smil, »jeg svigter ikke, selv om man vilde veje mig op med Guld.«

»Ah!« udbrød Synorix i en Tone, som om han gjorde en Opdagelse, »Sinatos har ingen Hemmeligheder for sin skjønne Hustru; han har aabenbaret, hvad jeg sagde ved Festen. Nu vel! selv om I leve som to Duer

i Skoven, skal dette ikke forandre Sagen. Ingen har set Synorix vige tilbage fra et Forsæt. Jeg sværger Dig, Du stolte Kvinde, min skal du blive, enten ved List eller Vold.«

Hvor hurtig og dæmpet dette Ordskifte end foregik, vare Børnene dog blevne opmærksomme. Uden at forstaa, hvad der blev sagt, havde de en Følelse af, at der skete noget usædvanligt. Drengen glemte sit Skib og Pigen sin Dukke for at løfte deres Øjne op til Moderen, hvem de aldrig havde set saa kold.

Og da Kamma gjorde Mine til at gaa, løb de smaa hen til hende og greb fat i hendes Klædning, hver paa sin Side.

Men Kamma vendte sig mod Synorix, og i det hun som en sandsigende Pythia udstrakte sin hvide Arm imod ham, sagde hun i en højtidelig Tone:

»Du sværger, at jeg skal blive din. Og jeg svarer Tetrarchen af Ankyra: Vogt Dig vel! Ond Brynde er som en fortærende Ild. Dette vil blive et sandt Sørgespil ... Om det vil føre til Undergang for Dig, for mig eller for os begge, — det vide kun Guderne. Men Blod og Liv vil det kræve, — derfor: Betænk Dig vel!«

IV.

I Gjæstehuset ved Sinatos's Bolig var alt indrettet paa det prægtigste. Paa de lave Skabe, som vare i Brug i hine Dage, mødte Blikket overalt kunstigt for-

arbejdede Drikkehorn, sirlige Vaaben, Pragtvaser, gyldne Bægere og smukke Haandspejle af Sølv, — alt Gaver fra Sinatos til hans Gjæsteven Synorix af Ankyra. Nogle Armstole med fast Skammel, en smal Elfenbensseng med brogede Puder, en gylden Trefod, fra hvis Skaal der opsteg en Røg af vellugtende Træsorter, og en høj Ertsstage, paa hvilken der brændte en Lampe med to Blus, fuldstændiggjorde det kostbare Bohave.

Synorix sad paa Kanten af sit Leje.

Han havde kastet sin Kjortel over den nærmeste Stol og svøbt sig halvt ind i et Tæppe af milesisk Uld. Han stirrede mørkt hen for sig, og i det han med en Flig af Tæppet tørrede sit laadne Bryst, mumlede han:

»Ja, han maa bort! Det Menneske er mig i Vejen, utaaleligt i Vejen! Naar han ikke er, vil alt føje sig.«

Han greb et kort Sværd, der laa paa Stolen, halvt skjult af hans Kjortel, og slog med Spidsen af Klingen paa et Kobberskjold, der var ophængt paa Væggen over hans Leje.

Næppe lød den gungrende Lyd hen igjennem Rummet, før der opstod en Puslen i Forhallen. Dørforhænget blev løftet, og en af Synorix's Drabanter traadte ind. Det var en bredskuldret Karl i Lærredspanser, men uden Hjælm paa Hovedet.

Synorix saa' op; han agtede ikke paa den indtrædendes Hilsen, men studsede, som om han havde ventet en anden.

»Hvor er Bazares, Perseren?« spurgte han.

Drabanten fremstammede nogle uforstaaelige Ord.

»Hvor er han? Jeg vil vide det!«

Drabanten slog Øjnene ned for Tetrarchens Blik.

»Perseren fjaser med Slavinderne, som det er hans Skik,« mumlede Karlen mellem Tænderne.

»Hent ham!«

Drabanten bøjede sig og gik.

Kort efter lød der hurtige Trin i Forhallen. Forhænget blev slaaet til Side, og med et indbildsk Smil, der vilde have passet for en Gjøgler, traadte en lille, vindtør Mand ind ad Døren. Han havde en sortsmudset, gulagtig Hudfarve, tætklippet sort Haar, fremstaaende Kindben og Hage, buskede Øjenbryn og sorte, stikkende Øjne, af hvilke der fremlyste en Snedighed, som bragte hans spidse Ansigt til at minde om en Væsel eller Lækat. Ogsaa han var i Panser og uden Hjælm.

I samme Øjeblik, som Tetrarchen saa' op paa den indtrædende, hørtes Slavinderne fnise og le i den lille Gaard, ved hvilken Gjæstehuset laa. Det lød, som om Pigerne gjorde sig lystige over nogen.

Perseren blev lidt rød, men stirrede ufravendt paa Synorix som for at afvente hans Befaling.

»Bazares,« sagde Tetrarchen, som om han Intet havde hørt, »naar et Træ er til Hinder, hvad gjør man saa?«

»Man fælder det.«

»Og naar en Mand er i Vejen?«

»Saa gjør man det samme, o Fyrste! Man fælder ham.«

Tetrarchen nikkede og gjorde et lille Ophold, som om han tænkte sig om.

»Man har fortalt mig,« vedblev han derpaa, »at Du paa hundrede Skridts Afstand skyder Øjet ud paa en Hane af Træ ... Og dog er Du ingen Kretenser.«

»Kretenserne ere de bedste af alle helleniske Bueskytter, — det er en Sandhed; men vi Persere have bedre Pile, høje Herre.«

»Nok! ... Du er sikker paa Dig selv?«

»Som Du siger, Fyrste, ... naar jeg har min egen Bue.«

»Godt!« sagde Tetrarchen, og atter faldt han i Tanker.

Denne Gang varede det Bazares for længe; han rømmede sig højt.

Synorix saa' adspredt paa ham.

»Hvad befaler Fyrsten?« spurgte Perseren.

»I Morgen,« tog Synorix langsomt Ordet, »vil Sinatos, Tetrarchen af Pessinus, foranstalte festlige Lege til Ære for mig. Løbebanen er omgiven af gamle, løvrige Plataner; en Pil kunde flyve ud fra et af Træernes Krone, uden at nogen opdagede, hvorfra den kom ...«

»Men Maalet, høje Herre? ...... hvem skulde den ramme?«

»Navnet er sagt,« mumlede Synorix.

Perseren veg et Skridt tilbage.

»Sinatos, Tetrarchen af Pessinus!« udbrød han overrasket. »Det er en farlig Leg, o Fyrste!«

»Du faar syv Aurei*),« sagde Synorix kort, som om Samtalen blev ham mere og mere ubehagelig.

»Fyrsten spøger!« udbrød Bazares frækt. »Vurderes en Tetrarch ikke højere af en Tetrarch? . . . . . . Jeg maa mindst have ti.«

Synorix reiste sig fra Lejet. Der gik en Gysen igjennem ham, og han hyllede sig helt ind i Tæppet. »Dette Menneske,« tænkte han, »dræber ligesaa gjærne mig som enhver anden, naar han kun bliver betalt.«

Bazares blev staaende ubevægelig. Hans stikkende Øjne syntes at bore sig ind i Tetrarchens. Hvad han troede at læse der, bragte ham til at blegne. »Naar Skuddet har ramt,« sagde han til sig selv, »gjør han mig kold.«

»Hvad venter Du paa?« spurgte Synorix.

»Paa det, der skal give Pilen Fart . . . de ti Aurei. Jeg maa have Pengene forud; thi efter Skuddet maa jeg øjeblikkelig vise Hulingen under Fodsaalerne**).«

Uden at sige et Ord fremtog Tetrarchen af et Skrin nogle Guldpenge og tilkastede ham dem.

---

*) Aureus, en romersk Guldmønt, omtr. 20 Kr.

**) Smøre Haser.

»Endnu ét!« sagde Bazares, »hvis man nu griber mig? ...«

»Da vil Du blive lagt paa Pinebænken. Den ringere Grad vil Du vel udholde, og inden man gaar videre, vil jeg selv skride ind.«

»Ja, hvis jeg tilstod, var det jo ikke behageligt for Tetrarchen.«

»Det er nok!« sagde Synorix koldt og pegede paa Døren.

Bazares bøjede sig let og gik.

»Fra denne Stund til i Morgen staar jeg under hemmeligt Opsyn,« brummede han ved sig selv. »Slagteren,« — det var Fyrstens Øgenavn, — »lader sig ikke narre for de ti Aurei .... Løb jeg bort nu, vilde jeg blive indhentet, og da vilde jeg paa godt Persisk miste Næse og Ører.«

V.

Den følgende Dag var Løbebanen i Pessinus overfyldt med Mennesker. Langs hen ad dens trehundrede Alen lange Sider sad Mand ved Mand paa de trinvis opstigende Sæder. Ved den ene Ende var Banen aaben. Her stode de med hvide Stave væbnede Opsynsmænd, Stavførerne, som skulde vaage over Ordenens Opretholdelse. Ved den anden Ende af Banen løb Sæderne sammen i en Halvkreds. Her befandt Æerespladserne sig, over hvilke der var udspændt et Solsejl. Paa et

højt Postament sad Sinatos og Synorix, begge klædte i Purpur og omgivne af deres Mænd. Neden for i forreste Række, havde Præsteskabet sine Sæder, og i det tilstødende Rum sad Præstinderne, deriblandt Kamma i sin hvide Højtidsdragt med det blaa Skærf over Barm og Skulder. Mellem Tetrarchernes Plads og de øvrige Tilskuersæder stode Drabanter opstillede i dobbelt Række, væbnede med Spyd, Skjold og Sværd.

Vejret var prægtigt. Den noget tørre, men balsamisk rene Luft forfriskedes af og til ved et kølende Pust fra Pontos Euxeinos, det sorte Hav. Store, blændende hvide Sommerskyer, der, beskinnede af Sydens Sol, tindrede med en Glans som smeltet Sølv, droge hen over den azurblaa Himmel, langsomt, uafbrudt, i endeløst Følge som Legioner af luftige, fantastisk formede Skikkelser. Imellem de gamle Plataner, af hvilke Løbebanen var omgiven, knejsede der hist og her Cypresser, fra hvis højeste Grene de i hine Egne saa hyppige Rosenstære lode deres Fløjtetoner høre. Bag disse Omgivelser hævede Olymposbjærgene sig med deres takkede, til dels snekronede Tinder.

Legene vare i fuld Gang. Femkampen*) var næsten til Ende, og de tohjulede Karme med de vælige Firspand begyndte at samles til Væddekjørselen, da der pludselig lød Skrig og Skraal ved Indgangen til Banen.

---

*) Springning, Løb, Diskos- og Spydkastning samt Brydning.

Stavførerne bleve med Vold og Magt trængte til Side, og hujende, hvinende og pibende brød vilde Hobe af Bærmen af Folket ind paa Arenen. Det var halvnøgne, pjaltede Skikkelser, unge og gamle, Nævefægtere og Krøblinge imellem hverandre. De kom fra et Par i Nærheden liggende Vinknejper af laveste Art og ravede, halvt berusede, ind paa Banen, ordnede i fem, sex Rækker, for hvilke alt maatte vige. I det de nærmede sig Æerespladserne, istemmede de af fuld Hals en ganske ejendommelig Sang.

Ved de første Toner blegnede Synorix, Tetrarchen af Ankyra, og vendte sig bort som for at skjule sit Aasyn. Han havde nok mærket, at han blev modtagen med Kulde af Befolkningen i Pessinus; han havde endog flere Gange hørt ondskabsfuld Mumlen paa sin Vej, men han havde ikke tænkt sig Muligheden af, at en i hans Hjemstavn gængs Smædesang skulde have fulgt ham til Pessinus og fundet saa stor Udbredelse, at den kunde istemmes af saa talrige Munde.

I Tilskuernes Rækker, navnlig paa Æerespladserne, opstod der et ubeskriveligt Røre, da man tydelig hørte Smædesangens Ord. De løde i deres folkelige Simpelhed saaledes:

Tetrarchen af Ankyra
Er kjendt selv i Palmyra:
Han slagter Faar og Geder,
Ja, naar man bare leder,
Hvor Bukkeblodet randt,

Opdager man saa sandt
Godt Borgerblod iblandt!
Desuden har Tetrarchen
I Slagteriet længe
Tilvirket Tarmestrænge,
  Gid snart, gid snart
Han selv i dem maa hænge!

Ved at høre denne Smædesang paa dette Sted skar Synorix Tænder af Raseri. At dette skulde overgaa ham i en fremmed By og tilmed i Overværelse af en Kvinde, for hvem han nærede den heftigste Lidenskab, — kunde der tænkes noget mere ydmygende? Dersom alle disse skraalende Hoveder havde siddet paa én Hals, havde han gjærne afhugget dem med egen høje Haand.

Hans Embedsbroder Sinatos, Tetrarchen af Pessinus, var ikke mindre opbragt over at se sin Gjæsteven forhaanet, oven i Kjøbet ved en Fest til hans Ære.

»Ven og Broder!« stammede han og greb Synorix's Haand, »ingen Ord kan sige, hvor jeg harmes over dette Optrin! Det er første Gang sligt hændes i Pessinus .... Det kommer mig helt uventet. Men forlad Dig paa, at hine elendige skulle lide Lovens strængeste Straf.«

Synorix søgte at fatte sig.

»Hvem agter vel paa Dosmere og Taaber?« spurgte han foragtelig. Men hans Kinders Bleghed og hans Læbers Dirren modsagde den fornemme Ligegyldighed i hans Ord.

Sinatos kaldte Vagtføreren for sine Drabanter til sig og gav ham en Befaling.

I næste Øjeblik steg Tetrarchens Livvagt ned paa Arenen og gik med fældede Spyd løs paa Urostifterne. Nogle af disse grebe fat i Spydstagerne, men Stavførerne ilede Drabanterne til Hjælp, og under høje Raab opstod der et Haandgemæng, hvori Folkehoben snart trak det korteste Straa.

Sinatos var traadt helt frem til den lave Brystning om Tetrarchernes Plads for at være Vidne til sin Livvagts Bedrifter. Da hørte man ham pludselig, netop da Forvirringen var paa sit højeste, og da alles Opmærksomhed var rettet paa Banen, udstøde et Smertensskrig og saa' ham segne om i de tililendes Arme. Alle hans Mænd stimlede sammen om ham, som om der var sket en Ulykke. Selv Kamma forlod mod Skik og Brug sit Sæde og ilede op til Tetrarchernes Plads. Her veg alt til Side for hende, og man saa' hende som fortvivlet kaste sig over sin Husbond, der var sunken helt tilbage i Armstolen.

Nogle af Sinatos's Folk forlode skyndsomst Løbebanen.

Kort efter blev en Bærestol bragt ind; den standsede neden for Ærespladserne, hvorefter Sinatos, ledsaget af sit Følge samt af Tetrarchen af Ankyra, blev baaren ned og med Kammas Bistand varsomt anbragt paa Lejet mellem de svulmende Puder. Livvagten, som imidlertid

havde fordrevet eller anholdt Urostifterne, opstillede sig om Bærestolen. To Underpræstinder sluttede sig til Kamma, og paa et Tegn af Vagtføreren satte Toget sig i Bevægelse.

Paa dets Vej forbi Tilskuernes lange Rækker bemærkede disse, at Sinatos var saa bleg som et Lig, og ved at se nærmere til opdagede de med Forfærdelse, at en Pil havde gjennemboret hans Purpurkaabe og sad fast i Underlivet, lige neden for Brystet. Alle saa' paa hverandre med bestyrtede Miner; thi der var ingen Tvivl om, at et saadant Saar vilde medføre Døden.

Næppe var Bærestolen og dens Følge forsvundet, før der lød Trompetstød. En Herold traadte frem og forkyndte under almindelig Tavshed, at Kredsens høje Tetrarch var saaret, og at Legene som Følge deraf vare standsede.

Tilskuerne forlode Banen i ivrig samtalende Klynger.

Dagens to Begivenheder, Smædesangen og Mordforsøget paa Sinatos, vare gaaede saa hurtig for sig, at ingen vidste ud eller ind. Desto talrigere vare Gisningerne; men endnu bragte ingen af dem Klarhed i Sagen.

VI.

Efter at Sinatos var baaren hjem, opstod der paa én Gang en sælsom Travlhed og en uhyggelig Stilhed i hans Bolig. Dørvogteren veg ikke fra sin Post, men

holdt Husdøren aaben, for at ingen Banken med Kobberringen skulde gjenlyde i Huset.

I et Værelse i dettes Inderste stod Kamma aandeløs lyttende.

Af Mnesikles, Sinatos's helleniske Læge, var der strængelig nægtet hende Adgang til det ægteskabelige Sovekammer, hvor hendes Husbond droges med Døden. Den i sin Kunst vel forfarne Hellener vilde, med Bistand af en anden Læge, søge at drage Pilen ud af Saaret.

Kamma, som endnu bar sin Højtidsdragt, vred Hænderne i afmægtig Fortvivlelse.

Af og til lød en dæmpet Stønnen eller et halvt undertrykt Smertensskrig ud til hende. Hun fo'r da sammen og nærmede sig den Dør, der saa ubarmhjærtig var lukket for hende.

Men snart blev denne pinlige Venten hende utaalelig, og da hun i sig selv var en stærk Kvinde, samlede hun sit Mod og tvang sig til at foretage de Skridt, som hun i denne sørgelige Stund ansaa for de vigtigste.

Først og fremmest gjaldt det om at komme paa Spor efter Morderen.

Hun lod Opsynsmanden paa Løbebanen, Stavførernes Øverste, hente og spurgte ham, om der Intet var oplyst om, fra hvem det dræbende Skud var kommet.

Opsynsmanden vidste intet bestemt, men han havde hørt sige, at en Slave, som under Legene var gaaet forbi med en Haandvogn med Frugt, havde set en lille

Mand med en Bue over Skulderen klatre ned fra et Træ. Men Slaven havde ikke lagt videre Mærke dertil, da det ingenlunde hørte til Sjældenhederne, at en Bueskytte skjulte sig i et af de løvrige Træer for at skyde Fugle.

Kamma hørte med Opmærksomhed paa denne Beretning. End videre ytrede Stavførernes Øverste, at der maaske kunde drages Slutninger af Pilens Art og Form.

»Efter Vagtførerens Sigende,« svarede Kamma, »er det en persisk Pil.«

»Persisk?« gjentog Opsynsmanden forbavset. »Vi have kun kretensiske Bueskytter her i Staden . . . Men,« lagde han spørgende til, »er der ikke en Perser iblandt den fremmede Tetrarchs Drabanter?«

Ved dette Spørgsmaal blegnede Kamma og traadte et Skridt tilbage. Efter et Øjebliks Tavshed gav hun Opsynsmanden Tegn til at fjærne sig.

Næppe var hun alene, før hun kaldte paa en Slave, der stod ved Indgangen.

»Hent Tratta,« sagde hun.

Ligesom Synorix havde hun den foregaaende Aften hørt, at der blev fjaset med Slavinderne. Maaske kunde hun faa noget at vide ad denne Vej.

Kort efter traadte en af Husets Tjenerinder ind. Det var en ung Pige med et opvakt Ansigt; hun var iført en hvid, linned Kjortel, som blev holdt sammen ved et smalt Læderbælte.

»I Gaar Aftes,« tog Kamma Ordet, »hørte jeg en af den fremmede Tetrarchs Drabanter spøge med Eder. Hvad hedder han? og hvorfra er han? ... Tal frit! — Det er mig af Vigtighed at erfare det.«

»Det var Bazares, Perseren.«

»Ah! ... en Perser,« gjentog Kamma langsomt.

Og det varede en Stund, inden hun atter aabnede Munden.

»Hvorom talte han med Eder?« spurgte hun videre. »Roste han sig ikke af nogen Færdighed?«

»Jo. Han pralede af sin Dygtighed i at skyde med Bue. Men han blev afbrudt ... han blev kaldt over til sin Herre, Tetrarchen af Ankyra.«

»Godt!« sagde Kamma tankefuldt, i det hun med en Haandbevægelse affærdigede Slavinden. »Jeg tror, jeg holder Traaden i min Haand,« mumlede hun. »Men jeg vil have Vished.«

Hun vinkede ad Slaven ved Indgangen.

»Kald paa Vagtføreren!« sagde hun.

Et Øjeblik efter traadte denne ind med Panser og Hjælm, som han var kommen fra Festen.

»Vagtfører,« raabte Kamma ham i Møde, »skaf mig Bazares, Perseren, i Tale.«

»Han er her ikke ... Siden Festen har ingen set ham.«

»Altsaa ... flygtet!« udbrød Kamma og bed Læberne sammen.

Hun syntes rent at glemme Vagtførerens Nærværelse.

»Har Fyrstinden mere at befale?« spurgte denne.

Kamma skød Haaret tilbage fra Tindingerne.

»Vagtfører,« sagde hun hastig, »tag ti Mand, tag tyve Mand, om det behøves ... send dem afsted i alle Retninger efter Flygtningen. Han kan endnu ikke være langt borte. To Aurei til den, der bringer ham levende!«

Vagtføreren bøjede sig og gik.

I Sovekamret var der imidlertid blevet dødsstille.

Lægerne havde undersøgt Saaret og vare enige om at erklære Sinatos's Tilstand for haabløs. At forsøge paa at uddrage Pilen vilde uden ringeste Nytte paaføre ham store Lidelser og efter al Rimelighed fremskynde Døden.

Sinatos var ved fuld Bevidsthed. Naar ingen berørte Saaret, vare hans Smerter ikke store; derimod blev hans Aandedræt mere og mere besværligt.

Lægerne talte hviskende om en indre Forblødning.

Det var nu unyttigt at holde Sygeværelset afspærret.

Kamma var den første, der blev indladt. Bleg, men fattet knælede hun ved Lejet; men da Sinatos, den hidtil saa sunde og kraftige Mand, med en dødtræt Bevægelse rakte hende Haanden, kunde hun ikke holde sine Taarer tilbage.

Hun lod Børnene hente.

Sinatos lagde velsignende Hænderne paa deres Hoveder.

De smaa gjorde store Øjne; de saa' vexelvis fra Faderen til Moderen, og da de opdagede Taarerne paa hendes Kinder, kastede de sig grædende i hendes Arme.

Imidlertid vare efterhaanden flere Hofembedsmænd, Krigsøverster, Øvrighedspersoner, Overpræster, ansete Borgere og Visdomslærere traadte ind. De holdt sig i Baggrunden og talte sagte med hverandre.

»Hvilken uhørt Ulykke!« ytrede en gammel Raadsherre. »Det er et stort Tab for By og Land. Under Sinatos's Herredømme har der hersket Fred og Ro i Kredsen.«

»Ja, og hvilken Overgang!« faldt en ældre Visdomslærer ind. »For en Time siden mægtig, hædret og lykkelig ... og nu haardt saaret og døende.. Og ikke en Klage over hans Læber! ... Det er beundringsværdigt!«

»En Epikuræer, der dør som en Stoiker,« tilføjede en yngre Husmester, som havde Ord for at sige gode Ting.

»Ja, selv i sine Tilbøjeligheder iagttog Sinatos et víst Maadehold,« bemærkede en værdig Overpræst. »Han var en Lækkermund, men ingen Fraadser.«

»Nej,« vedblev en Taler, som gjorde sig til af at have været i Rom og af at kjende de fornemme Romeres Skikke, »han brugte aldrig Paafuglefjeren.«

»For at kunne begynde Maaltidet forfra?« spurgte en gammel Skatmester, som altid gik med aaben Mund og altid gjorde overflødige Spørgsmaal.

Ingen svarede; men det ventede han heller ikke. Han havde stadig den Skæbne, at intet Menneske agtede paa hans Ord.

I dette Øjeblik traadte Synorix ind. Han saa' rød og ophidset ud, som om han havde søgt Styrke i Vinen.

Alt veg til Side for ham, og han gik tæt hen til Lejet.

Da Sinatos blev ham var, smilede han svagt, og med Opbydelse af sine sidste Kræfter gav han ham Haanden. Derpaa snappede han stærkt efter Vejret, og en sælsom gispende eller rallende Lyd gik over hans Læber; men endnu en Gang tog han sig sammen, og med smaa Ophold mumlede han næppe hørlig de Ord:

»Ven og Broder! Alt er forbi! ... lov mig ... at beskytte Kamma og Børnene.«

Synorix trykkede den døendes Haand.

»Forlad Dig derpaa!« sagde han.

»Det er Ulven, som skal vogte Lammet,« hviskede en gammel Krigsøverste.

Da raabte den lille Pige pludselig med Angest i Stemmen:

»Moder, se, hvor Fader bliver hvid!«

Kamma, der knælede ved Lejet med Ansigtet begravet i Puderne, løftede Hovedet.

Ved at se Sinatos for sig med lukkede Øjne og med Dødens Bleghed udbredt over de kolde, ligesom forstenede Træk, udstødte hun et Skrig og kastede sig hulkende til sin Husbonds Bryst.

Medens hun saaledes laa henstrakt over Lejet, fortabt i sin Sorg, hvilede Synorix's Blik som fasttryllet paa hendes fine, blændende hvide Nakke.

De tilstedeværende forlode lydløst Værelset.

Kun Synorix blev en Stund tilbage for at opfange et Blik af Kamma.

Men da hun omsider rejste sig, var al hendes Opmærksomhed henvendt paa den afdøde. Hun puslede ved Puderne, lagde hans Hoved, der var gledet ned paa Skulderen, til rette og kyssede hans kolde Pande.

Det var, som om Synorix ikke var til for hende.

Til sidst søgte han utaalmodig at nærme sig hende. Men uden at se op veg hun, lydløs som en Skygge, om paa den anden Side af Lejet.

Da forlod Synorix harmfuld Værelset, bandende alle Kvindenykker.

»Men dejlig er hun!« mumlede han ved sig selv.

VII.

Dagen efter Sinatos's Død tiltraadte Synorix Hjemrejsen til Ankyra.

Den følgende Morgen indfandt Vagtføreren sig hos Kamma. Han berettede, at det udsendte Mandskab havde indhentet og fanget Bazares ved den lille By Germa, hvor han vilde lade sig sætte over Floden. Ved Ankomsten til Pessinus var han bleven lagt paa Pinebænken. Efter de tilstedeværendes Sigende syntes

Perseren, der var saa villig til at paaføre andre Lidelse og Død, selv at være ganske uskikket til at udholde Smerte. Allerede ved den ringere Grad af Pinsler havde han paa en mærkelig Maade skiftet Udseende, og under de stigende Kvaler havde han ynkelig bedt for sig og skyndt sig at tilstaa alt. Derefter var han falden helt sammen. Maaske havde han, som et Par af Slaverne paastod, faaet mere Vand i sig gjennem Tragten, end han kunde taale; eller ogsaa var den Slave, der skulde presse Vandet ud af ham, sprungen for tungt op, saa at noget var bristet i ham. Nok var det, at inden man fik løst hans Baand, havde han udaandet paa den Stige, til hvilken han var bunden.

»Og hans Udsagn er optegnet af Skriveren i Vidners Overværelse?« spurgte Kamma.

Vagtføreren bejaede det.

»Godt! lad Skriveren bringe mig Optegnelserne.«

Efter at have udbetalt Vagtføreren de to Aurei til Mandskabet gav hun ham Tegn til at fjærne sig.

Af Optegnelserne erfarede Kamma alt, hvad hun ønskede at vide. Det var ved Bazares's Tilstaaelse utvivlsomt godtgjort, at Synorix var den egentlige Ophavsmand til Mordet paa Sinatos.

Uden at have Kjendskab til det pinlige Forhør var hele Staden Pessinus kommen til den samme Overbevisning. Rygtet var den Gang lige saa flinkt som nu til at stave og lægge sammen. Synorix's lidenskabelige

Beundring for Kamma, der var bleven bemærket af mange; den Omstændighed, at man havde set en Bueskytte af Synorix's Følge klatre ned fra et af Træerne om Løbebanen, og endelig denne Bueskyttes hastige Flugt — alt vidnede mod Tetrarchen af Ankyra. Hele Byen saa' i ham den egentlige Morder; men ingen dristede sig til at rejse en Anklage mod den rige og mægtige Mand, der desuden ved sin fyrstelige Stilling var hævet over Loven.

Efter Indbydelse af det øverste Præsteskab tilbragte Kamma den da brugelige korte Sørgetid i Artemis's Tempel paa Borgen Blukion. Her delte hun sin Tid mellem Tempeltjenesten og Omsorgen for sine Børn. Talte nogen til hende om den af Synorix udøvede gruelige Misgjerning, svarede hun i Overbevisningens Tone:

»Eumeniderne have bragt alt for Lyset. Straffen vil komme, naar det synes dem tjenligst.«

Ved Eumeniderne forstod man Erinnyerne eller Hævngudinderne. Disse Guddomme vare saa frygtede, at ingen vovede at udtale deres Navn. Man kaldte dem i Almindelighed Eumeniderne, de naadige.

Da Sørgetiden var omme, optraadte Synorix som Bejler til Kamma og fornyede sine glimrende Tilbud. Hendes Slægtninge og Venner stillede sig uden Undtagelse paa den mægtige Mands Side; de gjorde hende allehaande Forestillinger og søgte ved Bønner og Overtalelser at formaa hende til at opfylde hans Ønske.

Blandt andet glemte de ikke at anføre, at Børnenes Stilling var ulige mere betrygget, naar de levede ved Synorix's Hof, end naar de forbleve hos hende og delte hendes tilbagetrukne Enkestand. Ja, da hun, uden at angive Grunde, erklærede, at dette Ægteskab netop var blevet umuligt ved Sinatos's Død, havde Synorix den Dristighed at sende en af sine Mænd til hende med den Forklaring, at hvad der var foregaaet, ikke var sket af ond Vilje, men ene og alene af Kjærlighed til hende, fordi Sagen ikke lod sig ordne paa anden Maade.

Trættet af sine Slægtninges Overhæng, af hvilke de fleste ventede sig store Fordele af hendes Ægteskab med Synorix, og Dag for Dag plaget af dennes Breve og Sendebud, gav Kamma endelig som noget, der saa maatte være, sit Samtykke.

Over for sine Slægtninge ytrede hun hverken Tegn paa Glæde eller Sorg. Der var dog en stor Alvor udbredt over hende. Og naar der blev talt om hendes Ægteskab med Synorix, sagde hun:

»Hvo kjender det tilkommende? . . . Den, man mindst venter, bliver tit et Redskab i Gudernes Haand.«

Men Slægtningene lode haant om Kammas »Orakler« og mumlede indbyrdes: »Nu taler Præstinden ud af hende.«

Det blev bestemt, at Synorix skulde indfinde sig i Artemis's Tempel paa Borgen Blukion, for at hans og

Kammas Ægtepagt kunde blive stadfæstet for Gudindens Aasyn.

Paa den fastsatte Dag ankom Synorix med et talrigt Følge af de mest ansete Mænd og Kvinder i Ankyra, og da han ikke havde glemt Forhaanelsen paa Løbebanen, havde han over Halvdelen af sin Livvagt med sig.

Kamma, som var iført sin Højtidsdragt, og hvis Kinder havde en livligere Farve end sædvanlig, modtog ham venlig.

Den Dag deltog hun ikke i Tempeltjenesten, men sad, omgiven af Underpræstinderne, paa en særlig Plads lige over for de Elfenbensstole, der vare hensatte til Synorix og hans Mænd.

Hele det Indre af Helligdommen var opfyldt af Galaternes fornemste Mænd og Kvinder, alle i glimrende Festdragter.

Efter at Chorets Bøn var til Ende, lød der en dæmpet Musik af frygiske Fløjter.

Da rejste Kamma sig, tog Synorix's Haand og førte ham til Alteret. Hun var bleg, og hendes sorte Øjne funklede med en egen Glans.

Musiken tav.

I den pludselig indtrædende Stilhed gik der en anelsesfuld Gysen gjennem Forsamlingen.

Staaende ved Alterets Fod modtog Kamma af en Underpræstindes Haand en gylden Skaal. Hun løftede Øjnene mod Himlen og bevægede Læberne i stille Bøn;

derpaa udgød hun nogle Draaber af Skaalen paa Alteret, førte den til sine Læber og rakte den derpaa til Synorix efter selv at have drukket.

Den bekransede og glædestraalende Brudgom, der troede at staa ved sine Ønskers Maal, Besiddelsen af den skjønneste Kvinde i Galatien, drak med Henrykkelse, hvad hans Brud rakte ham.

Kammas Øjne forlode ham ikke, førend han havde tømt den gyldne Skaal.

Da kastede hun sig med et Glædesskrig ned for Alteret og raabte:

»Jeg takker Dig, højt prisede Artemis, fordi Du har ladet mig opleve denne Dag, da jeg her i dit Tempel og for dit Aasyn har kunnet tage retfærdig Straf for min Husbond, som for min Skyld blev saa skammelig snigmyrdet. Siden da har jeg kun haft det ene Haab at kunne stige ned til min Ægtefælle efter at have øvet fuldt berettiget Hævn over en Usling, der troede sig sikker, fordi Loven ikke kunde ramme ham.«

Ved disse Ord opstod der en ubeskrivelig Forvirring. Alle rejste sig fra deres Pladser, og alles Øjne fæstede sig paa Kamma.

Hun vendte sig mod Synorix, der, blegnende af Rædsel, i pludselig Dødsangest tumlede et Skridt tilbage, som om han var en Afmagt nær.

»Forvorpneste af alle Mennesker!« sagde hun til ham, »hvad Du har drukket, er en forgiftet Honning-

drik. I Stedet for Bryllupsmaaltid og Brudeseng skulle dine Slægtninge berede Dig en kølig Grav.«

Synorix fæstede sine Øjne paa Kamma med et giftigt Blik.

»Slange!« udbrød han, »Du har overlistet mig.«

Da han i samme Øjeblik mærkede Giftens Virkninger, lod han sig føre ned til sin Karm, i Haab om, at Rystelsen under Kjørslen skulde gavne ham. Men da Smerterne tvært imod toge til, lod han sig lægge i en Bærestol for at søge Lægehjælp i Pessinus.

En Del af Bryllupsgjæsterne samledes om ham. Blandt dem befandt sig den gamle Skatmester, som altid gik med aaben Mund og altid gjorde overflødige Spørgsmaal.

»Er det ikke,« sagde han til en af Dragerne, »den samme Bærestol, hvori den hensovede Tetrarch blev baaren hjem fra Løbebanen?«

Denne Gang blev der undtagelsesvis lagt Mærke til hans Ord.

Synorix fo'r sammen med en Gysen, der gik ham til Marv og Ben.

»Samme Bærestol!« mumlede han. »Ved Guderne et ondt Varsel! ...«

Derpaa vendte han sig, fnysende af Harme, mod Skatmesteren.

»Ti, gamle Dummerhoved!« udbrød han.

Skatmesteren bøjede sig til Jorden. Som for at blive sig selv lig, stammede han:

»Er det mig, Tetrarchen mener?«

Men der ventede Synorix en endnu bedskere Kalk.

Rygtet om, hvad der var foregaaet i Templet, var ilet forud for ham til Pessinus, og Hadet til ham var steget i samme Forhold, som Beundringen for Artemispræstinden var bleven stærkere.

Urostifterne paa Løbebanen, mod hvem der som Følge af Sinatos's Død Intet var blevet foretaget, havde faaet Nys om det skete. Ingen af disse elendige kjendte til Højmodighed mod en slagen Fjende; næppe fik de Øje paa Synorix i Bærestolen, før de af fuld Hals skraalede:

Tetrarchen af Ankyra
Er kjendt selv i Palmyra.
Han slagter Faar og Geder . . .

Videre kom de ikke. Ingen af dem havde bemærket, at Tetrarchen ledsagedes af sin Livvagt, som havde ventet ham uden for Porten.

Ved de første Toner af Smædesangen havde Synorix med sine sidste Kræfter sat sig over Ende i Bærestolen. Imellem de halvt tilbagetrukne Purpurforhæng skimtedes hans mørke Aasyn med de skarpe Træk; det aandede rasende Had, og inde i Halvskyggen under Purpurets tunge Folder skinnede det hvide i hans Øjne og hans hvide Tænder med en Grumhed som en Tigers.

Han knyttede krampagtig Hænderne.

»Forbandelse!« mumlede han, og i det han vendte sig om mod sin Vagtfører, raabte han kort og bydende: »Hug ind!«

Da opstod der et vildt Haandgemæng inden for Byporten. Men i de høje Jammerskrig fra dem, hvem Drabanterne joge deres Spyd i Livet, blandede der sig et andet Smertensskrig. Giften gjorde pludselig sin Virkning under den ophidsede Tilstand, hvori Synorix befandt sig.

Der gik et Par voldsomme Trækninger igjennem ham, og Fraaden stod ham om Munden.

»Forbandelse!« gjentog han og sank død tilbage paa Lejet.

VIII.

Imedens dette foregik, var Kamma bleven ført til sit lille Værelse i den ved Artemis-Templet liggende Bolig for Præstinder.

Hun hvilede i fuld Højtidsdragt paa sit Leje; kun det blaa Hovedbind var taget af, og hendes lange sorte Haar faldt opløst ned over Skuldre og Barm.

Flere ansete Kvinder, som havde overværet Højtideligheden, vare fulgte med og stode hviskende i Baggrunden. En af dem foreslog at hente Mnesikles, Sinatos's Læge.

Kamma hørte det med den skærpede Sans, som ofte indfinder sig i Dødsstunden.

»Det er unyttigt,« sagde hun. »Jeg vil gjærne dø.«

Lidt efter hviskede hun:

»Børnene!«

Man bragte dem ind til hende.

De smaa stirrede forbavsede paa Moderens dødblege Ansigt, og da hun søgte at drage dem til sig, gjorde de en svag Modstand, som om hun var dem halv fremmed.

Da traadte en Underpræstinde ind, ledsaget af en Tempeltjenerske; den sidste bar en Salvebøsse og en Tot fin Uld.

Præstinden salvede under sagte fremmumlede Bønner Kammas Øjne, Næse og Mund samt hendes Hænder og Fodsaaler, for at hun, renset for al jordisk Urenhed, kunde træde frem for de evige Dommere i Underverdenen.

Kort efter blev Giftens Virkninger kjendelige.

Kamma pressede Haanden mod sin Side som for at dæmpe en fortærende Smerte. Hendes Barm hævede og sænkede sig under en tung Stønnen, og hendes Hænder begyndte med en egen, ligesom flagrende, Bevægelse at famle frem og tilbage uden Hensigt eller Nytte.

Saaledes laa hun nogen Tid.

Flere af de omstaaende græd.

Nu traadte en ældre Tempelslavinde ind og fortalte med faa Ord, at Synorix havde udaandet.

Da rejste Kamma sig langsomt og med Besvær op paa Lejet. Som en Afglans af hendes tidligere Smil

gled hen over hendes Træk; hun foldede mat Hænderne og hviskede:

»Velsignede Artemis! jeg priser Dig for dette Budskab ... Saa er da min Husbond hævnet! Uslingen er falden for en Kvindes Haand.«

Et Øjeblik efter forlangte hun et Spejl. En Slavinde holdt et Sølv-Haandspejl hen for hende, medens Underpræstinden varsomt løftede hende op.

Kamma stirrede med sine matte Øjne ind i den blanke Flade; hun sukkede dybt, og store Taarer løb ned over hendes Kinder.

Det var, som om hun tog Afsked med sig selv.

Intet Øje var tørt, og flere af dem, som havde kjendt Kamma, knælede ned i stille Bøn for den døende.

Da gik der med ét heftige Trækninger gjennem hendes Legeme, Øjnene vendte sig mod Himlen med et bristende Blik, og hendes Ansigtstræk fordrejedes.

Underpræstinden lagde et Klæde over hende for at skjule hendes sidste Strid for alles Øjne.

Krampetrækningerne varede dog kun kort. Snart efter laa Kamma stille og ubevægelig.

Med let Haand tog Underpræstinden da Klædet bort og betragtede Kammas ligblege Aasyn.

Hendes Øjne vare lukkede, og om Læberne stod der et blodigt Skum, som af og til løftede sig i smaa, bristende Blærer.

Underpræstinden, som havde set mange dø, hviskede ganske sagte:

»Hun aander svagt ... Maaske vil hun endnu en Gang komme til sig selv.«

Saaledes laa Kamma en Stund.

Da slog hun langsomt Øjnene op og søgte at rejse sig og drage Børnene til sig. En fin Rødme vendte tilbage paa hendes Kinder, og et forklaret Smil oplivede hendes Træk.

»I Galatien,« sagde hun med en Stemme, der lød som et Aandepust, »vil man længe mindes Artemispræstinden, som hævnede sin Husbond, og som ... for selve Gudindens Alter ... straffede den, hvem ingen vovede at anklage.«

Efter et Ophold tilføjede hun:

»For mine Børns Skæbne er jeg rolig. Byen Pessinus er fra i Dag deres Moder.«

En sidste Trækning kastede hende tilbage paa Lejet.

Alle nærmede sig; hun var død.

Underpræstinden bøjede sig ned over hende. Hun trykkede hendes Øjne til, ordnede hendes Haar og kyssede hendes kolde Pande.

»Hvilken Kvinde!« udbrød hun med Taarer i Øjnene, »blid og god i Medgangens Dage og stor i Prøvelsens Time!«

Og ret som om disse Ord vare talte ud af alles Hjærter, knælede de tilstedeværende ned om Lejet og

fæstede Øjnene paa Kammas marmorhvide, endnu i Døden skjønne Aasyn.

Underpræstinden lagde Haanden paa hendes Hoved og mumlede rørt:

»Velsignet være hendes Minde!«

»Det vil leve til fjærne Tider,« sagde en af de ældre Kvinder. »Maaske vil der endnu blive talt om Kamma, naar der ikke er Sten paa Sten tilbage af Pessinus.«

